

**GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA
EKOLOŠKU MREŽU:**

**Stabilizacija i uređenje lijeve
obale Neretve nizvodno od Male
rive u Metkoviću i "veletržnice"**

NARUČITELJ:
HRVATSKE VODE

VITA PROJEKT d.o.o.
za projektiranje i savjetovanje u zaštiti okoliša
HR-10000 Zagreb, Ilica 191C

Tel: + 385 0 1 3774 240
Fax: + 385 0 1 3751 350
Mob: + 385 0 98 398 582

email: info@vitaprojekt.hr
www.vitaprojekt.hr

Nositelj zahvata: Hrvatske vode

Naslov: Glavna ocjena prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu:
Stabilizacija i uređenje lijeve obale Neretve nizvodno od
Male rive u Metkoviću i „veletržnice“
- za javnu raspravu

Radni nalog/dokument: RN/2022/050

Ovlaštenik: VITA PROJEKT d.o.o. Zagreb

Voditelj izrade Studije: Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr.

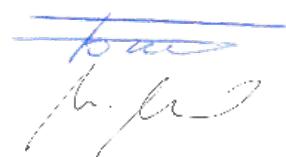

Stručni tim:

Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch.,
univ.spec.oecoing.

Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch.

Mihaela Meštrović, mag.ing.prosp.arch.

Ostali suradnici (Vita projekt d.o.o.):

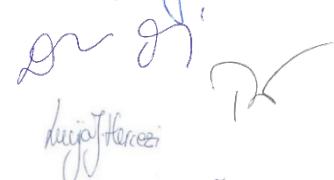
Romanna Sofia Vučković, mag.ing.geol.

Tanja Težak, mag.ing.aedif.

Dora Čukelj, mag.oecol.

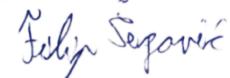
dr.sc. Neven Tandarić, mag.geogr.

Lucija Josipa Hercezi, mag.soc.

Filip Šegović, mag.ing.geol.

Datum izrade: Veljača, 2024.

Direktor
Domagoj Vranješ

mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.

SADRŽAJ

1 Uvod	4
1.1 Metodologija predviđanja utjecaja	5
1.2 Smještaj zahvata u prostoru i odnos prema područjima ekološke mreže	6
2 Opis zahvata	9
2.1 Uvod	9
2.2 Lokacija zahvata	9
2.3 Postojeće stanje na području zahvata	13
2.4 Opis zahvata	16
2.5 Način i uvjeti priključenja građevne čestice, odnosno građevine na prometnu površinu i drugu infrastrukturu.....	26
2.6 Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš i prirodu određene u skladu s prostornim planom	26
2.7 Varijantna rješenja.....	28
2.8 Vrste i količine materijala potrebnih za izgradnju zahvata	28
2.9 Količina, vrsta i način zbrinjavanja otpadnih tvari i otpada	28
2.10 Prostorno planska dokumentacija	29
3 Podaci o ekološkoj mreži	37
3.1 HR5000031 Delta Neretve (POVS)	37
3.2 HR1000031 Delta Neretve (POP)	60
4 Provedena istraživanja i literurni podaci o ciljnim vrstama i ciljnim staništima.....	85
4.1 Karta kopnenih nešumskih staništa RH (2016)	85
4.2 Terenski obilazak lokacije zahvata	87
4.3 Literurni podaci.....	99
5 Opis pojedinačnih utjecaja zahvata na ekološku mrežu.....	100
5.1 Opis mogućih načina djelovanja zahvata	100
5.2 Pojedinačni utjecaji na područje HR5000031 Delta Neretve	103
5.3 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000031 Delta Neretve	133
6 Kumulativni utjecaji	166
7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata	167
7.1 Tijekom pripreme i izgradnje zahvata	167
8 Program praćenja stanja ekološke mreže	168
9 Zaključak	169
10 Literatura	170

11 Popis priloga..... 172

1 Uvod

Zahvat za koji je izrađena studija Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu je Stabilizacija i uređenje lijeve obale Neretve nizvodno od Male rive u Metkoviću i „veletržnice“. Zahvat se nalazi na području Grada Metkovića u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

NOSITELJ ZAHVATA:	Hrvatske vode
SJEDIŠTE:	Ulica Grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb
MB:	1209361
OIB:	28921383001
IME ODGOVORNE OSOBE:	mr.sc. Zoran Đuroković, dipl.ing.građ.

Studiju Glavne ocjene izradila je tvrtka VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, koja je ovlaštena za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode sukladno Rješenju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) (KLASA: UP/I 351-02/23-08/28, URBROJ: 517-05-1-1-23-4 od 13. listopada 2023. godine (u prilogu¹).

Za predmetni zahvat proveden je postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš i prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu u kojem je Dubrovačko-Neretvanska županija, Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove, donijelo Rješenje (KLASA: UP/I-351-01/21-01/05, URBROJ: 2117-09/2-22-14, od 21. ožujka 2022.) kako za predmetni zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, no da je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu (u prilogu²).

¹ Ovlaštenje tvrtke Vita projekt d.o.o. za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode

² Rješenje o potrebi provedbe glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu

1.1 Metodologija predviđanja utjecaja

Prilikom procjene mogućih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže razmatrano je sljedeće:

- karakteristike područja ekološke mreže (površina, zastupljenost stanišnih tipova, razlozi ugroženosti i dr.),
- karakteristike planiranog zahvata i aktivnosti potrebne za realizaciju zahvata - sa svrhom definiranja elemenata zahvata i aktivnosti koje mogu dovesti do utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove te cjelovitost područja EM te utvrđivanja područja djelovanja zahvata,
- stanje ciljnih vrsta i stanišnih tipova temeljem SDF obrazaca, dostupne literature i terenskih istraživanja (ekologija, rasprostranjenost i brojnost na području ekološke mreže i na lokaciji zahvata, razlozi ugroženosti, stupanj očuvanja i dr.) sa svrhom određivanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova na koje su mogući utjecaji.

Temeljem preporuka iz *Priručnika za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu*, (DZZP, 2016) opseg mogućeg načina djelovanja zahvata utvrđen je primjenom načela predostrožnosti. Nakon što su se definirali mogući načini djelovanja zahvata na temelju prethodno provedenih razmatranja, preklapanjem svih pojedinih područja djelovanja zahvata utvrdilo se najveće moguće područje djelovanja zahvata za razdoblje izgradnje i razdoblje korištenja zahvata.

Budući da se načini djelovanja zahvata smatraju utjecajem tek ako djeluju na ciljne stanišne tipove i vrste na području ekološke mreže, nakon definiranja područja djelovanja zahvata pristupilo se određivanju značajnosti mogućih utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove te na cjelovitost područja ekološke mreže.

Za ocjenu značajnosti utjecaja zahvata korištena je preporučena skala prema navedenom priručniku (Tablica 1). Značaj utjecaja opisuje važnost utjecaja obzirom na moguće posljedice za svaku ciljnu vrstu/stanišni tip. Vrijednost -2 u navedenoj skali odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj“. Ostale vrijednosti u navedenoj skali (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj“. Ocjena značajnosti utjecaja zahvata provodi se pojedinačno za svaku ciljnu vrstu/stanišni tip područja ekološke mreže te uzima u obzir mogućnost provedbe mjera koje bi potencijalno neprihvatljive utjecaje umanjile do razine prihvatljivosti. Ukupna vrijednost utjecaja zahvata na cjelovitost područja ekološke mreže jednaka je vrijednosti najizraženijeg pojedinačnog utjecaja na ciljnu vrstu/stanišni tip područja ekološke mreže.

Tablica 1. Preporučena skala za izražavanje značajnosti utjecaja zahvata (Priručnik za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu)

vrijednost	opis	pojašnjenje opisa
-2	značajni negativni utjecaj (neprihvatljivi štetni utjecaj)	Značajno ometanje ili uništavanje staništa ili vrsta; značajne promjene ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta, značajni utjecaj na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta. Značajni negativni utjecaji moraju biti smanjeni primjenom mjera ublažavanja, na razinu ispod praga značajnosti. Ukoliko to nije moguće, zahvat se mora odbiti kao neprihvatljiv.
-1	negativni utjecaj koji nije značajan	Ograničeni/umjereni/neznačajni/zanemarivi negativni utjecaj. Umjereno negativan utjecaj na stanišni tip ili populaciju vrsta; umjereno remećenje ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta; rubni utjecaj na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta. Eliminiranje odnosno ublažavanje utjecaja moguće je primjenom predloženih mjera ublažavanja. Provjeda zahvata je moguća.
0	nema utjecaja	Zahvat nema nikakav vidljivi utjecaj.
1	pozitivno djelovanje koje nije značajno	Umjereno pozitivno djelovanje na stanišne tipove ili populacije; umjereno poboljšanje ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta; umjereni pozitivni utjecaj na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta.
2	značajno pozitivno djelovanje	Značajno pozitivno djelovanje na stanišne tipove ili populacije; značajno poboljšanje ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta, značajno pozitivno djelovanje na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta.

1.2 Smještaj zahvata u prostoru i odnos prema područjima ekološke mreže

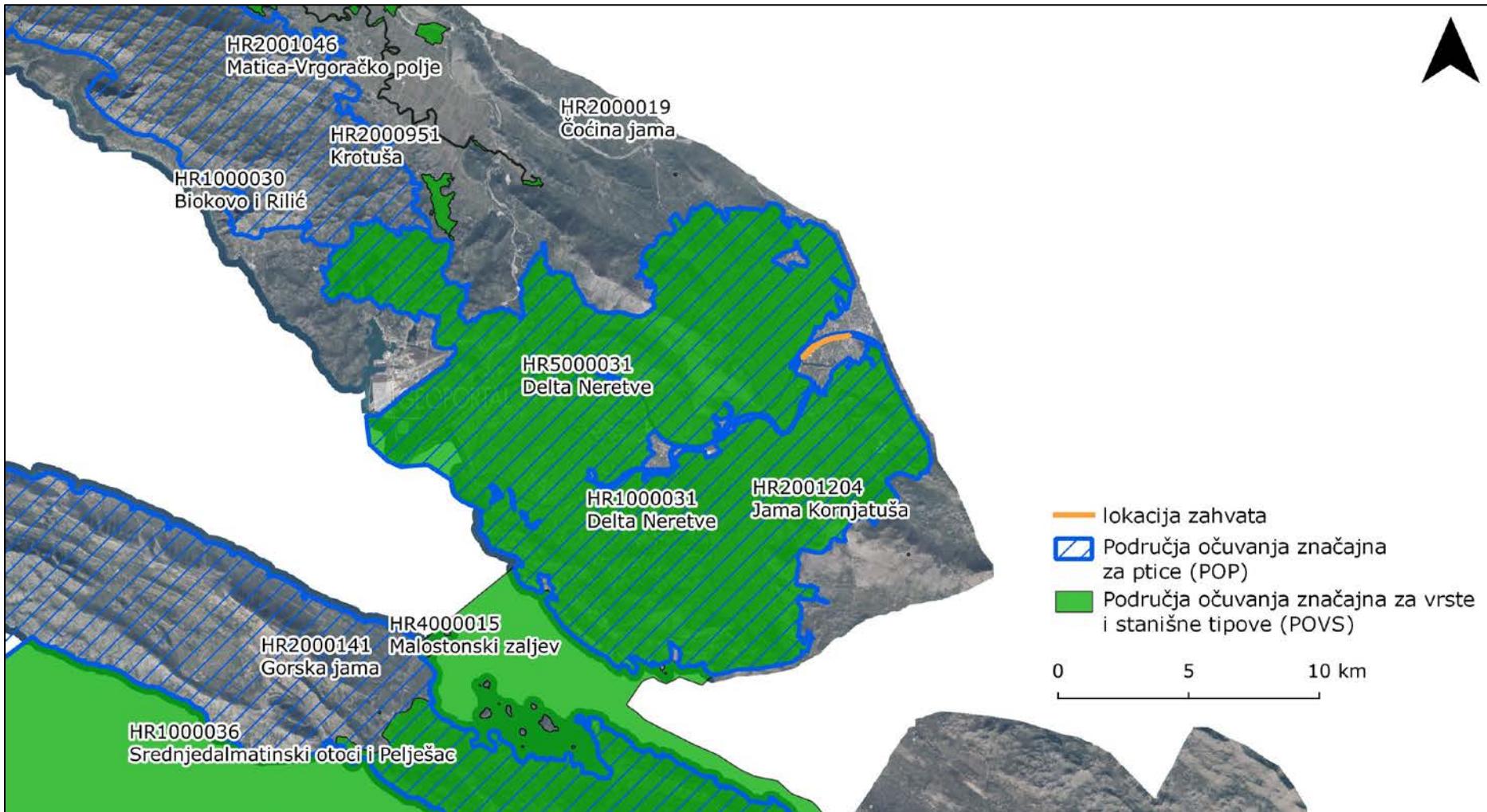
Na slikama u nastavku (Slika 1 i Slika 2) prikazan je smještaj zahvata u odnosu na područja ekološke mreže. U nastavku su navedena područja za koja je u Studiji izrađena procjena utjecaja, sukladno *Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnosti javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23)*:

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS):

- HR5000031 Delta Neretve

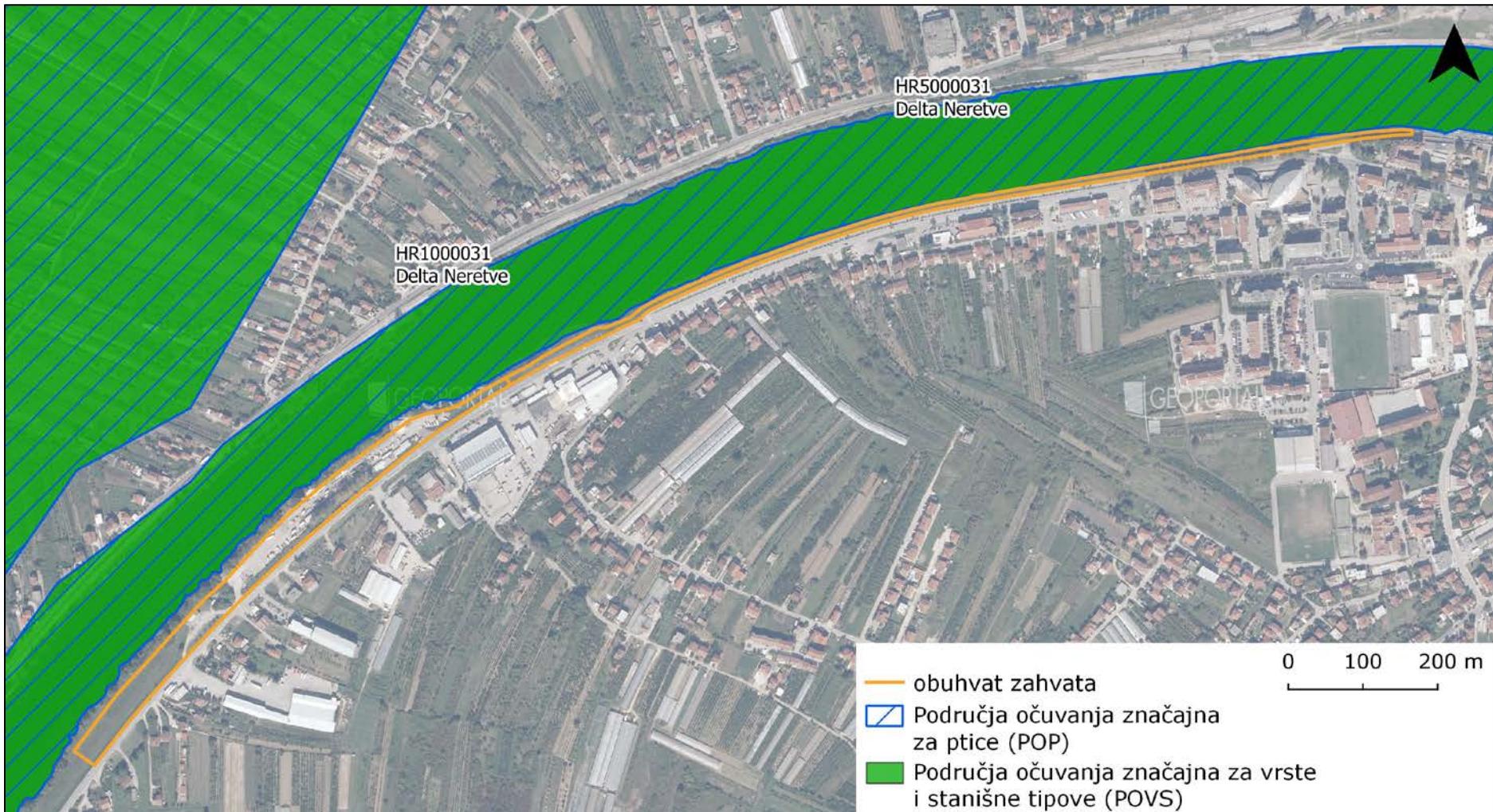
Područja očuvanja značajna za ptice (POP):

- HR1000031 Delta Neretve

Slika 1. Smještaj zahvata u odnosu na područja EM, 1:200.000

GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA EKOLOŠKU MREŽU: STABILIZACIJA I UREĐENJE LIJEVE OBALE NERETVE NIZVODNO OD MALE RIVE U METKOVIĆU I „VELETRŽNICE“

Slika 2. Smještaj zahvata u odnosu na područja EM, 1:7.000

GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA EKOLOŠKU MREŽU: STABILIZACIJA I UREĐENJE LIJEVE OBALE NERETVE NIZVODNO OD MALE RIVE U METKOVIĆU I „VELETRŽNICE“

2 Opis zahvata

2.1 Uvod

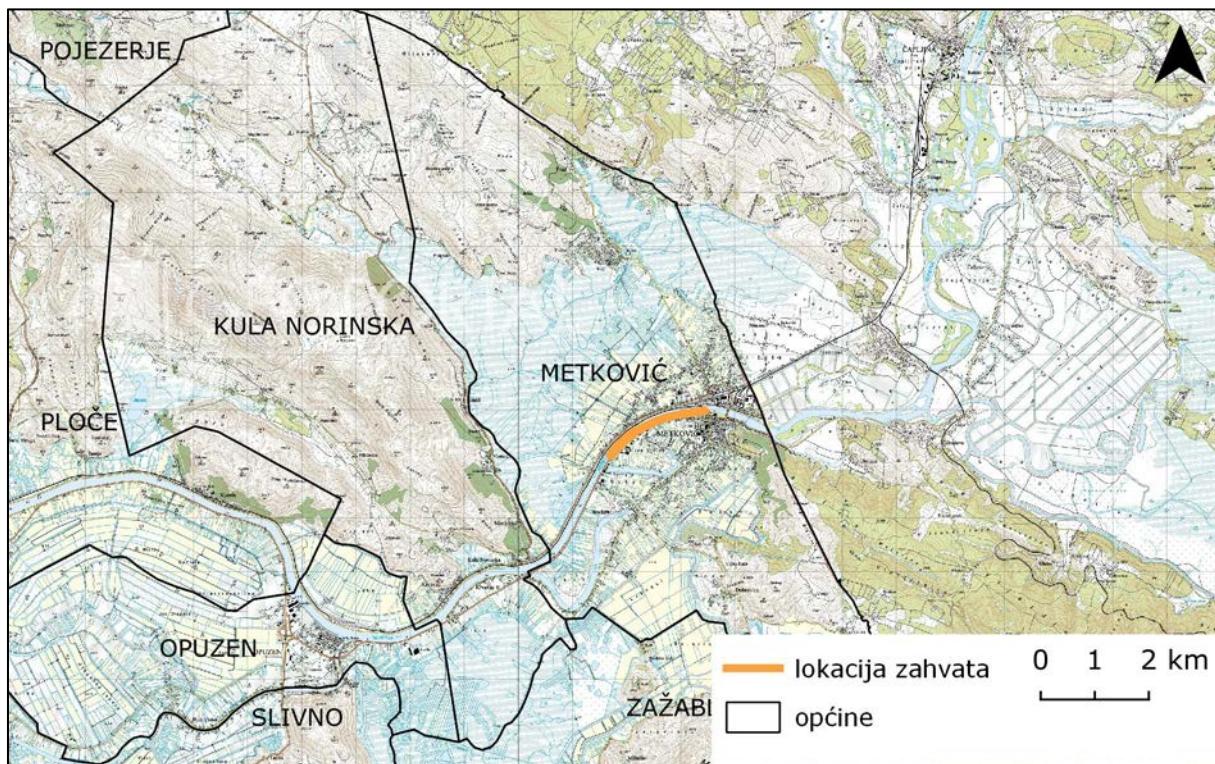
Predmetni zahvat smješten je na području grada Metkovića u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, na području katastarske općine Metković. Namjena zahvata u prostoru je višenamjenska: stabilizacija inundacijskog pojasa, olakšan pristup lokalnog stanovništva rijeci Neretvi i osiguranje društvenih i sportsko-rekreacijskih sadržaja. U prostorno-funkcionalnom smislu zahvat je povezan s postojećom šetnicom na vrhu nasipa i tako doprinosi sigurnosnim uvjetima života u gradu, povećanju površine otvorenog javnog gradskog prostora i kvalitetnijem urbanom ugođaju ovog dijela grada. Zahvat osigurava stabilnost postojeće obale u svim elementima poprečnog presjeka dok je regulacijska linija postavljena tako da se ne smanjuje protjecajni profil rijeke Neretve.

Opis zahvata izrađen je temeljem sljedeće projektne dokumentacije:

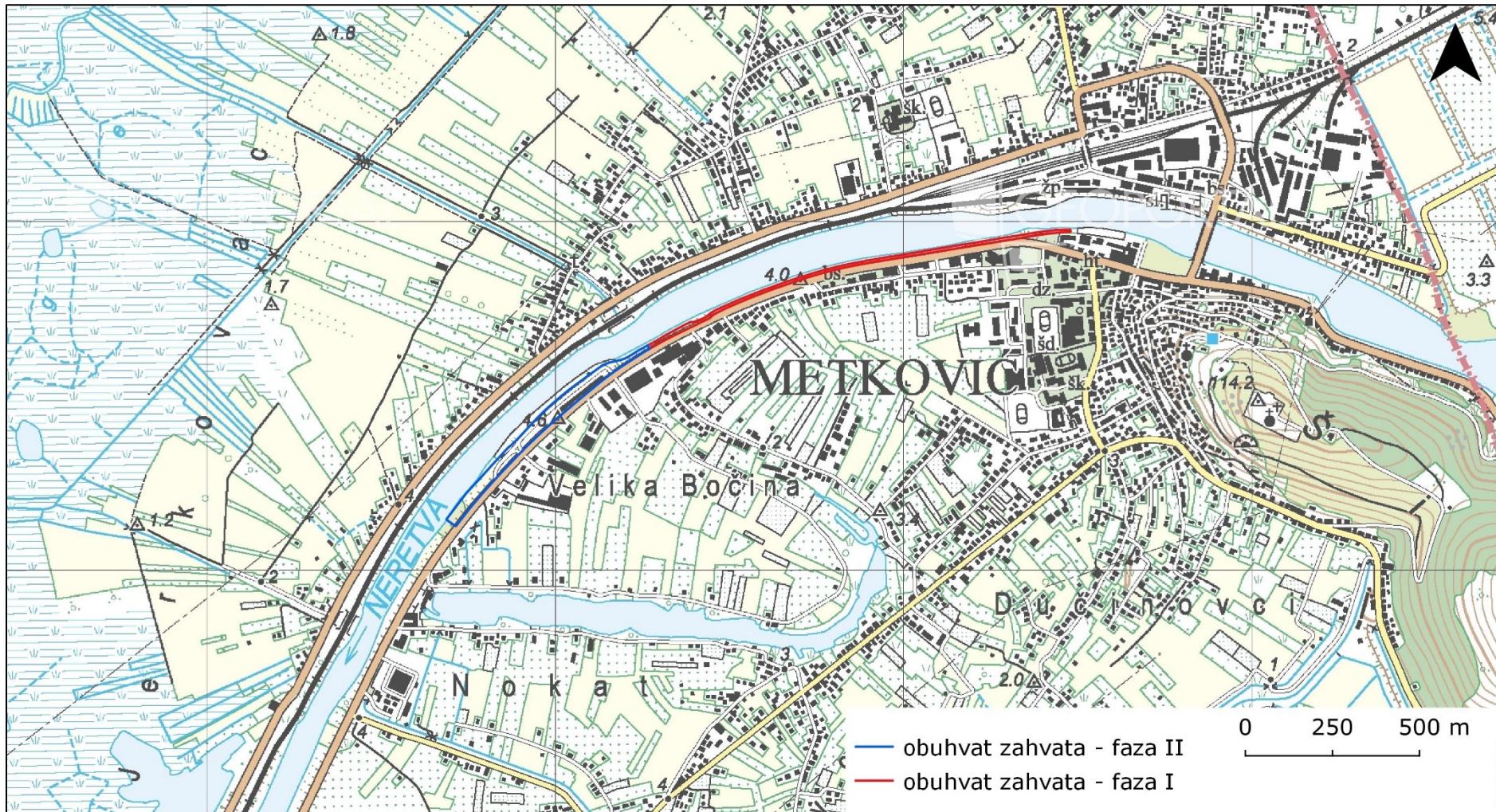
- Idejni projekt (Geokon-Zagreb d.d., 2022): Uređenje lijeve obalouvrde, bankine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću nizvodno od Male rive od st. km 20+600 do st. km 18+400

2.2 Lokacija zahvata

Zahvat se nalazi na području grada Metkovića u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (Slika 3 do Slika 5) unutar urbaniziranog i naseljenog područja.

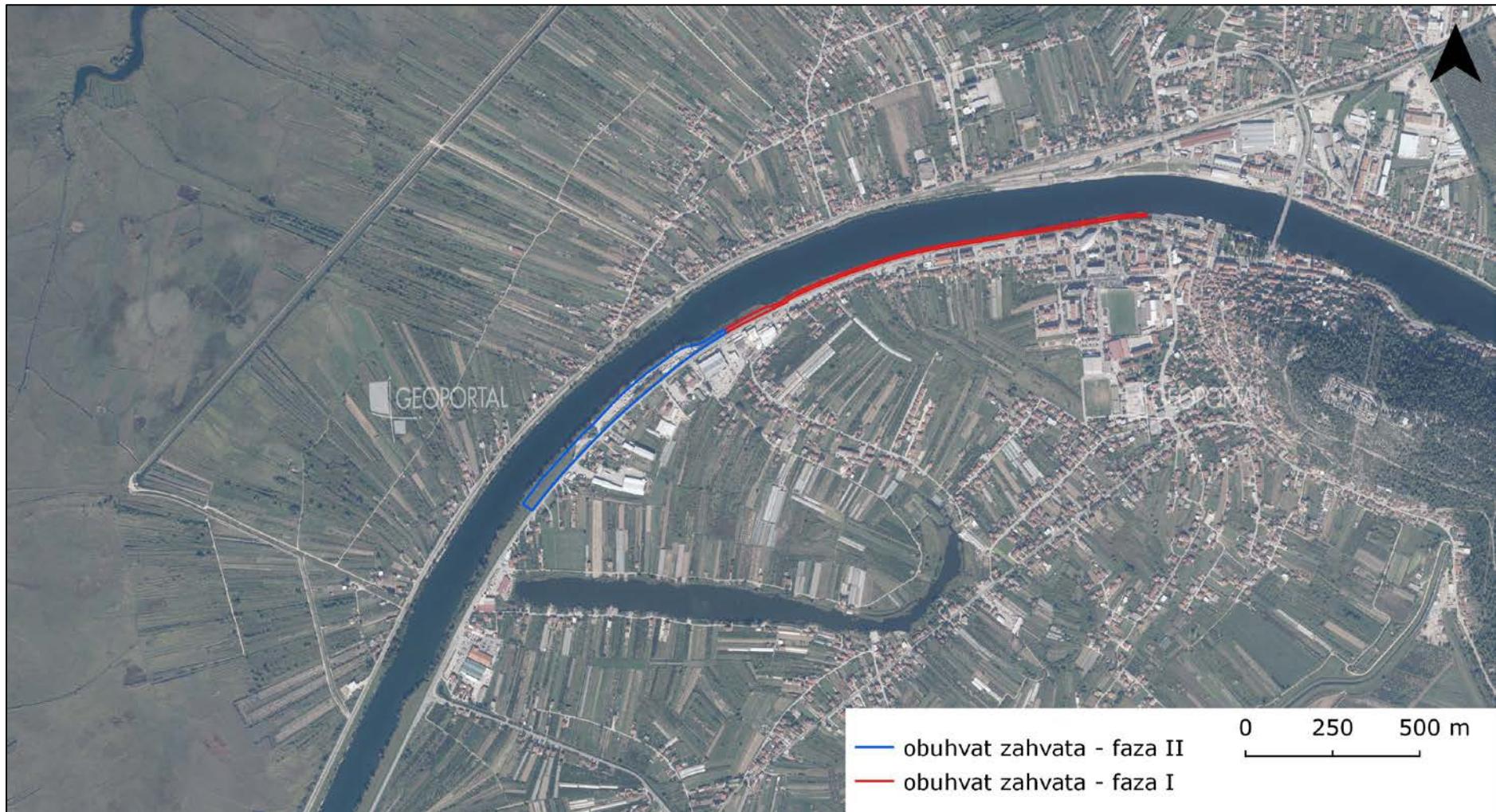
Slika 3. Lokacija zahvata, 1:140.000

Slika 4. Prikaz zahvata, 1:15.000

GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA EKOLOŠKU MREŽU: STABILIZACIJA I UREĐENJE LIJEVE OBALE NERETVE NIZVODNO OD MALE RIVE U METKOVIĆU I „VELETRŽNICE“

Str. 10 od 172

Slika 5. Prikaz zahvata, 1:15.000

Popis katastarskih čestica unutar obuhvata zahvata dan je u tablici u nastavku (Tablica 2).

Tablica 2. Popis katastarskih čestica

katastarska općina	broj katastarske čestice	broj zemljišnika	način uporabe i zgrade	vlasnik/posjednik
METKOVIĆ	12862	7862/1	obaloutvrda, bankina i r. Neretva, veletržnica	Republika Hrvatska – upravljaju Hrvatske vode
METKOVIĆ	12862	7862/9	bankina, nasip	opće narodna imovina – Grad Metković
METKOVIĆ	12879/1	7862/10	dio ceste, šetališta i biciklističke staze	opće narodna imovina – Grad Metković
METKOVIĆ	12879/1	7881/1	cesta, šetalište i biciklistička staza	Republika Hrvatska – upravljaju Hrvatske ceste
METKOVIĆ	12879/1	7862/4	cesta, veletržnica	Republika Hrvatska
METKOVIĆ	12916	7862/42 7862/43 7862/44 7862/45	veletržnica, obaloutvrda i r. Neretva	Hrvatske šume

Predmetni zahvat podijeljen je na 2 faze i 4 dionice:

Faza I:

- dionica 1 duljine 1.100,0 m, prosječna širina 4,0 m;
- dionica 2 duljine 300,0 m, prosječna širina 5,0 m;

Faza II:

- dionica 3 duljine 500,0 m, prosječna širina 35,0 m;
- dionica 4 duljine 300,0 m, prosječna širina 30,0 m.

Pregledna situacija zahvata dana je u prilogu³, dok su tablici u nastavku ukratko opisana područja uređenja i predmeti obje faze (Tablica 3).

Tablica 3. Područja uređenja i predmeti po fazama

faza	područje uređenja	predmet
I faza	- dionica od Male rive do "veletržnice" - od st. km 20+600 - do st. km 19+200 - duljina 1.400 m	1) uređenje lijeve obaloutvrde 2) uređenje bankine rijeke na tom potezu
II faza	- dionica od sjeveroistočnog kraja "veletržnice" otprilike do mrtvog kanala „Stare Neretve“ - od st. km 19+200 do st. km 18+400 - duljina 800 m	1) uređenje lijevog inundacijskog pojasa uključivo prostor na kojem je danas smještena "veletržnica"

³ Pregledna situacija planiranog zahvata na DOF podlozi

2.3 Postojeće stanje na području zahvata

U nastavku je dan opis postojećeg stanja na lokaciji zahvata.

Dionica 1

Prva dionica lijeve obale nastavlja se na Malu rivi u duljini oko 1.100 m, od st. km 20+600 do st. km 19+500. Predmetnu dionicu karakterizira nasip za obranu od poplava i obaloutvrda obložena kamenom. Na kruni nasipa je uređena šetnica, biciklistička staza i drvoređ. Na obaloutvrdi je formirana bankina širine 3-4 m, od riječnog nanosa koja je u vrijeme malih voda Neretve oko 1,0 m iznad vodnog lica. Bankina je podložna eroziji i strmog nestabilnog pokosa. Djelomično je uređena, zatravljena, a trava se redovito održava košnjom. Rub korita je djelomično obrastao riparijskom i vodenom vegetacijom (Slika 6).

Slika 6. Prikaz dionice 1

Dionica 2

Druga dionica lijeve obale se nastavlja nizvodno u duljini 300 m, od st. 19+500 do st. km 19+200. Dionicu karakterizira na nasipu izgrađena glavna gradska prometnica koja je ujedno i magistralna cesta DC9 Opuzen-Metković - granični prijelaz Metković-Mostar. Uz prometnicu nije izgrađena komunikacija do prostora tzv. „veletržnice“ odnosno nema izgrađene šetnice u inundaciji, tako da je prekinut pješački i biciklistički promet (Slika 7).

Slika 7. Prikaz dionice 2

Dionica 3

Treća dionica se nastavlja nizvodno, od st. km 19+200 do st. km 18+700, u duljini oko 500 m. Površina dionice je oko 1,4 ha, a čini je inundacijski pojas širine 30-35 m na kojem je smještena „veletržnica“. Na prostoru „veletržnice“ protivno Zakonu o vodama, Zakonu o prostornom uređenju, Zakonu o gradnji i Prostornom planu Grada Metkovića odvija se djelatnost trgovine poljoprivrednim proizvodima za čije su potrebe izgrađeni montažni skladišni objekti, cestovna infrastruktura i razne podzemne instalacije te manji ugostiteljski objekti, a slobodne površine koriste se kao parkirališta za kamione i ostala vozila. Rub bankine uz korito rijeke zarastao je visokim stablima i niskim raslinjem (Slika 8 i Slika 9).

Slika 8. Prikaz veletržnice na dionici 3

Slika 9. Prikaz pojasa vegetacije uz obalu rijeke

Dionica 4

Četvrta dionica lijeve obale nizvodno duljine je oko 300 m, od st. km 18+700 do st. km 18+400. Karakterizira ju uređeni inundacijski pojas širine 20-30 m, površine oko 0,8 ha. Rub bankine uz korito rijeke zarastao je visokim stablima i niskim raslinjem (Slika 10).

Slika 10. Prikaz dionice 4

2.4 Opis zahvata

Kao tehnička rješenja osiguranja stabilnosti obala odabrani su stabilizacija obale AB pilotom i stabilizacija obale sustavom madraca. Tehničko rješenje stabilizacije obale AB pilotom podrazumijeva izvedbu AB pilota s naglavnom gredom, a ugradnja sustava madraca od kopolimernog polipropilenskog materijala ispunjenih kamenim materijalom predstavlja tehničko rješenje stabilizacije obale sustavom madraca. Na dijelovima trase nepovoljnije geometrije u smislu stabilnosti i uvjeta izvedbe predviđena je stabilizacija obale AB pilotom, a na većini trase izvest će se stabilizacija sustavom madraca. Oba tehnička rješenja osiguranja stabilnosti obala ne zadiru u korito rijeke.

2.4.1 Tehničko rješenje stabilizacije obale AB pilotom

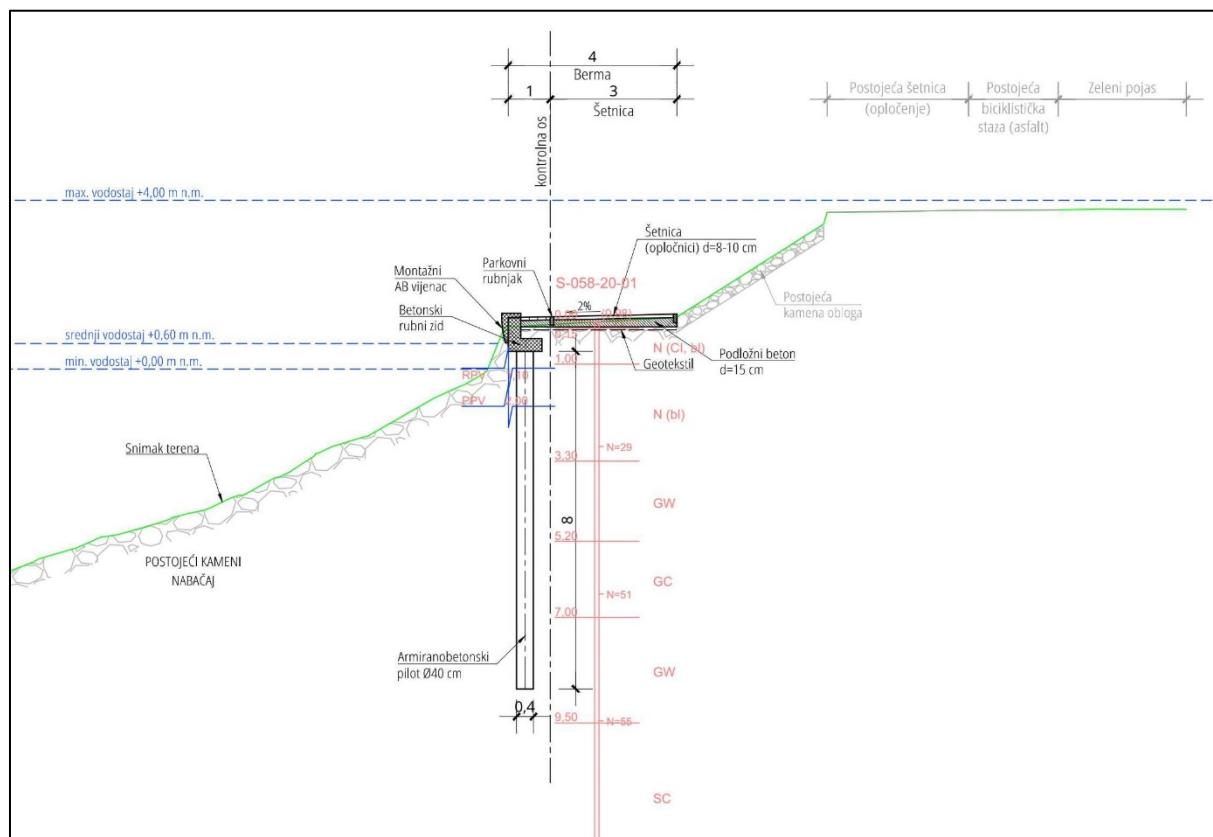
Tehničko rješenje stabilizacije obale AB pilotom obuhvaća izgradnju berme na način da prati širinu berme u postojećem stanju. Na dionici 1 i dionici 2 do biciklističke rampe širina berme je 4,0 m, dok je na dionici 2 nakon rampe, na dionici 3 i 4 širina berme 5,0 m.

Za formiranje berme i osiguranje stabilnosti obaloutvrde predviđena je ugradnja armiranobetonskih pilota i izvedba armiranobetonskog zida kao naglavne grede pilota. Izvedbom AB pilota i naglavne grede povećava se hidraulička i globalna stabilnost obaloutvrde i nasipa. Montažni vijenac ima funkciju zaštite od erozivnog djelovanja rijeke Neretve. Prefabricirani element L oblika visine 80 cm, širine 80 cm i debljine stijenki 30 cm predstavlja naglavnu gredu pilota. Ispod sloja podložnog betona predviđena je ugradnja geotekstila.

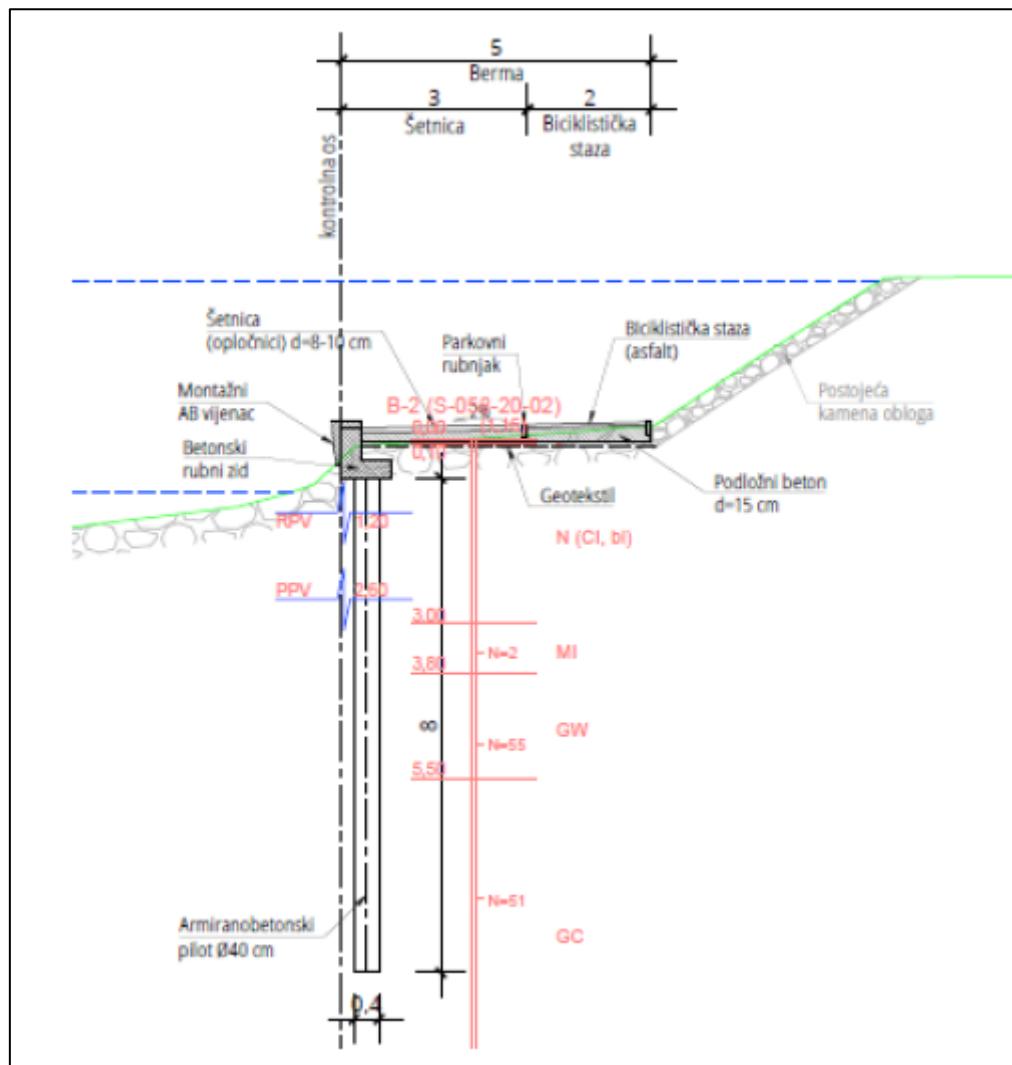
U tablici u nastavku (Tablica 4) dana je duljina stabilizacije obale AB pilotima po dionicama, dok su na slikama u nastavku (Slika 11 i Slika 12) prikazani karakteristični poprečni presjeci.

Tablica 4. Duljina stabilizacije obale AB pilotima po dionicama

dionica	1	2	3	4
stabilizacija obale AB pilotom	290,00 m	80,00 m	-	-
ukupno	370,00 m			

Slika 11. Stabilizacija obale AB pilotom – berma širine 4,0 m

Slika 12. Stabilizacija obale AB pilotom – berma širine 5,0 m

2.4.2 Tehničko rješenje stabilizacije obale sustavom madraca

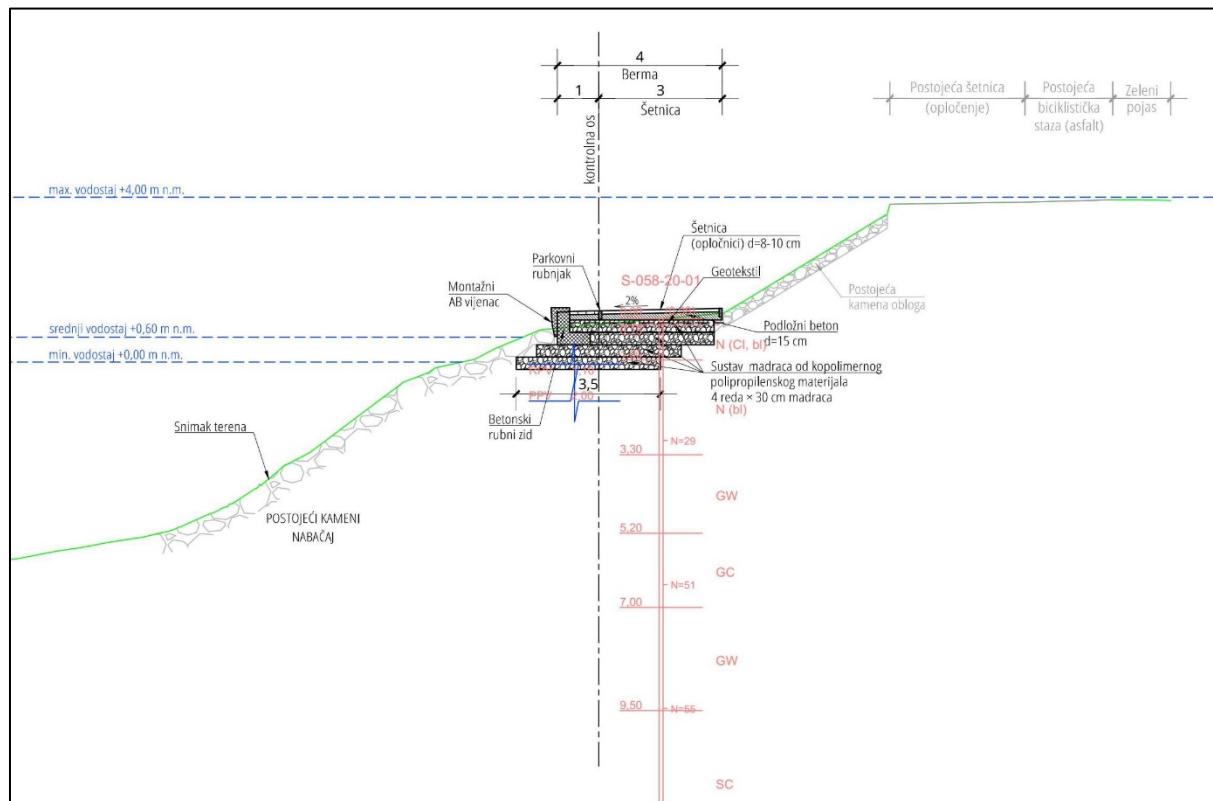
Tehničko rješenje stabilizacije obale sustavom madraca obuhvaća izgradnju berme na način da prati širinu berme u postojećem stanju. Na dionici 1 i dionici 2 do biciklističke rampe širina berme je 4,0 m, dok je na dionici 2 nakon rampe, na dionici 3 i 4 širina berme 5,0 m.

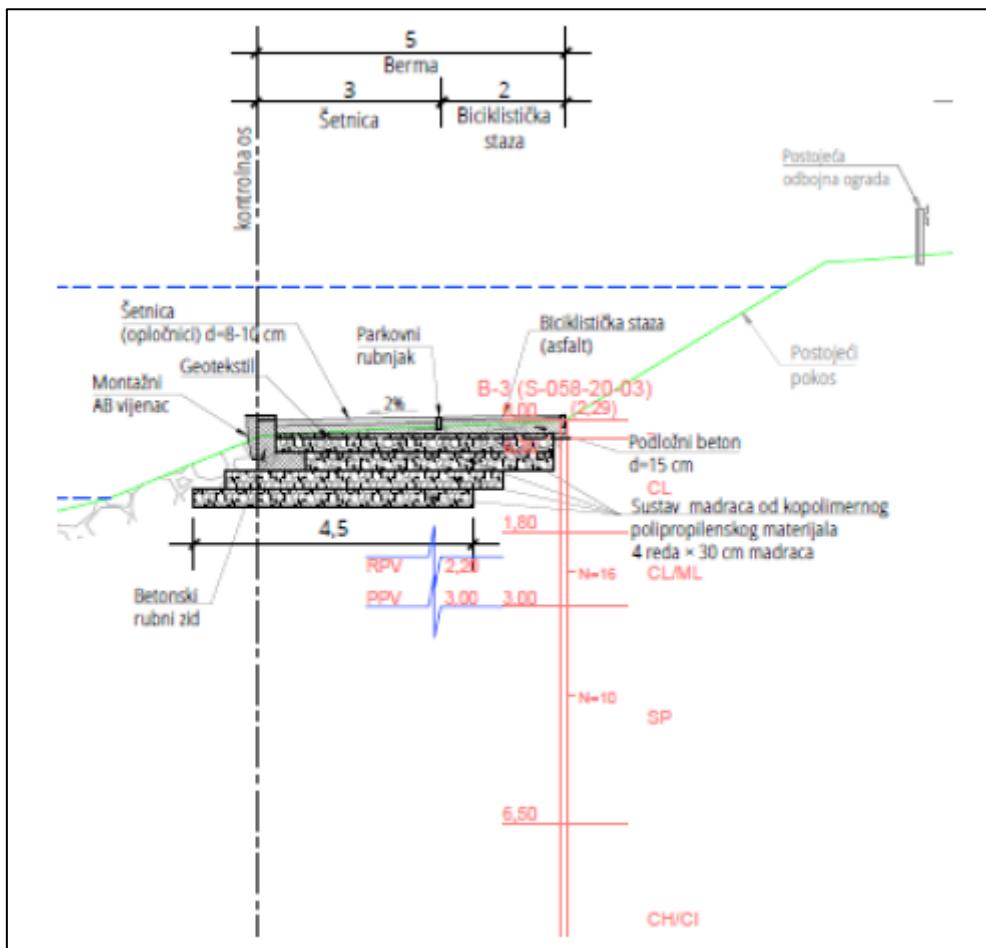
Za formiranje berme i osiguranje stabilnosti obaloutrvre predviđena je ugradnja sustava madraca od kopolimernog polipropilenskog materijala ispunjenih kamenim materijalom. Izvedbom madraca ispunjenih kamenim materijalom povećava se hidraulička i globalna stabilnost obaloutrvre i nasipa. Ispod podložnog betona predviđa se ugradnja geotekstila.

U tablici u nastavku (Tablica 5) dana je duljina stabilizacije obale AB pilotima po dionicama, dok su na slikama u nastavku (Slika 13 i Slika 14) prizvani karakteristični poprečni presjeci.

Tablica 5. Duljina stabilizacije obale sustavom madraca po dionicama

dionica	1	2	3	4
stabilizacija obale sustavom madraca	683,15 m	214,30 m	63,90 m	-
ukupno	961,35 m			

Slika 13. Stabilizacija obale sustavom madraca – berma širine 4,0 m

Slika 14. Stabilizacija obale sustavom madraca – berma širine 5,0 m

2.4.3 Opis zahvata po fazama

U prilozima⁴ i ⁵ dane su detaljne situacije planiranog zahvata i karakteristični poprečni presjeci.

Prva faza zahvata (dionice 1 i 2) obuhvaća radove na stabilizaciji obale i uređenju bankine. Svi radovi na stabilizaciji obale i uređenju bankine u cijelosti se izvode unutar postojećeg inundacijskog pojasa. Radovi na stabilizaciji obale predviđeni projektom izvode se u tehnološkim taktovima: nakon izvedbe pilota u početnom tehnološkom taktu, izvode se piloti u sljedećem tehnološkom taktu a istodobno se sustav madraca izvodi u početnom tehnološkom taktu. Po završetku radova na stabilizaciji obale slijede radovi na uređenju bankine, odnosno izvođenje biciklističke staze i šetnice.

U drugoj fazi zahvata (dionice 3 i 4) nisu predviđeni radovi na stabilizaciji obale nego se izvode radovi na uređenju obale. Radovi na uređenju obale se ne izvode u pojasu širine 5,0 m od korita rijeke Neretve zbog očuvanja postojećih stabala i vegetacije. Projektom je predviđeno da se najprije izvode: šetnica, biciklistička staza, interne prometnice,

⁴ Situacija planiranog zahvata, list 1/8 – 8/8

⁵ Karakteristični poprečni presjeci

parkirališta i instalacije javne rasvjete. Zatim je predviđeno izvođenje sportsko-rekreacijskih sadržaja, koje je tehnološki neovisno o drugim radovima na dionicama 3 i 4.

2.4.3.1 Faza I

Faza I podijeljena je na 2 dionice (dionica 1 i 2), a odnosi se na prostor od Male rive do „veletržnice“, od st. km 20+600 do st. km 19+200, ukupne duljine 1.400 m. Faza I uključuje uređenje lijeve obaloutvrde i uređenje bankine.

Ciljevi uređenja faze I su sljedeći:

- osigurati stabilnost postojeće zemljane bankine,
- urediti šetnicu uz rijeku,
- povezati novu šetnicu s postojećom šetnicom na nasipu,
- omogućiti redovito održavanje bankine,
- povezati postojeću pješačku i biciklističku stazu s prostorom „veletržnice“,
- sačuvati obalnu vegetaciju,
- saditi autohtone vrste stabala.

Dionica 1 od st. km 20+600 do st. km 19+500

Karakteristike rješenja:

- pješačka staza širine 3,0 m izvodi se uz rub postojećeg nasipa, na način da se betonski opločnici polažu na sloj betona klase C 16/20 i debljine 15 cm;
- pojas između naglavne grede i šetnice širine je 1,0 m, a izvodi se tako da se na sloj betona klase C 16/20 i debljine 15 cm polažu betonski opločnici;
- regulacijska linija uređenja lijeve obale definirana je AB prefabriciranim elementima L oblika;
- javni prostor odvojen je postojećom odbojnom ogradom od državne ceste DC9;
- širina bankine omogućuje komunikaciju servisnog vozila na dionici.

Primjena tehničkih rješenja stabilizacije obale na dionici 1 prikazana je u tablici u nastavku (Tablica 6). Navedena tehnička rješenja opisana su u prethodnim poglavljima (2.4.1 Tehničko rješenje stabilizacije obale AB pilotom i 2.4.2 Tehničko rješenje stabilizacije obale sustavom madraca)

Tablica 6. Dionica 1 – primjena tehničkih rješenja stabilizacije obale

stacionaža	ab pilotna stijena duljina (m)	sustav madraca duljina (m)
st. km 2+051,35 – st. km 1+940,00	-	111,35
st. km 1+940,00 – st. km 1+920,00	20,00	-
st. km 1+920,00 – st. km 1+825,00	-	95,00

stacionaža	ab pilotna stijena duljina (m)	sustav madraca duljina (m)
st. km 1+825,00 – st. km 1+805,00	20,00	-
st. km 1+805,00 – st. km 1+740,00	-	65,00
st. km 1+740,00 – st. km 1+720,00	20,00	-
st. km 1+720,00 – st. km 1+605,00	-	115,00
st. km 1+605,00 – st. km 1+500,00	105,00	-
st. km 1+500,00 – st. km 1+465,00	-	35,00
st. km 1+465,00 – st. km 1+410,00	55,00	-
st. km 1+410,00 – st. km 1+375,00	-	35,00
st. km 1+375,00 – st. km 1+345,00	30,00	-
st. km 1+345,00 – st. km 1+285,00	-	60,00
st. km 1+285,00 – st. km 1+265,00	20,00	-
st. km 1+265,00 – st. km 1+135,00	-	130,00
st. km 1+135,00 – st. km 1+115,00	20,00	-
st. km 1+115,00 – st. km 1+078,20	-	36,80
ukupno:	290,00	683,15

Dionica 2 od st.km 19+500 do st.km 19+200

Karakteristike rješenja:

- pješačka staza širine 3,0 m izvodi se na način da se betonski opločnici polazu na sloj betona klase C 16/20 i debljine 15 cm;
- biciklistička staza širine 2,0 m izvodi se sa završnim slojem od asfalta na sloju betona klase C 16/20 i debljine 15 cm;
- povezivanje postojeće biciklističko-pješačke staze na nasipu s biciklističkom stazom u inundaciji biciklističkom rampom (st. km 0+939,65 - st. km 0+988,65);
- biciklistička rampa izvodi se kao AB konstrukcija širine 2,0 m, duljine 49 m i uzdužnog nagiba 6%;
- povezivanje postojeće i nove pješačke staze postojećim stepenicama;
- javni prostor odvojen je postojećom odbojnom ogradom od državne ceste DC9;
- širina bankine dionice 2 omogućuje komunikaciju servisnog vozila.

Primjena tehničkih rješenja stabilizacije obale na dionici 2 prikazana je u tablici u nastavku (Tablica 7).

Tablica 7. Dionica 2 – primjena tehničkih rješenja stabilizacije obale

stacionaža	ab pilotna stijena duljina (m)	sustav madraca duljina (m)
st. km 1+078,20 – st. km 1+035,00	-	43,20
st. km 1+035,00 – st. km 1+015,00	20,00	-
st. km 1+015,00 – st. km 0+925,00	-	90,00

stacionaža	ab pilotna stijena duljina (m)	sustav madraca duljina (m)
st. km 0+925,00 – st. km 0+885,00	40,00	-
st. km 0+885,0 – st. km 0+830,00	-	55,00
st. km 0+830,00 – st. km 0+810,00	20,00	-
st. km 0+810,00 – st. km 0+783,90	-	26,10
ukupno:	80,00	214,30

2.4.3.2 Faza II

Faza II također je podijeljena na 2 dionice (dionica 3 i 4), a odnosi se na prostor od sjeveroistočnog kraja „veletržnice“ do mrtvog kanala Stare Neretve, od st. km 19+200 do st. km 18+400, ukupne duljine 800 m. Faza II uključuje uređenje lijevog inundacijskog pojasa uključivo prostor na kojem je danas smještena "veletržnica".

Ciljevi uređenja faze II su sljedeći:

- osigurati stabilnost postojeće široke zemljane bankine na prostoru „veletržnice“,
- nizvodno izgraditi i/ili urediti lijevu obaloutrvdru,
- predvidjeti uklanjanje svih nelegalnih objekata na prostoru „veletržnice“,
- ukloniti „veletržnicu“ i dislocirati istu na novu lokaciju,
- urediti prostor sadržajima koje omogućuje Zakon o vodama,
- spriječiti buduće nakupljanje otpada,
- prostor arhitektonski i hortikulturno oblikovati za višenamjensko korištenje u skladu sa Zakonom o vodama,
- na obali s postojećim stablima izvoditi minimalne građevinske zahvate,
- uz nožicu nasipa riješiti odvajanje javnog prostora od prometne državne ceste,
- na prostoru uz rub stabala izraditi biciklističku stazu i šetnicu koja se nastavlja na uzvodnu dionicu,
- sagledati i postojeću cestovnu i ostalu infrastrukturu, te dati rješenje kojim bi se ista uklonila ili dijelom iskoristila prema novim planiranim sadržajima,
- osigurati manji broj parkirališnih mjesta za osobna vozila u režimu ograničenog vremena zadržavanja te parking za bicikle.

Dionica 3 od st.km 19+200 do st.km 18+700

Karakteristike rješenja:

- montažne objekte koji se nalaze na prostoru „Veletržnice“ potrebno je ukloniti;
- pješačko-biciklistička staza širine 5,0 m nastavlja se iz dionice 2 na način da prolazi između korita rijeke i sportsko-rekreacijskog sadržaja/prostora za javno okupljanje;

- jednosmjerna servisna cesta širine 3,5 m za pristup parkiralištu s dvije postojeće ulazno-izlazne (dvosmjerne) rampe s državne ceste DC9 Opuzen-Metković;
- na ulazu u područje današnje „veletržnice“, na st. km 0+657,00, predviđena je rampa za spuštanje brodica u rijeku, širine 3,5 m;
- vozilima je omogućen kolni pristup rampi za spuštanje brodica u rijeku i manevarski prostor potreban da se vozilo okreće i spusti brodicu niz rampu;
- javni prostor se odvaja od državne ceste DC9 postojećom odbojnom ogradom;
- parkirališni prostor za automobile sa zelenim otocima smješten je između servisne jednosmjerne ceste i pješačke staze širine 2 m uz stražnju stranu parkirališta, dalje od DC9;
- parkirališni prostor za motocikle i mopede smješten na ulazu i izlazu sa servisne ceste;
- parkirna mjesta za bicikle smještena su okomito na biciklističku stazu, na st. km 0+580,50 (otprilike na sredini prostora sa sportsko-rekreacijskim sadržajima);
- parkiralište se sastoji od 55 kosih (kut 45°) parkirališnih mjesta za osobna vozila (od kojih je 8 invalidskih), 18 okomitih parkirnih mjesta za motocikle i mopede te 21 okomitih parkirnih mjesta za bicikle;
- nastavno na rampu za spuštanje brodica (st. km 0+486,50 - st. km 0+625,00), između jednosmjerne servisne ceste i korita rijeke, predviđa se prostor sa sportsko-rekreacijskim sadržajima koji obuhvaća: bočalište (2,5-4,0 x 27,5 m), stolni tenis (2 x (5,0 x 9,0 m), teniski teren (11,0 x 24,0 m), teretana na otvorenom (16,5 x 22,5 m), dječje igralište (16,5 x 22,5 m);
- nakon prostora sa sportsko-rekreacijskim sadržajima (st. km 0+334,50 – st. km 0+486,50) nalazi se prostor za potrebe javnih okupljanja površine 2.500 m²;
- uz sve objekte sportsko-rekreacijskih sadržaja predviđene su klupe za sjedenje i koševi za otpatke;
- mobilni montažno-demontažni sanitarni prostor (2,8 x 4,0 m) i prostor za pokretne kućice jednostavne prehrane (5,0 x 18,0) predviđeni su između teniskog terena i teretane na otvorenom;
- planira se iskoristiti postojeću infrastrukturu (elektroinstalacije za javnu rasvjetu i vodovodnu instalaciju za mobilne sanitarne objekte);
- projektom nisu predviđeni zahvati uz samu obalu rijeke, u inundacijskom pojusu širine od 5,0 m;
- okoliš između sportsko-rekreacijskih sadržaja hortikulturno će se oblikovati autohtonim niskim raslinjem i drvećem.

Primjena tehničkih rješenja stabilizacije obale na dionici 3 prikazana je u tablici u nastavku (Tablica 8).

Tablica 8. Dionica 3 – primjena tehničkih rješenja stabilizacije obale

stacionaža	ab pilotna stijena duljina (m)	sustav madraca duljina (m)
st. km 0+783,90 – st. km 0+720,00	-	63,90
ukupno:	-	63,90

Dionica 4 obale od st.km 18+700 do st.km 18+400

Karakteristike rješenja:

- pješačko-biciklistička staza širine 5,0 m pozicionirana je na udaljenosti minimalno 5,0 m od ruba korita rijeke;
- visoko zelenilo predviđeno je s obje strane pješačko-biciklističke staze, predviđa se sadnja stabala autohtonih vrsta;
- 20 parkirališnih mjesta za bicikle predviđeno je okomito na biciklističku stazu, na st. km 0+244,75, na početnom dijelu ove dionice;
- prostor sa sportsko-rekreacijskim sadržajima smješten je bliže DC9 (st. km 0+112,50 – st. km 0+302,65) i obuhvaća: igralište za loptačke sportove (mali nogomet i rukomet) 20,0 x 40,0 m, igralište za loptačke sportove (košarka i odbjorka) 18,0 x 30,0 m te pumptrack poligon (20,0 x 30,0 m);
- uz sportsko-rekreacijske sadržaje predviđene su klupice za sjedenje;
- projektom nisu predviđeni zahvati uz samu obalu rijeke, u inundacijskom pojasu od širine 5,0 m;
- okoliš između sportsko-rekreacijskih sadržaja hortikulturno će se oblikovati autohtonim niskim raslinjem i drvećem.

2.4.4 Biciklistička rampa

Na dionici 2 nastavno na postojeću biciklističku stazu projektom je predviđena biciklistička rampa duljine 49,0 m. Uklapanje rampe na postojeću biciklističku stazu je duljine 11,0 m. Biciklistička rampa je armirano-betonska konstrukcija s 11 stupnih mjesta. Asfaltirana biciklistička staza širine 2,0 m i uzdužnog nagiba 6% s ogradom visine 1,1 m nalazi se na AB konstrukciji rampe. Pojedino stupno mjesto rampe temelji se na tri pilota Ø40 cm koji su međusobno spojeni naglavnom gredom debljine $d=0,3$ m. Duljina pojedinog pilota je 8,0 m i postavljeni su na međusobnom osnom razmaku 0,85 m. Predviđen je dvosmjeren promet biciklista na biciklističkoj rampi.

2.4.5 Javna rasvjeta

Opis postojećeg stanja

Na području „Veletržnice“ postoji javna rasvjeta. Stupovi javne rasvjete postavljeni su na međusobnom razmaku od oko 20 do 30 m.

Opis planiranog rješenja

Javna rasvjeta planirana je na trećoj i četvrtoj dionici uređenja obale. Na trećoj dionici uređenja obale (prostor „Veletržnice“) uredit će se: šetnica, biciklistička staza, parkiralište s pripadnom prometnicom, sportsko-rekreativni sadržaji i prostor općeg sadržaja javne namjene. Na četvrtoj dionici izvest će se: šetnica, biciklistička staza i sportsko-rekreacijski sadržaji.

Javna rasvjeta planirana je sukladno odredbama Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN 14/19) i u skladu s normom HRN EN 13201 (Cestovna rasvjeta). Ekološki prihvatljiva svjetiljka je svjetiljka koja zadovoljava potrebe za umjetnom rasvijetljenosću pojedine građevine, objekta ili površine čija je emisija svjetlosti u skladu s uvjetima zaštite od svjetlosnog onečišćenja propisanim Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Maksimalna korelirana temperatura boje svjetlosti (CCT) je najviše 3000 K uz G – indeks $\geq 1,5$. U zaštićenim područjima iznos korelirane temperature boje svjetlosti (CCT) je najviše 2200 K uz G – indeks ≥ 2 . Iznimno u slučajevima kada nije moguće izračunati G – indeks primjenjuje se samo uvjet korelirane boje svjetlosti. Predviđeni režim rada cjelokupne instalacije javne rasvjete na predmetnim dionicama treba biti takav da rasvjeta ima mogućnost regulacije intenziteta svjetla unutar područja 100% do 50% intenziteta.

Za javnu rasvjetu planirana je rasvetna armatura s LED izvorima svjetlosti izvedena u potpuno zasjenjenoj izvedbi. Planirana je izvedba stupova na osnovu razmaku od 30,0 m. Predviđeni su stožasti rasvetni stupovi, visine 10 i 6 m, s temeljnom pločom. Stupovi se ugrađuju na betonske temelje s ugrađenim odgovarajućim sidrenim vijcima i odgovarajućim provodnim plastičnim cijevima. U pravilu će se na stup ugraditi jedna ili dvije svjetiljke, ovisno o lokaciji stupa. Sve svjetiljke za rasvjetu parkirališta i kolnika će se ugraditi nasadno na vrh stupa, dok će se svjetiljke za rasvjetu pješačke staze i sportsko-rekreacijskih sadržaja ugraditi, pomoću odgovarajuće konzole, na visini 6 m.

Javna rasvjeta nije planirana za individualno osvjetljenje pojedinog sportsko-rekreacijskog sadržaja već je primarna funkcija javne rasvjete osvjetljenje pješačkih, biciklističkih i prometnih površina.

2.5 Način i uvjeti priključenja građevne čestice, odnosno građevine na prometnu površinu i drugu infrastrukturu

Jednosmjerna servisna cesta širine 3,5 m predviđena je za pristup parkiralištu s dvije postojeće ulazne i izlazne (dvosmjerne) rampe s državne ceste DC9 Opuzen-Metković na dionici 3.

Postojeću infrastrukturu (elektroinstalacije za javnu rasvjetu i vodovodnu instalaciju za mobilne sanitarne objekte) planira se iskoristiti pri uređenju.

2.6 Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš i prirodu određene u skladu s prostornim planom

U cilju zaštite pojedinih sastavnica okoliša, kao i smanjenja opterećenja na okoliš Idejnim rješenjem definirane su sljedeće mjere zaštite okoliša:

- Tijekom pripreme definirati radni pojas, predvidjeti graničnu liniju gradilišta u odnosu na korito rijeke Neretve, a tijekom izvođenja radova djelovati unutar definiranog radnog pojasa na način da se u što manjoj mjeri ošteće rubna vegetacija;
- Radnu mehanizaciju ranije korištenu na drugim gradilištima gdje su zabilježene invazivne vrste treba prije dopreme na područje radova odnosno na gradilište očistiti od mulja, šljunka i vegetacije, provjeravati ima li zaostalih školjkaša/puževa te ih uklanjati i prati vrućom vodom pod pritiskom i dalje od vodotoka te ostaviti da se u potpunosti osuši;
- Planom organizacije gradilišta predvidjeti površine za privremeno odlaganje materijala unutar lokacije zahvata i na način koji neće izazvati neželjene posljedice;
- Prilikom izvođenja zemljanih radova humusni sloj odložiti adekvatno i na za to predviđeno mjesto te ga sukladno mogućnostima i u skladu s potrebama iskoristiti;
- Tijekom izvođenja zahvata ograničiti kretanje mehanizacije na što je moguće manju površinu izvan lokacije zahvata kako se ne bi degradirao biljni pokrov okolnog područja;
- Na gradilištu osigurati minimalno jedan spremnik s upijajućim materijalima te zatvoreni spremnik za odlaganje iskopane onečišćene zemlje u slučaju saniranja lokacije ukoliko dođe do curenja goriva, maziva i drugih onečišćujućih tvari;
- Radove izvoditi u periodu od 1. kolovoza do 1. ožujka, odnosno izvan razdoblja gniježđenja ptica i razdoblja odrastanja mladih te povećane aktivnosti drugih životinja (naročito vodozemaca i gmazova te mriješta riba) kako bi se izbjeglo uništavanje staništa i uzneniranje životinjskih vrsta u reproduksijskom razdoblju;
- U slučaju pojave invazivnih biljnih vrsta na području radnog pojasa, prostoru za smještaj mehanizacije i drugim površinama gradilišta, tijekom izgradnje zahvata poduzeti uklanjanje svih jedinki tih vrsta;
- Izraditi Plan u slučaju iznenadnog i izvanrednog onečišćenja voda tijekom izvođenja radova koji mora biti u skladu s Državnim planom mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda i nižim planovima mjera donesenim na osnovi tog plana (Predviđene mjere za ublažavanje i rješavanje posljedica moguće ekološke nesreće temelje se na općim odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), odredbama VI i VII dijela Državnog plana mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda (NN 5/11) i člancima 1. – 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN94/13, 73/17, 14/19 i 98/19);
- Na gradilištu osigurati dovoljan broj kemijskih sanitarnih čvorova te povjeriti ovlaštenoj osobi redovito pražnjenje istih;
- Rasuti teret prevoziti u za to predviđenim vozilima te ga vlažiti ili prekrivati, pogotovo za vrijeme vjetrovitih dana;
- Za vrijeme sušnih dana manipulativne površine i transportne puteve unutar gradilišta polijevati vodom;

- Prekinuti radove ako se pri izvođenju na površini zemlje ili ispod površine nađe na arheološko nalazište ili nalaze te o nalazu obavijestiti konzervatorski odjel Ministarstva kulture u cilju osiguranja i zaštite arheološkog nalazišta.

2.7 Varijantna rješenja

Za predmetni zahvat nisu izrađena varijantna rješenja.

2.8 Vrste i količine materijala potrebnih za izgradnju zahvata

Za izgradnju zahvata koristit će se šljunak, kamen, armirani beton, predgotovljeni elementi, geotekstil te zemljani i biljni materijal.

2.9 Količina, vrsta i način zbrinjavanja otpadnih tvari i otpada

Faza izgradnje

Tijekom izvođenja radova nastat će manja količina komunalnog otpada. Također, očekuje se i nastanak građevinskog otpada, poput iskopane zemlje i kamena te viška betona.

Prema Pravilniku o katalogu otpada (NN 90/15) tijekom izvođenja radova može se očekivati nastanak otpada koji se mogu svrstati u grupe navedene u tablici u nastavku (Tablica 9).

Tablica 9. Vrste otpada koji će nastajati u fazi izgradnje sunčane elektrane

klijučni broj	naziv otpada
17	građevinski otpad i otpad od rušenja objekta (uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih lokacija)
17 01	beton, opeka, crijepljene pločice i keramika
17 02	drvo, staklo i plastika
17 05	zemlja (uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih lokacija), kamenje i otpad od jaružanja
20	komunalni otpad (otpad iz domaćinstava i slični otpad iz obrta, industrije i ustanova) uključujući odvojeno skupljene sastojke
20 03 01	miješani komunalni otpad

Otpad nastao tijekom izgradnje zahvata će se sakupljati i odvajati po vrstama otpada te predavati ovlaštenim tvrtkama na zbrinjavanje, a sve sukladno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19) i Zakona o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19).

Faza korištenja

Tijekom korištenja zahvata neće dolaziti do stvaranja otpada.

2.10 Prostorno planska dokumentacija

Planirani zahvat u cijelosti se nalazi na području Grada Metkovića. Rekonstrukcija lijeve obale rijeke Neretve je zahvat kategoriziran u vodne građevine koje su Zakonom o vodama razvrstane u regulacijske i zaštitne vodne građevine.

Za područje zahvata na snazi su:

1. Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“ br. 3/20, 12/20 pročišćeni tekst);
2. Prostorni plan Grada Metkovića („Neretvanski glasnik“, br. 02/20, 1/21-isp.);

U nastavku je dan izvod iz odredbi i relevantnih kartografskih prikaza važećih prostornih planova na osnovu kojih je u poglavlju 2.10.3 Zaključak o prostorno-planskoj dokumentaciji dan zaključak o usklađenosti predmetnog zahvata s navedenim prostornim planovima.

2.10.1 Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije

Prema izvodu iz kartografskog prikaza 1. *Korištenje i namjena prostora* („Službeni glasnik DNŽ“, broj 3/20) (Slika 15), lokacija zahvata nalazi se u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja.

Prema izvodu iz kartografskog prikaza 3.1.1. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora područja posebnih uvjeta korištenja-prirodna baština* („Službeni glasnik DNŽ“, broj 2/19) (Slika 16), lokacija zahvata nalazi se uz područja ekološke mreže Natura 2000 – područje očuvanja značajno za ptice i područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove.

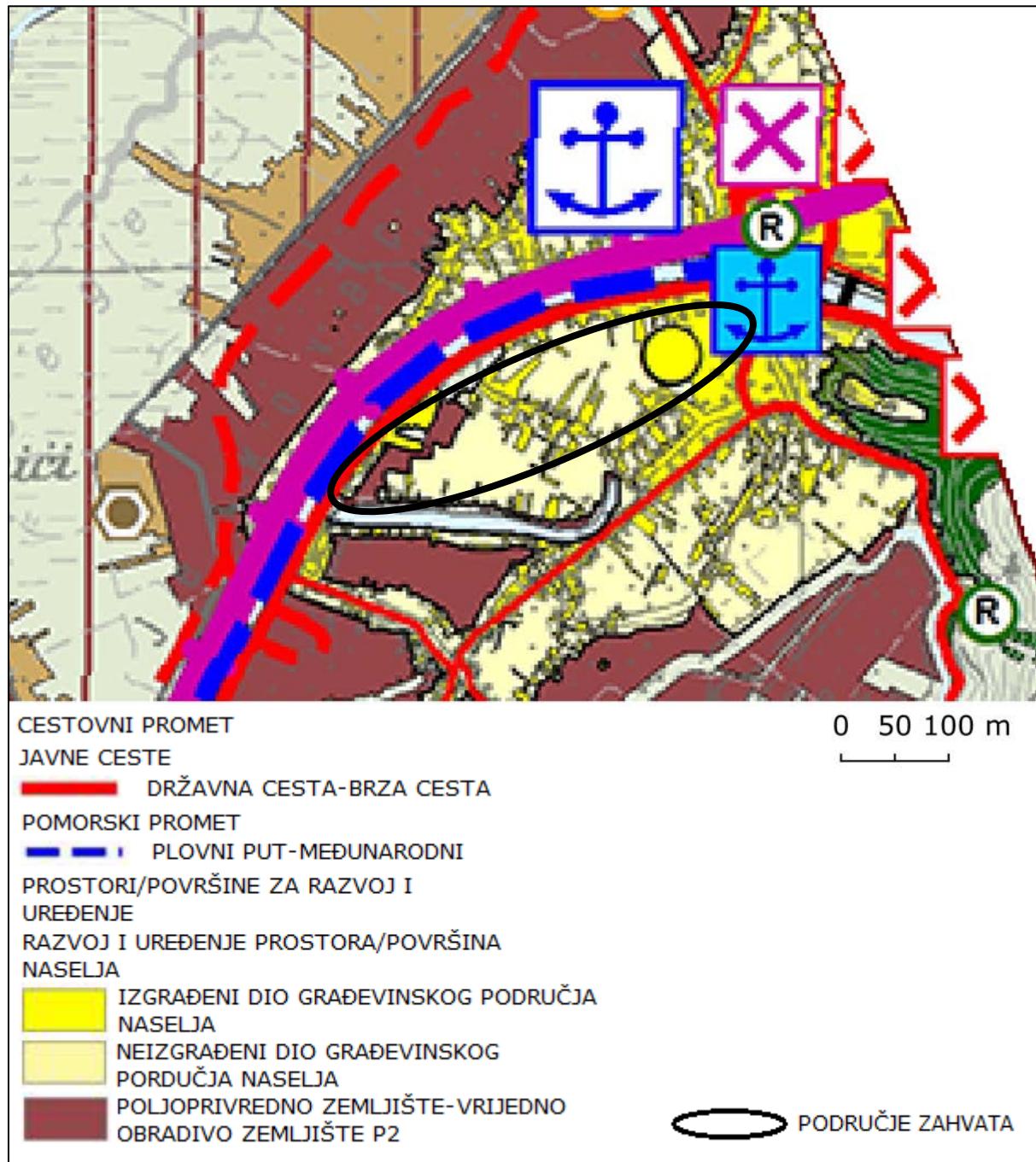
Prema izvodu iz kartografskog prikaza 3.2.2. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora područja posebnih ograničenja u korištenju-ostalo* („Službeni glasnik DNŽ“, broj 2/19), (Slika 17), lokacija zahvata nalazi se u poplavnom području uz Neretvu.

Vezano za karakteristike predmetnog zahvata, u Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“ br. 3/20., 12/20 pročišćeni tekst) navedeno je sljedeće:

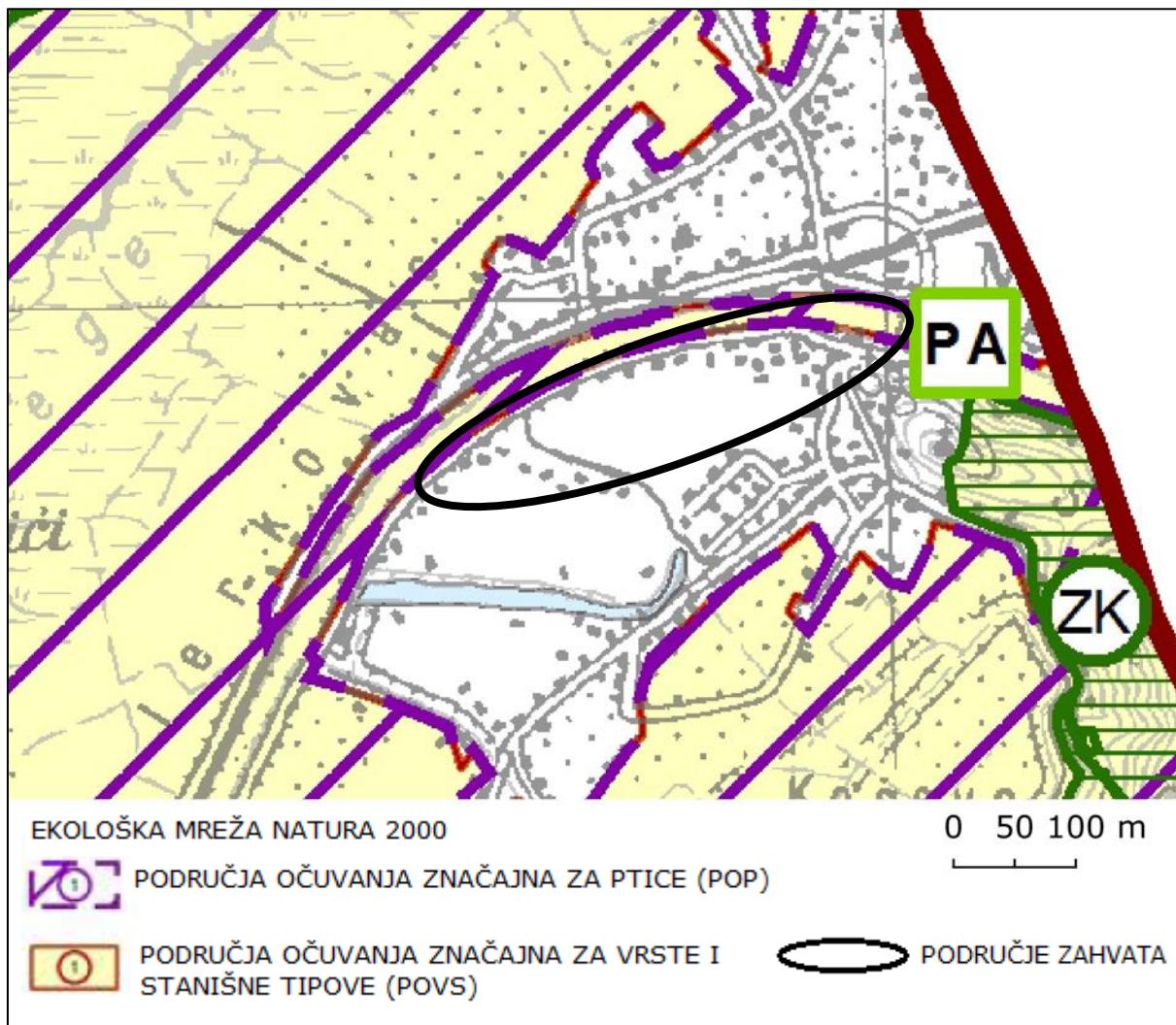
188a. *Prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka s ciljem sprječavanja štetnog djelovanja voda (nastanak bujica i erozije) treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži prirodno stanje vodotoka.*

189. *Na rijeci Neretvi na cijelom prostoru od ušća u more do državne granice, potrebno je provesti sanacijske radove na dijelovima obale ugrožene erozijom.*

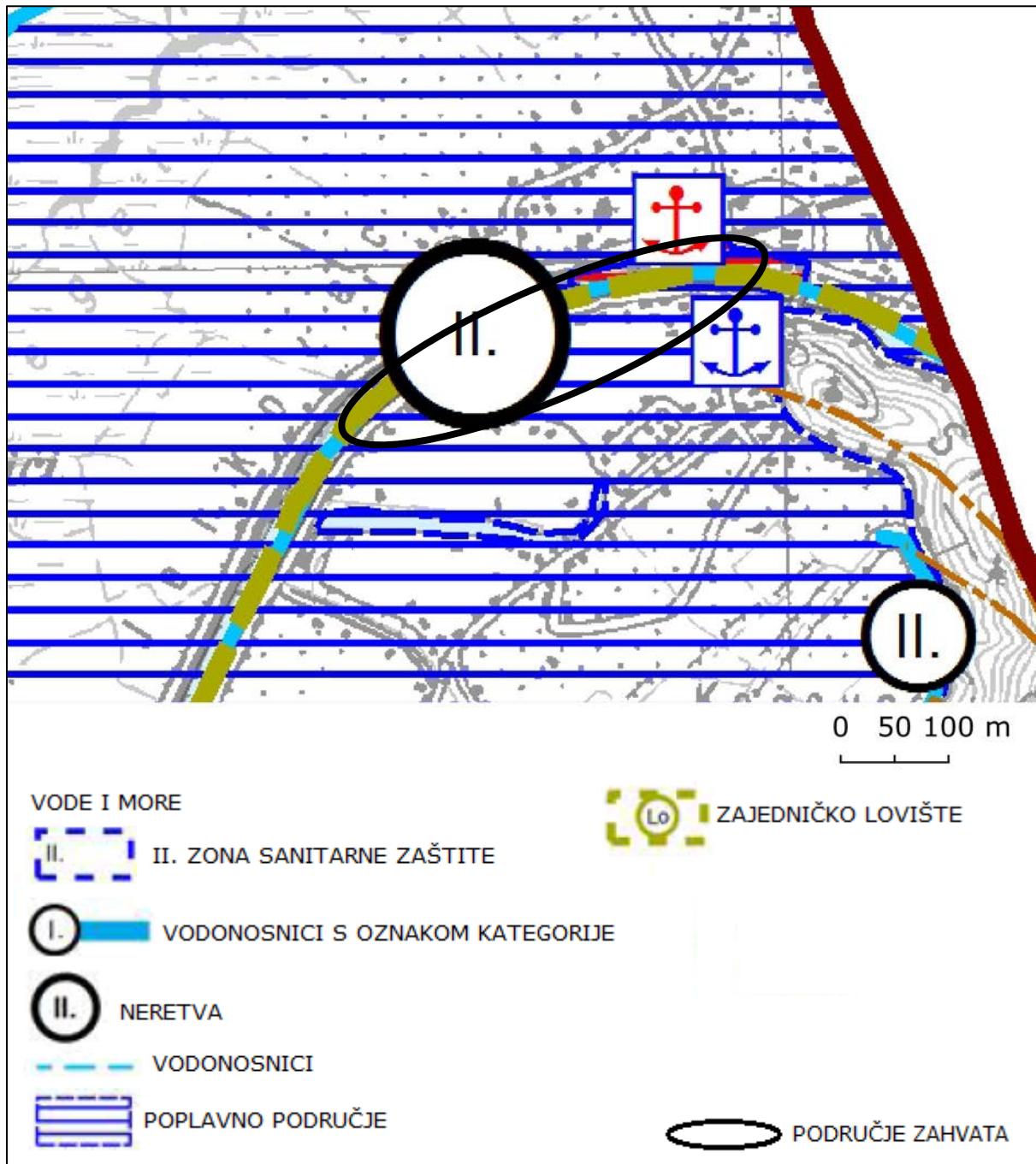
189a. *Duž čitavog toka rijeke Neretve potrebno je nastaviti sa započetim radovima na zaštiti naselja, poljoprivrednih površina i infrastrukturnih objekata, na način da se velike vode Neretve provode njenim koritom bez rasterećenja kroz korito Male Neretve. Zaštitu provesti na velike vode određenog reda pojavljivanja, ovisno o značaju zaštite (na najveći stupanj zaštite braniti stambena naselja, infrastrukturne objekte braniti na srednji stupanj zaštite, a melioracijske površine na nešto niži stupanj zaštite).*

Slika 15. Izvod iz kartografskog prikaza PPDNŽ 1. Korištenje i namjena prostora („Službeni glasnik DNŽ“, broj 3/20)

Slika 16. Izvod iz kartografskog prikaza PPDNŽ 3.1.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora područja posebnih uvjeta korištenja-prirodna baština („Službeni glasnik DNŽ“, broj 2/19)

Slika 17. Izvod iz kartografskog prikaza PPDNŽ, 3.2.2. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora područja posebnih ograničenja u korištenju-ostalo („Službeni glasnik DNŽ“, broj 2/19)

2.10.2 Prostorni plan Grada Metkovića

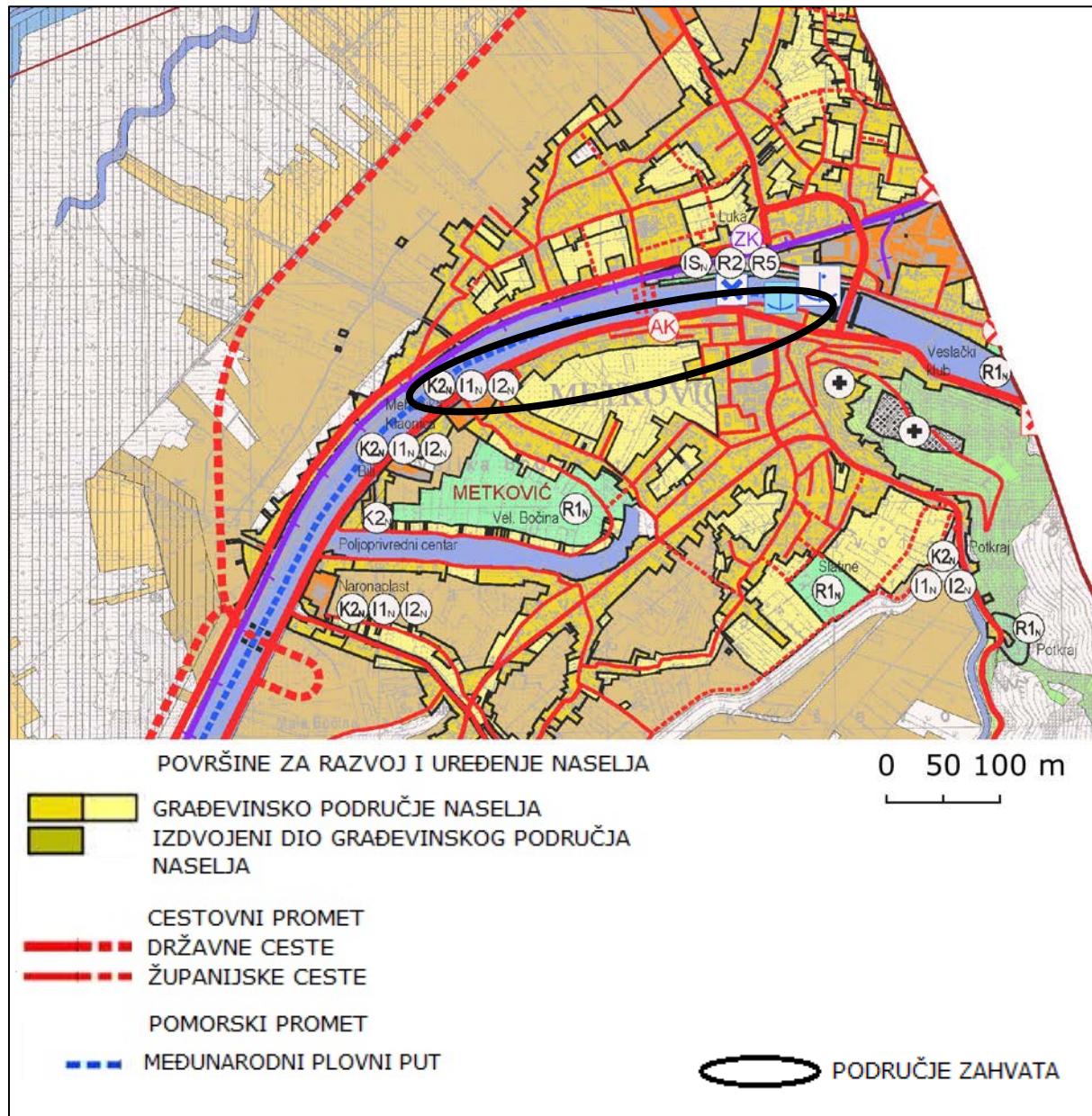
Prema izvodu iz kartografskog prikaza 1. *Korištenje i namjena prostora* („Neretvanski glasnik“, broj 2/20) (Slika 18), lokacija zahvata nalazi se u građevinskom području naselja.

Prema izvodu iz kartografskog prikaza 3.2. *Uvjeti korištenja i zaštite prostora- područja posebnih ograničenja u korištenju* („Neretvanski glasnik“, broj 2/20) (Slika 19), lokacija zahvata se nalazi unutar prirodnog krajobraza močvarnog područja delte Neretve, uz vodotok II kategorije i agrarni krajolik delte Neretve.

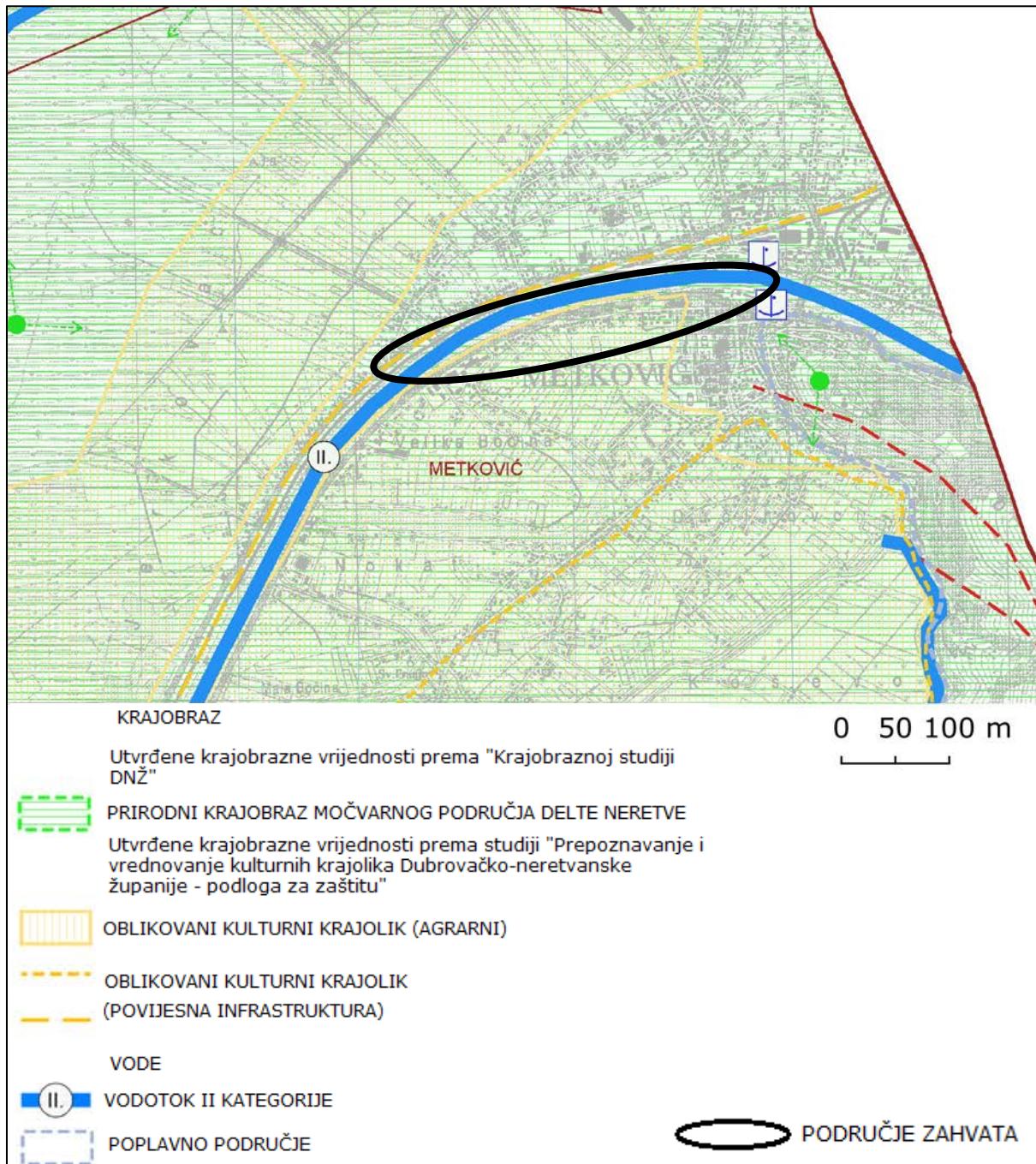
Prema izvodu iz kartografskog prikaza PPUG Metkovića, 3.1.2. *Uvjeti korištenja i zaštite prostora-staništa i ekološka mreža RH* („Neretvanski glasnik“, broj 2/20) (Slika 20), lokacija zahvata nalazi se uz područja ekološke mreže Natura 2000.

Vezano za karakteristike predmetnog zahvata, u Prostornom planu Grada Metkovića („Neretvanski glasnik“, br. 02/20, 1/21-isp.) navedeno je sljedeće:

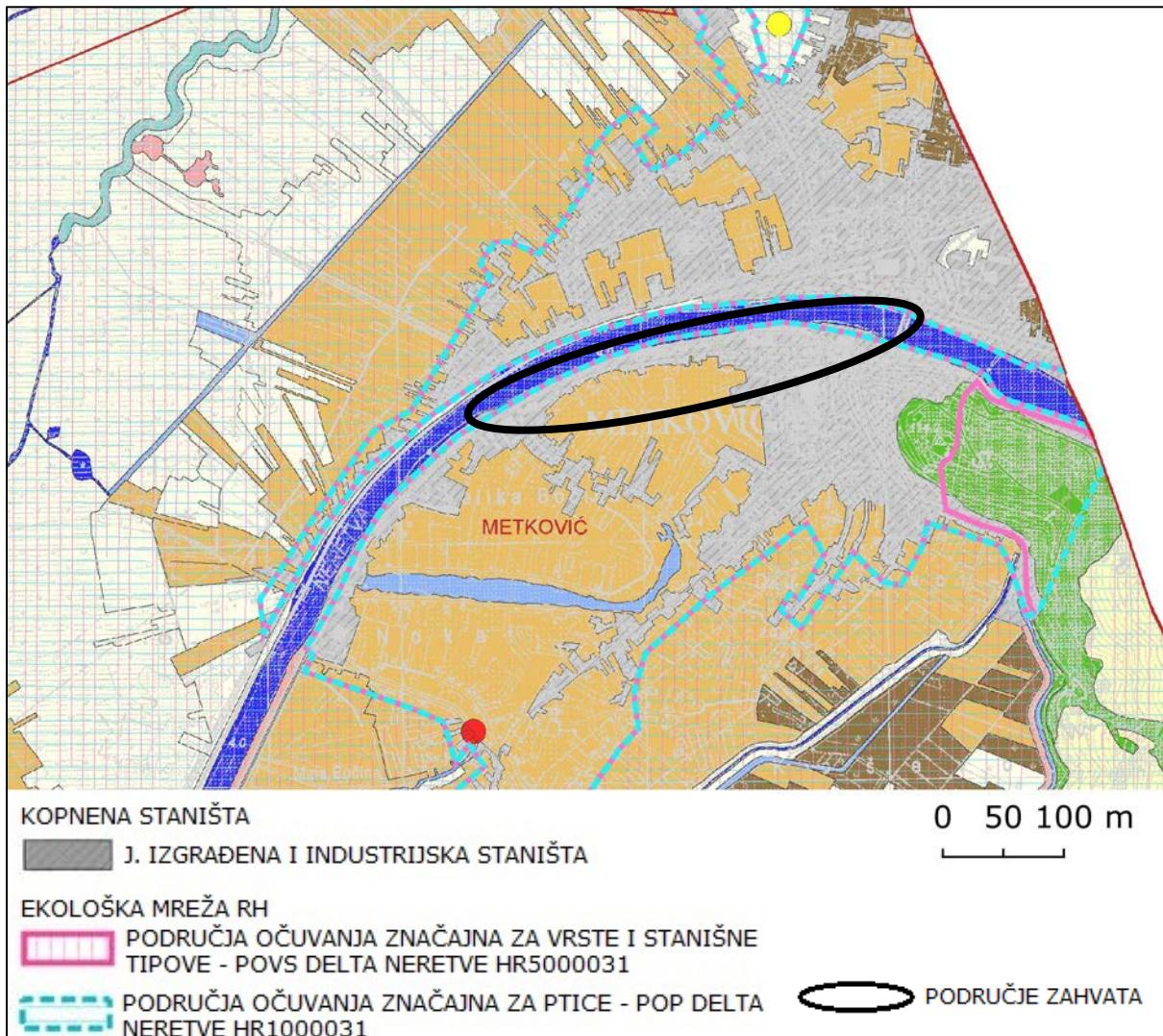
Članak 166. (1) *Na cijelom donjoneretvanskom području potrebno je rekonstruirati magistralni natapni kanal s vodozahvatom na Neretvi uzvodno od Metkovića i sanirati natapne mreže, te nastaviti radove na kanalskoj distribucijskoj mreži za navodnjavanje. Za rekonstrukciju magistralnog natapnog kanala izrađen je pilot projekt s pripadajućom projektnom dokumentacijom. Za realizaciju sustava navodnjavanja potrebno je izgraditi mobilnu pregradu, crpne stanice sa zahvatom izravno iz korita rijeke Neretve i Male Neretve te mikroakumulaciju s gravitacijskom mrežom za natapanje. Crpna stanica sa zahvatom iz korita rijeke Neretve predviđena je na teritoriju naselja Metković, u kanalu „Nokat“. U tijeku je projekt navodnjavanja „Košovo-Vrbovci“, kao jedinstveni podsustav, odnosno lateralni kanal, s vodom koja se dobiva preko crpnih postaja „Košovo“ i „Vrbovci“.*

Slika 18. Izvod iz kartografskog prikaza PPUG Metković, 1. Korištenje i namjena prostora („Neretvanski glasnik“, broj 2/20)

Slika 19. Izvod iz kartografskog prikaza PPUG Metkovića, 3.2. Uvjeti korištenja i zaštite prostora- područja posebnih ograničenja u korištenju („Neretvanski glasnik“, broj 2/20)

Slika 20. Izvod iz kartografskog prikaza PPUG Metkovića, 3.1.2. Uvjeti korištenja i zaštite prostora-staništa i ekološka mreža RH („Neretvanski glasnik“, broj 2/20)

2.10.3 Zaključak o prostorno-planskoj dokumentaciji

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, između ostalog, prepoznata je potreba sanacijskih radova na pojedinim dijelovima obale stoga je moguće zaključiti da predmetni zahvat nije u suprotnosti s navedenim prostornim planovima.

3 Podaci o ekološkoj mreži

U ovom poglavlju dani su relevantni podaci o područjima ekološke mreže HR5000031 Delta Neretve (POVS) i HR1000031 Delta Neretve (POP).

3.1 HR5000031 Delta Neretve (POVS)

Opis područja ekološke mreže

Rijeka Neretva i njeni pritoci čine najveći kompleks močvarnih staništa u hrvatskom obalnom području s dobro razvijenom obalnom i drugom močvarnom vegetacijom (plutajućom i potopljenom). Delta Neretve ima mnogo laguna, plitkih pješčanih uvala, niskih pješčanih obala, pješčanih ravnica, slanih plaža itd. Iako je velika površina močvarnog staništa pretvorena u poljoprivredna zemljišta, zbog razgranate mreže kanala, ta su područja još uvijek važna staništa za vodene ptice i vrlo važno ihtiološko područje. Delta, lagune i boćate vode iznimno su važno stanište koje stvara prostor za intenzivan rast mlađih riba, koje svoj životni ciklus kasnije provode u moru ili slatkoj vodi. Nadalje, ova su područja važna za migraciju anodromnih i katadromnih vrsta riba. S velikim brojem endema i velikom raznolikošću, ušće rijeke Neretve jedno je od biološki najzanimljivijih područja Hrvatske.

Opis ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23) za područje HR5000031 Delta Neretve utvrđeno je 14 ciljnih stanišnih tipova i 30 ciljnih vrsta (Tablica 10).

Tablica 10. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja HR5000031 Delta Neretve

kategorija za ciljnu vrstu	hrvatski naziv vrste / stanišnog tipa	latinski naziv vrste / šifra stanišnog tipa
1	jezerski regoč	<i>Lindenia tetraphylla</i>
1	morska paklara	<i>Petromyzon marinus</i>
1	čepa	<i>Alosa fallax</i>
1	glavatica	<i>Salmo marmoratus</i>
1	neretvanska uklijia	<i>Alburnus neretvae</i>
1	imotska gaovica	<i>Delminichthys (Phoxinellus) adspersus</i>
1	ilirski vijun	<i>Cobitis illyrica</i>
1	neretvanski vijun	<i>Cobitis narentana</i>
1	glavočić crnotrus	<i>Pomatoschistus canestrini</i>
1	glavočić vodenjak	<i>Knipowitschia panizzae</i>
1	čovječja ribica	<i>Proteus anguinus*</i>
1	kopnena kornjača	<i>Testudo hermanni</i>
1	barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>

kategorija za ciljnu vrstu	hrvatski naziv vrste / stanišnog tipa	latinski naziv vrste / šifra stanišnog tipa
1	četveroprugi kravosas	<i>Elaphhe quatuorlineata</i>
1	crvenkripica	<i>Zamenis situla</i>
1	južni potkovnjak	<i>Rhinolophus euryale</i>
1	mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
1	veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferumequinum</i>
1	dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>
1	dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>
1	riđi šišmiš	<i>Myotis emarginatus</i>
1	vidra	<i>Lutra lutra</i>
1	riječna kornjača	<i>Mauremys rivulata</i>
1	istočna vodendjevojčica	<i>Coenagrion ornatum</i>
1	južni dinarski špiljski školjkaš	<i>Congeria kusceri</i>
1	Soljanova paklara	<i>Lampetra soljani</i>
1	podustva	<i>Chondrostoma kneri</i>
1	vrgoračka gobica	<i>Knipowitschia croatica</i>
1	mekousna	<i>Salmothymus obtusirostris</i>
1	svalić	<i>Squalius svallizae</i>
1	Amfibijkska staništa <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>	3130
1	Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (<i>Characeae</i>)	3140
1	Obalne lagune	1150*
1	Estuariji	1130
1	Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima	1310
1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310
1	Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110
1	Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140
1	Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1420
1	Mediteranske sitine (<i>Juncetalia maritimii</i>)	1410
1	Embrionske obalne sipine – prvi stadij stvaranja sipina	2110
1	Prirodne eutrofne vode s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i>	3150
1	Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodieteae</i>	6220*
1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip: 1 = međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

U nastavku je dan je opis ciljnih vrsta (Tablica 11) i ciljnih stanišnih tipova (Tablica 12) područja HR5000031 Delta Neretve.

Tablica 11. Opis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR5000031 Delta Neretve i ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
beskralježnjaci	
jezerski regoč (<i>Lindenia tetraphylla</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je vezana uz plitka sredozemna jezera i kanale Krka i Paga, Vransko jezero kraj Biograda, okolicu Knina i uz deltu Neretve.</p> <p>Ekologija: Za razliku od ostalih srodnika, jezerski regoč je prava jezerska vrsta. Jezera na kojima se razmnožava u sredozemnom su području Hrvatske. Često su okružena pojasmom trske, ali možemo ga naći i na jezerima na kojima je vegetacija razmjerno oskudna, pa i u velikim i sporotekućim rijekama. Tek presvučene odrasle jedinke sazrijevaju daleko od vode.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Narušavanje vodnog režima staništa zbog različitih oblika uporabe vode (natapanje, vodoopskrba). Onečišćenje agrokemikalijama.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vretenaca Hrvatske (2008)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 5000 ha pogodnih staništa (veće vodene površine obrasle tršćacima) za vrstu.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa (veće vodene površine s razvijenom vodenom i obalnom močvarnom vegetacijom te tršćacima) unutar 5000 ha vodotoka (NKS A.1.1., A.2.3., A.2.4., A.3.2., A.4.1.)</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 9 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 – NEP; P1_2-NEP</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p>
istočna vodendjevojčica (<i>Coenagrion ornatum</i>)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: NT</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Nalazimo je na vodotocima srednje Hrvatske i Slavonije, a postoje i populacije uz Plitvička jezera, uz krške rijeke Kupu, Cetinu i Neretvu te izolirana populacija na otoku Krku.</p> <p>Ekologija: Istočna vodendjevojčica nastanjuje male, osunčane i plitke potoke ili sporotekuće kanale. Takvi potoci često obiluju dobro razvijenom vodenom i močvarnom vegetacijom, vrlo su česti u krškom području ili uz bazofilne cretove. Malo se zna o biologiji te vrste, ali je sigurno da ne odlazi daleko od potoka na kojem se razmnožava. Razdoblje leta istočnoj vodendjevojčici počinje sredinom svibnja, a završava u listopadu.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Hidrotehnički zahvati na potocima i protočnim kanalima (odstranjivanje vegetacije, produbljivanje, utvrđivanje obala) te onečišćenje staništa.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vretenaca Hrvatske (2008)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 5000 ha pogodnih staništa (sporo tekući vodotoci i kanali, osobito njihovi otvoreni (osunčani) dijelovi, s prirodnom hidromorfologijom i razvijenom vodenom i obalnom vegetacijom te močvarna staništa) za vrstu.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa (stajačice, sporo tekući vodotoci i kanali, osobito njihovi otvoreni (osunčani) dijelovi, s prirodnom hidromorfologijom i razvijenom vodenom i obalnom močvarnom vegetacijom te tršćacima) unutar 5000 ha vodotoka (NKS A.1.1., A.2.3., A.2.4., A.3.2., A.4.1.)</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 – NEP; P1_2-NEP</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p>
južni dinarski špiljski školjkaš (<i>Congeria kusceri</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Populacije u Hrvatskoj pripadaju Jadranskom slijevu, a areal im je izrazito disjunktan. Većina lokaliteta nalazi se u slijevu Neretve u Dalmaciji, dok se Markov ponor u koji ponire rijeka Lika nalazi u podnožju sjevernog Velebita (Jalžić, 1998; 2001).</p> <p>Opis i biologija vrste: Školjkaš s ljušturom veličine do 20 mm. Žive pojedinačno ili u skupinama pričvršćeni bisusnim nitima na stijene podzemnih kanala. Hrane se sitnim organskim česticama do kojih dolaze filtriranjem vode. Jedinke su razdvojenog spola, a oplodnja je unutarnja. Ženke čuvaju oplođena jaja među škrgama dok se ne razvije veliger ličinka koja se nakon kratke planktonskе faze učvršćuje na podlozi ili se pak mali školjkaši oslobađaju direktno sa škrga. Jedini je poznati stigobiontni školjkaš na svijetu.</p> <p>Stanište: Vodena (slatkvodna) krška špiljska staništa. Podzemni prostori, većim dijelom trajno potopljeni, dok je dio periodički izvan vode, ali uz obaveznu visoku vlažnost zraka. Vode sezonski imaju vrlo snažan tok (NKS H.1.3.1.2., H.1.3.1.3.) koji im slabii, pa neko vrijeme mogu biti i stajačice (NKS H.1.3.2.1.). Temperatura podzemnih voda u kojima obitavaju kreće se od 4 do 19 °C (Jalžić, 2001).</p> <p>Uzroci ugroženosti: Direktne prijetnje (DT): Nedavnim je istraživanjima provedenima 2008. godine utvrđeno da su špiljski školjkaši nestali sa svih lokaliteta osim sa njih tri. Jami u Predolcu prijeti fizička devastacija zbog gradnje obilaznice oko Metkovića (DT 4.1), a ugrožavaju je i intenzivna urbanizacija u neposrednoj blizini (DT 1.1) te onečišćenje podzemne vode krutim otpadom i otpadnim vodama iz industrije i domaćinstava (DT 9.1, 9.2, 9.4). Podzemne vode u lokalitetu blizu Baćinskih jezera dreniraju se iz polja Rastoke i Jezero koja su intenzivno meliorirana i poljoprivredno obrađivana. Promjene režima podzemnih voda (skretanjem podzemnih tokova i promjenom razina podzemnih voda) ili njihove kvalitete (onečišćenjem komunalnim vodama, uporabom pesticida i umjetnih gnojiva) mogle bi nepovratno oštetiti ovu populaciju (DT 7.2, 9.1, 9.3). Populacija u Markovom ponoru u Lici</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvani povoljni uvjeti za opstanak vrste u sedam poznatih nalazišta (Pukotina u tunelu polje Jezero-Peračko blato, Modro oko, Izvor špilja kod kapelice Sv. Mihovila, Izvor Bijeli vir, Izvor špilja kod bunkera, Izvor u Glušcima, Jama u Predolcu).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvana je populacija vrste na 8 lokaliteta</p> <p>A2 Očuvani su pogodni stanišni uvjeti (niska temperatura, vrlo visoka vlažnost zraka) u speleološkim objektima Jama u Predolcu i Pukotina u tunelu polje jezero-Peračko blato, Modro oko, Izvor Prud, Izvor u Glušcima, Izvor špilja kod bunkera, Izvor Bijeli vir, Izvor špilja kod kapelice Sv. Mihovila te pogodna staništa (NKS: H.1.1.4.1. i H.1.1.4.2.)</p> <p>A3 Očišćen je najmanje 1 speleološki objekt</p> <p>A4 Održano je dobro stanje (količinsko i kemijsko) podzemnog vodnog tijela JKGI_12</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>pretrpjela je znatne promjene pri gradnji HE Senj i dalnjim njenim radom (DT 7.2). Bilo kakvi naredni hidrotehnički zahvati, npr. izgradnja HE Kosinj, mogli bi dovesti do daljnje redukcije ili čak potpunog uništenja ove izolirane populacije.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga špiljske faune (2009)</p>	
<p>ribe</p>	
<p>morska paklara (<i>Petromyzon marinus</i>)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: načelo predostrožnosti</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj živi u ušćima jadranskih rijeka i u moru, a najveći broj primjeraka ulovljen je u Riječkom zaljevu. Idući prema jugu (od Jablanca do Šibenika) ulovi su rijetki. Na području između Splita i Dubrovnika broj ulovljenih primjeraka raste, posebice u rijeci Neretvi, gdje je morska paklara ulovljena uzvodno od ušća (Mostar).</p> <p>Ekologija: Odrasle jedinke 2–3 godine žive u moru, a zatim se vraćaju u rijeke na mrijest. Kada su u slatkim vodama, pretežno borave na ušćima i u srednjim te donjim tokovima rijeka. Veliki primjerici ulovljeni su u dubokom moru, čak i na dubini većoj od 4 000 m. Ličinke žive u pjeskovito-muljevitom dnu rijeka. Ličinke žive u rijekama gdje se hrane mikroorganizmima i detritusom. Odrasle jedinke vrlo su rijetke u rijekama, a hrane se krvlju i mišićima uginulih i onemogočalih riba ili riba uhvaćenih u mrežu. Međutim, mogu se hraniti i na zdravim ribama pa čak i na morskim psima i morskim sisavcima. U jezerima često štete ribljim populacijama. Zabilježeni su i slučajevi uznemirivanja kupača jer su se pokušale na njih pričvrstiti. Poput mnogih parazita izlučuju antikoagulans koji sprječava zgrušnjavanje krvi. Razmnožavaju se između ožujka i svibnja, a za mrijest biraju mesta na kojima voda teče relativno brzo (1–2 m/s). Ženka položi i 150 000–300 000 jajašca u pješčane ili šljunkovite jamice koje iskopa na dubini 40–60 cm. Kod morske paklare za razliku od ostalih paklara mrijesti se jedan mužjak i jedna ženka. Mužaci naime čuvaju gnijezdo i agresivno ga brane od mogućih suparnika. Nakon mrijesta ženka i mužjak ugibaju. Mrijest je u rijekama hrvatskog dijela Jadrana upitan.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Onečišćenje donjih tokova rijeka, posebice rijeke Neretve, koja je posljednjih nekoliko desetljeća izložena snažnom negativnom antropogenom utjecaju, neznatno utječe na uzvodne migracije odraslih jedinka, ali utječe na opstanak i preživljavanje ličinaka morske paklare ako se ona ovdje mrijesti. Regulacijom rijeka i pregradnjom vodotoka onemogućena je migracija odraslih jedinka na mrijestilišta, pa se zato smanjuje populacija morske paklare u Europi.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 1040 ha pogodnih staništa (more u kojem žive i srednji i donji tokovi rijeka u koje migriraju na mrijest).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (more u kojem žive i srednji i donji tok rijeke u koji migriraju na mrijest) unutar 1040 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 19 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Osigurane su neometane migracije odraslih jedinki i nizvodne migracije ličinki</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 – NEP</p> <p>A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p>
<p>čepa (<i>Alosa fallax</i>)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj živi u Jadranskom moru, rijeci Neretvi i rijekama Norinu i Crnoj rijeci. Također živi u jezeru Kuti i Baćinskim jezerima.</p> <p>Ekologija: Čepa je anadromna vrsta koja ne zalazi visoko u rijeke, nego se zadržava u zoni plime i oseke. Najčešće živi u ušćima rijeka, u boćatoj vodi, a katkada nalazi i u slatkovodne sustave. Živi u plovama na dubini do 100 m. Odrasle jedinke hrane se manjom ribom i rakovima, a ličinke planktonom. U Baćinskim jezerima mlade čepe se zadržavaju do treće ili četvrte godine tj. do spolne zrelosti. Te jedinke manje su od jedinka iste populacije koje su to vrijeme provele u moru. Čepa je anadromna selica koja se mrijesti u rijekama. Ženka spolno sazrije u četvrtoj ili petoj, a mužjak u trećoj ili četvrtoj godini života. Mrijesti se u slatkoj vodi od kraja ožujka kada počinje migraciju, a mrijest nekih populacija traje sve do srpnja. Mrijesti se noću, iznad pijeska ili šljunka, pri temperaturi 15–20°C. Ženka izlegne do 280 000 jajašaca na malim dubinama. Odrasli se nakon mrijesta, u kasno ljeti i jesen, vraćaju u more. Opolđenu ikru struja vode nosi sve do mora, ali neki primjerici stalno ostaju u slatkim vodama.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Čepu ugrožava onečišćenje morske obale i ušća rijeka, riječne brane, melioracije i jak riječno-morski promet. Stanje dodatno pogoršava pregradnja rijeka čime su onemogućene anadromne migracije.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 1270 ha pogodnih staništa (mora u kojem žive i bočate do slatke vode na ušćima rijeka gdje se mrijeste).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (more u kojem živi i bočate do slatke vode na ušću rijeke gdje se mrijeste) unutar 1270 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 5 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Omogućene su neometane migracije populacije (posebice između Baćinskih jezera i mora)</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela: JKLN003</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 – NEP</p> <p>A6 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A7 Očuvane su prirodne obale</p> <p>A8 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu</p>
<p>glavatica (<i>Salmo marmoratus</i>)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je opisana za Krku (Visovačko jezero) i Neretvu.</p> <p>Ekologija: Glavatica je pridrena vrsta kojoj najviše odgovara čista, hladna i brza voda. Uglavnom se zadržava u mjestima vrtloženja vode i rijetko nalazi u pliću dijelove rijeke. Pretežno se hrani manjim ribama i beskraltešnjacima dna. Znatan udio u prehrani čine ličinke vodenih kukaca, osobito vodencvjetova i tulara. Spolna zrelost postiže u četvrtoj godini, a mrijesti se od studenog do siječnja. Na mrijest odlazi u uzvodne dijelove rijeke, a mrijest počinje predvečer ili noću.</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 460 ha pogodnih staništa za vrstu (čista, hladna i brza voda, dublje vode i mesta vrtloženja vode).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (čista, hladna i brza voda, dublje vode i mesta vrtloženja vode) unutar 460 ha vodenih površina</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Uzroci ugroženosti: Glavatica je jedna od najugroženijih pastrvskih vrsta. Sredinom 20. stoljeća na Neretvi je izgrađena HE Jablanica, što je onemogućilo migracije glavatice koja se razmnožavala u višim dijelovima te rijeke. U vrijeme mriješta lokalni ribari pretjerano su izlovljavali glavaticu. S obzirom na gradnju hidroelektrana i hidroakumulacija na Neretvi, njezin je opstanak ondje upitan. Posebno je ugrožava nekontrolirani unos uzgojnih forma potočne pastrve, s kojom se ona križa, a i njihovi potomci se mogu razmnožavati.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>A2 Omogućene su neometane migracije populacije A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKRI0093_001; JKRN0059_001 A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_2 - NEP; P1_2 – NEP A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m A6 Očuvane su prirodne obale A7 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu.</p>
neretvanska uklija (<i>Alburnus neretvae</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: načelo predostrožnosti</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Živi u slivu rijeke Neretve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Zabilježena u jezeru Kuti i Baćinskim jezerima, u Neretvi kod Metkovića, rijekama Bregavi i Buni, Hutovom blatu, te Gatačkom, Popovom i Vrgorčkom polju (Buj et al., 2010). Unesena je i u neke izolirane lokve u Dubrovačkom primorju gdje se izvrsno prilagodila.</p> <p>Izvor: http://www.ribe-hrvatske.com/demo/index.php?option=com_content&view=article&id=300:alburnus-neretvae&catid=49&Itemid=11</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 3360 ha pogodnih staništa (površinski slojevi stajače, sporo tekuće vode, potoci, rijeke i jezera).</p> <p>Doradeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (površinski slojevi stajače, sporo tekuće vode, potoci, rijeke i jezera) unutar 3360 ha vodenih površina A2 Održana je populacija vrste (najmanje 133 kvadratna 1x1 km mreže) A3 Osigurana je neometana migracija populacije A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001 A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 – NEP A6 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m A7 Očuvane su prirodne obale A8 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu</p>
imotska gaovica (<i>Delminichthys (Phoxinellus) adspersus</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je zabilježena u Crvenom jezeru kod Imotskog, Baćinskim jezerima i u rijekama Neretvi, Matici i Vrlici (Karta 60).</p> <p>Ekologija: Hrane se beskralješnjacima, posebno račićima i ličinkama vodenih kukaca. Imotska gaovica pripada među litofilne vrste koje odlažu ikru na tvrdi supstrat poput kamenja i šljunka. Mrijesti se tijekom lipnja i srpnja. Izražen je spolni dimorfizam koji se očituje u vanjskom izgledu, tjelesnim razmjerima i smještaju peraja. Živi u vodama temperature 5–20°C. Nastanjuje krška vodena staništa poput rijeka, jezera, izvora, pa čak i zamočvarena staništa (Physis 24.14–24.15). Tijekom ljetnih vrućih razdoblja uglavnom prebiva u podzemlju jer vodotoci i vodene površine često presuše. Tijekom zime zalaze i u podzemlje gdje često miruju u podzemnom mulju. Prije povlačenja u podzemlje udružuju se u velika jata.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Glavni su uzroci ugroženosti uništavanje krških vodenih staništa, smanjenje kvalitete (onečišćenje) voda i njihovo prekomjerno iskorištavanje na području gdje živi. Veoma malen areal svakako povećava mogućnost smanjenja populacije. Veliki je problem i to što lokalnom stanovništvu povremeno služi za prehranu pa sukrški izvori i Rijeka Matica ispunjeni stotinama vrša i ribolovnih alata.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 3360 ha pogodnih staništa za vrstu (krška vodena staništa: rijeke, jezera, izvori, zamočvarena staništa, a prebiva i u podzemlju prilikom nepovoljnih vremenskih uvjeta).</p> <p>Doradeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (krška vodena staništa: rijeke, jezera, izvori, zamočvarena staništa, a prebiva i u podzemlju prilikom nepovoljnih vremenskih uvjeta) unutar 3360 km vodenih površina A2 Očuvana je povezanost vodotoka s podzemnim vodenim staništima A3 Održana je populacija vrste (najmanje 15 kvadratna 1x1 km mreže) A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001 A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 – NEP A6 Održano je dobro stanje (količinsko i kemijsko) podzemnog vodnog tijela JKGI_12 A7 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m A8 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu</p>
ilijski vijun (<i>Cobitis illyrica</i>)	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Vrsta je nađena u Baćinskim jezerima, Prološkom blatu i rijeci Matici.</p> <p>Ekologija: Vijuni uglavnom naseljavaju plitka područja stajačih i sporo tekućih voda u kojima je dno prekriveno sitnim sedimentom. Međutim, u ranim fazama života mlađi će preferirati drugačije mikrostanište jer preživljavanje jaja i mlađih vijuna ovisi o prisutnosti gустe vegetacije. Žive u stajačim i sporotekućim vodama poput kanala, rijeka, bara i jezera. Za život biraju muljevitu, pjeskovitu i šljunkovitu dna djelomično obrasla vegetacijom.</p> <p>Uzroci ugroženosti: S obzirom na osobit način života i prehranu vezanu uz sitnozrnat sedimenter, glavni uzrok ugroženosti vijuna su regulacije rijeka, melioracije, vađenje šljunka i pjeska te sve antropološke promjene na koritima njihovih staništa. Kako na odgovarajućim staništima dolaze u velikome broju, vrlo lokalizirani zahvati mogu biti pogubni za njihove populacije. Većina vrsta vijuna u Hrvatskoj su stenoendemi, dugotrajnom evolucijom savršeno prilagođeni i usko vezani uz svoja mala jedinstvena staništa te njihov gubitak ne bi bilo moguće nadoknaditi.</p> <p>Izvor: Hrvatske endemske ribe (2015)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 140 ha pogodnih staništa za vrstu (sporo tekuće vode i jezera na pridnenom staništu s pjeskovitim, muljevitim supstratom ili dna obrasla gustom vegetacijom).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (sporo tekuće vode i jezera na pridnenom staništu s pjeskovitim, muljevitim supstratom ili dna obrasla gustom vegetacijom) unutar 140 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 6 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela: JKLN003</p> <p>A4 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A5 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkvodnom ribarstvu.</p>
<p>neretvanski vijun (<i>Cobitis narentana</i>)</p>	
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj živi u jadranskom slijevu, samo u delti Neretve (rijekе Neretva, Norin i Matica, Baćinska jezera, jezera Kuti, Desne i Modro oko).</p> <p>Ekologija: Neretvanski vijun živi u sporo tekućim vodama i jezerima slijeva rijeke Neretve. Jedinke žive pojedinačno i ne stvaraju jata. Skrivaju se u pjesku, glavom položenom iznad supstrata, a katkada se potpuno ukopaju. Aktivne su u sumrak i noću, dok većinu dana provode ukopane u supstrat. Hranidbena aktivnost slijedi sezonski ritam u kojem je zimi hranjenje minimalno, a ljeti vrlo obilno. Pretežito se hrane pridnenim organizmima i onima koji žive na biljkama. Odnos spolova je 1:4,4 u korist ženki. Razlog manjeg broja mužjaka je njihova ranija smrtnost. Na pojedinim lokalitetima unutar delte Neretve mužjaci uopće nisu nađeni, što upozorava na pojavu diploidno-poliploidnog kompleksa. Mrijest je parcijalan, na što upućuje prisutnost jaja različitih veličina u jajnicima, a odvija se u dva ili tri navrata od travnja do početka kolovoza.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Neretvanski vijun je endem jadranskog slijeva, s uskim arealom rasprostranjenosti. Kako je načinom života vezan uz dno, osobito ga ugrožava organsko i anorgansko onečišćenje, melioracija i regulacija vodotoka, valjenje pjeska i unos alohtonih vrsta riba.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkvodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 2160 ha pogodnih staništa za vrstu (sporo tekuće vode i jezera na pridnenom staništu s pjeskovitim, muljevitim supstratom ili dna obrasla gustom vegetacijom).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (sporo tekuće vode i jezera na pridnenom staništu s pjeskovitim, muljevitim supstratom ili dna obrasla gustom vegetacijom) unutar 2160 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 35 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 - NEP</p> <p>A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A6 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkvodnom ribarstvu</p>
<p>glavočić crnotrus (<i>Pomatoschistus canestrini</i>)</p>	
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Glavočić crnotrus je jadranska vrsta koja naseljava sjevernu i istočnu obalu Jadranskog mora. U Hrvatskoj nastanjuje bočate vode rijeke Krke, Zrmanje, Jadro, Žrnovnice, Cetine, Neretve i Baćinska jezera.</p> <p>Ekologija: Glavočić crnotrus živi u moru i u slatkim vodama, ali uvijek blizu ušća ili laguna. Preferira muljevitu dna s oskudnom vegetacijom ili prekrivena algom <i>Ulva</i> sp. U zimskom razdoblju povlači se u područja s manjim salinitetom. Hrani se sitnim bentoskim beskralješnjacima, najviše veslonošcima. Odrasle jedinke u proljeće se hrane mnogočetinašima najviše iz roda (<i>Nereis</i>) te rakušcima i jednakonošcima, dok se mlade jedinke u jesen hrane odraslim vitičarima i ljuškarima. Životni ciklus traje samo jednu godinu. Mužjak zauzima sklonište (rupe, pukotine, ljuške školjaka, komadiće drva i sl.), pri čemu prednost imaju veći mužjaci. Skloništa im u vrijeme reprodukcije mogu poslužiti kao gnijezda. Mrijest počinje u proljeće, a ponavlja se i po desetak puta, pa može trajati sve do početka ljeta. Ženka u gnijezdo odlaže do 1 000 jajašaca, koja mužjak nakon oplodnje čuva sve do izvaljivanja mlađih.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Osnovni razlozi ugroženosti su onečišćenja i promjene ušća rijeka. Ostali podatci o ugroženosti nedostaju zbog slabog poznavanja biologije vrste.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkvodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 4110 ha pogodnih staništa za vrstu (more i slatke vode blizu ušća ili laguna na muljevitom dnu s oskudnom vegetacijom ili prekrivenom algom <i>Ulva</i> sp.)</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (more i slatke vode blizu ušća ili laguna na muljevitom dnu s oskudnom vegetacijom ili prekrivenom algom <i>Ulva</i> sp.) unutar 4110 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 17 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 - NEP</p> <p>A5 Očuvane su prirodne obale</p>
<p>glavočić vodenjak (<i>Knipowitschia panizzae</i>)</p>	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: načelo preostrožnosti</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Glavočić vodenjak naseljava ušća rijeka jadranskog sliva i lagune.</p> <p>Ekologija: Glavočić vodenjak je eurihalina vrsta, što znači da može živjeti u područjima različitog saliniteta te nastanjuje bočate vode (lagune, ušća rijeka, dijelove rijeka i jezera pod utjecajem mora). Vrsta preferira muljevitu staništa s rijetkim šljunkom i pojedinačnim kamenjem. Mrijest započinje tijekom veljače i ožujka što se obično poklapa s otapanjem snijega i leda zbog čega bujuaju vodotoci u kojima žive. Mrijest traje obično do rujna, a tijekom jedne sezone mrijeste se više puta.</p> <p>Ugroženost: Obzirom da vrste roda <i>Knipowitschia</i> imaju izrazito ograničen i točkast areal rasprostranjenosti u područje stenotermnih uvjeta kratkih krških tokova i jezera, ugrožava ih eutrofikacija, onečišćenje i svaka druga promjena prirodnoga staništa kao što su melioracije i regulacije vodotoka ili unos alohtonih vrsta riba. Također treba napomenuti da se ovim vrstama hrani lokalno stanovništvo i smatraju se lokalnim specijalitetom.</p> <p>Izvor: Hrvatske endemske ribe (2015)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 2050 ha pogodnih staništa za vrstu (bočate vode s muljevitim i šljunkovitim dnom, priobalni pojas s golim kamenim obalama, priobalnim šaševima i vodenom vegetacijom, od površine do dubine od 9 m).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (bočate vode s muljevitim i šljunkovitim dnom, priobalni pojas s golim kamenim obalama, priobalnim šaševima i vodenom vegetacijom, od površine do dubine od 9m) unutar 2050 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održan je povoljni režim bočatih voda</p> <p>A3 Održana je populacija vrste (najmanje 11 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P1_2 – NEP</p> <p>A6 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A7 Očuvane su prirodne obale</p> <p>A8 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkvodnom ribarstvu.</p>
Soljanova paklara (<i>Lampetra soljani</i>)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Ova je vrsta rasprostranjena samo u donjem toku rijeke Neretve i njenih pritoka u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini; od ušća do nekih 35 km uzvodno. Osim toga se smatra da paklare iz riječnog sustava Skadarskog jezera također pripadaju ovoj vrsti.</p> <p>Ekologija: Živi u čistim, hladnim potocima i dijelovima rijeka. Obitava u područjima gdje je dno muljevito-pjeskovito i kamenito-šljunkovito. Neparazitska je, slatkvodna vrsta paklare. Odrasle se jedinke ne hrane, a ličinke se hrane bentoskim algama i detritusom. Ličinkačko razdoblje traje 4-5 godina, preobrazba mjesec do dva, a odrasla faza šest do osam mjeseci. Mrijeste se od siječnja do lipnja, no najčešće samo do ožujka. Prve metamorfozirane jedinke se mogu pronaći u drugom dijelu studenog.</p> <p>Izvor: Tutman, P i sur. (2017): <i>Lampetra soljani</i>, a new brook lamprey from the southern Adriatic Sea basin (<i>Petromyzontiformes: Petromyzontidae</i>)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 3360 ha pogodnih staništa (čisti, hladni potoci i dijelovi rijeka blizu izvora do 600 m nadmorske visine te muljevita i pjeskovita dna).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (čisti, hladni potoci i dijelovi rijeka blizu izvora do 600 m nadmorske visine te muljevita i pjeskovita dna) unutar 3360 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 12 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 – NEP</p> <p>A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A6 Populacija stranih i invazivnih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkvodnom ribarstvu</p>
podustva (<i>Chondrostoma kneri</i>)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Podustva naseljava vodotoke u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. U Hrvatskoj živi u slijevu Neretve, a nađena je u Modrom oku, jezeru Desne, Crnoj rijeci, Norinu itd.</p> <p>Ekologija: Podustva živi u nizinskim, krškim, sporo tekućim vodama i jezerima gdje je protok vode sporiji. Podustva je omnivor pa se većinom hrani perifitonom, ali i beskralkoješnjacima (kolnjacima, rašljoticalcima) koji naseljavaju litoralnu zonu. Mrijesti se u plitkim višim dijelovima rijeke, od ožujka do svibnja kada ženka odlaže ikru na šljunak i kamenje.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Podustvu ugrožavaju pregrade na Neretvi, sve veća degradacija staništa i onečišćenje donjeg toka Neretve.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkvodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 1940 ha pogodnih staništa (nizinske krške, sporo tekuće vode i jezera).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (nizinske krške, sporo tekuće vode i jezera) unutar 1940 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 6 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Očuvana je povezanost vodotoka s podzemnim vodenim staništim</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 – NEP</p> <p>A6 Održano je dobro stanje (količinsko i kemijsko) podzemnog vodnog tijela: JKGI_12</p> <p>A7 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A8 Populacija stranih i invazivnih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkvodnom ribarstvu.</p>
vrgoračka gobica (<i>Knipowitschia croatica</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR)</p>	<p>Cilj očuvanja:</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Vrgoračka gobica živi samo u Hrvatskoj. Nastanjuje rijeku Maticu i izvore uz nju, Polje Jezero, rijeku Norin, jezero Modro oko i Baćinska jezera.</p> <p>Ekologija: Vrgoračka gobica je pridnena vrsta koja živi u oligotrofnim slatkim vodama, u blizini krških izvora. Prepostavlja se da živi u podzemlju, a na površinu dolazi u većem broju samo početkom godine, s pojmom jakih izvora i bujica. Nakon mrijesta nije tako brojna, pa se veoma rijetko ulove odrasli primjerici. Zimi rijeka Matica preplavi cijelo Polje Jezero, a Ijeti gornji dio rijeke potpuno presuši pa tada te ribe vjerojatno žive u podzemlju. Mrijesti se tijekom veljače i ožujka.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Ograničena rasprostranjenost u područje stenotermnih uvjeta kratkih krških tokova i jezera stavlja vrgoračku gobicu u kategoriju veoma ugroženih vrsta, osjetljivih na eutrofikaciju, onečišćenje i svaku drugu promjenu njihova staništa (npr. melioracije i regulacije vodotoka). Osim toga, vrstom se lokalno stanovništvo zimi hrani.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Očuvano 3360 ha pogodnih staništa za vrstu (oligotrofne slatke vode, u blizini krških izvora, prepostavlja se da živi i u podzemlju).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (plitke oligotrofne vode uz krške izvore, pjeskovita i muljevita dna s rijetkim šljunkom ili pojedinačnim kamenjem i vodenom vegetacijom) unutar 3360 ha vodenih površina</p> <p>A2 Očuvana je povezanost vodotoka s podzemnim vodenim staništima</p> <p>A3 Očuvana je dobra kvaliteta vode (npr. povoljni hidrološki režim i fizikalno-kemijska svojstva vode (temperature 10-16°C, količine ukupno otopljenih soli oko 156 mg/l, tvrdoće vode 16,8 mg, alkaliniteta 3,2 mg), bez onečišćenja i eutrofikacije)</p> <p>A4 Održana je populacija vrste (najmanje 24 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodenih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodenih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 - NEP</p> <p>A7 Održano je dobro stanje (količinsko i kemijsko) podzemnog vodnog tijela: JKGI_12</p> <p>A8 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A9 Očuvane su prirodne obale</p> <p>A10 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu.</p>
mekousna (<i>Salmosthymus obtusirostris</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Mekousna obitava u nekoliko rijeka jadranskog slijeva u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Srbiji i Crnoj Gori. U Hrvatskoj živi u rijekama Krki, Jadro, Vrljici i porječju Neretve. Unesena je u Žrnovnicu.</p> <p>Ekologija: Mekousna je reofilna vrsta koja preferira čiste, hladne vode, bogate kisikom. Hrani se pretežito malim vodenim beskralješnjacima, uglavnom ličinkama obalčara, vodencvjetova, dvokrilaca i tulara. Živi u jatima i mrijesti se u proljeće iznad šljunkovitog dna. Biologija vrste slabo je poznata.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Mekousna je rasprostranjena na vrlo uskom području, pa je ugrožava svaka promjena u rijekama koje nastanjuje, primjerice, regulacije i pregrađivanja vodotoka, onečišćenje, prekomjeran izlov, ribogojilišta uz područja koja nastanjuje i unos alohtonih salmonidnih vrsta.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja:</p> <p>Očuvano 105 ha pogodnih staništa za vrstu (čiste, hladne vode, bogate kisikom).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (čiste, hladne vode, bogate kisikom) unutar 105 ha vodenih površina</p> <p>A2 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznog vodnog tijela: P1_2 - NEP</p> <p>A3 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A4 Očuvane su prirodne obale</p> <p>A5 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu</p>
svalić (<i>Squalius svallizeae</i>)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je vrsta zabilježena u jezerima pokraj Vrgorca, rijeci Neretvi i njezinim pritocima te u Baćinskim jezerima.</p> <p>Ekologija: Svalić boravi u bržim krškim tekućicama, a tijekom dijela godine zalazi i u podzemne vode. Hrani se malim vodenim beskralješnjacima i njihovim ličinkama. Živi uglavnom u jatima. Mrijesti se u rano proljeće u tekućoj vodi na kamenitoj podlozi.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Zbog ograničenog područja koje naseljava i ograničenog broja poznatih lokacija, svalić je izrazito osjetljiv na posljedice ljudskih aktivnosti i vrlo bi brzo u Hrvatskoj mogao postati kritično ugrožena ili čak izumrla vrsta.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja:</p> <p>Očuvano 600 ha pogodnih staništa za vrstu.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu unutar 600 ha vodenih površina</p> <p>A2 Održana je populacija vrste (najmanje 113 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A3 Očuvana je povezanost vodotoka s podzemnim vodenim staništima</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodenih tijela: JKLN003; JKRI0093_001; JKRN0059_001</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodenih tijela: P2_3 - NE; P2_2 - NEP; P1_2 - NEP</p> <p>A6 Održano je dobro stanje (količinsko i kemijsko) podzemnog vodnog tijela: JKGI_12</p> <p>A7 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m</p> <p>A8 Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolirana je izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu</p>
vodozemci	
čovječja ribica (<i>Proteus anguinus*</i>)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))	Cilj očuvanja:

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost u RH: Čovječja ribica je stenoendemska stigobionta (vodeni organizam potpuno prilagođen na špiljske uvijete) Dinarida. Naseljava krško podzemlje u sjevernoj Italiji (područje Trsta), Sloveniji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Iako u Bosni i Hercegovini dolazi do same jugoistočne granice, u susjednoj Crnoj Gori nije nikada zabilježena. U Hrvatskoj je prvi puta zabilježena 1840. na izvoru Goručica u blizini Sinja (Fitzinger, 1850), nakon čega je uslijedilo otkrivanje brojnih drugih lokaliteta od Istre do Dubrovnika. Zabilježeno je postojanje tri odvojene populacije čiji taksonomski status još nije do kraja razjašnjen: populacija s područja Istre, koja se smatra i najugroženijom, zatim populacija Gorskih kotara i sjevernog dijela Like (Gacko polje) te populacija Dalmacije (od rijeke Krke prema jugu do Dubrovnika). Na području Ličkog polja, Velebita i Zrmanje čovječja ribica nije nikad pronađena. Nalazišta s područja Ozlja (Langhoffer, 1912; 1915) i Skrade (Ledić, 1961) čine najsjevernija nalazišta u Hrvatskoj, no nisu naknadno potvrđena. Također potvrdu trebaju i nalazi zabilježeni kod Rijeke (Pretner, 1962) i kod Otočca u rijeci Gackoj (Brusina, 1880). Ranije zabilježeni nalaz Brusine (1908) u izvorištu lijevih pritoka rijeke Cetine ostao je nepotvrđen sve do 2011. godine kada je pronađena populacija u izvoru Grab (V. Jalžić, osobna komunikacija).</p>	<p>Očuvana pogodna staništa za vrstu (podzemni vodotoci i slivne vode) u zoni od 75 ha.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvana pogodna staništa za vrstu (podzemne rijeke i jezera dinarskog krša; NKS H.1.3., A.2.1.) u zoni od 22900 ha</p> <p>A2 Održana je ključna zona od najmanje 75 ha (izvorišna i ponorska zona)</p> <p>A3 Očuvane čiste, kisikom bogate podzemne vode i konstantno niske temperature</p> <p>A4 Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadrata 1x1 km mreže) u speleološkim objektima Izvor rijeke Norin (Martin jaz), Izvor Bijeli vir, Izvor u Glušcima te lokalitet kraj sela Momići</p> <p>A5 Održano je dobro stanje (količinsko i kemijsko) podzemnog vodnog tijela JKGI_12</p> <p>A6 Strane i invazivne strane vrsta riba nemaju uspostavljenu populaciju</p>
<p>Stanište i ekologija: Čovječja ribica naseljava podzemne rijeke i jezera dinarskog krša (Parzefali i sur., 1999). Jedini je pravi podzemni (stigobiontski) kralježnjak Europe. Preferira čiste, kisikom bogate vode i konstantno nisku temperaturu raspona od 5°C do 15°C. Uglavnom dolaze u dubljim dijelovima špilja, a ponekad ih se može vidjeti i u plitkim podzemnim jezerima u potrazi za hranom (Parzefall i sur., 1999). Tijekom proljetnih bujica često budu izbačene iz podzemlja (Sket, 1997; Janev Hutinec i sur., 2006), no takvi gubitci ne čine značajnu štetu u populaciji. Uglavnom žive u manjim skupinama, a tijekom parenja mužjaci postaju izrazito teritorijalni (Hutchins i sur., 2003a). Kada ženka uđe u mužjakov teritorij, započinje udvaranje. Udvaranje postiže vrhunac kada mužjak položi paketić sperme (spermatorfor), kojeg ženka skupi svojom nečisnicom nakon čega slijedi unutarnja oplodnja. Udvaranje može biti ponovljeno više puta unutar nekoliko sati. Napuštanjem teritorija mužjaka, ženka traži prikladno mjesto za polaganje jaja. Nakon 2–3 dana ženka počinje polagati jaja ispod kamenja, koja nastavi čuvati. Tu radnju ponavlja do 25 dana te ukupno položi i više od 70 jaja. Optimalna temperatura za inkubaciju jaja je od 16 do 18 °C. Jaja su pravilno okrugla, bijela i veličine oko 5–6 mm, a tijekom razvoja postaju prozirna s vidljivom ličinkom. Razdoblje inkubacije traje oko 85 dana na 15 °C (pri 8 °C može trajati i do 180 dana) (Parzefali i sur., 1999). Čovječja ribica ima vrlo spori razvoj te odrasli stadiji dostiže s 14–18 godina, i živi više od 60 godina (Hervant i sur., 2001) čime nosi titulu vodozemca s najdužim životnim vijekom. Čovječja ribica se hrani ličinkama kukaca, najčešće ličinkama tulara (<i>Trichoptera</i>), vodencvjetova (<i>Ephemeroptera</i>), obalčara (<i>Plecoptera</i>) i dvokrilaca (<i>Diptera</i>), zatim mekušcima (<i>Belgrandiella</i>) i rakušcima (<i>Niphargus</i>, <i>Asellus</i>, <i>Synurella</i>) (Bizjak-Mali, 1995; Bizjak-Mali i Bulog, 2004). Dokazano je da čovječja ribica, u iznimnim situacijama, može preživjeti 18 do 96 mjeseci bez hrane (Hervant i sur., 2001). Prirodni neprijatelji u špiljama su joj vrlo rijetki i to su uglavnom ribe koje povremeno ulaze u neke podzemne sustave.</p> <p>Stanište prema NKS-u: H.1.3.</p>	
<p>Uzroci ugroženosti: Osnovni uzrok ugroženosti je degradacija krških podzemnih staništa. Krš je iznimno porozan i sav otpadni materijal koji se odlaže na površini, nakon nekog vremena dolazi u podzemlje (DT 9.1, 9.2). Nije u potpunosti poznato kako na podzemlje djeluju pesticidi i organska gnojiva koja se u velikoj mjeri koriste u poljoprivredi, a slivnim vodama dolaze u podzemlje (DT 9.3). Velik problem stvara i odlaganje glomaznog otpada i mrtvih domaćih životinja u jame i špilje (DT 9.4). Negativan efekt imaju i brojni zahvati koji mijenjaju hidrološke režime podzemnih voda (npr. pri gradnji brana i akumulacija) (DT 7.2, 7.3). Ovakve zahvate često prati i unos alohtonih vrsta u pojedine sustave (DT 8.1, 8.2). Primjer za to je jezero Sabljaci iz kojeg riba ulazi u pojedine potopljene objekte (Pećine) i izvore (izvor Zagorske Mrežnice). U tim sustavima je čovječja ribica ili iznimno rijetka ili potpuno nedostaje, ovisno o količini riba. U sustavu Rupećica-Šmitovo jezero probleme stvaraju uneseni primjeri klena (<i>Squalius cephalus</i>), koji uz čovječju ribicu, negativno utječe i na populaciju stenoendemske ribe svjetlice (<i>Telestes polylepis</i>).</p>	
<p>Predložene mjere očuvanja: Neophodno je izraditi plan upravljanja s akcijskim planom očuvanja ove vrste (CA 3.1). Potrebno je utvrditi točnu distribuciju vrste (RN 1.2) te istražiti utjecaj onečišćenja na podzemlje i na samu čovječju ribicu u područjima s najvećim opterećenjem (Istra, okolica Oguštine, Sinja, Knina itd.) (RN 1.5). Uz dodatna istraživanja životnog ciklusa potrebno je utvrditi mogućnost ex-situ uzgoja (RN 1.3, CA 3.4) kako bi se pravovremeno moglo reagirati ako pojedine populacije počnu drastično opadati. Riješiti problem odlaganja otpada kroz edukaciju (posebice mladih) i poticanjem javnih akcija čišćenja (CA 4.3, 7.1, 7.2). Potrebno je strože kontrolirati provođenje zakonske regulative i obaveze o zbrinjavanju organskog i industrijskog otpada te poticati lokalno stanovništvo da prijavljuju prekršitelje (CA 5.4). Unesene alohtone vrste potrebno je, ako je to moguće, ukloniti iz podzemnog sustava ili barem kontrolirati njihovu brojnost (CA 2.2).</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)</p>	
gmazovi	
kopnena kornjača (<i>Testudo hermanni</i>)	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj živi u Istri i duž jadranske obale, u dalmatinskom zaleđu te na otocima (Cres, Krk, Pag, Korčula, Mljet, Lastovo i Zlarin). Do 80-tih godina prošlog stoljeća ova vrsta je bila predmetom masovnog tržišta kućnim ljubimcima, kako legalnog tako i ilegalnog (Ljubisavljević i sur., 2011), te je danas nalazimo i na područjima izvan prirodнog areala vrste poput Slovenije (Krofel i sur., 2009) i pojedinih lokacija u Italiji (Mazzotti, 2004), Francuskoj, Rumunjskoj i drugim europskim zemljama (Bertolero i sur., 2011). U Hrvatskoj su tako izvan prirodнog areala pronađene i unesene jedinke u okolini Zagreba (Tropolje), Virovitice i Osijeka. Njena prisutnost na pojedinim otocima je također posljedica čestog držanja kornjača u vrtovima te naseljavanja u prošlosti od strane mornara.</p> <p>Stanište i ekologija: Kopnena kornjača mediteranska je vrsta koja živi na različitim staništima, od bogatih livada do suhih kamenjarskih pašnjaka, u garizima, makijama te šumama, njihovim rubnim dijelovima i čistinama. Dolazi i na područjima tradicionalne poljoprivrede: vrtovima, poljima, vinogradima, maslinicima, voćnjacima, kao i u seoskim zonama. Preferira krška područja s dovoljno tla za polaganje i inkubaciju jaja te hibernaciju, tipično stanište su osušani brežuljci na kojima se izmjenjuje grmlje s niskom travom. Izbjegava gустe šume, močvarna staništa, strmi kamenjar i izrazito nepravilne kamenite površine po kojima se teško kreće te područja pod intenzivnom poljoprivredom. Nalazimo je od obalnog područja sve do 1.300 m nadmorske visine, no većina populacija ipak obitava ispod 500 m (Bertolero i sur., 2011). U dobrim uvjetima i na bogatom staništu može živjeti i više desetaka jedinki po hektaru, čak i do 80 jedinki/ha. Na većini lokaliteta je gustoća populacije ipak manja, do 10 jedinki/ha (Meek, 1985, 1989; Hailey i Willemse, 2000; Herz, 2002; Loy, 2007). Najaktivnija je tijekom proljeća (travanj, svibanj, lipanj), kroz ljeto se aktivnost smanjuje, a na jesen je vrlo mala. Mužjaci su teritorijalni te su česte borbe između jedinki, iako se u gustim populacijama velik broj jedinki može zajedno sunčati, a da pri tome ne dolazi do suprotstavljanja (Ivanchev, 2007; Bertolero i sur., 2011).</p> <p>Spolno zrela postaje u prosjeku s 8–13 godina, ženke nešto kasnije od mužjaka. Vrsta je spolno aktivna između ožujka i listopada, osim u razdoblju polaganja jaja (svibanj i lipanj) (Swingland i Stubbs, 1985). Ženka polaže jedno ili više legla s 3–5 (1–13) jaja, obično krajem svibnja i u lipnju. Često polaže jaja 2 do 3 puta godišnje, a razdoblje između dva uzastopna polaganja je oko 20 dana. Jaja često polaže niz godina na istu lokaciju. Inkubacija traje oko 3 mjeseca, no točna dužina je ovisna o temperaturi (Swingland i Stubbs, 1985; Eendebak, 2001; Bertolero i sur., 2011). Spol mladih kornjača je određen temperaturom inkubacije jaja. Pri konstantnoj temperaturi inkubacije od 31,5° C omjer spolova je 1:1. Ženke se razvijaju pri višim, a mužjaci pri nižim temperaturama (Bull, 1980; Eendebak, 2001; Bertolero i sur., 2011). Kopnena kornjača je pretežito biljojedna vrsta. Jede mnoge vrste biljaka, posebice mahunarke, razne plodove, gljive, ali i mukšce i ličinke kukaca (ref) (Haxhiu, 1995; Schweiger, 2006; Bertolero i sur., 2011; Del Vecchio i sur., 2011; Meek, 2010). Jaja ove vrste su često na metu raznih predatora te ih može stradati i više od 90 % (Swingland i Stubbs, 1985). Mladima se hrane razni mesojedni sisavci te ptice (grabljivice, vrane, galebovi), a odraslim jedinkama se hrane velike ptice grabljivice. Značajni predatori mogu biti i psi te štakori i ostali glodavci koji mogu pojesti cijelu kornjaču dok je u hibernaciji (Bertolero i sur., 2011).</p> <p>NKS kod staništa: C.3.5.; C.3.6.; C.5.1.; C.5.2.; D.1.2.; D.3.1.; D.3.3.; D.3.4.; E.3.1.; E.3.4.; E.3.5.; E.7.4.; E.8.1.; E.8.2.; I.1.2.; I.2.1.; I.5.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Glavni razlozi ugroženosti su gubitak i fragmentacija staništa zbog širenja i intenziviranja poljoprivrede (DT 2.1), urbanizacije i ubrzanog razvoja turističke infrastrukture (DT 1.1, 1.2, 1.3, 4.1), zatim skupljanje jedinki za trgovinu kućnim ljubimcima (DT 5.1) i požari (DT 7.1). Tijekom 20. stoljeća su na području bivše Jugoslavije velike količine kornjača izlovljavane za potrebe inozemnog tržišta kućnim ljubimcima na području Europe i SAD-a, ali i za prodaju na crnom tržištu unutar i izvan država bivše Jugoslavije (Ljubisavljević i sur., 2011). Iako je posljednjih godina zbog propisa i strožih kontrola smanjena količina jedinki na crnom tržištu, još se smatra da su Hrvatska, Srbija, Crna Gora i Makedonija uključene u ilegalnu trgovinu kopnenim kornjačama (Ljubisavljević i sur., 2011) (DT 5.1). Požari mogu uzrokovati veliku smrtnost kopnenih kornjača, pojedina istraživanja bilježe da oko 50 % jedinki (u nekim slučajevima i preko 80 %) strada od požara, najviše stradavaju ženke i mlađi (DT 7.1.1). Korištenje poljoprivredne mehanizacije te mehaničko krčenje staništa također može uzrokovati veliku smrtnost kornjača (Hailey, 2000), ali isto tako i učestalo korištenje pesticida (DT 9.3) na područjima gdje obitavaju (Willemse i Hailey, 2001b). Jedna od prijetnji, posebno za jaja i mlađe jedinke su i divlje svinje (DT 8.1, 8.2) koje su široko rasprostranjene u Hrvatskoj, uključujući neke otoke (Mazzotti, 2004; Jelić i sur., 2012).</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana pogodna staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, suhozidi, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje jaja i inkubaciju te hibernaciju) u zoni od 18530 ha.</p> <p>Doradeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, suhozidi, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje jaja i inkubaciju te hibernaciju) u ključnoj zoni od 22100 ha</p> <p>A2 Održano je najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1) i 1050 ha šikara (NKS D)</p> <p>A3 Održana je populacija vrste (najmanje 11 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A4 Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj je rasprostranjena u kontinentalnom dijelu zemlje te duž cijele jadranske obale uključujući i otoka Krk, Cres, Plavnik, Rab, Pag, Kornat (Hirtz 1930; Fritz, 1992) te Mljet (Kolombatović, 1904; Jelić i sur., 2012b), iako na Kornatu, Rabu i Plavniku nije nedavno potvrđena. Izostaje u planinskim predjelima – Lici i Gorskom kotaru. Prema Fritzu (1992) taj prekid areala je granica koja razdvaja areale dvaju podvrsta: <i>E. o. orbicularis</i> i <i>E. o. hellenica</i>, a vjerojatan razlog prekida areala je nepostojanje pogodnih staništa za vrstu u tim planinskim područjima.</p> <p>Stanište i ekologija: Vrsta je poluakvatička (Ficetola i De Bernardi, 2006), a nastanjuje gotovo sve vrste kopnenih voda i poplavnih područja preferirajući pritom one s gušćom vodenom vegetacijom, obilnim životinjskim pljenom te sunčanjim obalama. Mnogo vremena provodi sunčajući se. Migrira uglavnom u potrazi za mjestom za polaganje jaja ili hibernaciju i do nekoliko kilometara od vode, a zabilježeni su slučajevi rasprostranjenosti morskim strujama pomoću nakupina smeća i vodenе vegetacije (Jelić i sur., 2012b). Kornjača hibernira od studenog do ožujka (Cadi i Miquet, 2004) i to uglavnom pod vodom (Cadi i sur., 2004). Nakon toga se pari u vodi te tijekom svibnja i lipnja polaze jaja u rupe koje iskopa, u udaljenosti do nekoliko stotina metara od vode (Servan, 1988), pri čemu uglavnom bira mesta obrasla rijetkom vegetacijom (Andreas, 1999). Niže temperature inkubacije pogoduju razvoju muških jedinki, a više temperature produciraju ženke (Pieau i Dorizzi, 1981). Životni vijek joj je i do stotinu godina (Girondot i Garcia, 1998). Iako je dugo bila smatrana isključivim mesožderom koji se hrani vodenim beskralješnjacima, vodozemcima i ribama, novija istraživanja (Ottonello i sur., 2005; Ayres i sur., 2010) pokazuju da se hrani i biljnom hranom.</p> <p>NKS kod staništa: A.1.; A.2.1.1.2.; A.2.1.1.3.; A.2.2.; A.2.3.; A.2.4.; A.2.7.; A.3.; A.4.; E.1.; E.2.; J.5.2.; K.1.; K.2.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Barska kornjača ugrožena je ubrzanim nestankom, degradacijom i fragmentacijom staništa zbog urbanizacije (DT 1.1, 1.2, 1.3), regulacijom vodotoka i neodržavanjem vodenih staništa (DT 7.2). Dosta vremena provodi na kopnu tražeći pogodna mesta za polaganje jaja i hibernaciju te je stoga vrlo izložena stradanju na prometnicama (DT 4.1). Ugrožena je još i skupljanjem iz prirode jer je zabilježeno da ju ljudi uzimaju za kućnog ljubimca (DT 5.1) te unosom invazivnih vrsta kornjača roda <i>Trachemys</i> (npr. crvenouha kornjače) u otvorene vode (DT 8.1). Nije poznato u kojoj mjeri na trendove populacija utječu klimatske promjene koje uzrokuju suše, nestanak staništa (DT 11.2) te temperaturne ekstreme (DT 11.3) koji utječu na termoregulaciju spola.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)</p> <p>četveroprugi kravosas (<i>Elaphe quatuorlineata</i>)</p> <p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj kravosas dolazi na području s mediteranskom klimom – u Istri te duž cijele jadranske obale, dalmatinskog zaleđa i na pojedinim otocima (Krk, Cres, Lošinj, Rab, Pag, Olib, Silba, Premuda, Hvar, Brač, Vis).</p> <p>Stanište i ekologija: Vrsta je vezana uz krška staništa s makijom te bjelogorična šumska područja, također uz šume i makiju hrasta crnike, gdje postoji dovoljno skrovišta poput suhozida, hrpa kamenja, guistiša i zečjih rupa. Nalazimo je i na livadama, uz potoke, u jarcima uz cestu, kamenolomima, ruševinama, tradicionalno obrađivanim poljima i maslinicima, ruralnim područjima i sl. Ponekad dolazi na vlažnjim, djelomično močvarnim, područjima. Rasprostranjena je do 1.600 metara nadmorske visine (Böhme, 1993; Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Kravosas je dnevna zmija, najviše aktivan ujutro i kasno popodne. Za vrućih ljetnih dana može biti aktivan i u sumrak. Kreće se na velikom životnom prostoru (home range) iako se često zadržava na uskom području po nekoliko tjedana. Ako se osjeti ugroženim zna glasno puhati, što je češće izraženo kod mladih i manjih jedinki. Može jako ugristiti i takvo ponašanje vrlo rijetko. Izrazito je dobar penjač, može se penjati i po okomitim zidovima, a na grmlja i stabla se uglavnom penje u potrazi za hranom (Böhme, 1993; Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Također je vrsni plivač te postoje opažanja kravosasa u moru udaljenih 1 km i više od obale (Böhme, 1993; M. Kuljerić, vlastito opažanje). Hibernira od listopada/studenog do ožujka, iako ga se za sunčanih zimskih dana može naći kako se sunča u blizini skrovišta. Za hibernakule obično bira tople i kamenite lokacije s rijetkom vegetacijom (Schulz, 1996; Filippi i Luiselli, 2007). Ritualne borbe mužjaka tijekom kojih dolazi i do međusobnog ujedanja, također su dio reproduktivne biologije ove vrste (Capula i Luiselli, 1997). Ženke se pare gotovo svake godine, tijekom travnja i svibnja. Prije kopulacije mužjaci ugrizu ženku za vrat i ugriz traže tijekom cijele kopulacije. U ljetu (srpanj, kolovoz) izlegu 3–16 jaja čija inkubacija u prosjeku traje 60 dana, a dužina mladih kad se izlegu je oko 30–41 cm (Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Generacijsko vrijeme je 4–5 godina (Crnobrnja Isailovic i sur., 2009b). Prehrana se uglavnom sastoji od malih sisavaca te je upotpunjena malim pticama, ptičjim jajima i gušterima, a ponekad i mladim kornjačama. Oportunistički je predator koji se najviše hrani onim vrstama plijena koje su najdostupnije na pojedinom lokalitetu. Mladi se hrane gušterima, tek izleglim miševima te kukcima (cvrčci i skakavci). Aktivni je lovac što uključuje i redovito posjećivanje skrovišta plijena, međutim nije isključen lov iz zasjede. Plijen ubija omotavajući se oko njega, odnosno gušenjem (Luiselli i Angelici, 1996; Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Predatori su mu u pravilu veće ptice grabljivice, dok manje primjerke napadaju i kućne mačke (Böhme, 1993).</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana pogodna staništa za vrstu (kopnene vode i poplavna područja gusto obrasla vegetacijom s osunčanim obalama te kopnena staništa pogodna za polaganje jaja poput vlažnih livada i šumskih sastojina s odumrlim stablima na osunčanom položaju) u zoni od 16300 ha.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (kopnene vode i poplavna područja gusto obrasla vegetacijom s osunčanim obalama te kopnena staništa pogodna za polaganje jaja poput vlažnih livada i šumskih sastojina s odumrlim stablima na osunčanom položaju) u zoni od 16300 ha</p> <p>A2 Održano je najmanje 390 ha travnjačkih staništa (NKS C.), najmanje 4200 ha šumskih sastojina (NKS E.) i najmanje 4900 ha vlažnih i vodenih površina (NKS A.)</p> <p>A3 Održana je populacija vrste (najmanje 10 kvadratnih 1x1 km mreže)</p> <p>A4 Očuvane su lokve unutar šuma</p> <p>A5 Očuvano je periodično plavljenje područja</p> <p>A6 Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu</p> <p>A7 Strana invazivna vrsta crvenouha kornjača nema uspostavljenu populaciju</p>
	<p>Cilj očuvanja: Očuvana pogodna staništa za vrstu (makije, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, suhozidi, područja uz potoke, vlažnija djelomično močvarna područja) u zoni od 22100 ha.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (makije, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, suhozidi, područja uz potoke, vlažnija djelomično močvarna područja) u zoni od 22100 ha</p> <p>A2 Održano je najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1), 8700 ha šumskih staništa (NKS E.), 1050 ha šikara (NKS D) te 4100 ha vlažnih i vodenih površina</p> <p>A3 Održana je populacija vrste (najmanje 11 kvadratnih 1x1 km mreže)</p> <p>A4 Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu</p> <p>A5 Očuvani su suhozidi</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>NKS kod staništa: C.2.5.; C.3.5.; C.3.6.; C.5.1.; D.3.; E.; I.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Ugrožen nestajanjem, fragmentacijom i degradacijom staništa zbog urbanizacije, razvoja turističke infrastrukture (često nelegalne) (DT 1.1, 1.2, 1.3) te intenziviranja poljoprivrede (DT 2.1). Tako se primjerice, u novije doba, strojno melje na stotine hektara prirodnih krških staništa u svrhu podizanja vinograda (npr. Pelješac, otok Krk itd.). Takvi strojevi melju i kamen i vegetaciju te iza sebe ostavljaju samo pustoš. Prometnice uzrokuju fragmentaciju staništa te su razlog izravnog stradavanja jedinki tijekom prelaska ceste ili grijanja na asfaltu (DT 4.1). Zbog svoje veličine (strah od zmaja), ali i zbog čestog hranjenja jajima iz kokošnjaca, ljudi ovu vrstu često ubijaju. Zbog pitomosti i zanimljive obojenosti mladunaca potencijalna opasnost je i nelegalna trgovina divljim primjercima (DT 5.1). Također je bilo pokušaja nelegalnog uzgoja kravosasa u Hrvatskoj, a u svrhu prodaje na tržištu kućnih ljubimaca.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)</p>	
crvenkrica (Zamenis situla)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj dolazi duž jadranske obale od juga Istre sve do Konavla uključujući i otoka Krk, Cres, Lošinj, Rab, Pag, Dugi otok, Korčula, Mljet te nekolicinu manjih otoka.</p> <p>Ekologija: Crvenkrica je vrsta koja je karakteristična za mediteranska staništa uglavnom ispod 500 m nadmorske visine, ali može se naći i do 1.600 m nadmorske visine. U Hrvatskoj dolazi do 900 m nadmorske visine (Obst i sur., 1993; Sofianidou, 1997). Termofila je vrsta koja obitava na otvorenim, sunčanim i suhim staništima, pogotovo kamenitim i stjenovitim staništima s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida, ruševina te rubova cesta. Dolaze i na obradivim površinama poput maslinika, vinograda i vrtova, rijetko i na močvarnim područjima. Nalazimo ih i u blizini ili unutar ljudskih naselja, oko štala i kuća (Pozio, 1983; Obst i sur., 1993; Böhme i sur., 2009a). Povučena je i u skrovita vrsta koja živi u vrlo strukturiranim staništima i vrlo rijetko se vidi na potpuno otvorenim staništima (Obst i sur., 1993). Glavno razdoblje aktivnosti je od ožujka do listopada, iako je često aktivna i tijekom veljače i studenog, ovisno o mikroklimatskim prilikama. Čak i za vrijeme zimskih mjeseci u slučaju toplog i sunčanog vremena pojedine jedinke izlaze iz svojih skloništa. Aktivna je danju, a ponekad i u sumraku, pogotovo tijekom vrućih ljetnih mjeseci (Pozio, 1983). Visoke temperature na tlu izbjegava penjući se na zidove, kamenje i grmlje. Iako se relativno sporo kreće, dobar je penjač. Pari se u proljeće po izlasku iz hibernacije, od ožujka do svibnja (Pozio, 1983). Međusobne ritualne borbe mužjaka, dio su reproduktivne biologije ove vrste. Sama kopulacija može trajati nekoliko sati (Pozio, 1983; Capula i Luiselli, 1997). Ženka položi 2-8 duguljastih jaja u rupu u zemlji ili na neko skrovito mjesto tijekom lipnja odnosno srpnja. Zabilježeno je polaganje jaja i u rupama u deblu masline, između korijena grmja te u hrpmama konjskog ili kozjeg izmeta. Mladi se izlegu u kasno ljetu (Schulz, 1996; Pozio, 1983; Rugiero i sur., 1998). Potrebno je tri ili više godina da dosegnu spolnu zrelost pri dužini iznad 70 cm. U zatočeništvu mogu doživjeti do 25 godina (Obst i sur., 1993). Mladi se hrane raznim kukcima, mladim gušterima i malim sisavcima, a odrasli se hrane malim sisavcima, gušterima i jajima ptica. Općenito, mali sisavci poput glodavaca predstavljaju najveći udio u prehrani crvenkrpicu (Pozio, 1983; Obst i sur., 1993; Rugiero i sur., 1998). Najznačajniji predatori crvenkrpice su druge vrste zmija poput zmajura i velikih mužjaka šare poljarice te ofiofagne ptice (Obst i sur., 1993).</p> <p>NKS kod staništa: B.1.4.; B.2.2.; C.3.5.; C.3.6.; D.3.; E.3.5.; E.8.; I.1.; I.2.1.; I.4.2.; I.5.; I.7.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Vrsta je ugrožena zbog ubrzanog nestanka, degradacije i fragmentacije staništa zbog urbanizacije, razvoja turističke infrastrukture (DT 1.1, 1.2, 1.3) te intenziviranja poljoprivrede (DT 2.1), uključujući i strojno mljevenje krških staništa. Osim što uzrokuju fragmentaciju staništa, prometnice su razlog izravnog stradavanja jedinki tijekom prelaska ceste ili grijanja na asfaltu (DT 4.1). Zbog atraktivne obojenosti vrsta je često meta lova za ilegalno tržište kućnim ljubimcima (DT 5.1). Problem predstavlja i često usmrćivanje od strane ljudi zbog zamjene s otrovnicama (DT 5.1). Na jugu Hrvatske opasnost predstavljaju i mungosi, uneseni na pojedine otoke, ali i na kopneno područje gdje su zabilježeni od rijeke Neretve sve do krajnjeg juga zemlje (Barun i sur., 2011) (DT 8.1).</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana pogodna staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida; obradive površine: vinogradni, vrtovi, maslinici) u zoni od 22100 ha.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s malo vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta, rijetke šikare, makije i garizi, kamenjarske livade i pašnjaci, suhozidi; obradive površine: vinogradni, vrtovi, maslinici) u zoni od 22100 ha</p> <p>A2 Održano je najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1) i 1050 ha šikara (NKS D)</p> <p>A3 Održana je populacija vrste (najmanje 6 kvadrata 1x1 km mreže)</p> <p>A4 Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu</p> <p>A5 Očuvani su suhozidi</p>
riječna kornjača (Mauremys rivulata)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj su poznate tri populacije na malim fragmentima međusobno izoliranih staništa te ukupno broje oko petstotinjak odraslih jedinki. Malobrojni i diskontinuirani lokaliteti na kojima je zabilježena u Hrvatskoj redom uključuju staništa s izrazitim ljudskim utjecajem: južni dio Konavskog polja (površinski najveća populacija), od obronaka Snježnice prema granici s Crnom Gorom (Koren i Šalamon, 2009), Stonsko polje gdje dolazi i u bočatoj vodi te obalno zaleđe između Stona i Konavala prema</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana pogodna staništa za vrstu poput kopnenih voda (rijeke, potoci, kanali za navodnjavanje, izvori, lokve, jezera i močvare) i poplavnih područja gusto obraslih vegetacijom s osunčanim muljevitim obalama te kopnena staništa poput pašnjaka, makija, gariga, rubova šuma i šumske čistine, krških staništa, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinika, vrtova, vinograda, a pogotovo travnjake u blizini vodenih površina, pogodna za polaganje jaja u zoni od 2600 ha.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>granici s Hercegovinom (Majkovi, Prljević) (Šalamon i Šilić, 2008). Populacija u Majkovima ima na raspolaganju široki sustav mikrostaništa potrebnih za riječnu kornjaču, stabilnu populaciju i vrlo očuvano stanište na području s malim ljudskim utjecajem. Stonska populacija je potencijalno izumrla ili je na rubu izumiranja jer na ovom lokalitetu nije zabilježena ni jedna jedinka od 2009. godine, unatoč višestrukim posjetima. Riječna kornjača je 2012. godine zabilježena i na području ušća Neretve, točnije u okolini jezera Desni (Tomislav Bogdanović, osobna komunikacija). Distribucija i veličina ove populacije još nije istraživana, ali se pretpostavlja da je izrazito malena s obzirom da je ostala neotkrivena toliko dugo vremena.</p> <p>Ekologija: Riječna kornjača je mediteranska (Fritz i sur., 2008), uglavnom nizinska vrsta, iako dolazi i do 900 m nadmorske visine. Najveći dio aktivne sezone povodi u rijekama, potocima, kanalima za navodnjavanje, izvorima, lokvama, jezerima i močvarama u populacijama visoke gustoće (Ayaz i Budak, 2008). Preferira mirnije vode (Tok, 1999) s muljevitim dnom i vegetacijom te ne dolazi u brzim (reguliranim) dijelovima toka rijeka. Kao i u ostatku europskog dijela areala, često je simpatična s barskom kornjačom (Beshkov i Nanev, 2006; Chelazzi i sur., 2007) koja se nalazi češće i na širem rasponu mikrostaništa (Šalamon, 2007; Šilić, 2006). Iako podnosi širi spektar temperaturu, brzine vode, saliniteta, pH i organskog sastava te onečišćenja koji se često mijenjaju na njenim staništima tijekom različitih sezona (Sids i Gasith, 1985), za očuvanje ove vrste ključna je prisutnost kompleksnog sustava mikrostaništa koji uključuje tekućice, stajačice, livade i brdoviti teren, koje različito koristi ovisno o sezoni, spolu i dobi (Chelazzi i sur., 2007). Za uspješnu inkubaciju jaja ove vrste potrebna su područja s više fiziološki vlažnih dana (Busack i Ernst, 1980), što klimatološki odgovara najjužnijem dijelu Hrvatske s većim prosjekom padalina od središnje Dalmacije te jačim intenzitetom krajem kolovoza i tijekom rujna. Najvažnija mikrostaništa za polaganje jaja su travnjaci u blizini vodenih tijela koja se koriste za parenje. Razdoblje parenja je u proljeće, od travnja do sredine lipnja, ovisno o području. Parenje se odvija pod vodom, iako je povremeno moguće i na kopnu (Rifai i Amr, 2004). Pri parenju ženka može biti izložena ozbiljnim ugrizima na području glave i vrata. Mužjaci ponekad pokazuju agresivno suparničko ponašanje. Četiri do šest jaja ženka polaze u lipnju i srpnju, a u pojedinim regijama to razdoblje može trajati i do sredine kolovoza (Siebenrock, 1913). Duguljasta jaja veličine oko 25×38 mm uspješno se inkubiraju u uvjetima srednje do visoke vlage 75–90 % na 27–30°C pri čemu inkubacija traje tri do četiri mjeseca. Tek izlegli mladi dugi su 2–3 cm, dužih repova i zaokruženje obrubne linije od odraslih (Rifai i Amr, 2004). Mlade životinje preferiraju male rubne bazene većih voda ili plića područja s gušćom vegetacijom i vrlo muljevitim dnom u koje se brzo mogu skloniti u slučaju opasnosti. U područjima gdje je temperatura voda kroz godinu iznad granične temperature od 13°C, riječne kornjače ne hiberniraju i hrane se čitave godine. U sjevernim dijelovima areala zimi hiberniraju u mulju ispod vode. U slučaju malih bazena i tokova koji ljeti presušuju, kornjače za suše estiviraju. Riječne kornjače su oportunistički omnivori koji preferiraju životinjsku hrancu. Dok se mlađe životinje hrane isključivo malim rakovima, kolutičavcima, kukcima i njihovim ličinkama, kao i mekušcima, malim ribama, ličinkama vodozemaca i strvinama, odrasli osim životinjske hrane jedu i mnogo biljne hrane, nitaste alge i različito vodeno bilje (Sids i Gasith, 1985).</p>	<p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (kopnene vode (rijeke, potoci, kanali za navodnjavanje, izvori, lokve, jezera i močvare) i poplavna područja gusto obrasla vegetacijom s osunčanim muljevitim obalama te kopnena staništa poput pašnjaka, makija, gariga, rubova šuma i šumske čistine, krških staništa, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinika, vrtova, vinograda, a pogotovo travnjaci u blizini vodenih površina, pogodni za polaganje jaja) u zoni od 2600 ha</p> <p>A2 Održano je najmanje 4 ha travnjačkih staništa (NKS C.), najmanje 12 ha šikara (NKS D.), najmanje 440 ha šumskih staništa (NKS E.) i najmanje 1700 ha vlažnih i vodenih površina (NKS A.)</p> <p>A3 Održana je populacija vrste (najmanje 1 kvadratan 1x1 km mreže)</p> <p>A4 Očuvani su blago položeni dijelovi obale vodotoka</p> <p>A5 Očuvano je periodično plavljenje područja</p> <p>A6 Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu</p> <p>A7 Strana invazivna vrsta crvenouha kornjača i mungos nemaju uspostavljenu populaciju</p>
<p>NKS kod staništa: A.1.1.1.; A.2.2.1.; A.2.3.1.; A.2.4.1.; A.2.4.2.; A.2.7.2.1.; A.2.7.3.1.; A.4.1.1.; B.1.4.2.; B.2.2.; C.3.5.; C.3.6.; D.3.1.; D.3.4.; E.3.5.; E.8.2.; I.1.1.1.1.; I.1.3.1.5.; I.2.1.; I.2.2.2.; I.3.1.; I.5.1.; I.5.2.; I.5.3.; I.7.1.3.; J.1.1.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Riječne kornjače ugrožene su ubrzanim nestankom, degradacijom i fragmentacijom staništa zbog urbanizacije (DT 1.1, 1.2, 1.3), regulacijom vodotoka i neodržavanjem vodenih staništa (DT 7.2). Takav primjer štetne regulacije jesu kanali i tunel za odvod poplavnih voda u Konavoskom polju, čime se brzo odvodi velika količina vode, a tijekom ljeta dolazi do velikih suša i nedostatka vode. Riječna kornjača zbog svoje specifične ekologije, dosta vremena provodi na kopnu tražeći pogodna mjesta za polaganje jaja i hibernaciju te su stoga vrlo osjetljive na problem stradanja na prometnicama (DT 4.1). Bez održavanja, prepusteni eutrofikaciji i zatrpanju, nestaju lokve kao refugiji od presudne vrijednosti za bioraznolikost faune krškog mediteranskog područja. Infrastrukturni razvoj donosi promjene vodenog režima i saliniteta što šteti riječnim kornjačama: npr. zapuštanjem, zatrpanjem i obzidavanjem kanala kod Stona, kanaliziranjem prirodnih tokova oko Konavčice (DT 7.2) te zatrpanjem lokava građevinskim otpadom u Konavlima (DT 9.4) ili organskim otpadom s farmi u Stonu (DT 9.3). Zbog izoliranosti populacija u Hrvatskoj i malog broja jedinki, životinje su izložene parenju u srodstvu (inbreeding) (S. 2.3). Predatori nedoraslih, mlađih jedinki i jaja, na koje valja obratiti pozornost su invazivni mungos (DT 8.1) te populacije divljih svinja (DT 8.2). Utjecaj invazivnih riba (gambuzije, američki somić i dr.) i puževa introduciranih s Neretve i iz Hercegovine na pojedina staništa riječne kornjače nije poznat. Važan uzrok ugroženosti na području Stona je nemjerno ubijanje kornjača korištenjem vrša za lov žaba i riba (DT 5.4) u kojima se one utapaju jer ostaju zarobljene pod vodom i ne mogu disati. Jedan od uzroka ugroženosti su i pesticidi, osobito fungicidi na osnovi bakra (intenzivno voćarstvo, vinogradarstvo, povrtlarstvo i maslinarstvo oko Stona i Grude) i herbicidi (DT 9.3), jer utječu na razvoj jaja. Pesticidi ujedno imaju negativan utjecaj i na biljne i životinjske vrste kojima se riječna kornjača hrani.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)</p>	
sisavci	
južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU)</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj je rasprostranjen uz jadransku obalu, u Lici, na Kordunu i na južnim padinama Medvednice (Đulić 1994a), a nađen je i na većim otocima, Cresu, Krku, Rabu, Hvaru i Braču (Tvrtković i ost., neobjavljen).</p> <p>Ekologija: Staništa predstavljaju livade s grmljem, grmolika vegetacija šibljaka, gariga i šuma s niskom pokrovnošću drveća. Plijen su mu noćni leptiri i drugi kukci. Kolonije su mu u šipljama, ljeti često tvori zajedničke kolonije s velikim potkovnjakom, riđim šišmišem i dugokrilim pršnjakom (Ibáñez 1999). U Hrvatskoj su zabilježene i dvije ljetne kolonije veće od 800 jedinki (Tvrtković i ost. 2001). Rijetki su nalazi u zgradama. Zimske kolonije su poznate u hladnjim jamama i šipljama, samostalne ili s velikim potkovnjakom, ali dosad u Hrvatskoj nije nađen u većem broju, kao npr. u Slovačkoj gdje je zabilježena zimujuća kolonija od preko 1000 jedinki (Uhrin 1992). U primorju je, prema zapažanjima autora, često aktivan i zimi.</p> <p>NATURA 2000 kod staništa: 5210; 9160; 8310; 91L0</p> <p>Uzroci ugroženosti: U Europi (npr. u Francuskoj i Slovačkoj) bio je zabilježen jak pad brojnosti između 1940. i 1980., a razlozi su bili uznemirivanje prstenovanjem, šipljarenjem i intenzivna upotreba organoklorinskih pesticida (Ibáñez 1999). Rasprostranjenost i brojnost južnog potkovnjaka u Hrvatskoj osjetno je manja od npr. velikog potkovnjaka, pa je i ugroženost razmjerno veća. O pretpostavljenom padu broja kolonija i brojnosti vrste u Hrvatskoj indikacija su brojni nalazi subfossilnih ostataka u šipljama na obali i otocima, a u kojima više nisu potvrđene niti ljetne niti zimske kolonije (Tvrtković i ost. neobjavljen).</p> <p>Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana migracijska populacija u brojnosti od najmanje 10 jedinki i skloništa (podzemni objekti - osobito Vištičina jama) te pogodna lovna staništa u zoni od 23810 ha (bjelogorične šume, močvarne šume, šikare, nasadi maslina).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska i grmljem obrasla staništa, rubovi šuma, šikare) u zoni od 23800 ha A2 Trend migracijske populacije je stabilan ili u porastu A3 Migracijska populacija broji najmanje 10 jedinki A4 Očuvan je i strogo zaštićen speleološki objekt koji vrsta koristi za sklonište (špilja Vištičina jama) A5 Očuvana su lovna staništa: najmanje 1050 ha šikara (NKS D.) i najmanje 8700 šumskih staništa (NKS E.) A6 Očuvane su lokve A7 Lovna staništa povezana su elementima krajobraza
<p>mali potkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: Živi u čitavoj Hrvatskoj, u svim toplijim nizinskim i brdskim područjima, uključivši većinu većih jadranskih otoka.</p> <p>Ekologija: Mali potkovnjak pljeni lovi u šibljacima i garizima, uz živice, rubove šuma i livada, u trsci i uz vodotoke. Hrani se komarima (<i>Tipulidae</i>), manjim noćnim leptirima i tvrdokrilcima, komarcima (Schofield 1999) koje hvata u zraku, na grančicama i lišću, stijenama i tlu. Zimovališta su mu u šipljama, rudnicima i podrumima. Pari se od rujna do proljeća, a ženke okote po jedno mlado krajem lipnja i početkom srpnja. Doživi oko 18 godina. U Hrvatskoj su mu ljetne kolonije u potkovljima zgrada i u crkvenim tornjevima. Veće zimske kolonije, koje su poznate u sjevernijem dijelu Europe, u Hrvatskoj nisu još nađene, ali su česti nalazi pojedinačnih primjeraka zimi u šipljama. Najveća zimska kolonija, u jednoj špilji na Žumberku, ima oko 60 jedinka.</p> <p>NATURA 2000 kod staništa: 8310; 9160; 91K0; 91L0; 9260; 9320; 9340; 9530</p> <p>Razlozi potencijalne ugroženosti: Osjetljivost na uznemirivanje kolonija u skloništima; obnova zgrada na način da mali potkovnjak gubi svoja tradicionalna skloništa; promjene u krajoliku kojima gubi svoje tradicionalne „staze“ između skloništa i područja u kojima lovi pljen, npr. uklanjanje drvoreda i živica. Sredinom XX. stoljeća u Europi je zabilježen pad brojnosti, osobito uz sjeverni rub areala (Schofield 1999). U Hrvatskoj je razmjerno česta vrsta, iako nisu poznate veće kolonije. Zasad nema podataka o smanjivanju brojnosti, ali je potencijalno ugrožen onemogućivanjem pristupa tavanima i impregnacijom drvene građe za krovista otrovnim spojevima.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana migracijska populacija u brojnosti od najmanje 15 do 20 jedinki te porodiljna kolonija od najmanje 15 jedinki i skloništa (osobito Dodigovi stanovi) te pogodna lovna staništa u zoni od 23810 ha (šumska staništa sa visokom vegetacijom, često u blizini vodenih površina, vrtovi s voćnjacima, pašnjaci).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, područja pod tradicionalnom poljoprivredom s velikom raznolikosti krajobraza, nizinska šumska i grmljem obrasla staništa, rubovi šuma, šikare) u zoni od 23800 ha A2 Trend populacije porodiljne i migracijske kolonije je stabilan ili u porastu A3 Očuvana porodiljna kolonija od najmanje 15 jedinki A4 Očuvana migracijska populacija od najmanje 15 jedinki A5 Očuvana su skloništa (osobito sklonište u Dodigovim stanovima) A6 Očuvana su lovna staništa: najmanje 8700 ha šumskih staništa (NKS E.), najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i najmanje 1050 ha šikara (NKS D.) A7 Očuvane su lokve A8 Lovna staništa povezana su elementima krajobraza (vodotoci, živice, drvoredi)
<p>veliki potkovnjak (<i>Rhinolophus ferumequinum</i>)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: Nađen je u čitavoj Hrvatskoj, ali je češći u mediteranskom području, uključujući i većinu jadranskih otoka. Sada se brojnost velikog potkovnjaka u Hrvatskoj procjenjuje na oko 35.000 jedinka (Tvrtković i ost. 2001), a procjena se temelji na ukupno prebrojenih 3.250 jedinka u porodiljskim kolonijama. Poznato je desetak ljetnih kolonija, svaka s prosječno oko 150 jedinka, i nekoliko zimskih kolonija, s prosječno oko 400 jedinka.</p> <p>Ekologija: Čest u nizinskom i brdskom pojusu, u područjima s listopadnim šumarcima, s pašnjacima (Ransome 1999), ali i garizima i makijom. Lovi veće kornjače i veće noćne leptire na livadama, grmlju, rubovima šuma i šumskim čistinama. Ljetne kolonije su mu na tavanima i u šipljama. Za zimovanja mijenja lokacije u istoj špilji, a dogodi se da tijekom jedne zime boravi i u različitim šipljama. Zabilježene su migracije između ljetnih i zimskih kolonija udaljene do 180 km, prosječno 20–30 km (Ransome 1999).</p> <p>NATURA 2000 kod staništa: 8310; 9160; 91F0; 91G0; 91H0; 91K0; 91L0; 9260; 9340</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvane migracijske populacije u brojnosti od najmanje 50 do 200 jedinki te porodiljne kolonije od najmanje 100 do 150 jedinki i skloništa (podzemni objekti osobito Kopren dol-špilja i Vištičina jama) te pogodna lovna staništa u zoni od 23810 ha (bjelogorične šume, pašnjaci, grmlje, redovi drveća, livade s voćnjacima).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa, rubovi šuma i šumske čistine, grmlje, redovi drveća, pašnjaci, livade s voćnjacima) u zoni od 23800 ha A2 Trend populacije migracijske i porodiljne kolonije je stabilan ili u porastu A3 Porodiljna kolonija broji najmanje 125 jedinki A4 Migracijske populacije broje najmanje 125 jedinki A5 Očuvana su i strogo zaštićena skloništa koja vrsta koristi (podzemni objekti Vištičina jama i Kopren dol špilja)

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
<p>Razlozi potencijalne ugroženosti: U Europi je bio zabilježen osjetan pad brojnosti između 1960. i 1980. godine, vjerojatno zbog klimatskih promjena, ali i upotrebe insekticida te uznenirivanja kolonija u špiljama i gubitka skloništa u potkrovljima (Ransome 1999). Stanje populacije u Hrvatskoj još je nepoznato, no nije opažen zamjetan trend pada brojnosti u poznatim kolonijama.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)</p>	<p>A6 Očuvana su lovna staništa: najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.), najmanje 1050 ha šikara (NKS D.) i najmanje 8700 šumskih staništa (NKS E.)</p> <p>A7 Očuvane su lokve</p> <p>A8 Lovna staništa povezana su elementima krajobraza</p>
dugokrili pršnjak (<i>Miniopterus schreibersii</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost: Vjerojatno živi u čitavoj Hrvatskoj, od Slavonije (Banovo brdo u Baranji) do Dalmacije, a zabilježen je i na udaljenim otocima, Lastovu (Đulić 1994) i Visu (Tvrtković i ost. rukopis). Vrsta je izrazita selica, zabilježene su migracije od preko 1300 km (Hutson i ost. 2001). Za sjeverne populacije u Hrvatskoj utvrđeno je prstenovanjem da su zajedničke s populacijama iz Slovenije, Austrije, Mađarske, Češke i Slovačke. Još nije potvrđeno da rađa mlade u našim špiljama. Tek nedavno nađena je prva zimska kolonija u Hrvatskoj (Jalžić 1999). To je Vištičina jama kod Opuzena, gdje prema procjeni D. Kovačića zimuće između 10.000 i 18.000 jedinka. Novija procjena I. Pavlinića (siječanj 2002.) brojku drži i većom – više od 20.000 jedinka, jer je veća kolonija zapremala površinu od preko 3,5 x 3,5 m na stropu špilje, a manja 0,5 x 0,5 m. Hutson i ost. (2001) procjenjuju da na svaki četvorni metar stane do 2.000 jedinka. Zimi 2003. nađena je još jedna velika zimska kolonija u Gorskem kotaru kraj Vrbovskog, s oko 30.000 jedinka (procjena I. Pavlinić i N. Tvrtković), te zimska kolonija s oko 10.000 jedinka u jednoj jami na Biokovu (procjena R. Ozimec). U svakom slučaju, one pripadaju najvećim poznatim zimskim kolonijama u Europi.</p> <p>Ekologija: Poglavitno špilska vrsta, ali je nađena i u rudnicima te napuštenim podrumima. Često mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji zadržavaju i na tavanima kuća i krovištima crkava. Lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja. Pojedine su jedinke vezane uz lokaciju gdje su rođene (Rodrigues 1999).</p> <p>NATURA 2000 kod staništa: 8310</p> <p>Razlozi ugroženosti: Vrsta je vrlo osjetljiva na uznenirivanje, ali i na postavljanje željeznih rešetaka na vrata u špiljama (Hutson i ost. 2001). Zato joj je u Hrvatskoj glavni razlog ugroženosti gubitak skloništa u špiljama, ali vjerojatno i upotreba pesticida, kao u sjevernijem dijelu srednje Europe gdje je zamijećen uočljivi pad brojnosti (Rodrigues 1999). Godine 2002. zabilježen je veliki pomor jedinka ove vrste u zapadnoj Europi. Od osam već otprije poznatih ljetnih kolonija u Hrvatskoj, koje su imale svaka preko 500 primjeraka ove vrste, dugokrili pršnjak nestao je iz njih pet, a u tri mu je brojnost jako opala. Od dosad ukupno zabilježenoga najvećeg broja jedinka u porodiljskim kolonijama u pojedinim speleološkim objektima nestalo je oko 50 % poznate ljetne populacije, što bi značilo sadašnju kategoriju ugroženosti, iako moramo biti oprezni sa zaključcima jer još nije počeo monitoring na dovoljnom broju kolonija (Tvrtković i ost.).</p> <p>Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja:</p> <p>Očuvane zimuće kolonije u brojnosti od najmanje 19000 jedinki i skloništa (podzemni objekti - osobito Vištičina jama) te pogodna lovna staništa u zoni od 23810 ha (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, nizinska šumska i grmljem/makijom/ šikarom obrasla staništa, stari voćnjaci i maslinici).</p> <p>Doradeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa, grmljem obrasla staništa, travnjaci, stari maslinici i voćnjaci) u zoni od 23800 ha</p> <p>A2 Trend populacije zimuće kolonije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Zimuće populacija broji najmanje 19000 jedinki</p> <p>A4 Očuvan je i strogo zaštićen speleološki objekt koji vrsta koristi tijekom hiberniranja (Vištičina jama)</p> <p>A5 Očuvana su lovna staništa: najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.), najmanje 1050 ha šikara (NKS D.) i najmanje 8700 šumskih staništa (NKS E.)</p> <p>A6 Očuvane su lokve</p> <p>A7 Lovna staništa povezana su elementima krajobraza</p>
dugonogi šišmiš (<i>Myotis capaccinii</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN)</p> <p>Rasprostranjenost: U Hrvatskoj je poznato desetak pojedinačnih populacija: uz Kupu (B. Kryštufek usmeno), Dobru, Tounjčicu, Koranu i Gacku (Đulić 1959), Unu (Paszlavski 1918), Dubračinu u Vinodolu (Đulić 1959), Krku i Čikolu te Cetinu i Neretu. U Hrvatskoj je najveća poznata kolonija u špilji Miljacka II, u Nacionalnom parku Krka. Nalazi na Pelješcu i Lastovu (Bolkay 1926) vjerojatno pripadaju primjercima u skitnji. Jedina populacija sjeverno od Save, ona podno gore Medvednice (Đulić 1953) izumrla je. Zimske kolonije u Hrvatskoj nisu poznate.</p> <p>Ekologija: Vrsta je vezana uz topliju kršku područja: ljetne porodiljske kolonije su u špiljama i jamama s temperaturom do 17°C i visokom vlagom. Zimska skloništa su mu u hladnijim i vlažnijim špiljama i jamama na temperaturi od 4 do 6°C (Đulić 1994c), obično iznad ili u blizini podzemnih vodotoka. Hrani se pretežito letećim kukcima čije ličinke žive u vodi, ali i onima koji lete nad vodom. Plijen su mu, prema istraživanjima u Francuskoj (Médard & Guibert 1992), uglavnom trzalci (<i>Chironomidae</i>) te tulari (<i>Trichoptera</i>), ali i noćni leptiri (<i>Lepidoptera</i>) koje lovi neposredno iznad vodene površine.</p> <p>NATURA 2000 kod staništa: 8310; 3280</p> <p>Razlozi ugroženosti: Kao visoko specijalizirana vrsta vezana uz krške vodotoke i špilje posebno je osjetljiva na promjene u okolišu; ugrožena je gubitkom staništa (kanaliziranje vodotoka); stvaranjem umjetnih jezera s oscilirajućom razinom vode; promjenama sastava pridnenih zajednica u postojećim staništima onečišćenjem voda, uznenirivanjem kolonija s mladima i zimujućih kolonija u špiljama; mogućim turističkim uređivanjima špilja koje su poznate kao sklonište vrste. U Hrvatskoj su populacije uz Medvednicu (Đulić 1953), potok kod Senja (Topal 1954), rijeku Jadro (Kolombatović 1882) i Žrnovnicu kod Splita već nestale, a osjetno se smanjio broj jedinka uz Dubračinu (Novi Vinodolski), Dobru nizvodno od Gojaka, Gacku, Vransko jezero i Cetinu.</p>	<p>Cilj očuvanja:</p> <p>Očuvana porodiljna kolonija u brojnosti od najmanje 30 do 50 jedinki i skloništa (podzemni objekti osobito Vištičina jama) te pogodna lovna staništa u zoni od 23810 ha (šumovita područja i vodotoci u prirodnom stanju, uključujući obalu vegetaciju).</p> <p>Doradeni cilj očuvanja:</p> <p>Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana pogodna staništa (vodotoci i obale obrasle vegetacijom) u zoni od 23800 ha</p> <p>A2 Trend populacije porodiljne kolonije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Porodiljna kolonija broji najmanje 40 jedinki</p> <p>A4 Očuvan je i strogo zaštićen speleološki objekt koji vrsta koristi za sklonište (Vištičina jama)</p> <p>A5 Očuvana su lovna staništa: najmanje 5000 ha vodenih staništa (NKS A.)</p> <p>A6 Očuvane su sve lokve</p> <p>A7 Očuvani su elementi krajobraza koji povezuju lovna staništa</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)	
riđi šišmiš (<i>Myotis emarginatus</i>)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: -</p> <p>Rasprostranjenost: Dolazi u čitavoj Hrvatskoj osim u višim dijelovima gorja. Čest je i na otocima, Rabu, Dugom otoku, Braču, Hvaru, Visu, Korčuli, Lastovu, Mrčari, Mljetu, a na nekimima ima i velike kolonije u špiljama, često tik nad morskom površinom.</p> <p>Ekologija: Staništa vrste su nizinska šumska i grmljem obrasla staništa, a posebno u primorskom krškom području. Ljetne kolonije su mu u špiljama, ali i na tavanima zgrada. U Hrvatskoj je do sada poznato devet šipila s porodiljskim kolonijama, svaka s preko 100 jedinka, a u dvjema po procjenama i više od 2000 primjeraka rđeg šišmiša u svakoj – to je zasad najbrojnija populacija ove vrste u Europi (Tvrtković i ost. 2001). Kolonije su mu često uz velikog potkovnjaka ili južnog potkovnjaka, a vrlo rado borave na ulazima u špilje i u polušpiljama. Za razliku od drugih vrsta, vrlo rano napuštaju špilje s izraslim mladima, još početkom kolovoza. I dalje su rijetki zimski nalazi u špiljama (Holcer i ost., u rukopisu). Prema istraživanjima u drugim državama, u kontinentalnom dijelu areala plijen mu se sastoji se uglavnom od pauka (Aranaeidae), a manje od noćnih leptira i dvokrilaca, a hvata ga na lišći i grančicama grmlja i drveća (Bauerova 1986).</p> <p>NATURA 2000 kod staništa: 5130; 5210; 8310; 91FO; 91GO; 91HO; 91MO; 9320; 9340</p> <p>Razlozi potencijalne ugroženosti: Zabilježen je pad brojnosti u nekim dijelovima Europe: pretpostavljeni uzroci su uništavanje i uznemirivanje kolonija, ali vjerojatno i veća upotreba pesticida. U panonskom dijelu areala ugrožen je i zbog impregnacije drvene gradića za krovove otrovnim tvarima. U Hrvatskoj je prema ostalim vrstama veoma brojan u primorju, čak pretpostavljamo da je brojnost naše subpopulacije značajna u okviru brojnosti čitave vrste. Za sada nema naznaka pada brojnosti, pa ga zato ne smatramo regionalno ugroženim. Vrsta je izrazito osjetljiva na uznemirivanje.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvane porodiljne kolonije u brojnosti od najmanje 3000 do 3500 jedinki i migracijske populacije od najmanje 40 do 300 jedinki i skloništa (osobito Dodigovi stanovi) te pogodna lovna staništa u zoni od 23810 ha (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, područja pod tradicionalnom poljoprivredom s velikom raznolikosti krajobraza, nizinska šumska i grmljem obrasla staništa).</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa, grmljem obrasla staništa) u zoni od 23800 ha A2 Trend populacije porodiljne i migracijske kolonije je stabilan ili u porastu A3 Porodiljna kolonija broji najmanje 3250 jedinki A4 Migracijska populacija broji najmanje 215 jedinki A5 Očuvana su skloništa (osobito sklonište u Dodigovim stanovima) A6 Očuvana su lovna staništa: najmanje 1050 ha šikara (NKS D.) i najmanje 8700 šumskih staništa (NKS E.) A7 Očuvane su sve lokve A8 Očuvani su elementi krajobraza koji povezuju lovna staništa
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	
<p>Zaštita: Strogo zaštićena vrsta ((Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: nedovoljno poznata (DD)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U čitavoj Hrvatskoj potencijalno je raširena uz odgovarajuća vodena staništa: uz pritoke Drave, Dunava, Save, Kupe i Une; u Dalmaciji uz Zrmanju, Vransko jezero, Krku i Neretvu s pritocima, a rijetka je u Istri u slijevu Mirne i Raše, te u Gorskem kotaru i Lici.</p> <p>Ekologija: Staništa vidre su rijeke, jezera, močvare, uz obale mora kraj vrulja i na ušćima rijeka; ribnjaci: nalazimo je u svim vodenim sredinama gdje je visoka produktivnost ribljih populacija i gdje ima mir da može podizati mlade. Osobito je česta u nizinama. Iako se pretežno hrani ribama, rakovima i vodozemcima, plijen joj mogu biti i sitni sisavci i ptice. Za razliku od tipičnih brloga pod zemljom, natalni brlozi nalaze se daleko od vode. Teško ih je pronaći jer oko njih nema izmeta, nema vidljive staze koja vodi do njihovog ulaza, a i sam ulaz je iznimno dobro skriven. U divljini glavna sezona razmnožavanja je u veljači i ožujku te srpnju.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 5000 ha pogodnih staništa (površinske kopnene vode i močvarna staništa - stajačice, tekućice hidrofitska staništa slatkih voda te obrasle obale površinskih kopnenih voda i močvarnih staništa) nužnih za održavanje vrste.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Održano je 5000 ha pogodnih staništa (površinske kopnene vode i močvarna staništa - stajačice, tekućice, hidrofitska staništa slatkih voda te obrasle obale površinskih kopnenih voda i močvarna staništa) A2 Osigurana je populacija od najmanje 2 jedinice A3 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini od minimalno 5 m

Tablica 12. Opis ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže HR5000031 Delta Neretve i ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnom staništu	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22</i>)
<p>3130 Amfibijska staništa Isoeto-Nanojuncetea</p> <p>Opis staništa: U kontaktnoj zoni vode i kopna, uz jezera, bare i lokve, gdje se odvija povremeno plavljenje i sušenja staništa ili se isušuju vodene površine pojavljuju se amfibijske zajednice niskih, najčešće jednogodišnjih biljaka. Najčešće je tlo muljevito, no amfibijske zajednice pojavljuju se i na pjeskovitoj i šljunkovitoj podlozi. Kontinentalne zajednice iste su kao i u ostalim dijelovima Europe, a u Hrvatskoj postoje i mediteranski tipovi amfibijskih zajednica s nekim termofilnim amfibijskim vrstama.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Zbog regulacije vodotoka i isušivanja i ta su staništa ugrožena kao i mnoga močvarna i vodena staništa. Budući da se ta staništa prirodno pojavljuju u kontaktnoj zoni vode i kopna, na položenoj obali koja je podložna povremenom plavljenju i isušivanju moglo bi tih staništa biti mnogo više kada bi se na stajaćicama i tekućicama održavale plitke, položene obale, i to bez obzira na teksturu tla. Danas su najveće i najpotpunije razvijene amfibijske zajednice uz ribnjake i na dnu njihovih ispuštenih bazena.</p> <p>Mjere zaštite: Pri kopanju kanala, ribnjaka, šljunčara i pri regulaciji rijeka prijevo je potrebno ostaviti niske, blago položene dijelove obale i na njima će se pri izmjeni vodostaja prirodno razvijati različite amfibijske zajednice. Trebalo bi rekonstruirati dio takve obale u donjem toku Neretve, odnosno pustiti povremeno naplavljivanje niskih neobraslih dijelova obale.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <ul style="list-style-type: none"> A.4.2.1.1. Zajednica žučkastog oštika A.4.2.1.3. Zajednica jajaste jezernice i trožiljnog ljubora A.4.2.2. Mediteranske amfibijske zajednice 	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 15 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Očuvana postojeća površina stanišnog tipa u zoni od 15 ha A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A3 Očuvane su blago položene obale s neometanom izmjenom vodostaja A4 Poboljšana je kvaliteta staništa uklanjanjem stranih i invazivnih stranih vrsta
<p>3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)</p> <p>Opis staništa: Takva su staništa jezera i depresije s vodom u kojoj ima mnogo otopljenih baza (pH je često 6-7) ili s pretežno plavom do zelenom, vrlo bistro vodom s malo do umjerenog nutrienata, bogatom bazama (pH često iznad 7,5). Dna tih nezagadjenih voda obrasla su sagom parožina (<i>Characeae</i>). U ta se staništa također ubrajaju i mali bazeni i jaruge s tvrdom vodom uz eutrofne cretove, kojima je dno gusto obrasio parožinama.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Takva staništa u Hrvatskoj su slabo istražena, izuzev u nekim zaštićenim područjima. Stoga se ne može točno prosuditi njihova ugroženost.</p> <p>Mjere zaštite: Nisu potrebne. Potrebna su algološka istraživanja tih staništa, ali i istraživanja kemijskih svojstava vode, da bi se ustanovilo što ih točno ugrožava, nakon čega bi se moglo propisati mjere zaštite. Može se pretpostaviti da glavni čimbenici koje treba održavati jesu vodni režim (iako se neke lokve s parožinama isuše, čini se da se parožine ponovo razvijaju nakon punjenja lokve) te određena kvaliteta vode.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <ul style="list-style-type: none"> A.3.1.1.1. Sastojine parožina roda <i>Chara</i> A.3.1.1.2. Sastojine parožina roda <i>Nitella</i> 	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 135 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Očuvana postojeća površina stanišnog tipa u zoni od 135 ha A2 Održan je pH > 6, s malo do umjerenom količinom nutrijenata A3 Očuvana su jezera i depresije s dnom obraslim parožinama (<i>Characeae</i>) A4 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A5 Poboljšana je kvaliteta staništa uklanjanjem stranih i invazivnih stranih vrsta
<p>1150* Obalne lagune</p> <p>Opis staništa: Lagune su područja platke obalne slane vode različite slanosti i volumena vode, potpuno ili djelomično odvojena od mora nasipom pijeska ili šljunka, ili, rjeđe, stijena. Slanost može varirati od bočate do hipersaline vode, ovisno o oborinama, evaporaciji i pridolasku svježe morske vode za oluja, plavljenja mora zimi ili za plime. U lagune se ubrajaju i slani bazeni i slane bare koje su nastale na promijenjenoj prirodnoj obalnoj laguni ako se slabo koriste. Mogu biti bez vegetacije ili su obrasli različitim tipovima.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Kao i većina niskih morskih obala, to je stanište ugroženo urbanizacijom, nasipanjem te onečišćenjem krutim ili tekućim otpadom.</p> <p>Mjere zaštite: Potrebno je nadgledati spoj s morem, a ako je prirodnim ili umjetnim nanosom zapriječen, treba ga prokopati i omogućiti stalnu vezu s morem. Ako je laguna potpuno odvojena od mora, potrebno je pratiti fizikalne, kemijske i biološke parametre te eventualno obrastanje i nestajanje lagune.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <ul style="list-style-type: none"> K.2. Obalne lagune 	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 200 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Cilj očuvanja: Očuvano 200 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 200 ha A2 Očuvana je stalna povezanost s morem A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznog vodnog tijela: P2_2 – NEP A4 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A5 Strane i invazivne strane vrste su pod kontrolom i ne šire se

osnovni podaci o ciljnem staništu	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22)
1130 Estuariji <p>Opis staništa: Estuariji su donji tokovi riječnih dolina koji su pod utjecajem plime, a protežu se od granice bočate vode do mora. Riječni estuariji jesu obalni zaljevi, u kojima je za razliku od "velikih plitkih uvala i zaljeva (NATURA 2000: 1160)", uglavnom znatan utjecaj slatke vode. Miješanje slatke i morske vode te usporen protok u zaklonu estuarija uzrokuju taloženje finoga sedimenta pa često nastaju velike niske muljevite i pjeskovite obale. Tamo gdje su plimne struje brže od struje riječnoga toka, većina sedimenta taloži se tako da čini deltu na ušću estuarija, što se događalo, primjerice, prije regulacije toka Neretve. Estuariji su ušća naših Rijeka Zrmanje, Cetine, Neretve i ostalih rijeka jadranskog slijeva. Budući da su estuariji u ekološkom smislu vrlo široki pojam, u njima se nalaze različita kopnena i morska staništa, ovisno o dubini i količini soli. Uz različite tipove tršćaka na niskim ravnim obalama nalaze se amfibische i halofilne zajednice. Tršćaci, iako fisionomski jednaki tršćacima u kontinentalnom području, uz dominaciju trske mogu u svom sastavu imati i neke specifične mediteranske penjačice, osobito u južnoj Dalmaciji. Uz makrofitske zajednice treba svakako spomenuti i specifične zajednice zooplanktona i fitoplanktona koje su istraživane u estuarijima, a razlikuju se po slanosti i temperaturi vode.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Ušća su ugrožena s obzirom na moguću onečišćenost vode duž cijelog toka rijeke, a zasigurno se situacija, barem u vodenom dijelu, mijenja s globalnom promjenom klime. Ugroziti ih mogu i veliki građevinski zahvati na ušću (produbljivanje, proširivanje, utvrđivanje obala, gradnja luka, marina i sl.).</p> <p>Mjere zaštite: Potrebno je nadgledati spoj s morem, a ako je prirodnim ili umjetnim nanosom zapriječen, treba ga prokopati i omogućiti stalnu vezu s morem. Sve zahvate blizu ušća treba nadzirati, a također treba stalno provjeravati kvalitetu vode, kako kemijskih i fizikalnih, tako i bioloških parametara.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <p>K.1. Estuariji</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 1060 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 1060 ha</p> <p>A2 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P1_2 - NEP; P2_3 - NE; P2_2 - NEP</p> <p>A3 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa</p> <p>A4 Strane i invazivne strane vrste su pod kontrolom i ne šire se</p>
1310 Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima <p>Opis staništa: To su staništa zajednica sastavljenih pretežno od jednogodišnjih biljaka, napose iz porodice <i>Chenopodiaceae</i> i roda <i>Salicornia</i> ili iz trava. One naseljavaju periodično plavljeni muljeviti ili pjeskoviti tla uz more, a u nekim dijelovima kontinenata nalaze se i duboko u unutrašnjosti gdje se slana tla pojavljuju zbog aridne klime (takvih nema u Hrvatskoj). Zajednice reda <i>Thero-Salicornietalia</i> grade jednogodišnje caklenjače (<i>Salicornia</i> spp.), <i>Suaeda maritima</i> ili kadakad <i>Salsola</i> spp. koje obrastaju periodično poplavljene muljevite obale ili kontinentalne slane bazene. Mediteranske halo-nitrofilne pionirske zajednice (<i>Frankenion pulverulentae</i>) koje obrastaju slane muljevite obale koje su povremeno poplavljene a zatim izložene ekstremnom isušivanju, nisu rasprostranjene u Hrvatskoj, iako se neki njihovi fragmenti pojavljuju u vrlo malim sastojinama. Biljne vrste za prepoznavanje staništa jesu: <i>Salicornia</i> spp., <i>Suaeda maritima</i>, <i>Frankenia pulverulenta</i>, <i>Salsola soda</i>, <i>Cressa cretica</i>, <i>Parapholis incurva</i>, <i>Hordeum marinum</i>, <i>Sagina maritima</i>, <i>Bupleurum tenuissimum</i>, <i>Spergularia salina</i>.</p> <p>Ugroženost staništa: Takvih staništa u Hrvatskoj ima vrlo malo. Čak i tamo gdje su u starijoj literaturi navedeni lokaliteti, novija istraživanja ne nalaze slanjače jednogodišnjih halofita, nego samo slanjače višegodišnjih halofita (Vlašići na Pagu, Sv. Eufemija i Supetarska draga na Rabu). Iako te muljevite obale nisu atraktivne kao plaže, ipak im prijeti opasnost od nasipavanja tvrdim građevnim materijalom da bi se proširila građevinska zona.</p> <p>Mjere zaštite: Na nekoliko očuvanih lokaliteta (Tarska uvala, Malo blato na Pagu, ušće Neretve) treba strogo zabraniti građevinske radove, odnosno nasipavanje obale.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <p>F.1.1.1. Slanjače caklenjača i sodnjača</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 26 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvano 24 ha postojeće površine stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi u kompleksu s NKS F.1.1.2. Sredozemne sitine visokih sitova, F.1.1.3. Sredozemne grmaste slanjače i A.4.1. tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi</p> <p>A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa</p> <p>A3 Poboljšana je kvaliteta staništa sprječavanjem sukcesije i omogućavanjem kontinuiranog periodičnog plavljenja muljevitog tla uz more te restaurirano stanište na području južno od Galičaka na dijelu bivše lagune Modrić</p>
8310 Špilje i jame zatvorene za javnost <p>Opis staništa: Ovo stanište obuhvaća špilje i njihova vodna tijela zajedno s prisutnim endemske vrstama. Floru čine uglavnom mahovine, često u kombinaciji s algama i to na ulazu u špilje gdje ima svjetlosti. Špiljsku faunu čine vrlo specijalizirane i endemske vrste. Faunu uglavnom čine beskraltežnjaci koji isključivo žive u špiljama i podzemnim vodnim tijelima. Najčešći su kornjaši, i to porodice <i>Bathysciinae</i> i <i>Trechinae</i>, koje su mesojedi i imaju vrlo usku rasprostranjenost. Vodenu špiljsku faunu uglavnom čine rakovi (<i>Isopoda</i>, <i>Amphipoda</i>, <i>Syncarida</i>, <i>Copepoda</i>), među kojima je mnogo živih fosila. Osim raka, prisutni su i mukovi (porodica <i>Hydrobiidae</i>). Od sisavaca, u špiljama hibernira većina Europskih vrsta šišmiša. Špilje su također stanište vrlo rijetkim vrstama vodozemaca (npr. <i>Proteus anguinus</i>) i nekoliko vrsta roda <i>Speleomantes</i>.</p> <p>Izvor: Interpretation manual of European Union habitats (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 12 speleoloških objekata koja odgovaraju opisu stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvano je 12 speleoloških objekata koji odgovaraju opisu stanišnog tipa (Nevakuša špilja, Pukotina u tunelu polje Jezero-Peračko Blato, Izvor-špilja kod kapelice Sv. Mihovila, Izvor Bijeli Vir, Izvor-špilja kod bunkera, Izvor u Glušcima, Bobaj II, Jama u Predolcu, Vištičina jama, Mislinja izvor, Izvor Norin (Martin jaz), Modro oko)</p> <p>A2 Očuvani su povoljni uvjeti u speleološkim objektima, nadzemlju i neposrednoj blizini</p>

osnovni podaci o ciljnem staništu	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22</i>)
<u>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</u> H.1.1. Kopnena kraška špiljska staništa H.1.2. Amfibijkska kraška špiljska staništa H.1.3. Vodena (slatkvodna) kraška špiljska staništa H.1.5. Zasumporene kraške špilje H.2. Nekraške špilje i jame	A3 Očuvana povoljna hidrologija i kvaliteta vode A4 Očišćeno najmanje 2 speleološka objekta A5 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A6 Očuvana je značajna podzemna fauna iz skupina <i>Acari</i> , <i>Araneae</i> , <i>Coleoptera</i> , <i>Collembola</i> , <i>Diplopoda</i> , <i>Diplura</i> , <i>Isopoda</i> , <i>Opiliones</i> i <i>Pseudoscorpiones</i> A7 Očuvana je populacija <i>Congeria kusceri</i> na lokalitetima Jama u Predolcu i Pukotina u tunelu polje Jezero-Peračko Blato gdje su pronađene žive jedinke te Modro oko, Izvor-špilja kod bunkera, Izvor Bijeli Vir, Izvor u Glušcima, Izvor-špilja kod kapelice Sv. Mihovila i Izvor Norin (Martin jaz) u kojima su zabilježene ljuštture A8 Očuvana je populacija <i>Proteus anguinus</i> na lokalitetima Izvor Norin (Martin jaz), Izvor Bijeli Vir i Izvor u Glušcima A9 Očuvana je populacija <i>Cyphophthalmus neretvanus</i> na lokalitetu Bobaj II A10 Očuvana je populacija <i>Emmerica narentana</i> na lokalitetu Mislini izvor A11 Očuvana je populacija <i>Trogloamaurops ganglbaueri</i> na lokalitetu Nevakuša špilja A12 Očuvana je populacija <i>Travunia jandai</i> na lokalitetu Male Ponte jama A13 Očuvana je populacija šišmiša, posebice <i>Myotis capaccinii</i> , <i>Miniopterus schreibersii</i> , <i>Rhinolophus euryale</i> , <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> na lokalitetu Vištičina jama A14 Očuvana je populacija endemičnog mnogočetinaša <i>Marifugia cavatica</i> na lokalitetu Jama u Predolcu A15 Objekti se ne posjećuju niti uređuju posjetiteljskom infrastrukturom
1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem	
Opis staništa: Pješčani sprudovi su uzdignuti, izduženi, zaobljeni ili nepravilni topografski elementi, trajno potopljeni i pretežno okruženi dubljom vodom. Sastoje se uglavnom od pješčanih sedimenata većih zrna, uključujući gromade i kalsitne. Sedimenti manjih zrna uključujući mulj također mogu biti prisutni na pješčanom sprudu. Izvor: Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats and Birds Directives (2007) <u>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</u> G.3.2. Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja	Cilj očuvanja: Očuvano 760 ha postojeće površine stanišnog tipa. Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 760 ha A2 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 – NEP A3 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A4 Strane i invazivne strane vrste su pod kontrolom i ne šire se
1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	
Opis staništa: Predstavljaju pijesak i mulj obala oceana, njihovih povezanih mora i povezanih laguna, koji nisu prekriveni morskom vodom za vrijeme oseke, ne sadrže vaskularne biljke te su obično prekriveni plavim algama i dijatomnjama. Od posebne su važnosti kao hraništa za ptice. Izvor: Interpretation manual of European Union habitats (2013) <u>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</u> F.1.2. Supralitoralni muljevi	Cilj očuvanja: Očuvano 40 ha postojeće površine stanišnog tipa. Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 40 ha A2 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P2_3 - NE; P2_2 – NEP A3 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A4 Strane i invazivne strane vrste su pod kontrolom i ne šire se
1420 Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	

osnovni podaci o ciljnem staništu	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22</i>)
<p>Opis staništa: Stanište najbolje predstavlja vegetacija grmolikih trajnica na morskim slanim muljevitim obalama koja pripada razredu <i>Sarcocornetea fruticosae</i>. Biljne vrste za prepoznavanje staništa jesu: <i>Halimione portulacoides</i>, <i>Inula crithmoides</i>, <i>Suaeda vera</i>, <i>Sarcocornia fruticosa</i>, <i>Arthroc nemum macrostachyum</i> (= <i>A. glaucum</i>), <i>Limonium oleifolium</i>, <i>L. bellidifolium</i>, <i>Aster tripolium</i>, <i>Aeluropus litoralis</i>. Staništa se gdje god koriste kao pašnjaci.</p> <p>Ugroženost staništa: Budući da muljevite obale nisu poželjna mesta za plaže, na mnogim mjestima nasipava ih se građevnim materijalom da bi se dobio prostor za ceste, parkirališta, heliodrom (Sv. Eufemija na Rabu) i druge namjene. Zajednica <i>Limonio-Goniolimonetum dalmatici</i> uništena je skupljanjem vrste <i>Goniolimon dalmaticum</i> kao dekorativne vrste pa je danas uglavnom nema, osim malih fragmenata nepotpuna sastava.</p> <p>Mjere zaštite: Zabraniti navažanje materijala na muljevite obale, a napušteno bazene solana zaštiti od prenamjene. Na nekoliko lokaliteta s endemičnom vrstom <i>Goniolimon dalmaticum</i> treba staviti table s izričitom zabranom branja. Posebno treba zaštiti neke lokalitete na otoku Pagu, gdje u sastavu zajednice <i>Limonio-Artemisi etum coerulescentis</i> obilno raste <i>Triglochin bulbosa</i> ssp. <i>barrelieri</i>, a vrsta je zabilježena samo na dva lokaliteta u Hrvatskoj. Također treba zaštiti i lokalitete gdje raste <i>Scorzonera parviflora</i>, koja, istina, ne raste samo u zajednici <i>Junco-Scorzononetum parviflorae</i>, nego i u srodnim hidro-halofitskim zajednicama ali, prema sadašnjem znanju, samo na otoku Pagu (Vlašići, Kolan, Malo blato) i uz Vransko jezero. Jedini luk koji raste na slanim staništima je nedavno opisana vrsta <i>Allium telmatum</i>.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <p>F.1.1.3. Sredozemne grmaste slanjače</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 2,4 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvano 0,9 ha postojeće površine stanišnog tipa u zoni u kojoj dolazi u kompleksu s NKS F.1.1.1. Slanjače caklenjača i sodnjača i F.1.1.2. Sredozemne sitine visokih sitova</p> <p>A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa</p> <p>A3 Poboljšana je kvaliteta morskih, slanih, muljevitih obala te restaurirano stanište na području južno od Galičaka na dijelu bivše lagune Modrić</p>
<p>1410 Mediteranske sitine (<i>Juncetalia maritim</i>)</p> <p>Opis staništa: Halofilne mediteranske zajednice reda <i>Juncetalia maritim</i> razvijaju se na vlažnim staništima različite slanosti, naročito uz bočate vode. Tlo je najčešće muljevito, katkad i skeletoidno, a rijetko kao na lokalitetu Sahara na Rabu, pjeskovito, pa se na takvu tlu na relativno velikoj površini javlja prijelazna zajednica između mediteranskih sitina i embrionskih sipina, prvih zbog ocjeđivanja slatke vode koja se mijesha s morskom, a drugih zbog pješčane podloge. Vrste za raspoznavanje staništa jesu: <i>Juncus maritimus</i>, <i>Juncus acutus</i>, <i>Aster tripolium</i>, <i>Scorzonera parviflora</i>, <i>Hordeum maritimum</i>, <i>Trifolium squamosum</i>, <i>Carex divisa</i>, <i>Ranunculus ophioglossifolius</i>, <i>Linum maritimum</i>, <i>Centaurium spicatum</i>, <i>Crypsis schoenoides</i>, <i>Spergularia marina</i>, <i>Aeluropus litoralis</i>, <i>Puccinellia festuciformis</i>, <i>Artemisia coerulescens</i>, <i>Centaurium tenuiflorum</i>, <i>Orchis coriophora</i> ssp. <i>fragrans</i>, <i>Juncus gerardi</i>.</p> <p>Ugroženost staništa: Budući da se većina tih staništa nalazi uz morskou obalu i nisu privlačne plaže, prijeti im nasipavanje građevinskim materijalom zbog dobivanja građevinskog zemljista. Inače, to je prirodna vegetacija koja se održava zbog zaslanjenosti tla pa stoga i prestanak košnje na nekim staništima ne uzrokuje nestanak zajednice, a što se događa s antropogeno uvjetovanim travnjacima.</p> <p>Mjere zaštite: Zabraniti navoženje građevnog materijala i podizanje obale.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <p>F.1.1.2. Sredozemne sitine visokih sitova</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 170 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvano 170 ha postojeće površine stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi u kompleksu s NKS F.1.1.1. Slanjače caklenjača i sodnjača, F.1.1.3. Sredozemne grmaste slanjače i A.4.1. tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi</p> <p>A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa</p> <p>A3 Poboljšana je kvaliteta vlažnog staništa, muljevitog tla uz bočate vode te restaurirano stanište na području južno od Galičaka na dijelu bivše lagune Modrić</p>
<p>2110 Embrionske obalne sipine – prvi stadij stvaranja sipina</p> <p>Opis staništa: Obale su to s prvim stadijem stvaranja sipina (dina), koje se sastoje od valiča pijeska ili izdignute pješčane površine gornjega dijela žala. Biljne vrste za prepoznavanje staništa jesu: <i>Elymus farctus</i> (= <i>Agropyrum junceum</i>), <i>Sporobolus pungens</i>, <i>Euphorbia peplis</i>, <i>Medicago marina</i>, <i>Anthemis maritima</i>, <i>A. tomentosa</i>, <i>Eryngium maritimum</i>, <i>Pancratium maritimum</i>. Istočnojadarska hrvatska obala kamenita je, a pješčane plaže rijetke su i malene u usporedbi s takvima plažama duž mediteranskih obala, stoga su u Hrvatskoj to vrlo poželjne plaže, s velikom frekvencijom kupača, što ih je uglavnom ostavilo bez ikakve vegetacije.</p> <p>Ugroženost staništa: Na većini staništa vegetacija je potpuno ili djelomično uništena. Rijedak, zasad dobro očuvan lokalitet obalnih sipina jest uvala Blace na Mljetu. No i do tamo je nedavno probijena cesta i lokalitet je dostupan automobilom, što može biti prijetnja zbog većeg posjećivanja.</p> <p>Mjere zaštite: To se stanište može zaštiti zabranom kupanja ili postavljanjem table upozorenja te strogim nadgledanjem kupača i kaznama za uništavanje strogo zaštićene vegetacije sukladno Zakonu o zaštiti prirode. Mjere očuvanja i obvezu praćenja stanja vegetacije potrebno je propisati ugovorima o koncesiji, odnosno koncesijskom odobrenju.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <p>F.2.1.1.1. Travnjaci sitolisne pirike i ježike</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvano 1,8 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Očuvano 1,8 ha postojeće površine stanišnog tipa (NKS F.2.1. Površine pješčanih plaža pod halofitima)</p> <p>A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa</p> <p>A3 Poboljšana je kvaliteta staništa pješčanih obala s prvim stadijem stvaranja sipina</p> <p>A4 Poboljšana je kvaliteta staništa uklanjanjem stranih i invazivnih stranih vrsta</p>

osnovni podaci o ciljnem staništu	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22</i>)
<p>3150 Prirodne eutrofne vode s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i></p> <p>Opis staništa: Jezera i bare s pretežno prljavosivom do plavozelenom vodom, naročito bogatom otopljenim bazama (pH obično iznad 7) sa slobodnoplivajućim biljkama sveze <i>Hydrocharition</i> ili, u dubljim, otvorenim vodama, sa zajednicama velikih mrijesnjaka sveze <i>Magnopotamion</i>, nastale su prirodnim putem, ali i umjetni kanali s više manje stajaćom vodom obrasli su istim tipovima vegetacije. Biljne vrste za raspoznavanje vegetacije sveze <i>Hydrocharition</i> (uključujući i <i>Lemnion</i> prema drugoj klasifikaciji) jesu: <i>Lemna spp.</i>, <i>Spirodela polyrhiza</i>, <i>Wolffia arrhiza</i>, <i>Hydrocharis morsus-ranae</i>, <i>Stratiotes aloides</i>, <i>Utricularia australis</i>, <i>Utricularia vulgaris</i>, <i>Aldrovanda vesiculosa</i>, <i>Azolla filiculoides</i>. Biljne vrste za raspoznavanje zajednica sveze <i>Magnopotamion</i> jesu: <i>Potamogeton lucens</i>, <i>P. zizii</i>, <i>P. paelongus</i>, <i>P. perfoliatus</i>, <i>Potamogeton gramineus</i>. Obje sveze dobro su zastupljene u Hrvatskoj, od mediteranskog područja (Vransko jezero, Ponikve na Krku) do Slavonije.</p> <p>Ugroženost staništa: Budući da je vegetacija vodenjara prirodna, ona ovisi samo o vodi. Dok god postoje slatkvodne vodene površine, stajačice i spore tekućice, bile one prirodne (jezera, rijeke, mrtvice) ili umjetne (šljunčare, pozajmišta, hidroakumulacije, kanali i sl.), dотle je neupitan opstanak staništa s pripadnom vegetacijom. No taj tip vegetacije podložan je brzim promjenama pa tako katkad na mjestima koja su poput saga bila prekrivena vrstom <i>Azolla filiculoides</i> idućih godina ona nestane, a onda se opet pojavi. Slično je i s drugim tipovima vegetacije na tom staništu. Nedostatak makrofitske vegetacije često je vezan i uz porobljavanje fitofagnim vrstama riba, što zbog sportskog ribolova, a što zbog zaustavljanja pretjeranog obrastanja i uzdizanja dna jezera, kako je to učinjeno na Trakošćanskom jezeru.</p> <p>Mjere zaštite: Potrebno je sačuvati vodene površine, a ako ih u nekom područje nema, treba ih umjetno stvoriti, kakve su primjereno obrasli napušteni glinokopi i šljunčare. Mrtvice uz rijeke treba, gdje je to moguće, održavati u vezi s rijekom, barem s donje strane. Ako se ta veza prekine s vremenom se bara napuni organskom tvari, dno se izdiže, dovodeći u sukcesijskom procesu do razvitka šume.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p> <ul style="list-style-type: none"> A.3.2.1.1. Zajednica male vodene leće A.3.2.1.2. Zajednica male i velike vodene leće A.3.2.1.3. Zajednica trokrpe vodene leće A.3.2.1.4. Zajednica velike vodene leće i plivajuće nepačke A.3.2.1.5. Zajednica sitne i grbaste vodene leće A.3.2.1.6. Zajednica vodenih leća i parožinaste paprati A.3.2.1.7. Sastojine vodene mahovine <i>Ricciocarpus natans</i> A.3.2.3.1. Zajednica žabogriza i resca A.3.2.3.2. Zajednica žabogriza A.3.3.1.5. Sastojine velikih mrijesnjaka 	<p>ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22</i>)</p> <p>Cilj očuvanja: Očuvano 65 ha postojeće površine stanišnog tipa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Očuvano postojeća površina stanišnog tipa u zoni od 65 ha A2 Očuvani su svi rukavci i mrtvice te njihova povezanost s rijekom A3 Održan je pH vode > 7 A4 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A5 Poboljšana je kvaliteta staništa uklanjanjem stranih i invazivnih stranih vrsta
<p>6220* Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodietea</i></p> <p>Opis staništa: Mezomediteranski i termomediteranski kserofilni, uglavnom otvoreni, niski travnjaci građeni su najvećim dijelom od jednogodišnjih biljaka. Uključeni su različiti tipovi travnjaka na plitkom karbonatnom, ali i na dubljem, ispranom, dekalcificiranom tlu. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: <i>Brachypodium distachyum</i>, <i>B. retusum</i>. Diljem Mediterana, a isto tako i duž istočnojadranske obale, nalazi se niz različitih eumediteranskih travnjačkih zajednica koje su nastale uz različite ekološke prilike (klima, tlo). Većinom se koriste kao pašnjaci, a samo mali dio kombinirano, kao košanice s periodičnom ispašom. Tu prevladavaju jednogodišnje biljke, terofiti, ali i geofiti, koji uglavnom završavaju svoj životni ciklus prije ljetnih suša pa se ljeti stječe dojam siromaštva. Mnogi mali terofiti, većinom iz porodice lepirnjača ne mogu se pronaći ljeti, a tada se ne mogu pronaći ni geofiti.</p> <p>Ugroženost staništa: Većina tih travnjaka zarasta u bušike i makiju jer se više ne koriste kao pašnjaci. To je velika šteta jer se njihovo bogatstvo i šarenilo gubi, a gube se često i svojstveni otvoreni krajobrazi eumediteranskoga područja zajedno s dalekim vidicima. Budući da većina posjetitelja eumediteranskoga područja tamo boravi ljeti, najčešće nisu ni svjesni bogatstva eumediteranskih travnjaka.</p> <p>Mjere zaštite: Budući da sada nema mnogo stoke u eumediteranskom području, potrebno je tamo postupno uvoditi stočarstvo, prije svega uzgoj ovaca i koza. Zasad se površine eumediteranskih travnjaka na žalost najčešće održavaju nekontroliranim požarima.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana postojeća površina kompleksa stanišnih tipova Eumediteranski travnjaci <i>Thero - Brachypodietea</i> i Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneraletalia villosae</i>) u zoni od 3650 ha u kompleksu sa škarom i šumom.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Očuvano 3650 ha postojeća površina stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi u kompleksu s NKS C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone i drugim staništima A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A3 Drvenasta i grmolika vegetacija ne obuhvaća više od 10 % pokrovnosti A4 Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine

osnovni podaci o ciljnem staništu	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja stanišnih tipova (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22</i>)
C.3.6.1.1. Kamenjare raščice i dlakave oštре vlaske C.3.6.1.2. Kamenjare raščice i zvjezdaste djeteline C.3.6.1.3. Zasjenjeni travnjak prosuljastog ščevara C.3.6.1.4. Travnjak zupčice C.3.6.1.5. Sastojine ravenskog sladorovca C.3.6.2.1. Travnjak primorske rosulje C.3.6.2.2. Travnjak kršina i metlače C.3.6.2.3. Travnjak žute ptičje noge i mišjeg brčka C.3.6.2.4. Travnjak trbušaste gnjidače i raščice C.3.6.2.5. Travnjak ščetinca i helerove djeteline C.3.6.2.6. Travnjak vlasastog pira i mačice C.3.6.2.7. Travnjak vlasastog pira i mačice	
62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneroletalia villosae</i>)	
<p>Opis staništa: Suhi travnjaci reda <i>Scorzoneroletalia villosae</i> submediteranske zone koji se dodiruju s kontinentalnim suhim travnjacima reda <i>Festucetalia valesiacae</i>, razvijaju se u uvjetima slabije izražene kontinentalne klime i u svoj sastav uključuju mnoge mediteranske elemente. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: <i>Carex humilis</i>, <i>Bromus erectus</i>, <i>Centaurea rupestris</i>, <i>Leucanthemum liburnicum</i>, <i>Jurinea mollis</i>, <i>Iris illyrica</i>, <i>Pulsatilla vulgaris</i> ssp. <i>grandis</i>, <i>Genista holopetala</i>, <i>Sesleria juncifolia</i>, <i>Trinia glauca</i>, <i>Euphorbia triflora</i>. Ti su travnjaci široko rasprostranjeni u Hrvatskoj: u Istri, hrvatskom primorju, Lici i Ravnim kotarima i Dalmatinskoj zagori.</p> <p>Uzroci ugroženosti: U području rasprostranjenosti submediteranskih travnjaka dogodile su se znatne promjene korištenja prostora tijekom posljednjih desetljeća. Dio je područja izgubio stanovnike, koji su se iz submediterransko-montanoga pojasa spustili u primorje, napustili tradicionalnu poljoprivrednu u korist turizma i drugih djelatnosti. Drugi prostori, koji su se koristili samo kao pašnjaci, napušteni su, a broj stoke drastično se smanjio. Sve je to dovelo do vegetacijske sukcesije na većini zajednica. Velike površine čak se pošumljavaju.</p> <p>Mjere zaštite: Najpovoljnije je svakako vratiti stanovništvo u napuštene dijelove Hrvatske (Lika, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Ravni kotari) te poticati stočarstvo. Mnogo je površina već zaraslo u grmlje i šumu pa ih je teško (ne i nemoguće) vratiti u travnjake. Stoga je prijeko potrebno zadržati barem one površine travnjaka koje su očuvane, a dobrih primjera ima na pojedinim mjestima, npr. kod Breze, gdje se uredno održavaju travnjaci s mnoštvom vrste <i>Pulsatilla pratensis</i> ssp. <i>grandis</i>, ili otoka Paga, gdje tridesetak tisuća ovaca osigurava opstanak svih pašnjackih zajednica. Također je važno zaštiti lokalitete rijetke vrste <i>Serratula lycopifolia</i>, koja raste unutar toga staništa, odnosno osigurati na tim lokalitetima košnju, barem svake druge ili treće godine. Za sve kamenjarske pašnjake koje uglavnom izgrađuju svjetloljubive biljke neophodno je osigurati otvorena staništa.</p> <p>Izvor: Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009)</p> <p>Odgovarajuća staništa (NKS) prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22): C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana postojeća površina kompleksa stanišnih tipova Eumediteranski travnjaci <i>Thero - Brachypodietea</i> i Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneroletalia villosae</i>) u zoni od 3650 ha u kompleksu sa šikarom i šumom.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Očuvano 3650 ha postojeće površine stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi u kompleksu s NKS C.3.6.1. Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice i drugim staništima A2 Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa A3 Drvenasta i grmolika vegetacija ne obuhvaća više od 10 % pokrovnosti A4 Strane invazivne vrste ne pokrivaju više od 10 % površine</p>

3.2 HR1000031 Delta Neretve (POP)

Opis područja ekološke mreže

Delta Neretve najvrjednije je močvarno područje na istočnoj jadranskoj obali i jedno je od rijetkih močvarnih područja preostalih u mediteranskoj regiji Europe. Riječ je o Ramsarskom području koje sadrži najveći kompleks močvarnih staništa u hrvatskom primorju s dobro razvijenom rubnom vegetacijom (najveće tršćake u zemlji koje se prostiru na više od 3000 ha, zajednice šaša, rogoza), plutajuću i potopljenu vegetaciju oko Neretve i njezine pritoke. Ušće rijeke Neretve karakteriziraju široke lagune, pješčare i slane močvare. Obrađeno zemljište prekriveno je poljoprivrednim krajolikom s mnogo kanala za navodnjavanje. Delta je okružena krškim brežuljcima bogatim podzemnom vodom koja opskrbljuje brojne izvore, potoke i jezera. Više od 80 registriranih špilja i drugih podzemnih staništa u ovom krškom okruženju dom su bogatoj fauni s brojnim ugroženim i endemske vrstama. Delta Neretve važna je za razmnožavanje, selidbu i zimovanje gotovo 200 vrsta ptica koje se redovito pojavljuju. Od 12.742 ha Ramsarskog područja delte Neretve u Hrvatskoj, zaštićeno je pet lokaliteta površine 1.724 ha: ornitološki Posebni rezervat Pod Gredom, Prud, Orepak; ihtiološko-ornitološki Posebni rezervat Delta Neretve, te Značajni krajobraz Modro oko i jezero Desne.

Opis ciljnih vrsta

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23) utvrđene su ciljne vrste područja ekološke mreže HR1000031 Delta Neretve koje su navedene u tablici u nastavku (Tablica 13).

Tablica 13. Ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	status (G=gnjezdarica, P=preletnica, Z=zimovalica)		
1	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak	G		Z
1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	G		Z
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba	G	P	
1	<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja		P	
1	<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka	G		
1	<i>Botaurus stellaris</i>	bukavac	G	P	Z
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
2	<i>Calidris alpina</i>	žalar cirikavac			Z
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Casmerodius albus</i>	velika bijela čaplja		P	Z
1	<i>Charadrius alexandrinus</i>	morski kulik	G		
1	<i>Chlidonias niger</i>	crna čigra		P	

kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	status (G=gnjezdarica, P=preletnica, Z=zimovalica)		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica	G		Z
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja	G	P	Z
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Grus grus</i>	ždral		P	
1	<i>Haematopus ostralegus</i>	oštrigar		P	
1	<i>Himantopus himantopus</i>	vlastelica	G	P	
1	<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	G	P	
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Larus melanocephalus</i>	crnoglavi galeb		P	
1	<i>Larus minutus</i>	mali galeb			Z
1	<i>Luscinia svecica</i>	modrovoljka		P	
2	<i>Lymnocryptes minimus</i>	mala šljuka			Z
1	<i>Melanocorypha calandra</i>	velika ševa	G		
1	<i>Numenius arquata</i>	veliki pozviždač		P	Z
1	<i>Numenius phaeopus</i>	prugasti pozviždač		P	
1	<i>Nycticorax nycticorax</i>	gak		P	
1	<i>Pandion haliaetus</i>	bukoč		P	
2	<i>Panurus biarmicus</i>	brkata sjenica	G		
1	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	mali vranac	G***	P	Z
1	<i>Philomachus pugnax</i>	pršljivac		P	
1	<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka		P	
1	<i>Plegadis falcinellus</i>	blistavi ibis	G***		
2	<i>Pluvialis squatarola</i>	zlatar pijukavac			Z
1	<i>Porzana parva</i>	siva štijoka	G	P	Z
1	<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka	G	P	Z
1	<i>Porzana pusilla</i>	mala štijoka	G		
1	<i>Sterna hirundo</i>	crvenokljuna čigra	G		
1	<i>Sterna sandvicensis</i>	dugokljuna čigra			Z
1	<i>Tringa glareola</i>	prutka migavica		P	
2	značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka <i>Anas acuta</i> , patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Anas penelope</i> , divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Anas querquedula</i> , patka kreketaljka <i>Anas strepera</i> , glavata patka <i>Aythya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , patka batoglavica <i>Bucephala clangula</i> , liska <i>Fulica atra</i> , šljuka kokošica <i>Gallinago gallinago</i> , crnorepa muljača <i>Limosa limosa</i> , mali ronac <i>Mergus serrator</i> , patka gogoljica <i>Netta rufina</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i> , crna prutka <i>Tringa erythropus</i> , krivokljuna prutka <i>Tringa nebularia</i> , crvenonoga prutka <i>Tringa totanus</i> , oštrigar <i>Haematopus ostralegus</i> , veliki pozviždač <i>Numenius arquata</i> , prugasti pozviždač <i>Numenius phaeopus</i> , zlatar pijukavac <i>Pluvialis squatarola</i>)				

kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	status (G=gnjezdarica, P=preletnica, Z=zimovalica)
G*** – tijekom sezone gniježđenja u Delti Neretve se redovito hrane ptice koje grijezde u Hutovom blatu u BiH			

U nastavku je dan je opis ciljnih vrsta (Tablica 14) područja HR1000031 Delta Neretve.

Tablica 14. Opis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR1000031 Delta Neretve te ciljevi i mjere očuvanja

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>) (G) (Z)</p> <p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Poznato je svega nekoliko pouzdanih gnjezdilišta u raznim dijelovima Hrvatske. Gnjezdzi na dva mjesta uz rijeku Cetinu, zatim u delti Neretve te u južnoj Baranji (gdje je jedino poznato gnjezdilište u kontinentalnom dijelu države). U dolini Cetine gnjezdzi desetak parova na Hrvatačkom polju (otkriveno 2000. godine) te dva para na Paškom polju (otkriveno 2008. godine). U delti Neretve u močvari uz rijeku Norin 2011. godine gnijezdilo je jedan par. U Baranji gnjezdzi mala populacija između 4-5 parova u tršćaku Suručka bara kod naselja Darda (otkriveno 2012. godine). Tijekom seobe crnoprugasti trstenjak je prisutan u tršćacima i rogozicima diljem Hrvatske, dok je na priobalnim močvarama i redovita zimovalica. Najvažnija priobalna područja za seobu i zimovanje vrste su Vransko jezero i delta Neretve.</p> <p>Ekologija: Gnjezde se u tršćacima, rogozicima i šasu, uvijek iznad vode. Veoma je važan gusti sloj suhih, izlomljenih stabljika trske i ostalog bilja. Gniježđenje počinje u prvoj polovici travnja, grijezdo grade nisko, obično u gustom suhom sloju uskolisnog rogoza, a rjeđe u gusti busen trske. Veličina legla varira od 3 do 6 jaja. Inkubacija traje od 13-15 dana u čemu učestvuju oba roditelja. Mlade ptice napuštaju gnijezdo u dobi od 12-14 dana i nakon toga se ubrzo osamostale. Gnjezdzi dva puta godišnje, u travnju, svibnju te u lipnju. Pretežito se hrane kukcima (osobito sitnim kornjašima) i paucima, redovito uzimaju i vodene puževe. Hranu skupljaju po bilju i s plutajućih stabljika po površini ili iz vode, kukce love i u letu.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) nestaju staništa crnoprugastog trstenjaka. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa te onemogućuje gniježđenje.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Tomik, A (2013): Program monitoringa za crnoprugastog trstenjaka <i>Acrocephalus melanopogon</i></p>	<p>Cilj očuvanja (Z): Očuvana populacija i pogodna staništa (tršćaci i rogozici) za održanje značajne zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> • održavati povoljni hidrološki režim na područjima tršćaka i rogozika; • očuvati povoljan omjer tršćaka i rogozika i otvorene vodene površine. • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; <p>Cilj očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očuvana populacija i pogodna staništa (tršćaka i rogozika) za održanje gnijezdeće populacije od 1-5 p. <p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati preostale prirodne dijelove vodotoka; održavati povoljni hidrološki režim na područjima velikih tršćaka i rogozika; • ne kosit močvarnu vegetaciju uz kanale i vodotoke, osim ako je nužno za održavanje protočnosti vodotoka u svrhu zaštite od poplava; • košnju močvarne vegetacije uz kanale i vodotoke ne provoditi u razdoblju gniježđenja od 1. travnja do 31. srpnja te ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično u razmaku od najmanje jedne, po mogućnosti i dvije godine • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje • očuvati povoljne stanišne uvjete održavanjem kvalitete vode, povoljnog hidrološkog režima i sprječavanjem zaslanjivanja, kao i sprječavanjem onečišćenja sredstvima za prihranu i zaštitu bilja. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para</p> <p>A4 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 4500 jedinki</p> <p>A5 Održano je 3190 ha staništa ključnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici)</p> <p>A6 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p> <p>A7 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A8 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>vodomar (<i>Alcedo atthis</i>) (G) (Z)</p> <p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica, preletnica i zimovalica. Gnijezdeća populacija procijenjena je na 700 do 1.000 parova. Nekoliko nalaza odraslih ptica prstenovanih u sezoni gniježđenja ukazuje da su naše populacije stanaice, no nema dovoljno nalaza mladih ptica naše gnijezdeće populacije koji bi razjasnili smjerove disperzije. Većina nalaza potječe iz razdoblja poslijegnijezdeće disperzije i pokazuje da u Hrvatskoj izvan sezone gniježđenja borave uglavnom mlade ptice iz zemalja srednje Europe.</p> <p>Ekologija: Nastanjuje obale sporotekućih i stajačih voda bogatih ribom, čije su obale obrasle trskom ili grmljem s kojeg lovi. Gnjezdi se u golim obalama, ali i u odronima zemlje koji mogu biti i do 250 m udaljeni od vode. Izvan sezone gniježđenja čest je i uz morske obale te na ušćima rijeka. Gnjezdi se od ožujka do rujna, u istočnoj Europi gniježđenje počinje u travnju. Sjeverne i istočne populacije su selice, gnjezdarice srednje Europe su djelomične selice, a one na jugu i zapadu areala su stanaice. Mlade ptice se sele češće i dalje nego odrasle, a sklonost selidbi izraženija je kod ženki. U populacijama koje su djelomične selice, ptice se sele za jakih zima kada se voda zamrzne. Disperzija mladih ptica traje od srpnja do listopada, a selidba traje do prosinca te od ožujka do svibnja. Zimuju u području gnijezdećeg areala, južno od zapadnog Baltika.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja (Z): Očuvana populacija i staništa (estuariji, morska obala) za održanje značajne zimujuće populacije</p> <p>Mjere očuvanja (Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> • radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi, a u protivnom ostavljati vegetaciju u prirodnom stanju; <p>Cilj očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očuvana populacija i staništa (riječne obale, područja uz spore tekućice i stajaće vode) za održanje gnijezdeće populacije od 4-6 p. <p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • na vodotocima očuvati strme i okomite dijelove obale bez vegetacije, pogodne za izradu rupa za gniježđenje; • na područjima na kojima je zabilježena prisutnost vodomara zadržati što više vegetacije u koritu i na obalama vodotoka, a radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi i to u razdoblju od 1. rujna do 31. siječnja te ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
	<p>A2 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 5 parova</p> <p>A4 Održana su sva pogodna staništa (prirodni strmi i okomiti dijelovi obale bez vegetacije pogodni za izradu rupa za gnijezđenje) na 290 km obala stajačica i vodotokova</p> <p>A5 Održano je 3 km ključnih staništa za gnijezđenje na poznatim teritorijima</p> <p>A6 Održano je 2480 ha vodenih staništa sa što više vegetacije u koritu i na obalama pogodnih za hranjenje (NKS A.1.1., A.1.2., A.2.2. i A.2.3.)</p> <p>A7 Održano je 250 ha estuarija i morske obale pogodnih za zimovanje (NKS F i G)</p> <p>A8 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela O313-MMZ i JKRN0143_001_M</p> <p>A9 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
jarebica kamenjarka (<i>Alectoris graeca</i>) (G)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Nalazimo je u Hrvatskom primorju i cijeloj Dalmaciji, na obali, otocima i u zaleđu. Dolazi od razine mora do planinskih predjela.</p> <p>Ekologija: Nastanjuje otvorene prostore kamenjara, ispresjecane grmljem i drvećem. Dolazi i na pašnjacima te makiji. Tijelo joj je okruglasto, mase do 600 g. Leđa su joj svijetlosmeđa, prsa siva, a trbuš je žućkast s nepravilnim crnim šarama. Vrhovi su krila tamni, a podrepna su pera crvenasta. Vrat joj je bijeli i odijeljen od ostatka tijela debelom crnom crtom. Crveni je kljun gotovo svinut kao u grabljivice, a jake su noge crvene. Jede izdanke biljaka, sjemenke, bobice, ali i kukce, ponajviše ljeti. Kao i druge kokoške, uglavnom korača na tlu, skrivajući se najčešće u vegetaciji. Zatreba li, može potrčati, ali i bučno i brzo preletjeti kratke udaljenosti. Pari se potkraj ožujka, pa u travnju ženka snese do 16 jaja na kojima sjedi do 24 dana. Gnijezdo gradi na tlu od mahovine, trave i perja, obično zaklonjeno iza trave ili korijenja. Gnijezdo je neugledno, skriveno i s dobrim pogledom na okolicu i moguće neželjene goste. Pri opasnosti, nastojat će udaljiti grabežljivca od gnijezda.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: http://prirodahrvatske.com/2018/03/24/1032/. Ptice prirodnih staništa Hrvatske (2014)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (otvoreni kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 40-100 p..</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mјere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • ne ispuštati druge vrste roda <i>Alectoris</i> u prirodu; • spriječiti zaraštanje pojila i lokvi; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; • redovito održavati lokve u kršu. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 70 parova</p> <p>A3 Održano je 4030 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka pogodnih za gnijezđenje (NKS B.1.4., C.3.5.1., C.3.6.1. i I.5.2.)</p> <p>A4 Održano je 3520 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka ključnih za gnijezđenje (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1.)</p> <p>A5 Očuvane su lokve na pogodnim staništima</p>
primorska trepteljka (<i>Anthus campestris</i>) (G)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH:</p> <p>Ekologija: Nastanjuje otvorena suha staništa, od pješčanih dina, suhih travnjaka i šumskih čistina do umjetnih staništa poput šljunčara, stepa i polupustinja. Favorizira područja s patuljastim grmljem i niskim drvećem. Gnijezdo gradi na tlu. Sezona razmnožavanja je od sredine travnja do sredine kolovoza. Hrani se kukcima, puževima i ostalim beskralježnjacima.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/tawny-pipit-anthus-campestris/text, Ptice prirodnih staništa Hrvatske (2014)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (otvoreni suhi travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 150-200 p..</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mјere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 175 parova</p> <p>A3 Održano je 4880 ha pogodnih otvorenih staništa (otvoreni suhi travnjaci; NKS C, I.1.8., I.2.1., I.5.2. i I.5.3.)</p> <p>A4 Održano je 3520 ha otvorenih suhih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5. i C.3.6.)</p>
čaplja danguba (<i>Ardea purpurea</i>) (G, P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Selica je, zimuje u Africi, južno od Sahare, a u vrlo malom broju u Egiptu i južno od Kaspijskog mora. Postoje indicije da je globalna populacija u opadanju (BirdLife International 2010k). Čaplja danguba gnijezdi se na više lokaliteta u nizinskoj Hrvatskoj i na Vranskom jezeru kraj Pakoštana. Vransko jezero kod Pakoštana danas je jedino gnijezdilište čaplje dangube u priobalju. Tu se posljednjih pet godina redovito gnijezdi 5 – 9 parova (D. Radović). Tijekom 70-ih godina 20. st. gnijezdila se u Hutovom blatu (Bosna i Hercegovina) te je redovito viđana u dolini Neretve</p>	<p>Cilj očuvanja (P): Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • odrediti prihvatni kapacitet prostora s obzirom na turističke djelatnosti i izraditi plan upravljanja posjetitelja; • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje;

osnovni podaci o ciljnoj vrsti		ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)</i>)
<p>(Rucner 1998). Posljednjih godina na tom području grijanje više nije zabilježeno (Štumberger i dr. 2008./09.). Ukupnu hrvatsku grijanje populaciju čini oko 120 – 140 parova, te je i dalje prisutan blagi pad populacije. Za vrijeme selidbe, u rujnu i listopadu te od ožujka do svibnja, bilježene su na vlažnim staništima u čitavoj Hrvatskoj, npr. na šaranskim ribnjacima, barama, ušćima riječica, solanama i sl. (Rucner 1998). Mlade ptice prvu godinu provode na zimovalištima u Africi.</p> <p>Ekologija: Grijanje započinje krajem travnja i traje do srpnja. Grijanje se na plitkim slatkovodnim močvarama s prostranim tršćacima, na jezerima, ribnjacima i sporotekućim rijekama, obala obraslih gustom trskom ili rogozom. Pojedinačni parovi i male kolonije grijanje se i na malim močvarama uz rijeke i riječne rukavce. Za preleta i zimovanja zadržavaju se i po otvorenijim, slabije obraslim vlažnim staništima. Druževne su na grijanje kolonijama i odmorištima, no na hranilištima su samotne. Sele se u malim jatima, rijetko većim. Grijanje se u manjim kolonijama ili u mješovitim kolonijama, s drugim čapljama, katkad i samotno. Monogamne su, parovi traju samo jednu grijanje sezonu. Grijanje je obično u trsci ili rogozu, rijetko na stablu. U blizini grijanja grade i platforme od trske koje odrasli često rabe kao odmorišta, a nedorasle ptice kao odmorišta i hranilišta. Oba roditelja grade grijanje, leže na jajima i brinu se o ptičićima. Polog se sastoji od 4 do 5 jaja. Inkubacija traje oko 36 dana. S 8 do 10 dana mladi se već penju po okolnoj trsci ili granama. Sposobni su za let sa 45 – 50 dana, a samostalni su s 55 – 65 dana. Pretežito se hrane ribom, vodenim kukcima i njihovim ličinkama, rjeđe sitnim sisavcima i vodozemcima. Povremeno love zmije, guštere, sitne ptice, račice, mekušce i pauke. Love uglavnom u sumrak i zoru, a tijekom dana i noću odmaraju se u gustom vodenom raslinju ili na otvorenom. Najčešće love stojeći u plitkoj vodi ili na plivajućoj vegetaciji i vrebajući plijen s istegnutim vratom pod kutom od oko 60° s očima usmjerenim nadolje. Love i gacajući polako po vodi s vodoravno položenim kljunom tik iznad vode.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija riječica i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa čaplje dangube. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje grijanje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) smanjuje se kvaliteta staništa te povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>		<p>Cilj očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare s tršćacima) za održanje grijanje populacije od 25-30 p. <p>Mjere očuvanja (P):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend grijanje populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je grijanje populacija od najmanje 22 para</p> <p>A4 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za grijanje (čisti tršćaci i rogozici)</p> <p>A5 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p> <p>A6 Održano 460 ha ključnih staništa za grijanje na poznatim grijanjima</p> <p>A7 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A., F.1. i G.)</p> <p>A8 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A9 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>žuta čaplja (Ardeola ralloides) (P)</p> <p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (grijanje populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je danas vrlo rijetka i malobrojna grijedarica, što je čini najugroženijom vrstom čaplji. Tijekom sedamdesetih godina 20. st. hrvatska je populacija doživjela drastičan pad. Nestale su dvije kolonije koje su tijekom šezdesetih godina postojale u Dalmaciji: "nekoliko desetaka parova" na Vranskom jezeru kod Pakoštana (Rucner 1998) i uz donji tok rijeke Neretve (Rucner 1998). U to je vrijeme i u panonskoj Hrvatskoj broj parova drastično pao: od 1954. do 1970. u Kopačkom ritu redovito se grijedilo od 157 do 478 parova (Majić i Mikuska 1972), dok se 80-ih godina grijedzi neredovito, do 70 parova (Mikuska i Mikuska 1994). Brojnost im i dalje znatno opada, a ukupnu populaciju procjenjujemo na oko 65 do 150 parova, ovisno o godini. Recentno se grijedzi na samo četiri lokaliteta u nizinskoj Hrvatskoj, pri čemu je kolonija na ribnjacima Jelas najvažnija i jedina stabilna.</p> <p>Ekologija: Obitavaju na plitkim močvarama, manjim barama, kanalima, riječnim ušćima, ribnjacima i drugim vodama obala obraslih gustom trskom ili rogozom, često s grmljem i niskim drvećem. Druževne su. Grijedzi se kolonijalno, najčešće su grijedzi raspršena ili u malim skupinama u mješovitim kolonijama s ostalim čapljama, žličarkama ili ibisima. Grijedzi grade u trsci ili na niskom drveću i grmlju. Grijanje u Europi započinje krajem travnja i proteže se sve do kolovoza (u Španjolskoj). Pretežito se hrane u gustom sklopu vegetacije ili uz njega, ali i hodajući na gusto obraslim vodenim staništima. Love s grane, stabiljike trske ili gacajući po pličaku ili vegetaciju. Hrane se pretežito kukcima i njihovim ličinkama, manje vodozemcima i sitnom ribom. Rijetko love i račice, pauke, guštere, mekušce, gujavice i sitne sisavce. Hrane se najčešće pojedinačno, braneci mali hranilišni teritorij, katkad i u malim skupinama.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija riječica i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa žute čaplje. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) te uklanjanjem guste obalne vegetacije smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje grijanje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) smanjuje se kvaliteta staništa te povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>		<p>Cilj očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci, obalne slanuše) za održanje značajne preletničke populacije. <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci, obalne slanuše; NKS A., F.1. i G.)</p> <p>A3 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>patka njorka (Aythya nyroca) (G)</p> <p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (grijanje populacija)</p>		<p>Cilj očuvanja:</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita gnijezdarica, prvenstveno na šaranskim ribnjacima. Gnijezdeća populacija procijenjena je na 1000 – 2000 parova. Nakon sezone gniađenja jedinke se okupljaju u jata, a najveće poznato okupljalište je na Crnoj Mlaci u Pokupskom bazenu gdje je zabilježeno do 6600 ptica. Brojna je preletnica te malobrojna i neredovita zimovalica. Do sada su zabilježena samo dva nalaza ptica prstenovanih u istočnoj Slavoniji.</p>	<p>Očuvana populacija i staništa (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom) za održanje gnijezdeće populacije od 7 -15 p.</p>
<p>Ekologija: Gniađe se od travnja do kolovoza u plitkim močvarama i deltama obraslim bogatom vegetacijom. Selica je, zimuje u područje oko Sredozemnog mora, Crnog mora, Kaspijskog jezera i u Africi. Selidbeni putevi nisu dovoljno istraženi. Letno perje mitari na gnjezdilištima u srpnju i kolovozu. Selidba traje od rujna do listopada te od ožujka do svibnja. Sele se pojedinačno ili u grupama do pet ptica. Okupljaju se u veća jata jedino za mitarenja i prije jesenske selidbe. Zimi boravi na većim jezerima, u lagunama i obalnim močvarama.</p>	<p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; • uklanjanje i košnja plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniađenja od 15. kolovoza do 20. travnja.
<p>Obitavaju u plitkim močvarama s bujnim vodenim raslinjem, prošaranim tršćacima i rogozicima, šaranskim ribnjacima, sporo tekućim kanalima, mirnim rijekama i rukavcima. Iako spadaju u skupinu pataka ronilica, trebaju obilno vodeno raslinje i plitku vodu (slatku ili slanu). Izbjegavaju brze tekućice i duboke slabo produktivne vode. Izvan sezone gniađenja borave i na većim jezerima, lagunama i priobalnim močvarama.</p>	<p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute:</p>
<p>Uzroci ugroženosti: Ugrožava ju nestajanje močvarnih staništa, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), https://zastita-prirode-smz.hr/aythya-nyroca-patka-njorka/</p>	<p>A1 Trend gniađeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 11 parova A3 Održano 7540 ha staništa pogodnih za gniađenje i hranjenje (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom; NKS A., F.1. i G.) A4 Održano je 1680 ha ključnih staništa za gniađenje s poznatim nalazima vrste A5 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>bukavac (<i>Botaurus stellaris</i>) (G) (P) (Z)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p>	<p>Cilj očuvanja (G): Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 20-40 pjevajuća mužjaka</p>
<p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p>	<p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; pojačati nadzor u svrhu sprječavanja krivolova; • očuvati višegodišnje tršćake te sprječiti njihovo paljenje;
<p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je rijetka i malobrojna gnijezdarica. U nizinskoj Hrvatskoj najbrojniji je u Baranji gdje gnijezdeća populacija pokazuje značajne fluktuacije. U ostalim dijelovima nizinske Hrvatske gniađe se pretežito u većim tršćacima po šaranskim ribnjacima, no nije poznato je li gniađenje redovito. U Dalmaciji se gniađe u Nacionalnom parku Krka 1 – 3 para (Stipčević i sur. 1990, Radović i sur. 2005), na Vranskom jezeru 2 – 3 para (Radović i sur. 2004) i uz donji tok rijeke Neretve gdje obitava najbrojnija hrvatska populacija (Radović i sur. 1994, B. Štumberger). Istraživanjima provedenim 2001. na području donjeg toka Neretve zabilježena su 44 pjevajuća mužjaka, no zbog uništavanja staništa i krivolova broj kontinuirano opada pa se procjenjuje da danas na tom području obitava svega dvadesetak pjevajućih mužjaka (B. Štumberger). Ukupna populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 40 – 70 pjevajućih mužjaka. Naše su gnijezdarice (pogotovo priobalna populacija) najvjerojatnije stanaice. Za selidbe i zimovanja šire su rasprostranjeni, bilježeni na šaranskim ribnjacima (Radović i sur. 2004a), manjim močvarama i rijekama (T. Mikuska: IWC), močvarnim staništima u priobalu, npr. na Jezeru na otoku Krku (A. Radalj), Vranskom jezeru kraj Pakoštana (Radović i sur. 2004), ušću Neretve (Rucner 1998) i sl.</p>	<p>Cilj očuvanja (Z, P): Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (Z, P):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • pojačati nadzor u svrhu sprječavanja krivolova; očuvati višegodišnje tršćake te sprječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute:</p>
<p>Ekologija: Obitava u nizinskim močvarnim područjima s gustom i visokom močvarnom vegetacijom, posebno u prostranim tršćacima: prostrane bare i močvare, obale sporotekućih rijeka obrasle gustim močvarnim raslinjem, jezera, ušća i šaranski ribnjaci. Nisu druževni. U sezoni gniađenja mužjaci su izrazito teritorialni. Teritorij obilježava i ženke doziva dalekočujnim bukanjem, najviše noću. Poligamni su, najvjerojatnije nema prave veze među spolovima, ženka prilazi mužjaku samo radi kopulacije. Na teritoriju jednog mužjaka gniađe se od jedne do pet ženki. Ženke same grade gnijezdo, inkubiraju i brinu se o ptićima. U većem dijelu Europe gniađenje traje od ožujka do lipnja nakon čega započinje poslijegnijezdeća disperzija u svim smjerovima. Polog se sastoji od 5 do 6 jaja, inkubacija traje 25 – 26 dana. Ptići već s 15 – 20 dana napuštaju gnijezdo i penju se po okolnom bilju. Za let su sposobni s 50 – 55 dana, a odmah se zatim i osamostaljuju. Pretežito se hrane ribom, vodozemcima i kukcima, ali i različitim drugim beskralješnjacima (pijavicama, mukućicima, račićima, paucima), gušterima, zmijama te malim pticama i sisavcima. Love vrebajući plijen dok stoje ili gacajući u plitkoj vodi.</p>	<p>A1 Trend gniađeće populacije je u porastu A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu A3 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu A4 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 30 pjevajućih mužjaka A5 Održano je 3190 ha staništa ključnih za gniađenje (čisti tršćaci i rogozici) A6 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima A7 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A8 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja s prostranim tršćacima i rogozicima (DT 7.2.) zbog regulacija rijeka i melioracija te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa bukavca. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniađenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) također se smanjuje kvaliteta staništa, ali i povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	
<p>ušara (<i>Bubo bubo</i>) (G)</p>	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Ušara je rasprostranjena u Gorskoj Hrvatskoj i priobalju, a populacija je procijenjena na 800 – 1.200 parova. U prvoj polovici 20. stoljeća izumrla je u nizinskom dijelu Hrvatske.</p> <p>Ekologija: Nastanjuje otvorene predjele: planinske i kamenjarske pašnjake, garige, otvorena kamenita ili stjenovita područja ispresjecana otvorenim šumama ili šumarcima, vrištine te obradive površine. Hrani se sisavcima, pticama, gmažovima, vodozemcima, ribama i beskralježnjacima. Monogamna je vrsta koja se gnijezdi pojedinačno u parovima na rubovima litica, ulazima u špilje, u tlu na nagibima, u tajgi ili u starim gnijezdima drugih ptica. Aktivnosti gnijezđenja često počinju već u prosincu dok jaja polaze tek u veljači ili ožujku. Isto gnijezdo upotrebljavaju nekoliko godina za redom. Primarno su noćne ptice i loviti će po danu samo kad ima uistinu malo plijena na području. Plijen love aktivno, leteći blizu tla ili krošnji. Tijekom dana najčešće miruju visoko na drveću, a aktivne postaju sa sumrakom. Vode usamljen život i sparaju se samo za sezone parenja. Van sezone žestoko brane svoj teritorij od drugih sova, a tolerirat će preklapanje teritorija samo ako je oskudica hrane. Također samo u tom slučaju će i napustiti svoj teritorij. Odrasle jedinke su na vrhu hranidbenog lanca i nemaju prirodnih neprijatelja.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Ušare su ugrožene elektrokucijom, krivolovom, namjernim ili slučajnim trovanjem, kolizijom s turbinama vjetroelektrana te zbog promjena i nestanka staništa uslijed napuštanja tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva. Jedan od razloga ugroženosti je i uzinemiravanje na gnjezdilištima.</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/eurasian-eagle-owl-bubo-bubo/text, www.zoo.hr/velika-usara-bubo-bubo/, https://uharica.ptice.si/hr/o-usari/, http://www.pp-vransko-jezero.hr/hr/pracenje-gnijezdecih-parova-sova-usara-bubo-u-parku-prirode-vransko-jezero/</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 10-20 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i/ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; • ne provoditi sportske i rekreativne aktivnosti od 1. siječnja do 15. srpnja u krugu od 100 m oko poznatih gnijezda; • elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; • na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrđi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica; • provoditi nadzor nad zabranom korištenja olovne sačme i poticati korištenje čelične sačme. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 26 parova</p> <p>A3 Održana su stjenovita staništa pogodna za gnijezđenje (NKS B.1.4.) unutar zone od 510 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p> <p>A4 Održano je 4880 ha otvorenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS C, I.1.8., I.2.1., I.5.2. i I.5.3.)</p> <p>A5 Održano je 3520 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za hranjenje (NKS C.3.5. i C.3.6.)</p>
<p>žalar cirikavac (<i>Calidris alpina</i>) (Z)</p> <p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija), ugrožena (EN) zimujuća populacija</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je žalar cirikavac redovita zimovalica samo na ušću Neretve gdje zimuje 10 – 70 ptica (L. Jurinović) te u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije: u obalnom području od Privlake preko Ninskog zaljeva (uključujući Ninsku solanu) i uvale Ljubač do uvale Plemići te južni dio otoka Paga s paškim solanama. Na ušću Mirne su u manjem broju (do 20 ptica) počeli zimovati tek od 1999. (D. Blažina). Izvan tih područja, tijekom zime bilježen je vrlo rijetko, npr. na otoku Krku (Rucner 1957). Ukupna zimujuća populacija procijenjena je na 100 do 250 ptica. Za selidbe je široko rasprostranjen u cijeloj panonskoj Hrvatskoj (Radović i sur. 1999, Mikuska i Mikuska 1994, Šetina 1968) i cijelom priobalju (Rucner 1998, Stipčević 1997, Tutman 1980, Krpan 1980).</p> <p>Ekologija: Gnjezde se u tundri i u raznim tipovima travnatih otvorenih staništa, pogotovo onih bliže obalama mora i riječnih ušća. Izvan gnijezdeće sezone obitavaju po širokim morskim obalama s muljevitim plicinama bogatim beskralježnjacima, lagunama, riječnim ušćima, muljevitim površinama uz jezera, rijeke i ribnjake, taložnicama i sl. Druževni su. Izvan sezone gnijezđenja okupljaju se u jatima, često više stotina ili čak više tisuća ptica zajedno. Monogamni su. Veze uspostavljaju nakon povratka na gnjezdilište, a često ih iste ptice i obnavljaju. Parovi su teritorijalni i uglavnom se gnijezde samotno, samo katkad nakupljeni su u rahle kolonije. Pretežito se hrane beskralježnjacima, za gnijezđenja najviše kukcima i njihovim ličinkama, također sitnim mekušcima, kolutičavcima, paucima i sjemenkama. Za selidbe i zimovanja hrane se u kontinentalnim područjima kukcima i planktonskim račićima, a u priobalju beskralježnjacima u mulju pojasa između plime i oseke (mnogočetinaši, puževi, školjke, račići). Plijen traže vidom i opipom. Često se hrane sustavno zabadajući kljun u nizovima veoma brzih, plitkih uboda u mulj, ostavljući karakterističan trag.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Zimujuća populacija žalara cirikavca u Hrvatskoj ugrožena je uništavanjem plitkih muljevitih i pjeskovitih morskih obala (DT 7.3., DT 1.3., 1.2.), osobito na ušću rijeke Neretve te u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije. Ugrožava ih i prestanak rada solana s tradicionalnim načinom proizvodnje (npr. solane Dinjiška na otoku Pagu) (DT 7.3.), kao i smanjivanje površine i kvalitete močvarnih područja u cjelini (DT 7.2.). Turizmom i rekreativnim aktivnostima (DT 6.1.) na preostalim staništima ptice se uzinemiravaju, što onemogućuje nesmetano hranjenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uzinemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p> <p>leganj (<i>Caprimulgus europaeus</i>) (G)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane plicine, obalne slanuše, obalne lagune) za održanje značajne zimujuće populacije u brojnosti od 10-70 ptica.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; uspostaviti vegetaciju uz rubni dio lagune Galičak.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 40 jedinki</p> <p>A3 Održano je 250 ha obalnih staništa pogodnih za hranjenje (muljevite i pješčane plicine, obalne slanuše, obalne lagune; NKS F.1. i G.3.1.1.)</p> <p>A4 Restaurirano je najmanje 20 ha pogodnih staništa u laguni Galičak uspostavom rubnog dijela vegetacije koji ih zaklanja od ceste, radi sprečavanja uzinemiravanja</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica i preletnica, osobito u priobalju. Prisutan je od travnja do rujna, rjeđe i u listopadu.</p> <p>Ekologija: Gnjezdzi se od kraja svibnja do kolovoza u otvorenim šumama, šumskim čistinama, mladim plantažama, šikarama i vrištinama. Selica je, zimuje u Africi južno od Sahare. Seli se noću, pojedinačno ili u malim jatima, u širokom pojasu preko Sredozemlja i Sahare. Selidba traje od kraja srpnja do studenog te od ožujka do početka lipnja. Mlade ptice iz prvog legla se u jesen sele prije odraslih, a u proljeće mužjaci stižu 4 – 5 dana prije ženki. Gnjezda ne grade, ženka jaja polaže izravno na tlo, mahovinu ili iglice četinjača u šumi u blizini stabla ili grmlja. Hrane se većim kukcima, kornjašima, koje lovi u letu.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/european-nightjar-caprimulgus-europaeus/text</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje gnijezdeće populacije od 100-200 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osigurati povoljan udio gariga; • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 150 parova</p> <p>A3 Održano je 8910 ha pogodnih staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom; NKS C, D, I.1.8., I.2.1., I.5.2. i I.5.3.)</p>
<p>velika bijela čaplja (Casmerodius albus) (P, Z)</p> <p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Sredinom 20. st. velika bijela čaplja redovito se gnijezdila samo u Kopačkom ritu. Godine 1954. tu su se gnijezdila 73 para, a brojnost im je opadala sve do prestanka gnijezdenja 1968. (Majić i Mikuska 1972). U Kopačkom ritu ponovno se, u manjem broju (najviše do 8 parova) i neredovito, gnijezdi od 1979. do sredine 90-ih godina 20. st. (T. Mikuska). Od 1999. gnijezdenje je redovito, ali se kolonija unutar rita često premješta, ovisno o razini vodostaja u poplavnom području. Tijekom 2009. tu se gnijezdilo 30-ak parova (T. Mikuska). Početkom 21. st. gnijezdeća je populacija velike bijele čaplje u Hrvatskoj u laganom porastu, te se 2009. gnijezdila na sedam lokaliteta: u Kopačkom ritu, na Topoljskom Dunavcu kod Ostrovca, u Krapje dolu u donjoj Posavini, mrvajci kod Podravskih Podgajaca te na ribnjacima Jelas, Donji Miholjac i Grudnjak. Na ribnjacima Našice neredovito se gnijezdi uglavnom 5 – 17 parova. Vrlo je vjerojatno da se velike bijele čaplje izmjenjuju na gnijezdenju na ova tri slavonska ribnjaka ovisno o uvjetima vodostaja u kolonijama na početku gnijezdeće sezone. Gnijezdenje je 2005. zabilježeno u mrvajci kod Podravskih Podgajaca (5 parova). Zbog paljenja trske, 2008. gnijezdenje je izostalo, a 2009. tu su se gnijezdila dva para. Jedino je gnijezdenje ove vrste u priobalju gnijezdenje jednoga para na Vranskom jezeru kraj Pakoštana 2002. (D. Radović). Odrasle čaplje tu se i dalje viđaju tijekom sezone gnijezdenja, ali gnijezdenje nakon 2002. nije dokazano. Ukupna gnijezdeća populacija vjerojatno ne prelazi 180 parova. Za selidbe je široko rasprostranjena i brojna, a obitava na ribnjacima, uz veće rijeke i na vlažnim staništima u priobalju. Zimujuća populacija panonske Hrvatske daleko je brojnija od gnijezdeće. Najčešće zimuje 1.000 – 1.500 ptica, no za blagih zima mogu biti vrlo brojne, npr. zimi 2000./01. na ribnjacima Draganić prezimelo je oko 400 (J. Kralj), u Kopačkom ritu i neposrednoj okolini oko 1.000 (T. Mikuska), a na ribnjacima Jelas čak oko 2.000 ptica (M. Šetina). Najvažnija zimovališta predstavljaju preostala poplavna područja duž Dunava (Kopački rit), Drave i Save (Lonjsko polje) te šaranski ribnjaci. Posljednjih se godina sve češće viđa zimi i u priobalju (Radović i sur. 2004).</p> <p>Ekologija: Gnjezde se na većim kopnenim ili priobalnim močvarama, ušćima rijeka i jezerima obala obraslih bujnim raslinjem. Za gnijezdenje trebaju prostrane tršćake ili rogozike, rjeđe se gnijezde i na grmlju ili niskom drveću. Druževne su tijekom cijele godine. Gnjezde se u kolonijama, često mješovitim, sa žličarkama, ibisima i drugim čapljama. Gnjezda su ili raspršena ili u malim skupinama. Monogamne su, parovi nastaju u proljeće, nakon proljetne selidbe i traju samo jednu gnijezdeću sezonu. Gnjezdo grade oba spola. U pologu je najčešće 3 – 5 jaja na kojima leže 25 – 26 dana i mužjak i ženka. Ptići gnijezda napuštaju oko 20-og dana i tada lutaju po koloniji u okolini gnijezda. Sposobni su za let sa 42 dana. Oba se roditelja brinu o mladima, a obitelji ostaju zajedno i kad mladi postanu sposobni za let, obično sve do jesenje selidbe.</p> <p>Hrane se u močvarama, šaranskim ribnjacima, vlažnim ili poplavnim livadama, lokvama, na obalama rijeka, rukavcima, kanalima i jezerima, a zimi i na morskim plićacima, sprudovima i poljoprivrednim površinama. Hrane se pretežito ribom, vodozemcima i vodenim kukcima, a u sušno doba godine i za jakih zima uglavnom sitnim sisavcima i kopnenim kukcima. Love i guštere, mukušce i ptiće. Plijen traže u plitkoj vodi, polako gacajući ili stojeći ukočena vrata nagnuta prema naprijed i čekajući da plijen dođe nadohvat. Kad je voda preduboka za gacanje, stoje uz njezin rub, glave i vrata nagnutih prema naprijed, zureći u vodu dok ne ugledaju plijen – tada poljeću i u letu ga hvataju. U svim godišnjim dobima često se hrane pojedinačno, ali i u malim, raspršenim skupinama od 3 do 15 ptica. Tamo gdje je plijen koncentriran u velikom broju (npr. pri izlovu na ribnjacima) čine jata od nekoliko stotina ptica. Nakon gnijezdenja zadržavaju se u malim obiteljskim skupinama koje se mogu zajedno seliti, a tamo gdje su brojne, stvaraju velika jata.</p>	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstensivnom proizvodnjom (DT 7.3.) velike bijele čaplje gube svoja staništa. Paljenjem trščaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gnijezdenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) također se smanjuje kvaliteta staništa, ali i povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznevimiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	
morski kulik (<i>Charadrius alexandrinus</i>) (G)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se morski kulik gnijezdi na dva odvojena područja: na ušću Neretve i u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije. U proteklih desetak godina veličina hrvatske populacije znatno se smanjila: danas se procjenjuje na ukupno 14 – 25 parova, dok se prije desetak godina procjenjivala na 27 – 34 para. Izvan gnijezdilišta je rijetko bilježen u priobalju. U unutrašnjosti je vrlo rijedak. Ptice naše populacije su stanaice, zimujuća populacija procijenjena je zimi 1997./98. na 80 – 100 ptica (Radović i sur. 2008), što je bilo u skladu s veličinom tadašnje gnijezdeće populacije.</p> <p>Ekologija: Prebiva na pjeskovitim i šljunkovitim morskim obalama, u solanama, lagunama, ušćima rijeka te na slaništima u unutrašnjosti. Druževni su. Izvan sezone gnijezdenja obično su u manjim jatima od 20 do 30 ptica, no ponekad i samotni. Ova vrsta boravi na područjima na kojima se razmnožava uglavnom od ožujka do listopada. Gnijezde se samotni parovi ili u rahlim kolonijama. Monogamni su, veze traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo grade na tlu, često uz vodu, na otvorenom ili djelomično skriveno u niskom bilju, često na malo povиšenome mjestu. Gnijezdo gradi mužjak. U pologu su obično 3 jaja, inkubacija traje 24 – 27 dana. Na jajima leže i o ptićima se brinu oba roditelja. Ptići su sposobni za let s 27 – 31 dana, a odmah zatim postaju i samostalni. Hrane se beskrhalješnjacima: račićima, mnogočetinašima, mekušcima, kuk-cima, paucima itd. Pljen traže načinom tipičnim za kulike: potrče, zastanu i uhvate pljen na tlu, rjeđe kljunom ubadaju u mulj ili vlažni pijesak.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem plitkih i muljevitih morskih obala (DT 7.3., DT 1.3., DT 1.2.) te prestankom rada solana s tradicionalnim načinom proizvodnje (npr. solane Dinjiška na otoku Pagu) (DT 7.3.) nestaju staništa morskog kulika u Hrvatskoj. Turizmom i rekreativnim aktivnostima (DT 6.1.) na preostalim staništima ptice se uznevimiravaju, što onemogućuje nesmetano gnijezdenje i hranjenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznevimiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/kentish-plover-charadrius-alexandrinus/text</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane obale, embrionske obalne sipine) za održanje gnijezdeće populacije od 2-5 p.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; osigurati mir te ne provoditi sportske i rekreativске aktivnosti u razdoblju od 1. travnja do 15. srpnja u krugu od 300 metara oko poznatih gnijezdilišta.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para</p> <p>A3 Održano je 205 ha obalnih staništa pogodnih za gnijezdenje (muljevite i pješčane obale, embrionske obalne sipine; NKS F.1. i F.2.)</p> <p>A4 Restaurirano je najmanje 35 ha ključnih staništa na poznatim gnijezdilištima vrste uklanjanjem grmovitog i drvenastog raslinja (osobito bagrema <i>Robinia pseudoacacia</i>) i iskorjenjivanjem kunića (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
crna čigra (<i>Chlidonias niger</i>) (P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se povremeno gnijezdila u Kopačkom ritu, no od osamdesetih godina 20. stoljeća onđe se više ne gnijezdzi stoga ju smatramo izumrlom gnijezdaricom. Za selidbe je široko rasprostranjena i redovita u kopnenom dijelu Hrvatske i priobalju.</p> <p>Ekologija: Nastanjuje slatke ili bočate vode obrasle plutajućom vegetacijom. Sezona gnijezdenja proteže se od svibnja do srpnja. Gradi plutajuća gnijezda koja pričvrste za vodene biljke. Ženke snesu najviše tri jaja, ponekad dva ili samo jedno. Seli se od ožujka do svibnja te od kraja srpnja do studenog.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Svijet ptica Časopis projekta „Očuvanje populacija čigre u porječju Save i Drave“ (2018)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (otvorena vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom i obalne lagune) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 7740 ha pogodnih staništa (otvorena vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom i obalne lagune; NKS A., F.1. i G.)</p> <p>A3 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
zmijar (<i>Circaetus gallicus</i>) (G)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je gnijezdarica cijele primorske Hrvatske, od Istre do Konavala, uključujući otoke i primorske padine brda i planina u priobalju. U malom broju gnijezdi se i u Lici i Gorskem kotaru (K. Leskovar, I. Budinski, S. Barišić, K. Mikulić). Najbrojniji je na kvarnerskim otocima. Ukupna populacija procjenjuje se na 110 do 140 parova.</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresjecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom) za održanje gnijezdeće populacije od 3-4 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Ekologija: Obitava pretežito u područjima s toploim klimom i malo oborina, što pogoduje obilju gmazova koji su zmijaru glavni pljen. Najprikladnije stanište su mu suha, sunčana, otvorena, kamenita, stjenovita ili pjeskovita područja, ispresjecana šumama, šumarcima, makijom ili garigom. Na zimovalištima obitavaju u polupustinjama i slabo kultiviranim područjima, kao i na savanama i travnatim ravnicama. Nisu osobito druževni, obično su samotni ili u paru. Za selidbe su samotni, po dvije ptice zajedno ili u malim jatima. Gnjezde se samotni parovi. Monogamni su, veze traju tijekom gnjezdeće sezone, no par se obično ponovno udružuje iduće sezone nakon povratka na gnjezdilište. Gnjezdo grade na vrhu niskoga drveća, obično 3 – 7 m iznad tla. Povremeno se gnjezde i u gnjezdima drugih ptica. Rijetko gnjezdo grade na litici. Gnjezdo grade oba partnera. U pologu je jedno jaje, inkubacija traje 45 – 47 dana. Na jajetu leži pretežito ženka. Ptici je za let sposoban sa 70 – 75 dana, ali sa 60 dana napušta gnjezdo i zadržava se po okolnim granama. Nije poznato kad se osamostaljuje. O pticu se brinu oba roditelja. Skupine od 2 do 3 ptice za jesenje selidbe vjerojatno su obiteljske skupine jer mladunci napuštaju gnjezdilište zajedno s roditeljima. Pretežito se hrane gmazovima, osobito zmijama, nešto rjeđe gušterima. Povremeno love i vodozemce (žabe). Ptice love rijetko, i to najčešće bolesne ili ptiće. Rijetko love i sitne sisavce i kukce. Teren pretražuju iz niskogleta (15 – 30 m iznad tla), često trepereći ili lebdeći, također jedreći na većim visinama, ponekad se na pljen obrušavaju i s visine od 450 m. Ponekad pljen promatraju i sa strška (telegrafski stup, vrh stabla i sl.) ili mu se prikradaju, hodajući po tlu ili plitkoj vodi. Love i zmije otrovnice, ali rjeđe od neutrovnih jer nisu imuni na zmijski otrov. Djelomično su od ujeda zaštićeni debelim ljkuskama na nogama i gustim paperjem.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Odumiranjem tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva (DT 7.3.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa zmijara. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznenimiravanje ptica. Brojnost jedinki smanjuje se i zbog stradavanja u sudarima s vodovima za prijenos električne energije te zbog elektrokucije (DT 4.2.). Izgradnjom vjetroelektrana (DT 3.3.) na području redovitog obitavanja zmijara povećava se rizik od stradavanja jedinki zbog sudara s lopaticama turbina.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<ul style="list-style-type: none"> po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; ne provoditi sportske aktivnosti te građevinske radove od 15. ožujka do 15. kolovoza u krugu od 200-600 m oko poznatih gnjiježda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenačkim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja dalnjih stradavanja ptica; pratiti stanje populacije mungosa. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atributе:</p> <p>A1 Trend gnjezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnjezdeća populacija od najmanje 5 parova</p> <p>A3 Održano je 9090 ha stjenovitih i mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom, pogodnih za grijanje (NKS B., C., D.3.1.1., D.3.4.2., I.1.8., I.2.1., I.5.2. i I.5.3.)</p> <p>A4 Održano je 3730 ha ključnih stjenovitih područja, kamenjarskih travnjaka ispresjecanih šumama, šumarcima, makijom ili garigom (NKS B., C.)</p> <p>A5 Na 7770 ha teritorija osiguran je neometan prelet</p>
<p>eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>) (G, Z)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Gnijezdarica je prostranih močvarnih staništa u panonskoj i primorskoj Hrvatskoj. U panonskoj je Hrvatskoj šire rasprostranjena i brojnija. U priobalju se gnijezdi: u dolini Neretve 7 – 8 parova (D. Radović), na Vranskom jezeru kod Pakoštana 1 – 2 para (Radović i sur. 2004), na Pagu 1 – 2 para (R. Crnković, K. Leskovar, D. Šere) i na Hrvatačkom polju uz Cetinu 1 par (I. Budinski). Ukupnu populaciju u Hrvatskoj čini 40 do 60 parova. Za selidbu je znatno rasprostranjenija i brojnija, i u panonskoj Hrvatskoj i u priobalju. Na zimovanju je u priobalju redovita, ali malobrojna na prostranim močvarnim područjima, od otoka Paga (D. Radović) do Konavala (D. Dender). U panonskoj Hrvatskoj je neredovita i veoma rijetka zimovalica.</p> <p>Ekologija: Gnjezdi se od travnja do srpnja u prostranim gustim tršćacima uz slatke i bočate vode (močvare, jezera, rijeke i lagune) te drugim otvorenim staništima u blizini močvara, poput rižinih i žitnih polja. Rjeđe je na drugim otvorenim staništima u blizini močvara: na travnjacima, solanama, rižnim poljima ili poljima drugih žitarica. Za selidbe su samotne ili u malim skupinama. Gnjezde se samotni parovi ili u malim rahlim kolonijama. Na odmoristima u tršćacima katkad se okupljaju u velika jata (i do nekoliko stotina ptica). Veze su obično monogamne, a ponekad poligamne. Veze traju najmanje jednu sezonu, ali mogu trajati i više godina. Gnjezda obično grade na tlu, u gustim tršćacima. Povremeno se gnijezde i u grmlju, a iznimno i na drveću. Gnjezdo gradi i na jajima leži ženka, vrlo rijetko ju na jajima može nakratko zamijeniti mužjak. Pretežito se hrane sitnim sisavcima (osobito glodavcima) i sitnim ili srednjim velikim pticama vodaricama (kokošicama, čurlinima i močvarnim vrapčarkama), njihovim pticima ili jajima. Veće ptice love ako su bolesne, a patke za mitarenja. Rjeđe love ribe, gmazove, žabe i beskralješnjake. Hrane se i strvinom, osobito zimi. Love na otvorenim područjima (livade, poljodjelske površine, močvare i dr.). Pljen love na prepad, obrušavanjem iz niskoga, lagano leta iznad tla.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.), propadanjem šaranskih ribnjaka (DT 7.3.) i intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa eje močvarice. Krivolovom (5.1.3.) se povećava smrtnost i uznenimiravanje ptica. Brojnost jedinki smanjuje se i zbog stradavanja u sudarima s vodovima za prijenos električne energije te zbog elektrokucije (DT 4.2.).</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja (G): Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci) za održanje gnjezdeće populacije od 7-8 p.</p> <p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrotoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenačkim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja dalnjih stradavanja ptica. <p>Cilj očuvanja (Z): Očuvana populacija i staništa (travnjaci, otvorena mozaična staništa, močvare s tršćacima i rogozicima) za održanje značajne zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrotoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenačkim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja dalnjih stradavanja ptica. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atributе:</p> <p>A1 Trend gnjezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je gnjezdeća populacija od najmanje 14 parova</p> <p>A4 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 33 jedinke</p> <p>A5 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za grijanje (čisti tršćaci i rogozici)</p> <p>A6 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
	A7 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A., F.1. i G.) A8 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A9 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE
eja strnjarica (<i>Circus cyaneus</i>) (Z)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička i zimujuća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita preletnica i zimovalica, boravi od rujna do travnja.</p> <p>Ekologija: Nastanjuje otvorena staništa, poput travnjaka, žitnih polja, stepa i močvara. Grijezdi se od travnja do kolovoza. Seli se od ožujka do početka svibnja te od kraja kolovoza do studenog. Seli se u širokom pojusu, u malim rahlim jatima ili pojedinačno, a na zimovalištima se ptice mogu okupljati na zajedničkim noćilištima. Zimi boravi na oranicama, pašnjacima, obalnim dinama i močvarama.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; • elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaonskim (SN) dalekovodima; • na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i/ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih staništa; <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu A2 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 15 jedinki A3 Održano je 11310 ha travnjaka, otvorenih mozaičnih staništa te močvara s tršćacima i rogozicima (NKS A.4.1., C., F.1., F.2., G. i I.) A4 Održano je 3520 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje (NKS C.3.5. i C.3.6.)</p>
mala bijela čaplja (<i>Egretta garzetta</i>) (G, P, Z)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se grijezdi na samo nekoliko lokaliteta u njezinu nizinskom dijelu, prvenstveno na slavonskim ribnjacima, te u Podunavlju i Lonjskom polju. Na većini kolonija brojnost im je veoma promjenljiva. Populacija koja se gnijezdila u priobalju danas je izumrla. Ukupna populacija procijenjena je na 180 – 500 parova. Za selidbi i ljetne disperzije rasprostranjenja je i brojnija. U Hrvatskoj je malobrojna zimovalica samo u priobalju (Radović i sur. 2008) te je najbrojnija u sjeverozapadnoj Dalmaciji (K. Leskovar, D. Radović) i na ušću Neretve. Ukupna zimujuća populacija procjenjuje se na 40 do 80 ptica, a hrvatsko se priobalje nalazi na sjevernom rubu zimovališta ove vrste.</p> <p>Ekologija: Obitava po plitkim močvarama, manjim barama, kanalima, sporotekućim rijekama, ribnjacima, riječnim ušćima i drugim plitkim slatkim vodama. Češće nego druge čaplje mogu se naći i u slanim obalnim plićacima. Druževne su. Grijezde se kolonijalno, najčešće u mješovitim kolonijama s ostalim čapljama. Grijezdi se od svibnja do srpnja u močvarama i šaranskim ribnjacima, često u mješovitim kolonijama s drugim čapljama.</p> <p>Grijezda grade na grmlju, u trsci ili rogozu, na drveću (čak i na visini od 20 m). U mješovitim kolonijama grijezda grade na nižim položajima nego siva čaplja i gak, vertikalni raspored grijezda čaplje povezan je s veličinom tijela: krupnije vrste zauzimaju više položaje. Monogamne su, par traje tijekom jedne gnijezdeće sezone. Grijezdo grade, na jajima leže i o ptićima se brinu oba partnera. Hrane se pretežito sitnom ribom i vodozemcima, kukcima i njihovim ličinkama, također račićima, gmazovima, puževima i sitnim sisavcima. Love plijen dužine od 1 do 15 cm, gacajući sporo po plitkoj vodi. Kadkad ga i progone trčeći, a rijetko nepomično stoje čekajući da im plijen dođe nadohvat kljuna. Hrane se najčešće pojedinačno, kadkad i u malim skupinama. Pretežito se hrane na otvorenijim, slabije obraslim močvarnim staništima.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa male bijele čaplje. Paljenjem trčaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gnijezdenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) dodatno se smanjuje kvaliteta staništa te povećava opasnost od stradavanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja (G): Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, obalne lagune i obalne slanuše) za održanje značajne gnijezdeće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa. <p>Cilj očuvanja (P, Z): Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, obalne lagune i obalne slanuše) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P, Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu A3 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu A4 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 15 parova A5 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za gnijezđenje (čisti trščaci i rogozici) A6 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima A7 Održano je 34 ha ključnih staništa za gnijezđenje na poznatom gnijezdilištu A8 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, obalne lagune i obalne slanuše; NKS A., F.1. i G.) A9 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A10 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
mali sokol (<i>Falco columbarius</i>) (Z) Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: nedovoljno poznata (DD) (preletnička populacija), osjetljiva (VU) (zimujuća populacija) Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je mali sokol malobrojna preletnica i zimovalica, i to na područjima na kojima se u većem broju zadržavaju pjevice, pogotovo one iz porodice zeba. Redovita je zimovalica u priobalju. Najbrojniji je po prostranim poljima s poljodjelskim površinama u Dalmaciji. U sjevernom dijelu priobalja bilježen je u Boljunkom polju (K. Mandić) i u dolini Mirne u Istri (Rubinić 1996) te na otoku Cresu (G. Sušić, Stipčević 1996). U panonskoj je Hrvatskoj rijed i malobrojni. Ukupna zimujuća populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 50 do 100 ptica. Ekologija: Gnjezdi se na visoravnima, brdima ili u nizinama po otvorenim predjelima s niskim, gustim biljem. Izbjegava guse šume, otvorena područja s mnogo raštrkanog drveća, gola i strma planinska područja. Za zimovanja je najbrojniji na prostranim poljodjelskim površinama. Samotni su i teritorijalni za gnjezđenja. I izvan sezone gnjezđenja najčešće su samotni, katkada su zajedno dvije ili tri ptice, a rijetko u raštrkanim jatima. Gnjezde se pretežito na tlu, u gustom vriesu ili paprati, na niskim stijenama, a rijetko na drveću, u gnjezdima vrana. Pretežito se hrane sitnim pticama koje love na otvorenim područjima. Plijen pretežito love na prepad, poliječući sa strška nakon niskog, gotovo horizontalnoga leta, ali i nakon dugotrajnoga progona ili okomitog obrušavanja. Love ptice od veličine kraljića do veličine zelene žune. Rijetko love i sitne sisavce i kukce. Uzroci ugroženosti: Odumiranjem tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva (DT 7.3.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa malog sokola. Krivolovom (DT 5.1.3.,) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje značajne zimujuće populacije. Mjere očuvanja: <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaonskim (SN) dalekovodima; • na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja dalnjih stradavanja ptica; • provoditi kontrolirano spaljivanje korovne vegetacije. Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute: A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili porastu A2 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 4 jedinke A3 Održano je 11310 ha travnjaka, otvorenih mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom te močvara s tršćacima i rogozicima (NKS A.4.1., C., F.1., F.2., G. i I.)
ždral (<i>Grus grus</i>) (P) Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička i zimujuća populacija) Rasprostranjenost i brojnost u RH: - Ekologija: Ždral je migratorna vrsta, migracija započinje u srpnju, a na afrička zimovališta stiže tijekom listopada. Na gnjezdilišta se vraća u ožujku, dok gnjezđenje započinje krajem travnja. Tijekom sezone gnjezđenja obitava na močvarnim staništima. Tijekom migracija i zimovanja vrsta obitava u poplavnim područjima, na vlažnim travnjacima, u plitkim zaštićenim uvalama i sličnim staništima. Omnivor je. Uzroci ugroženosti: - Izvor: http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/common-crane-grus-grus/text Common Crane (<i>Grus grus</i>) - BirdLife species factsheet	Cilj očuvanja: Omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe. Mjere očuvanja: <ul style="list-style-type: none"> • elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaonskim (SN) dalekovodima; • na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja dalnjih stradavanja ptica. Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute: A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili porastu A2 Održano je 11350 ha travnjaka, otvorenih mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom te močvara s tršćacima i rogozicima (NKS A.4.1., C., F.1., F.2., G. i I.) A3 Omogućen je neometan prelet tijekom selidbe kroz čitavih 23810 ha zračnog prostora POPa.
oštrigar (<i>Haematopus ostralegus</i>) (P) Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU) (preletnička populacija) Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je oštrigar redovita preletnica ušća Neretve za proljetne selidbe (od sredine ožujka do početka lipnja) kad se na sprudovima i obalama oko ušća zadržava do 20 ptica (Rucner 1998, D. Radović), dok za jesenske selidbe nije redovit i obično su prisutne pojedinačne ptice (D. Radović). Na ostalom dijelu priobalja češći je samo u sjevernoj Dalmaciji, od Zadra do Ljubača, gdje se najčešće viđaju pojedinačne ptice (Stipčević 1996). U priobalju je, izvan ušća Neretve i sjeverne Dalmacije, neredit i malobrojan. U kopnenom je dijelu Hrvatske rijedak, zabilježen samo šest puta u posljednjih pedeset godina. Ekologija: Primarna su mu staništa slane močvare, zatim pjeskovite, šljunkovite, rjeđe stjenovite, morske obale, bogate mukšcima, kolutićavcima i rakovima, no istočnoeuropska podvrsta obitava pretežito u unutrašnjosti, uz rijeke, jezera i različite kopnene otvorene površine, uključujući poljodjelske površine. Druževni su tijekom većega dijela godine. Na zimovališima su tijekom hranjenja samotni ili u malim skupinama (do 10 ptica), ali se nakon hranjenja skupljaju u veća jata (i do nekoliko tisuća ptica). Gnjezde se samotni parovi. Gnjezdo grade na tlu, najčešće na otvorenom ili u niskom bilju, iznimno i na površinom: na kamenju, panjevima ili stupovima, čak i na krovovima pokrivenim šindrom. Gnjezdo grade, na jajima leže i o ptićima se brinu oba spola. U obalnom pojusu pretežito se hrane školjkašima, najčešće veličine iznad 10 mm,	Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (muljevite i pješčane plicine, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, estuariji, pješčana dna trajno prekrivena morem) za održanje značajne preletničke populacije. Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete. Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute: A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili porastu A2 Održano je 250 ha priobalnih i obalnih staništa pogodnih za hranjenje (muljevite i pješčane plicine, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, estuariji, pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.) A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>a u unutrašnjosti gujavicama. Love i puževe, mnogočetinaše, rukave, ličinke kukaca, a rijetko i ribe. Školjkaše otvaraju na dva načina: razbijanjem ruba školjke nizom kratkih udaraca, nakon čega uvlače kljun i sijeku mišice zatvarače ili zabadanjem kljuna između ljuštura oštećuju mišice zatvarače. Svaka ptica služi se samo jednom tehnikom, i to onom koju je naučila od roditelja.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Oštrigara ugrožava uništavanje plitkih muljevitih i pjeskovitih morskih obala (DT 1.2., 1.3., 7.2., 7.3.), osobito onih na ušću rijeke Neretve i u sjevernoj Dalmaciji, jer time nestaju i njegova najvažnija hraništa u Hrvatskoj. Turizam i rekreativne aktivnosti (DT 6.1.) uz nemiravaju ptice i onemogućuju nesmetano hranjenje na preostalim staništima. Skupljanje školjaka (DT 5.4.) na ušću Neretve uzrok je dodatnog uz nemiravanja. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uz nemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	
vlastelica (<i>Himantopus himantopus</i>) (G, P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se vlastelica počela gnijezditi tek potkraj 20. st. (Crnković i sur. 2002). Gnijezdenje jednog para prvi je put zabilježeno 1995. na taložnici šećerane kod Virovitice. U Baranji se vlastelica prvi put gnijezdila 2002., i to najmanje 14 parova na ribnjacima Podunavlje kraj Kopačkog rita (Mikuska i sur. 2002). Nakon toga se na ribnjacima Podunavlje više nije gnijezdila, no od 2007. se gnijezdi na taložnicama svinjogojske farme kod Darde, i to: 8 parova 2007., 6 parova 2008. i 11 parova 2009. (A. Tomik). U priobalu se gnijezdi na Ninskoj solani, solanama na otoku Pagu te na ušću Neretve. Danas se ukupna hrvatska populacija vlastelice procjenjuje na 45 – 80 parova. Malobrojna je preletnica u priobalu, znatno je brojnija za proljetne nego za jesenje selidbe (Tutman 1980, Piasevoli i Pallaoro 1991, Rucner 1998, D. Radović).</p>	<p>Cilj očuvanja (P): Očuvana populacija i pogodna staništa za selidbu (muljevite i pješčane plicine, mediteranske sitine i obalne lagune, obalne slanuše) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P): Očuvati postojeći hidrološki režim i stanišne uvjete.</p> <p>Cilj očuvanja (G): Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane plicine, obalne slanuše i obalne lagune) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 6 p.</p> <p>Mjere očuvanja (G): Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; ne provoditi sportske i rekreativne aktivnosti u razdoblju od 1. travnja do 15. srpnja u krugu od 300 metara oko poznatih gnijezdilišta.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu A3 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 6 parova A4 Održano je 205 ha staništa pogodnih za gnijezdenje (muljevite i pješčane plicine, obalne slanuše i obalne lagune; NKS F.1. i F.2.) A5 Održano je 30 ha ključnih staništa na poznatim gnijezdilištima vrste A6 Održano je 250 ha pogodnih hraništa (muljevite i pješčane plicine, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, estuariji, pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.) A7 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE
<p>Ekologija: Obitavaju uz plitke slatke, bočate ili slane visoko produktivne vode: močvare, lagune, ušća, plitka jezera i rijeke, rizična polja, taložnice, ribnjake, solane i sl. Najveća dubina na kojoj se mogu hraniti je 20 cm, a pogotovo je za ptice važno da ima i dosta znatno pličih dijelova. Druževne su. Izvan sezone gnijezdenja su u malim jatima (najčešće 5 – 10 ptica), često u mješovitim jatima s drugim čurlinima, rjeđe su samotne. Na odmorišta se skupljaju i u veća jata. Populacije sa sjevera prelaze velike udaljenosti, putujući prema jugu do svojih zimovališta između kolovoza i studenog i vraćajući se na područja na kojima se razmnožava između ožujka i travnja. Gnijezde se u kolonijama, često u rahlim skupinama od 10 do 40 parova, iznimno i do nekoliko stotina parova. Gnijezde se i samotni parovi, no rijetko, obično na lošim staništima ili izvan normalnog areala. Monogamne su, veze traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo grade obično na golom tlu, na malim otočićima ili sprudovima okruženima plitkom vodom, ponekad i na suhom tlu i do 200 m udaljenom od vode. Gnijezdo grade, na jajima leže i o pticima se brinu oba spola. Hrane se pretežito vodenim beskraltešnjacima: vodenim kukcima i njihovim ličinkama, školjkašima, puževima, račićima, mnogočetinašima i sl. Love i punoglavce, sitne ribe i njihova jaja. Ponekad jedu i sjemenke. Najčešće hranu skupljaju brzim kljucanjem s površine blata, biljaka ili iz vode. Hranu traže gacajući i do dubine iznad koljena, katkad čak potpuno umerući glavu i vrat, ali veoma rijetko plivaju. Spretno love i leteće kukce, najčešće dok slijeću, ponekad skakući u zrak kako bi ih ulovile.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Vlastelicu ugrožava nestajanje plitkih močvarnih područja (DT 7.2.) i uništavanje plitkih muljevitih i pjeskovitih morskih obala (DT 1.2., DT 1.3., DT 7.3.). Populacija koja se gnijezdi u kontinentalnom dijelu Hrvatske ovisna je o taložnicama šećerana i svinjogojskih farmi, pa zatvaranje takvih postrojenja ili promjene u načinu korištenja taložnica mogu dovesti do trajnog ili privremenog gubitka staništa za gnijezdenje i ishranu (DT 7.3.). Populacija koja se gnijezdi u priobalu ugrožena je nestajanjem plitkih i muljevitih morskih obala (DT 1.2., DT 1.3., DT 7.3.) te prestankom rada solana s tradicionalnim načinom proizvodnje soli (DT 7.3.), kao što je to slučaj sa solanom Dinjiška na otoku Pagu. Turizam i rekreativne aktivnosti (DT 6.1.) na preostalim staništima u priobalu uz nemiravaju ptice i onemogućuju nesmetano gnijezdenje i hranjenje ptica. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uz nemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/black-winged-stilt-himantopus-himantopus/text</p>	
čapljica voljak (<i>Ixobrychus minutus</i>) (G, P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita gnijezdarica vlažnih područja s očuvanim tršćacima. Glavna gnijezdilišta u kontinentalnom dijelu predstavljaju velika poplavna područja Podunavlja, Podravla i Posavine (Kopački rit i Lonjsko polje) te šaranski ribnjaci. U priobalu su najznačajnija gnijezdilišta delta Neretve i Vransko jezero kod Pakoštana,</p>	<p>Cilj očuvanja (P): Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje.

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>ali je gniježđenje zabilježeno i na manjim vlažnim staništima duž obale. Ukupna gnijezdeća populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 1200 – 2200 parova. U Hrvatskoj je vrsta prisutna od kraja travnja do početka rujna.</p> <p>Ekologija: Najmanja je čaplja u Europi, a za razliku od većine ostalih čaplji, ne gnijezdi se u kolonijama pa može naseliti i manje vodene površine obrasle trskom i drugom obalnom vegetacijom. U zapadnom Palearktiku gniježđenje započinje relativno kasno, tijekom svibnja i traje do srpnja. Gnijezdi se u tršćacima i vrbicima, a hrani se sitnim ribama, vodozemcima i kukcima. Gnijezdo gradi blizu vode, od trske ili grančica.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Atlas ptica gnjezdarica grada Zagreba (2015)</p>	<p>Cilj očuvanja (G): Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 150-200 p.</p> <p>Mjere očuvanja (G): Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; očuvati višegodišnje tršćake te sprječiti njihovo paljenje.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 175 parova</p> <p>A4 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici)</p> <p>A5 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p> <p>A6 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A., F.1. i G.)</p> <p>A7 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A8 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
rusi svračak (<i>Lanius collurio</i>) (G)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Rusi svračak je česta gnjezdarica i preletnica čitave Hrvatske. Gnijezdeća populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 300.000 do 500.000 parova.</p> <p>Ekologija: Selica je na velike udaljenosti s izraženom eliptičnom selidbom. U Hrvatskoj se prve ptice pojavljuju krajem travnja, a zadnja opažanja su početkom listopada. Sele se noću, većinom pojedinačno. Uglavnom nastanjuje više ili manje otvorena staništa s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem te mozaična seoska staništa. Glavna hrana su joj insekti, ali i mali sisavci, ptice i gmazovi. U jesen se hrani i bobičastim voćem. Gnijezdo gradi nisko (oko 1-1,5 m) na grmlju i živici. Migratorna je vrsta, migracija prije gniježđenja traje od kraja ožujka do svibnja, gniježđenje od svibnja od srpnja, te migracija nakon gniježđenja od kraja srpnja do listopada. U Hrvatskoj boravi od svibnja do rujna.</p> <p>Uzroci ugroženosti: S jedne strane gubitak i fragmentacija staništa zbog intenzifikacije poljoprivrede i promjene usjeva, s druge napuštanje ekstenzivne poljoprivrede i vegetacijska sukcesija. Upotreba pesticida uzrokuje smanjenje dostupnosti hrane ili direktno trovanje. Intenzivna upotreba umjetnih gnojiva pospešuje rast vegetacije i smanjuje dostupnost plijena. Budući da se radi o migratornoj vrsti, ugrožavaju je i promjene u staništu, vremenske prilike (npr. dugotrajne suše) i ilegalni lov.</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Monitoring programme for red-backed shrike <i>Lanius collurio</i> (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 2000-3000 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrotoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezarsalih travnjačkih staništa. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2500 parova</p> <p>A3 Održano je 13570 ha pogodnih staništa (NKS C., D. i I.)</p> <p>A4 Održano je 4880 ha otvorenih mozaičnih staništa ključnih za vrstu (NKS C, I.1.8., I.2.1., I.5.2. i I.5.3.)</p>
sivi svračak (<i>Lanius minor</i>) (G)	
<p>Zaštita: -</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: -</p> <p>Ekologija: Sivi svračak obitava na otvorenim staništima s prisutnim drvećem i grmljem. Gnijezdilišta su mu u voćnjaci, šumarnici, parkovi, rubovi šuma i slična staništa. Za gniježđenje su potrebna visoka stabla. Na gnijezdilišta stiže od kraja travnja do sredine svibnja, dok jaja polaže do početka lipnja. Gnijezdo, koje je izgrađeno od grančica, trave i korijena biljaka, grade oba spola. Hrani se insektima, a povremeno i pacima te malim kralježnjacima. Migratorna je vrsta koja manje od 4 mjeseca provodi na gnijezdilištima.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/lesser-grey-shrike-lanius-minor/text</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična poljoprivredna staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 80-120 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrotoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; • po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezarsalih travnjačkih površina. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 100 parova</p> <p>A3 Održano je 6760 ha otvorenih mozaičnih poljoprivrednih staništa (NKS I)</p>
crnoglavi galeb (<i>Larus melanocephalus</i>) (P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: nedovoljno poznata (DD) (preletnička populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je preletnica, prisutan je od srpnja do listopada te od travnja do lipnja.</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna vodena staništa (pješčana dna trajno prekrivena morem, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, obalne lagune, estuariji) za održanje značajne preletničke populacije</p> <p>Mjere očuvanja:</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Ekologija: Većina populacija ove vrste je u potpunosti migratorna i putuje duž obale između područja gnijezdenja i zimovanja (iako manjina putuje u unutrašnjost kroz azijsku Tursku ili prati glavne riječne doline kroz istočnu i središnju Europu) (del Hoyo et al. 1996., Snow i Perrins 1998., Olsen i Larsson 2003.). Vrsta se vraća u svoje kolonije za razmnožavanje od kraja veljače do početka travnja, a većina se počinje razmnožavati početkom svibnja (del Hoyo i sur. 1996., Olsen i Larsson 2003.). Jesenska migracija na zimovališta odvija se od kraja lipnja nadalje (Olsen i Larsson 2003.). Vrsta se razmnožava u kolonijama, obično s manje od 1000 parova, a povremeno u pojedinačnim parovima usred kolonija drugih vrsta (del Hoyo et al. 1996.). Vrsta se gnijezdi na mediteranskoj obali u lagunama, estuarijima i ponekad obalnim slanim močvarama, često se gnijezdi i u unutrašnjosti na velikim stepskim jezerima i močvarama u otvorenim nizinskim područjima (del Hoyo et al. 1996., Snow i Perrins 1998.). Gnijezdi se u blizini vode na poplavnim zemljишima, poljima i travnjacima te na vlažnim ili suhim područjima otoka, preferirajući rijetku vegetaciju, ali općenito izbjegavajući sami pjesak (del Hoyo et al. 1996., Snow i Perrins 1998.). Izvan sezone gnijezdenja, vrsta postaje potpuno priobalna, dajući prednost ušćima, lukama, slanim lagunama i drugim zaštićenim vodama (Urban et al. 1986., del Hoyo et al. 1996.). Tijekom sezone parenja prehrana se sastoji od kopnenih i vodenih kukaca, puževa, malog broja riba i glodavaca (del Hoyo et al. 1996.). Kada se ne razmnožava, vrsta se hrani morskim ribama, mekušcima, kukcima (npr. kornjaši i skakavci), gujavicama, bobičastim voćem, sjemenkama (npr. ječam, pšenici, suncokret i ambroziju), iznutricama i povremeno otpadnim vodama i otpadom (Urban i sur. 1986., del Hoyo i dr. 1996., Milchev i dr. 2004.).</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/mediterranean-gull-larus-melanocephalus/text</p>	<ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete vodenih staništa. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 240 ha obalnih staništa pogodnih za odmor i hranjenje (muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, obalne lagune, estuariji; NKS F.1., F.2.)</p> <p>A3 Održano je 420 ha priobalnih staništa ključnih za hranjenje (plitka pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS G.)</p> <p>A4 Održano je 380 ha morskih staništa dubljih od 2 m, pogodnih za hranjenje</p> <p>A5 Održana je dovoljna količina ribljeg fonda za hranjenje</p> <p>A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
mali galeb (<i>Larus minutus</i>) (Z)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: nedovoljno poznata (DD) (zimujuća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj obitava pojedinačno ili u malim jatima između kolovoza i svibnja. Na obalom je području zimovalica, a u unutrašnjosti je najbrojniji u vrijeme selidbe.</p> <p>Ekologija: Najmanji je galeb, a hrani se malim ribama, kukcima i rakovima. Gnijezdi se u sjeveroistočnoj Europi te središnjoj zapadnoj Aziji.</p> <p>Uzroci ugroženosti: -</p> <p>Izvor: Ptice zimovalice i preletnice Hrvatske (2014)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna vodena staništa (pješčana dna trajno prekrivena morem, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, obalne lagune, estuariji) za održanje značajne zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete vodenih staništa.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 240 ha obalnih staništa pogodnih za odmor i hranjenje (muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, obalne lagune, estuariji; NKS F.1., F.2.)</p> <p>A3 Održano je 420 ha priobalnih staništa ključnih za hranjenje (plitka pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS G.)</p> <p>A4 Održano je 380 ha morskih staništa dubljih od 2 m, pogodnih za hranjenje</p> <p>A5 Održana je dovoljna količina ribljeg fonda za hranjenje</p> <p>A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
modrovoljka (<i>Luscinia svecica</i>) (P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U okolini Koprivnice 40-ih godina 20. st. na površini od oko 4 km² gnijezdilo se 10 – 15 parova (Ivković 1947). U Baranji je na gnijezdenju zabilježena na više mjesta uz Dunav, Dravu i u Kopačkom ritu (Mikuska i Mikuska 1994, A. Tomik). U razdoblju 2005. – 2009. u tršćacima ribnjaka kod Vardarca i ribnjaka Podunavlje redovito se gnijezdilo najmanje 10 parova, a na Suručkoj bari kod Darde 1 – 2 para (A. Tomik). Uz Dravu i Dunav postoji cijeli niz pogodnih staništa za gnijezdenje modrovoljke pa je populacija u Hrvatskoj procijenjena na 30 do 100 parova. Za selidbe je rasprostranjena u panonskoj Hrvatskoj (Rössler 1902, D. Radović) i duž priobalja, gdje je znatno brojnija (Tutman 1980, Rucner 1998, Tuttiš i sur. 1999, Grbac i Kralj 2008, Arhiva Zavoda za ornitologiju). U Hrvatskoj ne zimuje.</p> <p>Ekologija: Obitavaju na mješovitim, prijelaznim staništima, između šuma i otvorenih područja, uglavnom po vlažnim staništima s bujnim biljem poput šumovite tundre ispresjecane manjim močvarama, po poplavnim ravnicama i obalama riječica i jezera obraslim niskim gustim drvenastim biljem, čak i po vlažnim planinskim livadama s grmljem. Naša podvrsta najviše voli šikare uz vodu, pogotovo one s tršćacima. Nisu druževne, gnijezde se samotni parovi. Gnijezdeći teritoriji mogu biti grupirani i gnijezda mogu biti blizu jedno drugom, no to je vjerojatno uvjetovano karakteristikama staništa. Izvan gnijezdeće sezone su samotne, na zimovališta su teritorijalne. Monogamne su, ali katkad i poligamne. Gnijezdo grade na tlu, u gustom bilju, busenju, ispod grmlja ili u rupama u odronima. Gnijezdo gradi ženka, mužjak joj ponekad pomaže. U</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana staništa (močvarna vegetacija uz vode, naročito tršćaci) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 6300 ha pogodnih staništa (močvarna vegetacija uz vode, naročito tršćaci; NKS A.4.1. i F.1.)</p> <p>A3 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>pologu je 5 – 6 jaja, inkubacija traje 13 – 14 dana. Na jajima leži ženka, a o ptićima se brinu oba roditelja. Ptići su sposobni za let sa 14 dana, ali gnijezdo napuštaju 1 – 2 dana prije. Pretežito se hrane beskralješnjacima, najviše kukcima. U jesen uzimaju i nešto sjemenaka i plodova. Hranu skupljaju po tlu i niskom bilju, ponekad kukce love i u letu.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Kanaliziranjem riječnih tokova ili njihovim potapanjem, uređivanjem riječnih obala, melioracijom vlažnih staništa (DT 7.2.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa za modrovoljku u Hrvatskoj.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	
mala šluka (<i>Lymnocryptes minimus</i>) (Z)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: nedovoljno poznata (DD) (preletnička populacija), osjetljiva (VU) (zimujuća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je malobrojna zimovalica. Zimuje u priobalu (Rucner 1998, Radović i sur. 2008, Sušić i sur. 1988), a veoma rijetko i u panonskoj Hrvatskoj (Grbac i Kralj 2008, Mikuska i Mikuska 1994). Kako je riječ o veoma skrovitoj vrsti, teško je procijeniti stvarnu veličinu populacije. U Hrvatskoj najvjerojatnije zimuje manje od 250 ptica pa je zbog predostrožnosti zimujuća populacija male šljuke kategorizirana kao osjetljiva. U Hrvatskoj je i malobrojna preletnica u cijeloj panonskoj Hrvatskoj (Mikuska i Mikuska 1994, Radović i sur. 1999, Šetina 1968) i priobalu od Istre do Dubrovačkog primorja (Gjetvaj 1988, Krpan 1980, Maštrović 1931, Tutman 1980).</p> <p>Ekologija: Gnjezde se po vodom natopljenim cretovima, vlažnim livadama te na močvarama u tundri i tajgi. Za selidbe i zimovanja borave po muljevitim rubovima lokava, obalama potoka, rijeka i jezera, močvarama, cretovima, poplavnim površinama, taložnicama, vlažnim livadama, močvarnim slanušama i sl. Samotne su, čak i kad su u rahlim skupinama ptice se ponašaju neovisno i rijetko poljeću zajedno. Gnjezde se samotni parovi. Malo se zna o vezama između mužjaka i ženka, no vjerojatno su monogamni. Gnjezdo grade na tlu, u niskom bilju ili u niskom grmlju, često na malo izdignutim grebenima (brazdama) ili humcima okruženim vodom. Pretežito se hrane kukcima i njihovim ličinkama, mekušcima, kolutičavcima i biljkama (uglavnom sjemenkama). Hranu skupljaju kljunom s površine tla ili zabadanjem kljuna u meko tlo. Najaktivnije su noću i u sumrak.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja (DT 7.3.) i uništavanjem niskih muljevitih i pjeskovitih morskih obala i pripadajućih im slanuša (DT 7.3., DT 1.3., DT 1.2.) male šluge gube svoja hranilišta i odmorišta. Krivolovom (DT 5.1.1., 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana staništa (obalne slanuše, vlažni travnjaci, obalne lagune) za održanje značajne zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 6420 ha pogodnih staništa (obalne slanuše, vlažni travnjaci, obalne lagune; NKS A.4.1., F.1. i G.3.1.1.)</p> <p>A3 Održano je 250 ha ključnih staništa (NKS F.1. i G.3.1.1.)</p> <p>A4 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
velika ševa (<i>Melanocorypha calandra</i>) (G)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je gnijezđenje velike ševe zabilježeno mjestimice u Dalmaciji (uključujući otok Pag) i Istri. Ukupna hrvatska populacija procijenjena je na 160 do 260 parova.</p> <p>Ekologija: Obitavaju po travnjacima i poljodjelskim površinama, ponekad i u područjima s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem. Gnjezde se samotni parovi, no u područjima s visokom gustoćom gnijezda su katkad grupirana. Jaja polažu od travnja do svibnja. Izvan gnijezdeće sezone su druževne. Vjerojatno su monogamne. Gnjezdo grade na tlu, među busenjem trave, a grade ga oba spola. U pologu je 4 – 5 jaja, inkubacija traje 16 dana. Na jajima leži ženka, no vjerojatno ju mužjak povremeno zamjenjuje. O ptićima se brinu oba roditelja. Nije poznato kad ptići postaju sposobni za let i koliko dugo traje roditeljska briga, no u gnijezdu obično ostaju do 10 dana. U proljeće se pretežito hrane kukcima, zimi sjemenkama i izdancima trava. Hranu skupljaju na tlu, a ličinke i kukuljice kukaca iskapaju kljunom iz tla. Ponekad u letu pretražuju vrhove grmlja.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Odumiranjem tradicionalnog stočarstva (DT 7.3.) i intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa velike ševe. Krivolovom (DT 5.1.1., 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Uzimanjem mladih ptica iz gnijezda radi držanja u zatočeništu (DT 5.1.1.) smanjuje im se brojnost.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Kralj, J: Program monitoringa velika ševa (<i>Melanocorypha calandra</i>)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana staništa (travnjaci) za održanje značajne gnijezdeće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 5 parova</p> <p>A3 Održano je 4460 ha pogodnih otvorenih staništa (travnjaci; NKS C, I.1.8. i I.2.1.)</p> <p>A4 Restaurirano je najmanje 30 ha travnjaka pogodnih za vrstu (nezarasli nekamenjarski suhi travnjaci, ugar)</p>
veliki pozviždač (<i>Numenius arquata</i>) (P, Z)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (zimujuća populacija), osjetljiva (VU) (preletnička populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Veliki pozviždač je redovita, ali malobrojna preletnica u panonskoj Hrvatskoj (Mikuska i Mikuska 1994, Radović i sur. 1999) i priobalu (Stipčević 1997, Rucner 1998, B. Ilić), od Istre (K. Mandić) do Konavala (D.</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem, pašnjaci) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja:</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Dender). Redovita je zimovalica samo na ušću Neretve gdje zimuje 20 – 30 ptica (L. Jurinović, B. Ilić) i u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije: obalno područje od Privlake preko Ninskog zaljeva (uključujući Ninsku solanu) i uvale Ljubač do uvale Plemići te južni dio otoka Paga s paškim solanama. U panonskoj Hrvatskoj na zimovanju je rijedak i neredovit. Ukupna zimajuća populacija u Hrvatskoj procjenjuje se na 60 do 120 ptica.</p> <p>Ekologija: Gnjezde se na otvorenim, vlažnim područjima prekrivenim travom, vrijesom i sličnom vegetacijom, uključujući cretove. Tijekom selidbe i zimovanja zadržavaju se uglavnom po morskim obalama, osobito u zaklonjenim uvalama i na ušćima rijeka, ali i po muljevitim i pjeskovitim staništima uz velike rijeke i močvare u unutrašnjosti. Izvan sezone gnjiežđenja obično su druževni, ali nisu rijetkost ni samotne ptice. Gnjezde se samotni parovi, ponekad i u rahlim skupinama. Monogamni su, veze se vjerojatno obnavljaju svake godine. Gnjezdo grade na tlu obraslom travom ili usjevima, često u busenu ili na suhom humku. Oba roditelja grade gnjezdo, leže na jajima i brinu se o ptićima. Najviše uzimaju hranu životinjskog podrijetla: u priobalju to su mnogočetinaši, račići, školjke, rjeđe sitne ribe, a u unutrašnjosti najčešće kukci (odrasli i ličinke), gujavice, račići i pauci. Od biljne hrane najčešće uzimaju mahovine, preslice, alge, bobičaste i jagodičaste plodove te listove i sjemenke usjeva i trave. Hranu skupljaju s površine tla i zabadajući kljun u mulj. Kada plijen izvade iz mulja, obično ga operu prije gutanja.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja (DT 7.2.) zbog regulacija rijeka i melioracija, uništavanjem niskih muljevitih i pjeskovitih morskih obala i pripadajućih im slanuša (DT 7.3., DT 1.3., DT 1.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom smanjuje se površina i kvaliteta staništa velikog pozviđača u Hrvatskoj. Turizam i rekreativne aktivnosti (DT 6.1.) uznemiravaju ptice i onemogućuju nesmetano hranjenje na preostalim staništima. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>• očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete;</p> <p>• poticati redovito održavanje staništa ekstenzivnom ispašom.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 28 jedinki</p> <p>A4 Održano je 6980 ha pogodnih staništa (NKS A.4.1., F., G.3.1.1., I.1.8. i I.2.1.)</p> <p>A5 Održano je 250 ha ključnih staništa (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.)</p> <p>A6 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela O313-MMZ i JKRN0143_001_M</p> <p>A7 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
prugasti pozviđač (<i>Numenius phaeopus</i>) (P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: osjetljiva (VU) (preletnička populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je malobrojna preletnica, uglavnom u priobalu, od Istre do južnoga Jadranu (Rucner 1998, D. Dender, B. Ilić, D. Radović). Procjenjuje se da tijekom selidbe Hrvatsku prelijeće 100 do 200 ptica. U unutrašnjosti je veoma rijetka i malobrojna preletnica, u posljednjih sto godina zabilježena samo nekoliko puta.</p> <p>Ekologija: Gnjezde se u tundri, cretovima, vrštinama i vlažnim dolinama. Tijekom selidbe i zimovanja zadržavaju se uglavnom po morskim obalama, osobito u zaklonjenim uvalama i na ušćima rijeka. Izvan sezone gnjiežđenja su druževni, osobito za selidbe. Gnjezde se samotni parovi, ponekad i u rahlim skupinama, pogotovo ako je zbog konfiguracije terena ili bilja osigurana vizualna izolacija parova. Monogamni su, veze često traju i dulje od jedne gnjezdeće sezone. Gnjezdo grade na golom tlu ili u niskom bilju. Pretežito se hrane beskralješnjacima, povremeno sjemenkama i bobicama, ovisno o sezoni i ponudi. Rijetko zabadaju kljun duboko u tlo, uglavnom love kukce po površini ili u gornjem sloju tla i na bilju. Na morskoj obali hranu pretežito skupljaju u pojusu plime i oseke.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Preletnička populacija prugastog pozviđača u Hrvatskoj ugrožena je uništavanjem plitkih muljevitih i pjeskovitih morskih obala (DT 7.3., DT 1.3., 1.2.), kao i smanjivanjem površine i kvalitete močvarnih područja u cjelini (DT 7.2.). Turizmom i rekreativnim aktivnostima (DT 6.1.) na preostalim staništima ptice se uznemiravaju, što onemogućuje nesmetano hranjenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja:</p> <p>Očuvana populacija i staništa (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem, obalne lagune) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <p>Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 6980 ha pogodnih staništa (NKS A.4.1., F., G.3.1.1., I.1.8. i I.2.1.)</p> <p>A3 Održano je 250 ha ključnih staništa (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.)</p> <p>A4 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela O313-MMZ i JKRN0143_001_M</p> <p>A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
gak (<i>Nycticorax nycticorax</i>) (P)	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (gnjezdilačka populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica i preletnica, s populacijom procijenjenom na 280 – 1 050 parova, ovisno o godini. U Hrvatskoj boravi od ožujka do studenog.</p> <p>Ekologija: Nastanjuje raznolika vlažna staništa, poput močvara, ribnjaka i estuarija. Gnjezdi se u kolonijama s drugim čapljama, a gnjezda gradi na niskim stablima, rjeđe i u trsci. Sezona gnjiežđenja traje od kraja travnja do kolovoza. Selica je, zimuje u Africi južno od Sahare, a iznimno i u južnoj Europi. Mladunci se u lipnju i srpnju raspršuju u svim smjerovima, no najčešće prema sjeveru i zapadu. Gak se seli u rujnu i listopadu, u širokom pojusu preko Sredozemlja i Sahare. Na gnjezdilišta se vraćaju u ožujku i travnju. Ptice koje još nisu spolno zrele ostaju na zimovalištima ili lutaju, no rijetko se zadržavaju blizu gnjezdilišta. Seli se uglavnom u malim jatima, iako su zabilježeni i u velikim jatima zajedno sa sivim čapljama. Na selidbu kreće u sumrak, seli se noću, no ponekad selidbu nastavlja i nakon zore. Za selidbe i zimovanja zadržava se i uz morske obale te na sušnjim staništima.</p>	<p>Cilj očuvanja:</p> <p>Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • provoditi revitalizaciju vrbika; • očuvati višegodišnje tršćake te sprječiti njihovo paljenje; <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A., F.1. i G.)</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti		ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
Uzroci ugroženosti: - Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)		A3 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE
bukoč (<i>Pandion haliaetus</i>) (P)		<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna vodena staništa za održanje značajne preletničke populacije; omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenačanskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja dalnjih stradavanja ptica; očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu A2 Održano je 1380 ha vodenih staništa bogatih ribom, pogodnih za hranjenje (NKS A.1.1., A.1.2., A.2.2. i A.2.3.) A3 Omogućen je nesmetan prelet tijekom selidbe kroz čitavih 23810 ha zračnog prostora POPa A4 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A5 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
brkata sjenica (<i>Panurus biarmicus</i>) (G)		<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (močvarna vegetacija uz vode, naročito trščaci) za održanje gnijezdeće populacije od 10-15 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 12 parova A3 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za gnijezđenje (močvarna vegetacija uz vode, naročito trščaci) A4 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima A5 Održano je 1520 ha ključnih staništa na poznatim gnijezdilištima A6 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A7 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
mali vranac (<i>Phalacrocorax pygmeus</i>) (G***, P, Z)		

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: Mali vranac u Hrvatskoj je redovita skitalica i zimovalica, i to na rijekama i većim vodenim površinama u nizinskoj Hrvatskoj te u priobalju. Ptice koje borave u priobalju najvjerojatnije potječu s gnjezdilišta na Hutovom blatu i Skadarskom jezeru, dok one koje se zadržavaju u nizinskoj Hrvatskoj vjerojatno dolaze s gnjezdilišta na Dunavu u Srbiji i Rumunjskoj (Heath i Evans 2000). U nizinskoj Hrvatskoj su tijekom kasnog ljeta i jeseni česti na ribnjacima, a zimi se uglavnom zadržavaju duž velikih rijeka (Dunav, Drava, Sava). Ukupna zimujuća populacija procjenjuje se na 700 – 3.500 ptica.</p> <p>Ekologija: Obitavaju uz slatke i bočate vode (jezera, ribnjake, riječne rukavce, riječna ušća), obrasle prostranim tršćacima. Izvan sezone gnijezđenja često se zadržavaju u priobalju. Hrane se na otvorenim stajaćicama, na sporotekućim rijekama, kanalima, močvarama i poplavljennim površinama, gdje u plitkoj vodi, plivajući ili roneći, love ribu. Druževni su. Nakon gnijezđenja se zadržavaju u malim jatima (obično obiteljske skupine), a za selidbi i zimi se često okupljaju u veća jata. Gnjezde se u kolonijama, često zajedno s čapljama, žličarkama i ibisima. Katkad tvore i dosta velike samostalne kolonije, rijetko se gnijezde i samotni parovi. Monogamni su, par se održi najvjerojatnije barem jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezda grade u trsci ili na niskom drveću. Oba spola zajedno grade gnijezdo, inkubiraju i brinu se o ptićima. Pretežito se hrane sitnom ribom (do 15 cm duljine). Rijetko love mlade vodene voluhare, račice, pijavice i sl. Plijen love pretežito roneći. Prije zarantanja često najprije promatraju sa strška, tik iznad površine. Hrane se pojedinačno, u parovima, rijetko u manjim skupinama.</p> <p>Uzroci ugroženosti. Nestajanjem močvarnih područja zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te nestajanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa malih vrana. Paljenjem starih tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemoguće gnijezđenje. Krivolovom (DT 5.1.2., 5.1.3.) se povećava smrtnost i uzinemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja (P, Z): Očuvana populacija i staništa (veće vodene površine, priobalno more, kanali s trskom, obalne lagune, estuariji, naplavljena debla, pješčana dna trajno prekrivena morem) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P, Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete. • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Cilj očuvanja (G***): Očuvana populacija i pogodna staništa (veće vodene površine, riječno ušće, priobalno more, obalne lagune, estuariji, kanali s trskom, naplavljena debla, pješčana dna trajno prekrivena morem) za ishranu gnijezdeće populacije iz Hutovog blata u BiH.</p> <p>Mjere očuvanja (G***):</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje; • očuvati višegodišnje tršćake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 35 parova</p> <p>A4 Održano je 1180 ha slatkodovnih staništa bogatih ribom, pogodnih za hranjenje (veće vodene površine, kanali s trskom; NKS A.1.1., A.1.2., A.2.2. i A.2.3.)</p> <p>A5 Održano je 420 ha priobalnih staništa ključnih za hranjenje (rijecno ušće, obalne lagune, estuariji, naplavljena debla, priobalno more, pješčana dna trajno prekrivena morem; NKS G.)</p> <p>A6 Održano je 380 ha morskih staništa dubljih od 2 m, pogodnih za hranjenje</p> <p>A7 Održana je dovoljna količina ribljeg fonda za hranjenje</p> <p>A8 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A9 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>pršljivac (<i>Calidris pugnax / Philomachus pugnax</i>) (P)</p> <p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita preletnica te malobrojna zimovalica. Selidba se odvija od kraja veljače do svibnja te od srpnja do listopada. Znatno je brojniji za proljetne selidbe.</p> <p>Ekologija: Izvan sezone gnijezđenja obitava na muljevitim obalama jezera, rijeka, močvara i poplavnih područja. Hrani se kukcima, malim rakovima, školjkama, žabama, malim ribama te sjemenkama riže žitarica, travom i vodenim biljkama.</p> <p>Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/ruff-calidris-pugnax/text</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše, obalne lagune) za održanje značajne preletničke populacije.</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Održano je 250 ha obalnih staništa pogodnih za hranjenje (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše, obalne lagune; NKS F.1. i G.3.1.1.)</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela: P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>žličarka (<i>Platalea leucorodia</i>) (P)</p>	

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se redovito gnijezdi na samo dva lokaliteta: u Krapje dolu u Lonjskom polju od 1949. (Rucner 1970) i na ribnjacima Jelas od 1990. (M. Šetina). Ukupna hrvatska populacija procjenjuje se na 120 – 280 parova, sa znatnim fluktuacijama u brojnosti po pojedinim kolonijama. Za selidbe je brojnija i rasprostranjenija, prisutna i u priobalju u manjim jatima od nekoliko do nekoliko desetaka ptica, i to od blata na Pagu (D. Radović) do plićaka na ušću Neretve (D. Radović, D. Kitonić, B. Ilić). Jata do stotinjak ptica česta su i na šaranskim ribnjacima panonske Hrvatske. U malom broju, ali posljednjih godina sve češće, bilježi se zimi na šaranskim ribnjacima.</p> <p>Ekologija: Gnjezde se na prostranim plitkim močvarama, ušćima rijeka i poplavnim nizinama. Druževne su. Gnjezde se kolonijalno, a u jatima se zadržavaju i tijekom selidbe i zimovanja. Najčešće se gnijezde u mješovitim kolonijama, s čapljama. Kolonije smještaju u tršćake, rogozike ili niske vrbike. Hrane se na otvorenim vodama, u plićacima do 30 cm dubine. Hrane se pretežito vodenim kukcima i njihovim ličinkama, sitnim ribama (do 15 cm dužine), žabama, rakovima, puževima, kolutićavcima i dr. Love u plićacima tako da malo otvoren kljun urone u vodu i hodajući plićakom mašu glavom lijevo-desno. Kad osjete da je kljun nešto dodirnulo, brzo ga zatvore. Jestivi ulov progutaju, a nejestivi ispuste i nastave lov. Love u manjim jatima, a najčešće se poredaju jedna do druge tako da čine crtu koja napreduje i sustavno pretražuje plićak.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2) i propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) žličarke gube svoja hranilišta i gnijezdilišta. Pogoršanjem kvalitete vode na poplavnim područjima i ostalim plitkim močvarnim staništima na kojima se hrane (DT 9.3.) smanjuje se količina njihova plijena te povećava rizik od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gnijezđenje. Zbog nepovoljnog vodnog režima (DT 7.2.) zarastanjem je ugroženo gnijezdilište u starom rukavcu Krapje dol. Niski vodostaj u Krapje dolu negativno utječe i na uspješnost gnijezđenja jer gnijezda postaju dostupna predatorima (divljim svinjama, lisicama i dr.) te stradavaju jaja i mladi. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uzinemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (obalne lagune, estuariji, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem, močvare s plitkim otvorenim vodama, plićine na ušću) za održanje značajne preletničke populacije</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 15. veljače do 1. svibnja u krugu od 300 m od hranilišta (laguna Galičak i Parila). <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute:</p> <p>A1 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Očuvana je preletnička populacija od najmanje 60 jedinki</p> <p>A3 Održano je 6350 ha pogodnih vodenih staništa (obalne lagune, estuariji, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem, močvare s plitkim otvorenim vodama, plićine na ušću; NKS A.4.1., F.1., F.2. i G.3.1.1.)</p> <p>A4 Održano je 250 ha ključnih staništa (NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.)</p> <p>A5 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>blistavi ibis (Plegadis falcinellus) (G***)</p>	
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (preletnička populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je vrlo rijetka i neredovita gnjezdara te preletnica. Za preleta je učestaliji i brojniji u priobalju. U nizinskoj Hrvatskoj je neredovit i malobrojan.</p> <p>Ekologija: Gnjezde se na prostranim, plitkim močvarama obraslim visokim, gustim tršćacima, rubovima jezera i rijeka, poplavnim nizinama, ušćima. Izvan sezone gnijezđenja zadržavaju se i po plitkim priobalnim vodama. Druževni su tijekom cijele godine. Obično su u većim jatima, pojedinačne ptice rijetko se vide. Gnjezde se u kolonijama od nekoliko parova do nekoliko tisuća parova, najčešće u mješovitim kolonijama, s čapljama i malim vrancima. Gnjezdzi se od svibnja do početka rujna na prostranim plitkim močvarama, lagunama, poplavnim nizinama i ušćima rijeka. Gnjezda grade najradije na niskom drveću, ali i u tršćacima ili rogozicima. Hrane se pretežito kukcima i njihovim ličinkama. Love i vodene puževe, pijavice, gujavice, račice. Punoglavci mogu biti važan privremeni izvor hrane, a sitne ribe lovi samo iznimno. Hrane se uglavnom u malim skupinama.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2) i propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa blistavih ibisa. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gnijezđenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uzinemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (višegodišnji tršćaci i /ili rogozici) za ishranu gnijezdeće populacije iz Hutovog blata u BiH</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; • očuvati višegodišnje tršćake te sprječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute:</p> <p>A1 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A., F.1. i G.)</p> <p>A2 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A3 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>zlatar pijukavac (Pluvialis squatarola) (Z)</p>	
<p>Zaštita: stogo zaštićena vrsta (Pravilnik o stogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (preletnička populacija), ugrožena (EN) (zimujuća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita zimovalica samo u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije: obalno područje od Privlake preko Ninskog zaljeva (uključujući Ninsku solanu) i uvale Ljubač do unutrašnjosti te južni dio otoka Paga s paškim solanama. Izvan navedenih područja zimi je rijedak i u priobalju i u unutrašnjosti te je u posljednjih pedeset godina zabilježen samo nekoliko puta. Za selidbi je rasprostranjen u cijeloj panonskoj Hrvatskoj, ali je svugdje malobrojan.</p>	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem, obalne lagune) za održanje značajne zimujuće populacije</p> <p>Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete.</p> <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrubute:</p> <p>A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
<p>Ekologija: Gnjezdi se u tundri, između obale i granice drveća, na površinama prekrivenim šašem, mahovinom i lišajevima. Izvan gnijezdeće sezone uglavnom se zadržava uz obale mora, u zoni plime i oseke, po prostranim muljevitim i pjeskovitim površinama. Malobrojniji su za selidbe u unutrašnjosti, obično uz jezera i različita vlažna područja, na muljevitim i pjeskovitim površinama, ali i na niskim travnjacima. Izvan gnijezdeće sezone najčešće se zadržavaju u malim skupinama, po 2 – 3 ptice, ili i u većim rahlim jatima do 30-ak ptica. Gnjezdo grade i na jajima leže ova roditelja. Za gniježđenja u tundri pretežito se hrane kukcima i drugim kopnenim beskralješnjacima, dok izvan gnijezdeće sezone uglavnom skupljaju mnogočetinaše, mukušce i rakove. Love poput kulika – mirno stanu nekoliko sekunda pa naglo potrče za plijenom.</p> <p>Uzroci ugroženosti. Zimujuća populacija zlatara pijukavca u Hrvatskoj ugrožena je uništavanjem plitkih muljevitih i pjeskovitih morskih obala (DT 7.3., DT 1.3., 1.2.), osobito u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije te prestankom rada solana s tradicionalnim načinom proizvodnje (npr. solane Dinjiška na otoku Pagu) (DT 7.3.), kao i smanjivanjem površine i kvalitete močvarnih područja u cijelini (DT 7.2.). Turizmom i rekreativnim aktivnostima (DT 6.1.) na preostalim staništima ptice se uznemiravaju, što onemogućuje nesmetano hranjenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>A2 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 4 jedinke</p> <p>A3 Održano je 250 ha obalnih staništa pogodnih za hranjenje (muljevite i pješčane pliche, obalne slanuše, muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, pješčana dna trajno prekrivena morem, obalne lagune; NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.)</p> <p>A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>siva štijoka (Zapornia parva / Porzana parva) (G, P, Z)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se gnijezdi u panonskom dijelu i priobalju, ali su rasprostranjenost i brojnost zbog njezine skrovitosti samo djelomično poznati. Za selidbe je znatno rasprostranjenija: bilježena je u Pokupskom bazenu (D. Radović), Donjoj Posavini (Vasilik 2004), Podunavljtu (Mikuska i Mikuska 1994) te na više lokaliteta duž priobalja (Cvitanić 1961, Tutman 1980, Sušić i sur. 1988, Rubinić 1996, Rucner 1998, Radović i sur. 2004, Radović i sur. 2005).</p> <p>Ekologija: Nastanjuju slatkvodna vlažna staništa: visoko produktivna poplavna područja, rubovi većih jezera ili rijeka, poplavne šume. Gnjezde se i na ribnjacima i rižnim poljima, ali izbjegavaju mesta izložena uznemirivanju. Potrebno im je visoko, gusto bilje (rogozici, trščaci, visoki šaševi i sl.) koje može rasti i iz prilično duboke vode – važno je da postoji obilje polegljih stabljika koje tvore mostove ili plutajuće nakupine po kojima mogu trčati. Stoga su posebno pogodni stariji rogozici i trščaci koji se više godina ne kose ili ne pale. Ne smetaju im ni veće promjene razine vode. Vrlo su skrovite, a ako izlaze na otvoreno, uvijek je to blizu gustoga bilja u koje bježe kad su uznemirene. Samotne su. Za gniježđenja su u teritorijalnim parovima, monogamne su, veze para traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnjezdi se od svibnja do rujna, a seli u ožujku i travnju te od rujna do studenog. Gnjezdo grade mužjaci u gustom bilju, uz vodu ili na vodi, na busenu ili na platformi od trulećeg bilja, uvijek na mjestima do kojih se može doprijeti samo plivanjem. Pretežito se hrane sitnim beskralješnjacima (kukcima i njihovim ličinkama, paucima, vodenim puževima, kolutićvcima i sl.) i sjemenkama vodenog bilja. Hranu skupljaju hodajući po poleglim stabljikama ili plutajućoj vegetaciji, plivajući, a katkad i roneći.</p> <p>Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja s obilnom obalnom vegetacijom (trska, rogoz, šaš, itd.) zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te nestajanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa sive štijoke. Paljenjem starih trščaka (DT 7.3.) ili košenjem trske smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.</p> <p>Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)</p>	<p>Cilj očuvanja (P, Z): Očuvana populacija i staništa (močvare s trščacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P, Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete i povoljni hidrološki režim; očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Cilj očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> Očuvana populacija i staništa (močvare s trščacima) za održanje gnijezdeće populacije od 20-60 p. <p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete i povoljni hidrološki režim; očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A3 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu</p> <p>A4 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 40 parova</p> <p>A5 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 300 jedinki</p> <p>A6 Održano je 3190 ha staništa ključnih za gniježđenje (čisti trščaci i rogozici)</p> <p>A7 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p> <p>A8 Održano je 7460 ha slatkvodnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.)</p> <p>A9 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0143_001_M</p> <p>A10 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>riđa štijoka (Porzana porzana) (G, P, Z)</p>	
<p>Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))</p> <p>Kategorija ugroženosti u RH: ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)</p> <p>Rasprostranjenost i brojnost u RH: U panonskoj Hrvatskoj najmanje se 10 parova gnijezdi u Lonjskom polju (Schneider 1989). Malobrojna je gnjezdarnica i u Baranji: glasanje najmanje dva mužjaka u više navrata zabilježeno je u svibnju 2005. na prostranim močvarno-travnjačkim staništima južno od Kopačeva (A. Tomik), a 2007. jedan je mladunac pronađen uz istočni rub naselja Bilje (T. Mikuska). U Pokupskom bazenu je vjerojatno neredovita i malobrojna gnjezdarnica – na gniježđenju je pronađena samo jednom u travnju 1990. na poplavnom pašnjaku Žeravinec kraj ribnjaka Pisarovina (K. Leskovar). U primorskoj Hrvatskoj gnijezdi se uz donji tok Neretve (D. Radović, V. Tutiš, B. Ilić), 2 – 3 para u uvalama Visovačkog jezera na Krki (Radović i sur. 2005), 2 – 3 para unutar ornitološkog rezervata na Vranskom jezeru kod Pakoštana (Radović i sur. 2004) i vjerojatno uz akumulaciju Butoniga u Istri (Tutiš i sur. 1999). Za selidbe je znatno rasprostranjenija. Prisutna je duž</p>	<p>Cilj očuvanja (P, Z): Očuvana populacija i staništa (močvare s trščacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije.</p> <p>Mjere očuvanja (P, Z):</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete i povoljni hidrološki režim; očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Cilj očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> Očuvana populacija i staništa (močvare s trščacima, poplavni travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 5-20 p. <p>Mjere očuvanja (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete i povoljni hidrološki režim;

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20))
cijelog priobalja (Cvitanić 1963, Igalfy 1980, Tutman 1980, Rubinić 1996, Rucner 1998, Tutiš i sur. 1999, Radović i sur. 2004, Radović i sur. 2005) i u cijeloj panonskoj Hrvatskoj, od Pokupskoga bazena (D. Radović), Donje Posavine (Vasilik 2004), Poilovlja (Delić i Grlica 2003) do Podunavlja (Mikuska i Mikuska 1994). U priobalu je bilježena i zimi, od Istre (Tutiš i sur. 1999) sve do Neretve (Rucner 1998).	<ul style="list-style-type: none"> očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu A3 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu A4 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 12 parova A5 Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 350 jedinki A6 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za gnijezdenje (močvare s tršćacima, poplavni travnjaci) A7 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima A8 Održano je 1690 ha ključnih staništa na poznatim gnijezdilištima A9 Održano je 7460 ha slatkvodnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) A10 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A11 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE </p>
Ekologija: Gnjezdi se po veoma plitkim (najbolje do 15 cm, najviše do 30 cm) slatkvodnim staništima s bogatim niskim biljnim pokrovom (šaševi, trave, perunike, preslice i sl.), npr. na plitkim dijelovima prostranih močvara ili na poplavljениm livadama. Izbjegavaju veće površine otvorene vode i suha područja, kao i područja s većim promjenama vodostaja. Kao i druge štijoke, za selidbe nastanjuju i druga vlažna staništa, ali uvijek s gustim biljnim pokrovom. Samotne su, za gnijezđenja su u teritorijalnim parovima i porodičnim jatima. Monogamne su, veze para traju jednu gnijezdeću sezonu. Vrsta se u Europi razmnožava od travnja do srpnja. Gnijezdo grade oba spola u gustom bilju uz vodu ili na vodi, često na busenu. Polog se sastoji od 10 do 12 jaja, inkubacija traje 18 – 19 dana. Na jajima leže i o ptićima se brinu oba roditelja. Ptići su potrkuši, prvih dana ih hrane roditelji, poslije se hrane sami. Nije poznato kada se ptići osamostaljuju. Svejedi su, pretežito se hrane sitnim vodenim beskrletaljicama (kukcima i njihovim ličinkama, paucima, vodenim puževima i sl.), sjemenkama, zelenim dijelovima i korijenjem vodenog bilja te algama. Hranu uzimaju s vode i iz vode i blata, a dok se hrane, drže se skrovito u vegetaciji. Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja, osobito poplavnih travnjaka obraslih relativno rijetkim niskim biljem (sitovi, šaševi i sl.) zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) nestaju staništa riđe štijoke. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/spotted-crake-porzana-porzana/text	
mala štijoka (<i>Zapornia pusilla / Porzana pusilla</i>) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija) Rasprostranjenost i brojnost u RH: Mala štijoka je u Hrvatskoj rijetka i malobrojna gnijezdarica, no njena rasprostranjenost i brojnost su zbog skrovitosti i slabe istraženosti samo djelomično poznati. Poznato je samo jedno sigurno gnijezdilište: donji tok rijeke Neretve (B. Šumberger, B. Ilić) gdje se gnijezdi najmanje deset parova (B. Šumberger, Sackle i sur. 2003). Vrlo vjerojatno se gnijezdi u malom broju i na Vranskom jezeru kod Pakoštana: u lipnju 2000. promatran je jedan mužjak unutar ornitološkog rezervata (Radović i sur. 2004). Za selidbe je šire rasprostranjena. U Pokupskom bazenu zabilježena je na ribnjacima Draganić gdje je od 1992. do 1997. viđena tri puta u razdoblju od kraja kolovoza do sredine rujna (dva puta po jedna ptica i jedanput tri ptice,) i na ribnjacima Crna Mlaka gdje je zabilježena jedna ptica u travnju 1982. (D. Radović). U Donjoj Posavini zabilježene su dvije ptice u kolovozu 1997. na ribnjacima Lipovljani (D. Radović), te jedna ptica u kolovozu 2002. na rukavcu Tišina kraj Budaševa (Vasilik 2004). Na ušću Čikole zabilježena je dva puta: jedna ptica u rujnu 1988. i čak šest ptica u rujnu 1987. (Stipčević i sur. 1990). Ekologija: Nastanjuju slatkvodna vlažna staništa, osobito poplavne površine, obrasle niskim i relativno rijetkim i niskim biljem: šaševima, sitovima, svjetlicama, šašinama s vodom dubokom najčešće oko 30 cm. Populacije u Europi i Aziji čini se da su migratorne, većina leti prema jugu od kraja kolovoza do listopada i vraća se od ožujka do svibnja u sjeverna područja na kojima se razmnožavaju. Gnijezde se samotni parovi, a nisu druževne ni izvan sezone gnijezđenja. Veze su monogamne (ponekad možda poligamne) i traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo grade na tlu u gustom bilju u blizini vode ili na busenima iznad vode. Preko gnijezda grade svod od bilja. Gnijezdo grade i na jajima leže vjerojatno oba partnera. U pologu je 6 – 8 jaja, inkubacija traje 14 – 16 dana. O ptićima se brinu i mužjak i ženka. Ptići se samostalno hrane nakon nekoliko dana. Za let su sposobni s oko 35 dana, a neovisni o roditeljima postaju i prije. Svejedi su, pretežito se hrane vodenim kukcima i njihovim ličinkama, vodenim puževima, kolutićavcima, sitnim račićima, zelenim dijelovima bilja i sjemenkama. Hranu traže plivajući ili hodajući po plutajućoj vegetaciji, izlomljenoj trsci, mulju ili u plitkoj vodi, povremeno i roneći. Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja, osobito poplavnih površina obraslih relativno rijetkim niskim biljem (sitovi, šaševi i sl.), zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) nestaju staništa male štijoke. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Izvor: Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/baillons-crake-zapornia-pusilla/text	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa za gnijezdenje (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 10-20 p.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> očuvati povoljne stanišne uvjete i povoljni hidrološki režim; očuvati višegodišnje trščake te spriječiti njihovo paljenje. <p>Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 15 parova A3 Održano je 3190 ha staništa pogodnih za gnijezdenje (močvare s tršćacima, poplavni travnjaci) A4 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima A5 Održano je 1520 ha ključnih staništa za gnijezdenje s poznatim nalazima vrste A6 Održano je 7460 ha slatkvodnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) A7 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A8 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
crvenokljuna čigra (<i>Sterna hirundo</i>) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija)	<p>Cilj očuvanja: Očuvana populacija i staništa (močvare s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, naplavine sporosušće vegetacije i naplavljena debla) za održanje značajne gnijezdeće populacije.</p>

osnovni podaci o ciljnoj vrsti		ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)</i>)
Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita gnijezdarica i preletnica. Gnjezdi se na šljunčanim sprudovima i otocima na Dravi i Savi te jadranskim otočićima. Ukupna gnijezdeća populacija procijenjena je na 400 - 700 parova. U Hrvatskoj boravi od travnja do rujna. Sve nađene ptice prstenovane su kao mladunci u gnijezdu, od kraja svibnja do sredine srpnja. Ekologija: Nastanjuje morske i riječne obale i otoke. Gnjezdi se na šljunčanim sprudovima i otocima na Dravi i Savi te jadranskim otočićima. Gnjezdi se od sredine svibnja do kraja kolovoza. Poslijegnijezdeća disperzija počinje u srpnju, a selidba traje od kolovoza a do početka studenog te od ožujka do lipnja. Seli se uglavnom danju, u malim jatima, mladunci zasebno ili zajedno s odraslima. U Hrvatskoj boravi od travnja do rujna. Uzroci ugroženosti: - Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)		Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete. Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute: A1 Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu A2 Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 para A3 Održana su pogodna staništa unutar 2740 ha vodenih staništa pogodnih za vrstu (močvare s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, naplavine sporosušće vegetacije i naplavljena debla; NKS A.1.1, A.2.3., F.1., F.2. i G.3.1.1.) A4 Održana su pogodna staništa unutar 210 ha ključnih staništa A5 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKRN0143_001_M A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE
dugokljuna čigra (<i>Thalasseus sandvicensis / Sterna sandvicensis</i>) (Z)		
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: gotovo ugrožena (NT) (zimujuća populacija) Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je preletnica i zimovalica. Nama najbliže kolonije smještene su na talijanskoj obali sjevernog Jadrana. Ekologija: Kolonije su smještene na zaštićenim pješčanim, šljunčanim ili stjenovitim obalama ili otocima, u estuarijima, a rjeđe i na slatkvodnim jezerima. Poslijegnijezdeća disperzija počinje u lipnju, nakon čega započinje selidba koja traje do studenog te u proljeće od veljače do svibnja. Seli se i zimuju u jatima. U Hrvatskoj je prisutna od listopada do srpnja. Gnjezdi se u trećoj ili četvrtoj godini, a mlade ptice do tada mogu boraviti na zimovalištima ili se vraćati na gnijezdeće kolonije. Uzroci ugroženosti: - Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)		Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (duboke morske uvale, priobalno more) za održanje značajne zimujuće populacije. Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete vodenih staništa. Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute: A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu A2 Održano je 200 ha obalnih staništa pogodnih za odmor i hranjenje (NKS F.1. i F.2.) A3 Održano je 420 ha priobalnih staništa ključnih za hranjenje (priobalno more; NKS. G.) A4 Održano je 360 ha morskih staništa dubine od 2 do 20 m, pogodnih za hranjenje A5 Održana je dovoljna količina ribljeg fonda za hranjenje A6 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE
prutka migavica (<i>Tringa glareola</i>) (P)		
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija) Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita preletnica, prisutna od ožujka do rujna. Najintenzivnija selidba je u travnju i svibnju te od kraja lipnja do rujna. Jata od više stotina ptica zadržavaju se uglavnom na slatkvodnim staništima. Ekologija: Tijekom sezone razmnožavanja, vrsta obitava na otvorenim, močvarnim područjima u borealnim šumama (del Hoyo et al. 1996.), šikarama između tundre i crnogorične šume s vrbama, patuljastim brezama ili smrekama (Snow i Perrins 1998.), vlažnim vriesovima i velikim mahovinama, močvarne ili travnate močvare (Snow i Perrins 1998). Izvan sezone razmnožavanja vrsta je manje povezana sa šumama, češće se nalazi na otvorenim područjima kao što su rubovi slatkvodnih jezera i akumulacija u unutrašnjosti (Johnsgard 1981, del Hoyo et al. 1996), muljeviti močvarni tereni, travnati potoci obale, kanalizacijske farme, vlažna polja, mali privremeni bazeni (del Hoyo et al. 1996.), trajne močvare, poplavljeni travnjaci i kanali za navodnjavanje (Urban et al. 1986.). Rijetko se javlja u obalnim staništima, ali se može naći uz potoke slanih močvara i mangrovskih močvara (del Hoyo et al. 1996.). U vrijeme grijevanja ova vrsta uglavnom je mesožderka. Hrani se malim kukcima (do 2 cm duge). Tijekom sezone negrijevanja, vrsta ima raznovrsniju prehranu koju čine voden i kopneni kukci i njihove ličinke, crvi, pauci, rakovi, puževi, male ribe (do 2 cm duge) i žabe, kao i biljni materijal, kao što su sjemenke (Johnsgard 1981, del Hoyo i sur. 1996.). Uzroci ugroženosti: - Izvor: Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/wood-sandpiper-tringa-glareola/text		Cilj očuvanja: Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše i obalne lagune) za održanje značajne preletničke populacije. Mjere očuvanja: Očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete. Dorađeni cilj očuvanja: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atrbute: A1 Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu A2 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (muljevite i pješčane pličine, obalne slanuše i obalne lagune; NKS A., F.1. i G.) A3 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0143_001_M A4 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE
značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica		
Vrste: patka lastarka (<i>Anas acuta</i>), patka žličarka (<i>Spatula clypeata</i>) (<i>Anas clypeata</i>), kržulja (<i>Anas crecca</i>), zviždara (<i>Mareca penelope</i>) (<i>Anas penelope</i>), divlja patka (<i>Anas platyrhynchos</i>), patka pupčanica (<i>Spatula querquedula</i>) (<i>Anas</i>)		Cilj očuvanja:

osnovni podaci o ciljnoj vrsti	ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta (<i>Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)</i>)
<p>querquedula), patka kreketaljka (<i>Mareca strepera</i>) (<i>Anas strepera</i>), glavata patka (<i>Aythya ferina</i>), krunata patka (<i>Aythya fuligula</i>), patka batoglavica (<i>Bucephala clangula</i>), liska (<i>Fulica atra</i>), šljuka kokošica (<i>Gallinago gallinago</i>), crnorepa muljača (<i>Limosa limosa</i>), mali ronac (<i>Mergus serrator</i>), patka gogoljica (<i>Netta rufina</i>), kokošica (<i>Rallus aquaticus</i>), crna prutka (<i>Tringa erythropus</i>), krivokljuna prutka (<i>Tringa nebularia</i>), crvenonoga prutka (<i>Tringa totanus</i>), oštrigar (<i>Haematopus ostralegus</i>), veliki pozviždač (<i>Numenius arquata</i>), prugasti pozviždač (<i>Numenius phaeopus</i>), zlatar pijukavac (<i>Pluvialis squatarola</i>).</p>	<p>Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija, i to ukupne brojnosti jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2000 jedinki.</p> <p>Mjere očuvanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete • pojačati nadzor u svrhu sprječavanja krivolova. <p>Dorađeni cilj očuvanja:</p> <p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <p>A1 Trendovi preletničkih populacija su stabilni ili u porastu</p> <p>A2 Trendovi zimujućih populacija su stabilni ili u porastu</p> <p>A3 Održano je 2580 ha otvorenih voda pogodnih za guščarice i lisku (NKS A.1, A.2., A.3. i G.)</p> <p>A4 Održano je 6260 ha tršćaka pogodnih za kokošice (NKS A.4.1.)</p> <p>A5 Održano je 7760 ha vodenih staništa pogodnih za šljukarice (NKS A., F. i G.3.1.1.)</p> <p>A6 Održano je 250 ha priobalnih i obalnih staništa ključnih za šljukarice i pogodnih za kokošice (NKS F.1., F.2. i G.3.1.1.)</p> <p>A7 Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela O313-MMZ i JKRN0143_001_M</p> <p>A8 Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN003, JKRI0093_001, JKRN0059_001, P1_2-NEP, P2_2-NEP i P2_3-NE</p>
<p>Status (G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica)</p> <p>G*** – tijekom sezone gniježđenja u Delti Neretve se redovito hrane ptice koje gnijezde u Hutovom blatu u BiH</p>	

4 Provedena istraživanja i literaturni podaci o ciljnim vrstama i ciljnim staništima

4.1 Karta kopnenih nešumskih staništa RH (2016)

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa i izvodu iz karte staništa kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske (2016.), lokacija zahvata nalazi se u potpunosti na stanišnom tipu J. Izgrađena i industrijska staništa, dok se u neposrednoj blizini nalazi mozaik staništa A.2.3./A.3.3./A.4.1. Stalni vodotoci / Zakorijenjena vodenjarska vegetacija / Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi. Opis navedenih staništa dan je u nastavku:

J. Izgrađena i industrijska staništa

Izgrađena i industrijska staništa - Izgrađene, industrijske, i druge kopnene ili vodene površine na kojima se očituje stalni i jaki ciljani (planski) utjecaj čovjeka. Definicija tipa na ovoj razini podrazumijeva prostorne komplekse u kojima se izmjenjuje različiti tipovi izgrađenih i kultiviranih zelenih površina u raznim omjerima zastupljenosti.

A.2.3. Stalni vodotoci

Potoci i rijeke – Površinske vode (potoci i rijeke) različite brzine strujanja, od brzih i turbulentnih do sporih i laminarnih, koje teku koritima nastalim djelovanjem vode iz uzvodnih dijelova toka koji su na višim nadmorskim visinama.

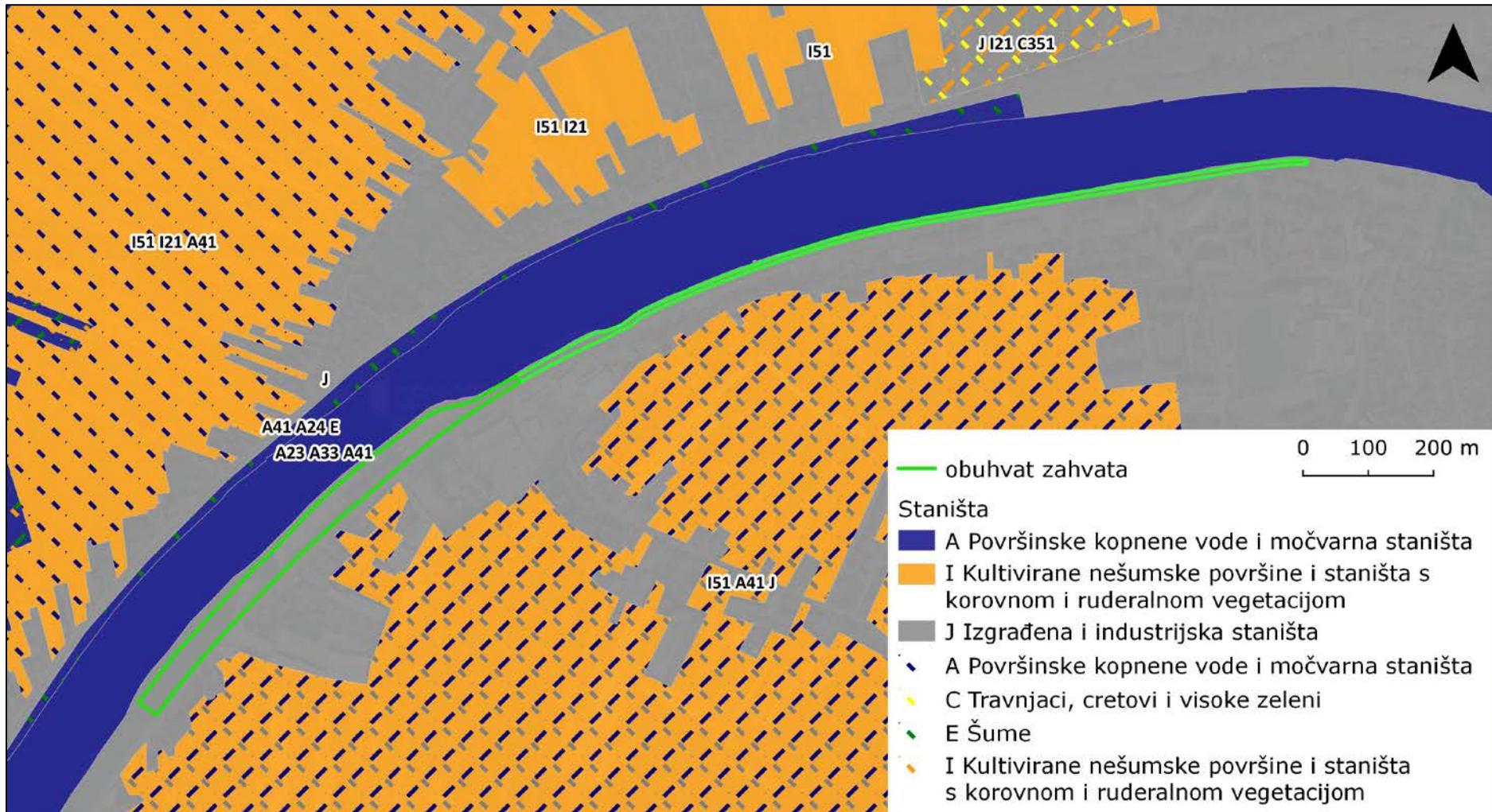
A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija

Zakorijenjena vodenjarska vegetacija (Red POTAMOGETONETALIA W. Koch 1926) – Pripada razredu POTAMOGETONETEA R. Tx. et Preising 1942. Zajednice vodenjara mirnih, razmjerno dubokih vodenih bazena i različito brzih vodotoka, izgrađene od biljaka koje se ukorijenjuju za dno bazena ili vodotoka.

A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi

Zajednice rubova jezera, rijeka, potoka, eutrofnih bara i močvara, ali i plitkih poplavnih površina ili površina s visokom razinom donje (podzemne) vode u kojima prevladavaju močvarne, visoke jednosupnice i dvosupnice, uglavnom helofiti.

Na slici u nastavku (Slika 21) dan je izvod iz karte kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske (2016) za područje zahvata.

Slika 21. Isječak iz karte kopnenih nešumskih staništa RH

4.2 Terenski obilazak lokacije zahvata

Terenski obilazak lokacije zahvata proveden je 17.11.2022. godine.

Inundacijski pojas Neretve na trasi zahvata antropogeno je utjecan. Bivše poplavno područje na lijevoj obali Neretve, danas urbano područje Metkovića, od rijeke je odvojeno nasipom na kojem se nalazi državna cesta D9. S vodne strane uz pokos nasipa nalazi se uski inundacijski pojas širine do najviše 5 m. Inundacijski pojas je zatravljen i redovito održavan košnjom. U uvjetima niskog i srednjeg vodostaja Neretve navedeni inundacijski pojas nije plavljen, odnosno plavljen je samo pri visokim vodostajima. Na inundacijski pojas nastavlja se korito Neretve u užem i funkcionalnom smislu i na ovom dijelu nalazi se pojas tršćaka i rogozika promjenjive širine.

Navedeni opis postojećeg stanja vidljiv je na slikama danim u nastavku.

Dionica 1

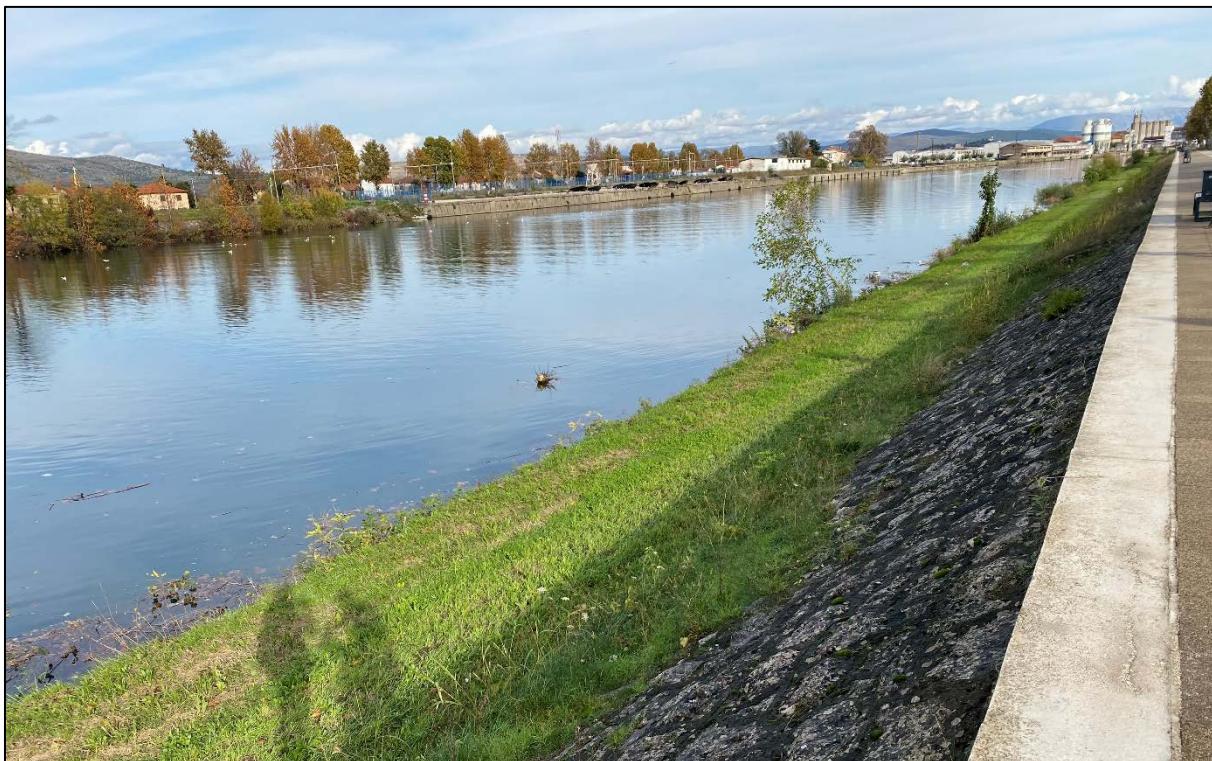
Na dionici 1 gust pojas tršćaka i rogozika započinje otprilike kod stacionaže 19+700,00 i proteže se dalje prema dionicama 2 i 3. U većem dijelu dionice prema istoku pojas riparijske vegetacije je uzak i mjestimično prisutan (Slika 22 do Slika 24).

Slika 22. Uzak pojas riparijske vegetacije prisutan na dionici 1 (pogled prema istoku)

Slika 23. Prikaz inundacijskog pojasa s obaloutvrdom na dionici 1 (pogled prema istoku)

Slika 24. Prikaz inundacijskog pojasa s obaloutvrdom i postojećom šetnicom na dionici 1 (pogled prema istoku)

Dionica 2

Na dionici 2 vidljiv je pokošen inundacijski prostor s obaloutrvdom. Gust pojas tršćaka i rogozika prisutan je na cijeloj dionici 2 duž kojeg je prisutna i invazivna strana vrsta čivitnjača (*Amorpha fruticosa*). Zabilježen je i pojedinačan nalaz strane invazivne vrste lisnatog dvozuba (*Bidens frondosa*).

Na dionici 1, gust pojas tršćaka i rogozika prisutan je otprilike od stacionaže 19+500,00 i proteže se dalje prema dionicama 2 i 3. U ostatku dionice pojas riparijske vegetacije je uzak te mjestimično prisutan.

Slika 25. Prikaz širokog pojasa riparijske vegetacije na dionici 2 (pogled prema istoku)

Slika 26. Lisnati dvozub na dionici 2

Dionica 3

Istočni dio dionice 3 duljine oko 60 m predstavlja inundacijski prostor s obaloutvrdom prekrivenom travom, vegetacija je održavana košnjom, a uz vodotok do rampe duž dionice 3 prisutan je relativno širok pojas tršćaka i rogozika, u kojem mjestimično dominira obična trska (*Phragmites australis*). Od invazivnih vrsta uz tršćake na dionici 3 također je prisutna čivitnjača (*Amorpha fruticosa*).

Slika 27. Istočni dio dionice 3 (pogled prema istoku)

Slika 28. Prikaz tršćaka s čivitnjačom na dionici 3 (pogled prema istoku)

Slika 29. Prikaz tršćaka i rogozika s otpadom na dionici 3

Slika 30. Prikaz tršćaka i rogozika s čivitnjačom na dionici 3 (pogled prema zapadu)

Slika 31. Prikaz ćivitnjače na dionici 3

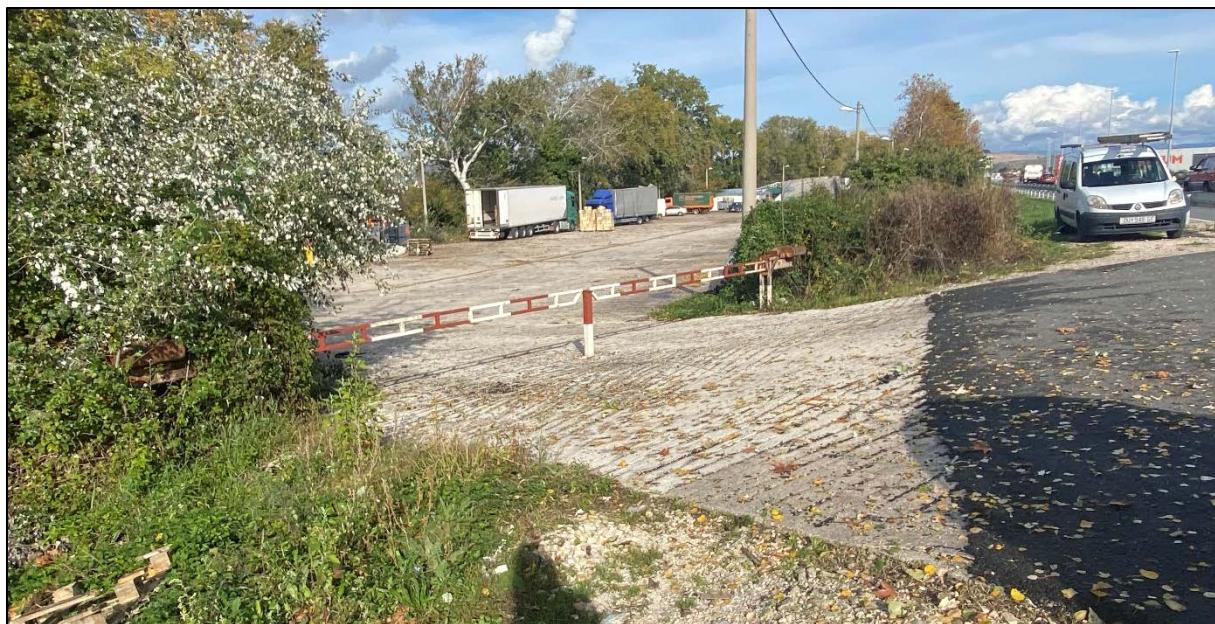

Slika 32. Prikaz rogoza na dionici 3

Na ostatku dionice 3 nalazi se veletržnica, odnosno radi se o površini prekrivenoj asfaltom s montažnim objektima. Pored tržnice uz Neretvu također je prisutna riparijska vegetacija, a oko tržnice sveprisutan je i otpad.

Slika 33. Prikaz veletržnice na dionici 3 (pogled prema zapadu)

Slika 34. Prikaz veletržnice na dionici 3 (pogled prema istoku)

Slika 35. Prikaz otpada na dionici 3 uz veletržnicu

Slika 36. Prikaz otpada na dionici 3 uz veletržnicu

Dionica 4

Na ovoj dionici nalazi se širok inundacijski prostor koji se održava košnjom, prisutne su mladice stabala, a zabilježena je i strana invazivna biljna vrsta piramidalni sirak (*Sorghum halepense*), koja se između ostalog može naći uz putove i na zapuštenim zemljištima. Uz obalu rijeke prisutna je riparijska vegetacija koja se sastoji od stabala i tršćaka. Od drvenastih vrsta ističu se crni jasen (*Fraxinus ornus*), bijela topola (*Populus alba*) i trepetljika (*Populus tremula*), dok je od invazivnih vrsta stabala prisutan bagrem (*Robinia pseudoacacia*). Zabilježena je i zeljasta invazivna vrsta kanadska hudoljetnica (*Conyza canadensis*), koja se često može naći na antropogenim i ruderalnim staništima.

Slika 37. Prikaz inundacijskog prostora na dionici 4 (pogled prema zapadu)

Slika 38. Piramidalni sirak (lijevo) i kanadska hudoljetnica (desno) na dionici 4

Slika 39. Bagrem i trske uz obalu na dionici 4

Slika 40. Riparijska vegetacija stabala na dionici 4 – crni jasen (lijevo), trepetljika (desno)

Slika 41. Bijela topola na dionici 4

4.3 Literaturni podaci

Tijekom izrade predmetne studije Glavne ocjene analizirani su svi dostupni podaci o provedenim istraživanjima i rasprostranjenosti ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova područja HR1000031 Delta Neretve i HR5000031 Delta Neretve. U nastavku su dani podaci o zabilježenim ciljnim vrstama i ciljnim stanišnim tipovima na širem području zahvata.

Beskralježnjaci

Prema dostupnim podacima na rijeci Neretvi neposredno uz lokaciju zahvata 2008. godine zabilježena je vrsta jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*). Ostali nalazi ove vrste kao i vrste istočna vodendjevojčica (*Coenagrion ornatum*) na području HR5000031 Delta Neretve nisu vezani uz glavni tok Neretve i nalaze se na većoj udaljenosti od lokacije predmetnog zahvata.

Lokaciji zahvata najbliži nalaz vrste južni dinarski špiljski školjkaš (*Congeria kusceri*) nalazi se na udaljenosti od oko 1,3 km na lokaciji Jame u Predolcu.

Ribe

Prema dostupnim podacima u rijeci Neretvi zabilježene su sve ciljne vrste riba područja HR5000031 Delta Neretve, izuzev ilirskog vijuna (*Cobitis illyrica*) koji je zabilježen u Baćinskim jezerima.

Vodozemci i gmazovi

Prema dostupnim podacima najbliži nalazi ciljnih vrsta herpetofaune nalaze se na udaljenosti od oko 3,5 km od lokacije zahvata. Na širem području zahvata zabilježene su sve ciljne vrste herpetofaune.

Ptice

Prema dostupnim podacima dosadašnjim istraživanjima na lokaciji zahvata 2013. godine zabilježene su 2 ciljne vrste: divlja patka (*Anas platyrhynchos*) i mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*). Ostali nalazi ciljnih vrsta ne nalaze se unutar užeg obuhvata zahvata odnosno nalaze se izvan urbanog područja Metkovića.

Sisavci

Prema dostupnim podacima nalazi ciljnih vrsta sisavaca ne nalaze se unutar užeg obuhvata zahvata.

5 Opis pojedinačnih utjecaja zahvata na ekološku mrežu

5.1 Opis mogućih načina djelovanja zahvata

5.1.1 Gubitak staništa

Tijekom izgradnje

Izvođenjem radova može doći do zauzimanja površina ciljnih stanišnih tipova i/ili staništa ciljnih vrsta. Navedeni utjecaj predstavlja gubitak staništa, odnosno područje više ne pruža povoljne stanišne uvjete za prisutnost ciljnih vrsta/ciljnih stanišnih tipova. Gubitak staništa može biti privremen (ograničen na period izgradnje) ili trajan (ukoliko dođe do trajnih promjena u staništu, odnosno kad se stanišni uvjeti nakon završetka izgradnje ne mogu vratiti u prvobitno stanje).

Tijekom korištenja

Izgradnjom zahvata može doći do trajnog gubitka ciljnih stanišnih tipova i/ili staništa ciljnih vrsta. Trajan gubitak staništa može biti rezultat zauzeća staništa izvedenim radovima ili promjene načina korištenja područja.

5.1.2 Stradavanje ciljnih vrsta

Tijekom izgradnje

Izvođenjem radova može doći do stradavanja ciljnih vrsta. Navedeno se posebno odnosi na biljne vrste i slabije pokretne životinjske vrste (uključujući i slabije pokretne/nepokretne razvojne stadije životinjskih vrsta, primjerice jaja i mlade jedinke).

Tijekom korištenja

Korištenjem zahvata i njegovim održavanjem, odnosno promjenom načina korištenja područja kao izravne posljedice zahvata može doći do stradavanja ciljnih vrsta.

5.1.3 Fragmentacija staništa

Tijekom izgradnje

Osim zauzimanja površina ciljnih stanišnih tipova i/ili staništa ciljnih vrsta, izvođenje radova može uzrokovati i fragmentaciju staništa. Navedeno se može odnositi na fragmentaciju staništa unutar obuhvata zahvata, ali i na fragmentaciju na širem području, kad područje radova predstavlja nepremostivu barijeru i dijeli stanište na širem području zahvata na 2 ili više međusobno odvojenih fragmenata.

Tijekom korištenja

Nakon završetka radova, stanište može biti trajno podijeljeno na 2 ili više međusobno odvojenih fragmenata.

5.1.4 Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta

Tijekom izgradnje

Prisutnost ljudi i odvijanje radova mogu uzrokovati kratkotrajne promjene u staništu, poput emisija buke, onečišćujućih tvari u zrak i vodu, vibracija i sl., čime se narušava mir u staništu. Djelovanje uključuje i dugotrajnije promjene u staništu koje za posljedicu nemaju gubitak staništa (npr. promjene u vegetaciji, pedologiji, geomorfologiji područja i sl.). Navedena djelovanja mogu uzrokovati povlačenje ciljnih vrsta s područja djelovanja. Posljedice mogu biti neznačajne (vrste privremeno napuste područje djelovanja na koje se vrate nakon završetka radova), ali i značajne (ukoliko do promjena dolazi u najosjetljivijim periodima životnog ciklusa vrsta što može utjecati na veličinu populacija ciljnih vrsta).

Tijekom korištenja

U fazi izgradnje može doći do trajnih promjena stanišnih uvjeta koje za posljedicu nemaju gubitak staništa (npr. promjene u vegetaciji, pedologiji, geomorfologiji područja i sl.). Također, može doći do privremenog uznemiravanja koje je posljedica periodičnog korištenja zahvata, održavanja i sl.

5.1.5 Unošenje i širenje invazivnih vrsta

Tijekom izgradnje

Tijekom izvođenja radova putem strojeva/vozila/zemljanog materijala moguće je unošenje biljnih i životinjskih invazivnih vrsta na lokaciju zahvata.

Tijekom korištenja

Antropogeno utjecana staništa predstavljaju povoljne koridore za širenje biljnih i životinjskih invazivnih vrsta.

5.1.6 Akcidentne situacije

Tijekom izgradnje

Do akcidentnih situacija tijekom izgradnje zahvata može doći zbog oštećenja mehanizacije (ispuštanje maziva, ulja i goriva), nepropisnog odlaganja opasnih tvari, građevinskih sirovina i materijala. Akcidentne situacije moguće su u slučaju nepridržavanja odgovarajućih postupaka tijekom manipulacije sredstvima koja se koriste pri gradnji (premazi, boje, otapala, nafta, benzin, ulja, maziva i slično). Kod nestručnog i neodgovarajućeg rukovanja s navedenim sredstvima može doći do nekontroliranog

istjecanja i prolijevanja. Kao posljedica akcidentnih situacija može doći i do pojave požara. Uz poštivanje pravila struke i odgovarajućom gradilišta mogućnost pojave ovog utjecaja može se svesti na minimum.

Tijekom korištenja

Akcidentne situacije su moguće za vrijeme održavanja područja zahvata. Uz poštivanje pravila struke mogućnost pojave ovog utjecaja može se svesti na minimum.

5.2 Pojedinačni utjecaji na područje HR5000031 Delta Neretve

U tablicama u nastavku (Tablica 15 i Tablica 16) dana je procjena značajnosti utjecaja predmetnog zahvata na ciljne vrste, ciljna staništa i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže HR5000031 Delta Neretve. Značajnost utjecaja ocijenjena je prema skali danoj u poglavlju 1.1 Metodologija predviđanja utjecaja (Tablica 1). Vrijednost -2 odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj“, dok ostale vrijednosti (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj“. Značajnost utjecaja ocijenjena je uzimajući u obzir utjecaje tijekom izgradnje (i pripreme) i tijekom korištenja zahvata. Ukoliko je predložena mjera ublažavanja, navedena je i značajnost utjecaja s provedenom mjerom.

Za procjenu utjecaja predmetnog zahvata na područje HR5000031 Delta Neretve bitna je činjenica da je inundacijski pojas, na kojem je planiran predmetni zahvat, smješten neposredno izvan granice područja ekološke mreže. Izgradnjom predmetnog zahvata doći će do trajnog utjecaja na inundacijski pojas, no budući da se on nalazi izvan područja ekološke mreže, može se isključiti mogućnost trajnog utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže.

Na inundacijski pojas nastavlja se korito Neretve u užem i funkcionalnom smislu i na ovom dijelu nalazi se pojas tršćaka promjenjive širine. Analizom DOF podloga može se vidjeti kako se i ovaj dio pojasa tršćaka, odnosno dio korita Neretve neposredno uz inundacijski pojas također nalazi izvan područja ekološke mreže. Postavljanjem AB pilota i sustava madraca doći će do trajnog zauzeća vrlo uskog pojasa tršćaka koji se nastavlja na inundacijski pojas (oko 1 m). Budući da se ovaj dio pojasa tršćaka također nalazi izvan područja ekološke mreže, može se isključiti mogućnost trajnog utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže.

U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraca, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojusu moći obnoviti, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže.

Tablica 15. Procjena mogućih utjecaja na ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve	
jezerski regoč (<i>Lindenia tetraphylla</i>)	
<p>Vretence jezerski regoč je vrsta vezana uz jezera i sporotekuće rijeke, gdje obitava na područjima bogatim pojasm trske, ali se može naći i na područjima s razmjerno oskudnom vegetacijom. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.</p> <p>Radovi na dionici 1 i 2 izvode se neposredno uz i u koritu Neretve, na području koje je pod značajnim antropogenim utjecajem. U koritu je prisutna riparijska vegetacija, odnosno pojas tršćaka i rogoza, pri čemu je ovaj pojas razvijeniji na dionici 2, dok je na dionici 1 vrlo uzak i samo djelomično prisutan. Širina pojasa tršćaka i rogoza varira no ne prelazi 5 m. Do trajnog utjecaja na inundacijski pojas i pojas tršćaka (širine oko 1 m) doći će izvan područja ekološke mreže. U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraci, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže. Uzimajući u obzir da će pod privremenim negativnim utjecajem biti 0,003% površine vodenih staništa ($1 \text{ m} * 1.400 \text{ m} / 5.000 \text{ ha}$; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste), može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na staništa ove vrste.</p> <p>Stradavanje odraslih jedinki ove vrste se ne očekuje budući da su dobro pokretne, no moguće je stradavanje jajašaca i ličinki budući da su vezane uz vodenim okoliš. Uzimajući u obzir da su vodena staništa s razvijenom vodenom vegetacijom široko rasprostranjena na području ekološke mreže, da će pod negativnim utjecajem biti 0,003% površine vodenih staništa, te da se radi o negativnom utjecaju ograničenom na period izgradnje odnosno na jedan naraštaj ove vrste, procjenjuje se kako provedbom zahvata neće doći do trajnog negativnog utjecaja na populaciju ove vrste.</p> <p>Uzimajući u obzir karakteristike i lokaciju zahvata te ekologiju vrste, može se isključiti mogućnost fragmentacije staništa.</p> <p>Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta ograničena je na period izvođenja radova, bez trajnog negativnog utjecaja.</p> <p>Izvođenjem radova može doći do širenja invazivnih biljnih vrsta na okolna povoljna staništa ove vrste, no kako je Idejnim rješenjem predviđeno čišćenje radne mehanizacije prije dopreme na lokaciju zahvata i uklanjanje invazivnih vrsta ukoliko se uoče na lokaciji zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja.</p> <p>Opasnost od akidentnih situacija koje bi mogle dugoročno i značajnije utjecati na staništa ove vrste je zanemariva te se može izbjegći primjenom dobre graditeljske prakse i poštivanjem zakonskih propisa.</p> <p>Slijedom svega navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa (veće vodene površine s razvijenom vodenom i obalnom močvarnom vegetacijom te tršćaci) unutar 5000 ha vodotoka (NKS A.1.1., A.2.3., A.2.4., A.3.2., A.4.1.) i A2 Održana je populacija vrste (najmanje 9 kvadrata $1 \times 1 \text{ km}$ mreže). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.</p> <p>Mjere ublažavanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 	

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	-1
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

istočna vodendjevojčica (<i>Coenagrion ornatum</i>)
Vretence istočna vodendjevojčica je vrsta vezana uz vode bogate vodenom i močvarnom vegetacijom. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prethodno navedenu vrstu, vretence jezerski regoč (<i>Lindenia tetraphylla</i>) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja.
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa (stajačice, sporo tekući vodotoci i kanali, osobito njihovi otvoreni (osunčani) dijelovi, s prirodnom hidromorfologijom i razvijenom vodenom i obalnom močvarnom vegetacijom te tršćaci) unutar 5000 ha vodotoka (NKS A.1.1., A.2.3., A.2.4., A.3.2., A.4.1.) i A2 Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadrata 1x1 km mreže). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	-1
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
južni dinarski špiljski školjkaš (<i>Congeria kusceri</i>)			
Južni dinarski špiljski školjkaš je vrsta isključivo vezana uz vodena (slatkovodna) krška špiljska staništa. Navedena staništa nisu prisutna na lokaciji zahvata niti se očekuje utjecaj predmetnog zahvata na najблиže stanište koje je sukladno bazi podataka MINGOR-a udaljeno oko 1,3 km. Uzimajući u obzir ekologiju vrste, poznata staništa i karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja ove vrste i prateće attribute.			
Mjere ublažavanja: -			
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:	
1. gubitak staništa	0	-	
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-	
3. fragmentacija staništa	0	-	
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	
6. akcidentne situacije	0	-	
morska paklara (<i>Petromyzon marinus</i>)			
Morska paklara živi u moru dok se u rijekama mrijesti. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			
Radovi na dionici 1 i 2 izvode se neposredno uz i u koritu Neretve, na području koje je pod značajnim antropogenim utjecajem. U koritu je prisutna riparijska vegetacija, odnosno pojas tršćaka i rogoza, pri čemu je ovaj pojas razvijeniji na dionici 2, dok je na dionici 1 vrlo uzak i samo djelomično prisutan. Širina pojasa tršćaka i rogoza varira no ne prelazi 5 m. Do trajnog utjecaja na inundacijski pojas i pojas tršćaka (širine oko 1 m) doći će izvan područja ekološke mreže. U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraca, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljyanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže. Uzimajući u obzir da će pod privremenim negativnim utjecajem biti 0,01% površine vodenih staništa (1 m * 1.400 m / 1.040 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste), može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na staništa ove vrste.			
Stradavanje odraslih jedinki ove vrste se ne očekuje budući da su dobro pokretne, niti jajašaca budući da se radovi izvode izvan sezone mrijesta (radovi se izvode u periodu između 1.8. i 1.3.).			
Uzimajući u obzir karakteristike i lokaciju zahvata te ekologiju vrste, može se isključiti mogućnost fragmentacije staništa.			
Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta ograničena je na period izvođenja radova, a očituje se u uklanjanju riparijske vegetacije, emisijama buke i vibracija te degradaciji fizikalnih svojstava vode, bez trajnog negativnog utjecaja.			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Izvođenjem radova može doći do širenja invazivnih biljnih vrsta na okolna povoljna staništa ove vrste, no kako je Idejnim rješenjem predviđeno čišćenje radne mehanizacije prije dopreme na lokaciju zahvata i uklanjanje invazivnih vrsta ukoliko se uoče na lokaciji zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja.

Opasnost od akcidentnih situacija koje bi mogle dugoročno i značajnije utjecati na staništa ove vrste je zanemariva te se može izbjegći primjenom dobre graditeljske prakse i poštivanjem zakonskih propisa.

Slijedom svega navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (more u kojem žive i srednji i donji tok rijeke u koji migriraju na mrijest) unutar 1040 ha vodenih površina i A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljyanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

čepa (*Alosa fallax*)

Čepa je vrsta koja najčešće živi u ušćima rijeka, u bočatoj vodi, a pronađena je u Baćinskim jezerima i jezeru Kuti. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prethodno navedenu vrstu, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,01% (1 m * 1.400 m / 1.270 ha; pojašnjene: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na kojoj je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (more u kojem živi i bočate do slatke vode na ušću rijeke gdje se mrijeste) unutar 1270 ha vodenih površina i A6 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

glavatica (*Salmo marmoratus*)

Glavatica je pridnena vrsta kojoj najviše odgovara čista, hladna i brza voda. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,03% (1 m * 1.400 m / 460 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Iako vrsta mrijesti u hladnom dijelu godine kad su planirani radovi, ne očekuje se utjecaj u vidu stradavanja jajašaca ili ličinki budući da lokacija zahvata nije pogodno mrijestilište ove vrste, kako zbog prisutnog antropogenog utjecaja tako i zbog činjenice da na mrijest odlazi u uzvodne dijelove rijeke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (čista, hladna i brza voda, dublje vode i mjesta vrtloženja vode) unutar 460 ha vodenih površina i A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1	
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0	
6. akcidentne situacije	0	0	
neretvanska uklja (<i>Alburnus neretvae</i>)			
Neretvanska uklja je vrsta koja živi u slivu Neretve. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prethodno navedenu vrstu, morska paklara (<i>Petromyzon marinus</i>) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,004% (1 m * 1.400 m / 3.360 ha; pojašnjene: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).			
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (površinski slojevi stajače, sporo tekuće vode, potoci, rijeke i jezera) unutar 3360 ha vodenih površina i A6 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
imotska gaovica (<i>Delminichthys (Phoxinellus) adspersus</i>)			
Imotska gaovica je vrsta koja nastanjuje krška vodena staništa poput rijeka, jezera, izvora pa čak i zamočvarena staništa. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod utjecajem: 0,004% (1 m * 1.400 m / 3.360 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (krška vodena staništa: rijeke, jezera, izvori, zamočvarena staništa, a prebiva i u podzemlju prilikom nepovoljnih vremenskih uvjeta) unutar 3360 km vodenih površina i A7 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

ilirski vijun (*Cobitis illyrica*)

U Hrvatskoj su poznate populacije ilirskog vijuna iz Baćinskih jezera, Matice i Prološkog blata. Vijuni uglavnom naseljavaju plitka područja stajačih i sporo tekućih voda u kojima je dno prekriveno sitnim sedimentom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu, a najbliže su udaljena oko 15 km sjeverozapadno od lokacije zahvata u Baćinskim jezerima.

Uzimajući u obzir ekologiju vrste, poznata staništa i karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja ove vrste i prateće atrubute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	-
6. akcidentne situacije	0	-	-
neretvanski vijun (<i>Cobitis narentana</i>)			
Neretvanski vijun u Hrvatskoj živi u jadranskom slijevu, samo u delti Neretve. Jedinke se skrivaju u pijesku, glavom položenom iznad supstrata, a katkada se potpuno ukopaju. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (<i>Petromyzon marinus</i>) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,006% (1 m * 1.400 m / 2.160 ha; pojašnjeno: širina pojasa trčaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).			
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (sporo tekuće vode i jezera na pridnenom staništu s pjeskovitim, muljevitim supstratom ili dna obrasla gustom vegetacijom) unutar 2160 ha vodenih površina, A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
glavočić crnotrus (<i>Pomatoschistus canestrini</i>)			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Glavočić crnotrus u Hrvatskoj U Hrvatskoj nastanjuje bočate vode rijeke Krke, Zrmanje, Jadro, Žrnovnice, Cetine, Neretve i Baćinska jezera. Živi u moru i u slatkim vodama, ali uvjek blizu ušća ili laguna. Preferira muljevita dna s oskudnom vegetacijom ili prekrivena algom *Ulva* sp. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod utjecajem: 0,003% (1 m * 1.400 m / 4.110 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (more i slatke vode blizu ušća ili laguna na muljevitom dnu s oskudnom vegetacijom ili prekrivenom algom *Ulva* sp.) unutar 4110 ha vodenih površina i A5 Očuvane su prirodne obale. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*)

Glavočić vodenjak naseljava ušća rijeka jadranskog sliva i lagune. Nastanjuje bočate vode (lagune, ušća rijeka, dijelove rijeka i jezera pod utjecajem mora). Vrsta preferira muljevita staništa s rijetkim šljunkom i pojedinačnim kamenjem. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,007% (1 m * 1.400 m / 2.050 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Prema literurnim podatcima vrsta mrijest može započeti tijekom veljače, što znači da se dio perioda izvođenja radova može preklopiti s periodom mrijesta (radovi će se izvoditi od 1.8. do 1.3.), a time je moguće i stradavanje jajašaca. Budući da vrsta mrijesti više puta tijekom sezone, da će pod negativnim utjecajem biti samo 0,007% pogodnih vodenih staništa te da se radi o

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

negativnom utjecaju ograničenom na period izgradnje odnosno na jednu sezonu mrijesta, ne očekuje se značajan negativan utjecaj na populaciju ove vrste. Navedeni utjecaj stradavanja jajašaca moguće je izbjegći izvođenjem radova uklanjanja materijala iz korita rijeke do 1. veljače.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (bočate vode s muljevitim i šljunkovitim dnom, priobalni pojas s golinim kamenim obalama, priobalnim šaševima i vodenom vegetacijom, od površine do dubine od 9m) unutar 2050 ha vodenih površina i A6 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.
- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) provesti do 1. veljače.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

Soljanova paklara (*Lampetra soljani*)

Soljanova paklara rasprostranjena je samo u donjem toku rijeke Neretve i njenih pritoka. Živi u čistim, hladnim potocima i dijelovima rijeka. Obitava u područjima gdje je dno muljevito-pjeskovito i kamenito-šljunkovito.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,004% (1 m * 1.400 m / 3.360 ha; pojašnjeno: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Prema literaturnim podatcima vrsta mrijest može započeti tijekom siječnja, što znači da se dio perioda izvođenja radova može preklopiti s periodom mrijesta (radovi će se izvoditi od 1.8. do 1.3.), a time je moguće i stradavanje jajašaca. Budući da vrsta može mrijestiti do lipnja, da će pod negativnim utjecajem biti samo 0,004% pogodnih vodenih staništa te da se radi o negativnom utjecaju ograničenom na period izgradnje odnosno na jednu sezonu mrijesta, ne očekuje se značajan negativan utjecaj na populaciju ove vrste. Navedeni utjecaj stradavanja jajašaca moguće je izbjegći izvođenjem radova uklanjanja materijala iz korita rijeke do 1. siječnja.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (čisti, hladni potoci i dijelovi rijeka blizu izvora do 600 m nadmorske

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

visine te muljevita i pjeskovita dna) unutar 3360 ha vodenih površina, A2 Održana je populacija vrste (najmanje 12 kvadrata 1x1 km mreže) i A5 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljano i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.
- Iskop zemljano i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) provesti do 1. siječnja.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

podustva (*Chondrostoma kneri*)

Podustva živi u slijevu Neretve, u nizinskim, krškim, sporo tekućim vodama i jezerima gdje je protok vode sporiji. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,007% (1 m * 1.400 m / 1.940 ha; pojašnjenje: širina pojasa trščaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (nizinske krške, sporo tekuće vode i jezera) unutar 1940 ha vodenih površina i A7 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljano i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve		
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
vrgoračka gobica (<i>Knipowitschia croatica</i>)		
Vrgoračka gobica je pridnena vrsta koja živi u oligotrofnim slatkim vodama, u blizini krških izvora. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.		
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (<i>Petromyzon marinus</i>) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,004% (1 m * 1.400 m / 3.360 ha; pojašnjeno: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Prema literaturnim podatcima vrsta mrijest može započeti tijekom veljače, što znači da se dio perioda izvođenja radova može preklopiti s periodom mrijesta (radovi će se izvoditi od 1.8. do 1.3.), a time je moguće i stradavanje jajašaca. Budući će pod negativnim utjecajem biti samo 0,004% pogodnih vodenih staništa te da se radi o negativnom utjecaju ograničenom na period izgradnje odnosno na jednu sezunu mrijesta, ne očekuje se značajan negativan utjecaj na populaciju ove vrste. Navedeni utjecaj stradavanja jajašaca moguće je izbjegći izvođenjem radova uklanjanja materijala iz korita rijeke do 1. veljače.		
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (plitke oligotrofne vode uz krške izvore, pjeskovita i muljevita dna s rijetkim šljunkom ili pojedinačnim kamenjem i vodena vegetacija) unutar 3360 ha vodenih površina i A8 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.		
Mjere ublažavanja:		
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljyanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. Iskop zemljyanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) provesti do 1. veljače. 		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0	0
6. akcidentne situacije	0	0	0
mekousna (<i>Salmosthymus obtusirostris</i>)			
Mekousna u Hrvatskoj živi u rijekama Krki, Jadro, Vrljici i porječju Neretve te je unesena u Žrnovnicu. Reofilna je vrsta koja preferira čiste, hladne vode, bogate kisikom. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (<i>Petromyzon marinus</i>) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,1% (1 m * 1.400 m / 105 ha; pojašnjene: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).			
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (čiste, hladne vode, bogate kisikom) unutar 105 ha vodenih površina, A3 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
svalić (<i>Squalius svallizae</i>)			
U Hrvatskoj je vrsta zabilježena u jezerima pokraj Vrgorca, rijeci Neretvi i njezinim pritocima te u Baćinskim jezerima. Svalić boravi u bržim krškim tekućicama, a tijekom dijela godine zalazi i u podzemne vode. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu riba, morsku paklaru (*Petromyzon marinus*) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod utjecajem: 0,02% (1 m * 1.400 m / 600 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu unutar 600 ha vodenih površina i A7 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

čovječja ribica (*Proteus anguinus)**

Čovječja ribica je stenoendemski stigobiont (voden organizam potpuno prilagođen na špiljske uvijete) Dinarida. U Hrvatskoj naseljava krško podzemlje, podzemne rijeke i jezera dinarskog krša. Jedini je pravi podzemni (stigobiontski) kralješnjak Europe. Preferira čiste, kisikom bogate vode i konstantno nisku temperaturu raspona od 5°C do 15°C. Uglavnom obitavaju u dubljim dijelovima špilja, a ponekad ih se može vidjeti i u plitkim podzemnim jezerima u potrazi za hranom. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) na lokaciji zahvata ne nalaze se ključna staništa za ovu vrstu. Na lokaciji zahvata niti u zoni utjecaja nisu prisutna pogodna staništa ove vrste (podzemne rijeke i jezera dinarskog krša).

S obzirom na to da se radi o vrsti koja obitava u krškom podzemlju te uzimajući u obzir karakteristike zahvata, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja i pripadajuće atrubute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-	-
3. fragmentacija staništa	0	-	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	-
6. akcidentne situacije	0	-	-

kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)

Kopnena kornjača mediteranska je vrsta koja živi na različitim staništima, od bogatih livada do suhih kamenjarskih pašnjaka, u garizima, makijama te šumama, njihovim rubnim dijelovima i čistinama. Dolazi i na područjima tradicionalne poljoprivrede. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa, dok su najbliže udaljena oko 500 m.

S obzirom na to da je vrsta vezana uz kopnena staništa, da se zahvat izvodi na antropogeno utjecanom području s konstantnim izvorom uzinemiravanja (cesta, šetnica, tržnica) te da se izvodi na vlažnom prostoru neposredno uz rijeku, ne očekuje se prisutnost ove vrste na lokaciji zahvata. Slijedom navedenog, može se isključiti mogućnost utjecaja predmetnog zahvata na cilj očuvanja ove vrste i pripadajuće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

barska kornjača (*Emys orbicularis*)

Vrsta je poluakvatička, a nastanjuje gotovo sve vrste kopnenih voda i poplavnih područje preferirajući pritom one s gušćom vodenom vegetacijom, obilnim životinjskim plijenom te sunčanjim obalama. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Radovi na dionici 1 i 2 izvode se neposredno uz i u koritu Neretve, na području koje je pod značajnim antropogenim utjecajem. U koritu je prisutna riparijska vegetacija, odnosno pojas tršćaka i rogoza, pri čemu je ovaj pojas razvijeniji na dionici 2, dok je na dionici 1 vrlo uzak i samo djelomično prisutan. Širina pojasa tršćaka i rogoza varira no ne prelazi 5 m. Do trajnog utjecaja na inundacijski pojas i pojas tršćaka (širine oko 1 m) doći će izvan područja ekološke mreže. U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraca, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

biljaka i privremenog uklanjanja zemljanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže. Uzimajući u obzir da će pod privremenim negativnim utjecajem biti 0,001% površine vodenih staništa ($1 \text{ m} * 1.400 \text{ m} / 16.300 \text{ ha}$; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste), može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na staništa ove vrste.

Stradavanje odraslih jedinki moguće je u vrijeme izvođenja radova u koritu Neretve, ukoliko će radovi biti izvođeni u periodu od studenog do ožujka kada jedinke hiberniraju u vodi. Navedeni utjecaj stradavanja odraslih jedinki u hibernaciji moguće je izbjegići izvođenjem radova uklanjanja materijala iz korita rijeke do 1. studenog. Ukoliko do 1. studenog neće biti moguće izvesti radove uklanjanja materijala iz korita rijeke, neposredno prije početka izvođenja navedenih radova potrebno je od strane stručnjaka za herpetofaunu obaviti detaljan pregled lokacije radova te premjestiti eventualno prisutne jedinke na odgovarajuća staništa u blizini lokacije zahvata.

Uzimajući u obzir karakteristike i lokaciju zahvata te ekologiju vrste, može se isključiti mogućnost fragmentacije staništa.

Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta ograničena je na period izvođenja radova, a očituje se u uklanjanju riparijske vegetacije, emisijama buke i vibracija te degradaciji fizikalnih svojstava vode, bez trajnog negativnog utjecaja.

Izvođenjem radova može doći do širenja invazivnih biljnih vrsta na okolna povoljna staništa ove vrste, no kako je Idejnim rješenjem predviđeno čišćenje radne mehanizacije prije dopreme na lokaciju zahvata i uklanjanje invazivnih vrsta ukoliko se uoče na lokaciji zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja.

Opasnost od akcidentnih situacija koje bi mogle dugoročno i značajnije utjecati na staništa ove vrste je zanemariva te se može izbjegići primjenom dobre graditeljske prakse i poštivanjem zakonskih propisa.

Slijedom svega navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi dorađenog cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (kopnene vode i poplavna područja gusto obrasla vegetacijom s osušćanim obalama te kopnena staništa pogodna za polaganje jaja poput vlažnih livada i šumske sastojine s odumrlim stablima na osuščanom položaju) u zoni od 16300 ha, A2 Održano je najmanje 390 ha travnjačkih staništa (NKS C.), najmanje 4200 ha šumske sastojine (NKS E.) i najmanje 4900 ha vlažnih i vodenih površina (NKS A.), A3 Održana je populacija vrste (najmanje 10 kvadratnata 1x1 km mreže).

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.
- Iskop zemljanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) provesti do 1. studenog. Ukoliko do 1. studenog neće biti moguće izvesti radove uklanjanja materijala iz korita rijeke, neposredno prije početka izvođenja navedenih radova potrebno je od strane stručnjaka za herpetofaunu obaviti detaljan pregled lokacije radova te premjestiti eventualno prisutne jedinke na odgovarajuća staništa u blizini lokacije zahvata.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0	0
6. akcidentne situacije	0	0	0
četveroprugi kravosas (<i>Elaphe quatuorlineata</i>)			
Vrsta je vezana uz krška staništa s makijom te bjelogorična šumska područja, također uz šume i makiju hrasta crnike, gdje postoji dovoljno skrovišta poput suhozida, hrpa kamenja, gustiša i zecjih rupa. Nalazimo je i na livadama, uz potoke, u jarcima uz cestu, kamenolomima, ruševinama, tradicionalno obrađivanim poljima i maslinicima, ruralnim područjima i slično, a ponekad dolazi i na vlažnijim, djelomično močvarnim područjima. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prethodno navedenu vrstu gmazova, barska kornjača (<i>Emys orbicularis</i>) te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem: 0,001% (1 m * 1.400 m / 22.100 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Prisutnost ove vrste na lokaciji zahvata se ne očekuje budući da se zahvat izvodi na antropogeno utjecanom području s konstantnim izvorom uznemiravanja (cesta, šetnica, tržnica, održavanje inundacijskog pojasa), stoga se ne očekuje niti stradanje jedinki te nije potrebna primjena mjere ublažavanja o vremenskom ograničavanju perioda izvođenja radova.			
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana su pogodna staništa za vrstu (makije, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, suhozidi, područja uz potoke, vlažnija djelomično močvarna područja) u zoni od 22100 ha i A2 Održano je najmanje 1250 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1), 8700 ha šumskih staništa (NKS E.), 1050 ha šikara (NKS D) te 4100 ha vlažnih i vodenih površina. Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
crvenkrpica (<i>Zamenis situla</i>)			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Termofilna je vrsta koja obitava na otvorenim, sunčanim i suhim staništima, pogotovo kamenitim i stjenovitim staništima s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida, ruševina te rubova cesta. Dolaze i na obradivim površinama poput maslinika, vinograda i vrtova, rijetko i na močvarnim područjima. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa, dok su najbliža udaljena oko 100 m i nalaze se na suprotnoj, desnoj obali Neretve.

S obzirom na to da je vrsta vezana uz koprena staništa, da se zahvat izvodi na antropogeno utjecanom području s konstantnim izvorom uzinemiravanja (cesta, šetnica, tržnica) te da se izvodi na vlažnom prostoru neposredno uz rijeku, ne očekuje se prisutnost ove vrste na lokaciji zahvata. Slijedom navedenog, može se isključiti mogućnost utjecaja predmetnog zahvata na cilj očuvanja ove vrste i pripadajuće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

riječna kornjača (*Mauremys rivulata*)

Riječna kornjača je vrsta vezana uz vodena staništa. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliža pogodna staništa udaljena su oko 800 m i nalaze se na suprotnoj, desnoj obali izvan urbanog i naseljenog područja.

Prema navedenom i uzimajući u obzir karakteristike zahvata, procjenjuje kako predmetnim zahvatom neće doći do negativnog utjecaja na cilj očuvanja ove vrste i pripadajuće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
6. akcidentne situacije	0	-	-
južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)			
<p>šišmiš južni potkovnjak obitava na livadama s grmljem, u grmolikoj vegetaciji šibljaka, gariga i u šumama s niskom pokrovnošću drveća, dok su kolonije prisutne u špiljama. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. S obzirom na karakteristike lokacije zahvata, ovo područje vrsta može eventualno koristiti samo kao lovište.</p> <p>Radovi na dionici 1 i 2 izvode se neposredno uz i u koritu Neretve, na području koje je pod značajnim antropogenim utjecajem. U koritu je prisutna riparijska vegetacija, odnosno pojas trščaka i rogoza, pri čemu je ovaj pojas razvijeniji na dionici 2, dok je na dionici 1 vrlo uzak i samo djelomično prisutan. Širina pojasa trščaka i rogoza varira no ne prelazi 5 m. Do trajnog utjecaja na inundacijski pojas i pojas trščaka (širine oko 1 m) doći će izvan područja ekološke mreže. U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madracra, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu trščaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se trščaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže. Uzimajući u obzir da će pod privremenim negativnim utjecajem biti 0,001% površine vodenih staništa (1 m * 1.400 m / 23.800 ha; pojašnjenje: širina pojasa trščaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste), može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na staništa ove vrste.</p> <p>Stradavanje odraslih jedinki ove vrste se ne očekuje budući da su dobro pokretne, kao niti mladunaca, budući da na lokaciji zahvata gdje je predviđeno uklanjanje vegetacije nisu prisutni uvjeti za stvaranje skloništa šišmiša.</p> <p>Uzimajući u obzir karakteristike i lokaciju zahvata te ekologiju vrste, može se isključiti mogućnost fragmentacije staništa.</p> <p>Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta ograničena je na period izvođenja radova, bez trajnog negativnog utjecaja.</p> <p>Izvođenjem radova može doći do širenja invazivnih biljnih vrsta na okolna povoljna staništa ove vrste, no kako je Idejnim rješenjem predviđeno čišćenje radne mehanizacije prije dopreme na lokaciju zahvata i uklanjanje invazivnih vrsta ukoliko se uoče na lokaciji zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja.</p> <p>Opasnost od akcidentnih situacija koje bi mogle dugoročno i značajnije utjecati na staništa ove vrste je zanemariva te se može izbjegći primjenom dobre graditeljske prakse i poštivanjem zakonskih propisa.</p> <p>Slijedom svega navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska i grmljem obrasla staništa, rubovi šuma, šikare) u zoni od 23800 ha.</p> <p>Mjere ublažavanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:	
1. gubitak staništa	-1	-1	
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-	

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
3. fragmentacija staništa	0	-	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	-
6. akcidentne situacije	0	-	-
mali potkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)			
Mali potkovnjak pljen lovi u šibljacima i garizima, uz živice, rubove šuma i livada, u trsci i uz vodotoke. Zimovališta vrste su u špiljama, rudnicima i podrumima, dok su ljetne kolonije u potkrovlijima zgrada i u crkvenim tornjevima. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. S obzirom na karakteristike lokacije zahvata, ovo područje vrsta može eventualno koristiti samo kao lovište.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prethodno navedenu vrstu šišmiša južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>). Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, područja pod tradicionalnom poljoprivredom s velikom raznolikosti krajobraza, nizinska šumska i grmljem obrasla staništa, rubovi šuma, šikare) u zoni od 23800 ha.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
veliki potkovnjak (<i>Rhinolophus ferumequinum</i>)			
Veliki potkovnjak čest je u nizinskom i brdskom pojasu, u područjima s listopadnim šumarcima, s pašnjacima, ali i garizima i makijom. Lovi veće kornjaše i veće noćne leptire na livadama, grmlju, rubovima šuma i šumskim čistinama. Ljetne kolonije su mu na tavanima i u špiljama, a zimuje u špiljama. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. S obzirom na karakteristike lokacije zahvata, ovo područje vrsta može eventualno koristiti samo kao lovište.			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu šišmiša južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa, rubovi šuma i šumske čistine, grmlje, redovi drveća, pašnjaci, livade s voćnjacima) u zoni od 23800 ha.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*)

Dugokrili pršnjak poglavito je špiljska vrsta, no nađena je i u rudnicima te napuštenim podrumima. Često mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji kolonije zadržavaju i na tavanima kuća i krovištima crkava. Plijen lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. S obzirom na karakteristike lokacije zahvata, ovo područje vrsta može eventualno koristiti samo kao loviste.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu šišmiša južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa, grmljem obrasla staništa, travnjaci, stari maslinici i voćnjaci) u zoni od 23800 ha.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve			
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0	0
6. akcidentne situacije	0	0	0
dugonogi šišmiš (<i>Myotis capaccinii</i>)			
Vrsta je vezana uz toplija krška područja. Ljetne porodiljne kolonije i zimska skloništa vrste su u špiljama i jamama. Hrani se pretežito letećim kukcima čije ličinke žive u vodi, ali i onima koji lete nad vodom. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. S obzirom na karakteristike lokacije zahvata, ovo područje vrsta može eventualno koristiti samo kao lovište.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu šišmiša južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>). Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u privremenom utjecaju tijekom izgradnje na lovna staništa (vodena staništa): 0,003% (1 m * 1.400 m / 5.000 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih lovnih staništa vrste).			
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi dorađenog cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A1 Održana pogodna staništa (vodotoci i obale obrasle vegetacijom) u zoni od 23800 ha i A5 Očuvana su lovna staništa: najmanje 5000 ha vodenih staništa (NKS A.).			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
riđi šišmiš (<i>Myotis emarginatus</i>)			

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Staništa vrste su nizinska šumska i grmljem obrasla staništa, a posebno u primorskom krškom području. Ljetne kolonije su mu u špiljama, ali i na tavanima zgrada. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu. S obzirom na karakteristike lokacije zahvata, ovo područje vrsta može eventualno koristiti samo kao lovište.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu, šišmiša južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa, grmljem obrasla staništa) u zoni od 23800 ha.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predviđi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

vidra (*Lutra lutra*)

Staništa za vidru predstavljaju rijeke, jezera, močvare, lokacije uz obale mora kraj vrulja i na ušćima rijeka, ribnjaci, odnosno može obitavati u svim vodenim sredinama gdje je visoka produktivnost ribljih populacija i gdje ima mir za podizanje mladih. Temeljem podataka o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu.

Radovi na dionici 1 i 2 izvode se neposredno uz i u koritu Neretve, na području koje je pod značajnim antropogenim utjecajem. U koritu je prisutna riparijska vegetacija, odnosno pojas tršćaka i rogoza, pri čemu je ovaj pojas razvijeniji na dionici 2, dok je na dionici 1 vrlo uzak i samo djelomično prisutan. Širina pojasa tršćaka i rogoza varira no ne prelazi 5 m. Do trajnog utjecaja na inundacijski pojas i pojas tršćaka (širine oko 1 m) doći će izvan područja ekološke mreže. U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraca, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguć je utjecaj i na zanemarivo površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže. Uzimajući u obzir da će pod privremenim negativnim utjecajem biti 0,003% površine vodenih staništa ($1 \text{ m} * 1.400 \text{ m} / 5.000 \text{ ha}$; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste), može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na staništa ove vrste.

ciljne vrste područja HR5000031 Delta Neretve

Stradavanje odraslih jedinki ove vrste se ne očekuje budući da su dobro pokretne, kao niti mladunaca, budući da na lokaciji zahvata nisu prisutni uvjeti za stvaranje brloga i podizanje mladunaca.

Uzimajući u obzir karakteristike i lokaciju zahvata te ekologiju vrste, može se isključiti mogućnost fragmentacije staništa.

Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta ograničena je na period izvođenja radova, bez trajnog negativnog utjecaja.

Izvođenjem radova može doći do širenja invazivnih biljnih vrsta na okolna povoljna staništa ove vrste, no kako je Idejnim rješenjem predviđeno čišćenje radne mehanizacije prije dopreme na lokaciju zahvata i uklanjanje invazivnih vrsta ukoliko se uoče na lokaciji zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja.

Opasnost od akcidentnih situacija koje bi mogle dugoročno i značajnije utjecati na staništa ove vrste je zamjerniva te se može izbjegti primjenom dobre graditeljske prakse i poštivanjem zakonskih propisa.

Slijedom svega navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održano je 5000 ha pogodnih staništa (površinske kopnene vode i močvarna staništa - stajačice, tekućice, hidrofitska staništa slatkih voda te obrasle obale površinskih kopnenih voda i močvarna staništa) i A3 Očuvan je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini od minimalno 5 m.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

Tablica 16. Procjena mogućih utjecaja na ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve

ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve
3130 Amfibijska staništa Isoeto-Nanojuncetea
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), najbliže lokaciji zahvata navedeno stanište prisutno je na udaljenosti oko 4 km jugoistočno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.

ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnem obraslim parožinama (<i>Characeae</i>)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), navedeno stanište prisutno je na udaljenosti oko 16 km sjeverozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atributе.		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
1150* Obalne lagune		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more, udaljeno oko 13 km jugozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atributе.		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
1130 Estuariji		

ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), najbliže lokaciji zahvata navedeno stanište prisutno je na Neretvi na udaljenosti od oko 0,5 km nizvodno od lokacije zahvata. Zahvat se nalazi na vodnom tijelu P1_2 – NEP (ekološko stanje – umjereno, kemijsko - dobro stanje), a utjecaj na atribut A2 (Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) prijelaznih vodnih tijela: P1_2 - NEP; P2_3 - NE; P2_2 – NEP) može se zanemariti budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela.

S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i na ostale prateće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-

1310 Muljevite obale obrasle vrstama roda *Salicornia* i drugim jednogodišnjim halofitima

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more, udaljeno oko 13 km jugozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-

8310 Špilje i jame zatvorene za javnost

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), najbliže lokaciji zahvata navedeno stanište prisutno je na udaljenosti oko 1,7 km jugoistočno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-

ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve

2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-

1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more udaljeno oko 13 km jugozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-

1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more udaljeno oko 13 km jugozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-

1420 Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (*Sarcocornetea fruticosi*)

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more udaljeno oko 13 km jugozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrbute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:

ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve			
1. gubitak staništa	0	-	-
2. fragmentacija staništa	0	-	-
3. degradacija staništa	0	-	-
4. akcidentne situacije	0	-	-
1410 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke			
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more udaljeno oko 14 km zapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.			
Mjere ublažavanja: -			
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:	
1. gubitak staništa	0	-	-
2. fragmentacija staništa	0	-	-
3. degradacija staništa	0	-	-
4. akcidentne situacije	0	-	-
2110 Embrionske obalne sipine – prvi stadij stvaranja sipina			
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a) navedeno stanište prisutno je na samom ušću Neretve u more udaljeno oko 13 km jugozapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.			
Mjere ublažavanja: -			
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:	
1. gubitak staništa	0	-	-
2. fragmentacija staništa	0	-	-
3. degradacija staništa	0	-	-
4. akcidentne situacije	0	-	-
3150 Prirodne eutrofne vode s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i>			
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), najbliže lokaciji zahvata navedeno stanište prisutno je na udaljenosti oko 2 km zapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.			
Mjere ublažavanja: -			

ciljna staništa područja HR5000031 Delta Neretve		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
6220* Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodietea</i>		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), najbliže lokaciji zahvata navedeno stanište prisutno je na udaljenosti oko 2 km zapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova (baza podataka MINGOR-a), najbliže lokaciji zahvata navedeno stanište prisutno je na udaljenosti oko 2 km zapadno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-

5.3 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000031 Delta Neretve

U tablici u nastavku (Tablica 17) dana je procjena značajnosti utjecaja predmetnog zahvata na ciljne vrste i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže HR1000031 Delta Neretve. Značajnost utjecaja ocijenjena je prema skali danoj u poglavlju 1.1 Metodologija predviđanja utjecaja (Tablica 1). Vrijednost -2 odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj“, dok ostale vrijednosti (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj“. Značajnost utjecaja ocijenjena je uzimajući u obzir utjecaje tijekom izgradnje (i pripreme) i tijekom korištenja zahvata. Ukoliko je predložena mjera ublažavanja, navedena je i značajnost utjecaja s provedenom mjerom.

Za procjenu utjecaja predmetnog zahvata na područje HR1000031 Delta Neretve bitna je činjenica da je inundacijski pojas, na kojem je planiran predmetni zahvat, smješten neposredno izvan granice područja ekološke mreže. Izgradnjom predmetnog zahvata doći će do trajnog utjecaja na inundacijski pojas, no budući da se on nalazi izvan područja ekološke mreže, može se isključiti mogućnost trajnog utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže.

Na inundacijski pojas nastavlja se korito Neretve u užem i funkcionalnom smislu i na ovom dijelu nalazi se pojas tršćaka promjenjive širine. Analizom DOF podloga može se vidjeti kako se i ovaj dio pojasa tršćaka, odnosno dio korita Neretve neposredno uz inundacijski pojas također nalazi izvan područja ekološke mreže. Postavljanjem AB pilota i sustava madraca doći će do trajnog zauzeća vrlo uskog pojasa tršćaka koji se nastavlja na inundacijski pojas (oko 1 m). Budući da se ovaj dio pojasa tršćaka također nalazi izvan područja ekološke mreže, može se isključiti mogućnost trajnog utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže.

U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraca, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojusu moći obnoviti, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže.

Tablica 17. Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve			
crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>) (G, Z)			
Crnoprugasti trstenjak je gnjezdarica i zimovalica, vezana uz močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najблиža pogodna staništa nalaze se na suprotnoj, desnoj obali Neretve, dok se najbliža ključna staništa na lijevoj obali nalaze na udaljenosti od oko 600 m.			
Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uz nemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.			
Mjere ublažavanja: -			
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:	
1. gubitak staništa	0	-	
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-	
3. fragmentacija staništa	0	-	
4. uz nemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	
6. akcidentne situacije	0	-	
vodomar (<i>Alcedo atthis</i>) (G, Z)			
Vodomar je gnjezdarica i zimovalica koja nastanjuje obale sporotekućih i stajaćih voda bogatih ribom, čije su obale obrasle trskom ili grmljem s kojeg lovi. Izvan sezone gniježđenja čest je i uz morske obale te na ušćima rijeka. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu, dok ključna staništa za gniježđenje nisu prisutna.			
Radovi na dionici 1 i 2 izvode se neposredno uz i u koritu Neretve, na području koje je pod značajnim antropogenim utjecajem. U koritu je prisutna riparijska vegetacija, odnosno pojas tršćaka i rogoza, pri čemu je ovaj pojas razvijeniji na dionici 2, dok je na dionici 1 vrlo uzak i samo djelomično prisutan. Širina pojasa tršćaka i rogoza varira no ne prelazi 5 m. Do trajnog utjecaja na inundacijski pojas i pojas tršćaka (širine oko 1 m) doći će izvan područja ekološke mreže. U fazi izgradnje tijekom postavljanja AB pilota i sustava madraca, ovisno o mogućnostima izvođenja radova, moguće je utjecaj i na zanemarivu površinu tršćaka unutar područja ekološke mreže uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Ovaj utjecaj je privremen te će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, bez trajnih negativnih utjecaja na staništa unutar područja ekološke mreže. Uzimajući u obzir da će pod privremenim negativnim utjecajem biti 0,006% površine vodenih staništa ($1 \text{ m} * 1.400 \text{ m} / 2.480 \text{ ha}$; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste), može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na staništa ove vrste.			

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Stradavanje mladih jedinki se ne očekuje budući da na lokaciji zahvata ne postoje uvjeti za izradu gnijezda (korito je stabilizirano kamenim nabačajem na koji se kroz godine nataložio zemljani materijal; ovaj dio korita Neretve se gotovo cijele godine nalazi ispod razine vode, a uz to nalazi se i neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uznemiravanja).

Uzimajući u obzir karakteristike i lokaciju zahvata te ekologiju vrste, može se isključiti mogućnost fragmentacije staništa.

Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta ograničena je na period izvođenja radova, bez trajnog negativnog utjecaja.

Idejnim rješenjem predviđeno je čišćenje radne mehanizacije prije dopreme na lokaciju zahvata i uklanjanje invazivnih vrsta ukoliko se uoče na lokaciji zahvata te se stoga mogu isključiti eventualni negativni utjecaji na ovu vrstu.

Opasnost od akcidentnih situacija koje bi mogle dugoročno i značajnije utjecati na staništa ove vrste je zanemariva te se može izbjegći primjenom dobre graditeljske prakse i poštivanjem zakonskih propisa.

Slijedom svega navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A6 Održano je 2480 ha vodenih staništa sa što više vegetacije u koritu i na obalama pogodnih za hranjenje (NKS A.1.1., A.1.2., A.2.2. i A.2.3.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) (G)

Jarebica kamenjarka je gnjezdarica vezana uz prostore kamenjara. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najблиže lokaciji zahvata, pogodna staništa za vrstu su voćnjaci udaljeni oko 400 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

primorska trepteljka (*Anthus campestris*) (G)

Primorska trepteljka gnjezdarica vezana uz otvorena suha staništa, od pješčanih dina, suhih travnjaka i šumskih čistina do umjetnih staništa poput šljunčara, stepa i polupustinja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokacije zahvata, pogodna staništa za vrstu su poljoprivredne površine udaljene oko 1,5 km južno od lokacije zahvata. S obzirom na karakteristike zahvata i udaljenost, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

čaplja danguba (*Ardea purpurea*) (G, P)

Čaplja danguba je gnjezdarica i preletnica, vezana uz močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje, dok ključna staništa za gniježđenje nisu prisutna.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da lokacija zahvata nije pogodno gnjezdilište (lokacija se nalazi neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uznemiravanja, a postojeći pojas tršćaka i rogoza je premale širine da bi pružio adekvatan zaklon). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone grijanje (od 1.8. do 1.3.).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A7 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

žuta čaplja (*Ardeola ralloides*) (P)

Žuta čaplja je preletnica vezana uz močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da žuta čaplja nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na grijanje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A2 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci, obalne slanuše;

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

patka njorka (*Aythya nyroca*) (G)

Patka njorka je gnjezdarica vezana uz močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje, dok ključna staništa za gniježđenje nisu prisutna.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da lokacija zahvata nije pogodno gnjezdilište (lokacija se nalazi neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uzinemiravanja, a postojeći pojas tršćaka i rogoza je premale širine da bi pružio adekvatan zaklon). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone gniježđenja (od 1.8. do 1.3.).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A3 Održano 7540 ha staništa pogodnih za gniježđenje i hranjenje (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve		
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
bukavac (<i>Botaurus stellaris</i>) (G, P, Z)		
<p>Bukavac je gnjezdarica, zimovalica i preletnica vezana uz močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata su pogodna staništa na suprotnoj, desnoj obali Neretve, udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata. Najbliža ključna staništa također s desne strane Neretve udaljena su oko 300 m zapadno od lokacije zahvata te predstavljaju tršćake, rogozike, visoke šiljeve i visoke šaševe.</p> <p>Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.</p>		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
ušara (<i>Bubo bubo</i>) (G)		
<p>Ušara je gnjezdarica vezana uz otvorena staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu, a najbliža su udaljena više od 1 km.</p>		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzneniranja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzneniranje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

Žalar cirikavac (*Calidris alpina*) (Z)

Žalar cirikavac je zimovalica vezana uz ušća i morsku obalu. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu, a najbliže su udaljena više od 10 km.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzneniranja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzneniranje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve
leganj (*Caprimulgus europaeus*) (G)

Leganj je gnjezdarica vezana uz otvorene šume, šikare i vrištine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu, a najbliža su udaljena više od 1 km.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

velika bijela čaplja (*Casmerodium albus*) (P, Z)

Velika bijela čaplja je preleptica i zimovalica vezana uz vodena staništa obrasla bujnim raslinjem. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjene: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da velika bijela čaplja nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniažđenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A4 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine na riječnom ušću, obalne lagune; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

morski kulik (*Charadrius alexandrinus*) (G)

Morski kulik je gnjezdarica vezana uz ušća i morskiju obalu. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu, a najbliže su udaljena više od 10 km.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

crna čigra (*Chlidonias niger*) (P)

Crna čigra je preletnica vezana uz slatke i bočate vode obrasle plutajućom vegetacijom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

m / 7.740 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniyežđenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A2 Održano je 7740 ha pogodnih staništa (otvorena vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom i obalne lagune; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljyanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

zmijar (*Circaetus gallicus*) (G)

Zmijar je gnjezdarica vezana uz otvorena i suha staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se pogodna staništa za ovu vrstu, a najbliže su udaljena više od 10 km.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrubute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve			
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	-
6. akcidentne situacije	0	-	-
eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>) (G, Z)			
Eja močvarica je gnjezdarica i zimovalica vezana uz močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje, dok ključna staništa za grijanje nisu prisutna. Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (<i>Alcedo atthis</i>), te se predlažu i iste mjeru ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjeno: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da lokacija zahvata nije pogodno gnjezdilište (lokacija se nalazi neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uzinemiravanja, a postojeći pojas tršćaka i rogoza je premale širine da bi pružio adekvatan zaklon). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone grijanja (od 1.8. do 1.3.). Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A7 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvodi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
eja strnjarica (<i>Circus cyaneus</i>) (Z)			

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Eja strnjarica je zimovalica vezana uz otvorena staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata su pogodna staništa na suprotnoj, desnoj obali Neretve, udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uz nemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uz nemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*) (G, P, Z)

Mala bijela čaplja je preletnica, zimovalica i gnjezdarica vezana uz plitke močvare, manje bare, kanale, sporotekuće rijeke, ribnjake, riječna ušća i druge plitke slatke vode. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da lokacija zahvata nije pogodno gnjezdilište (lokacija se nalazi neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uz nemiravanja, a postojeći pojas tršćaka i rogoza je premale širine da bi pružio adekvatan zaklon). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone gniježđenja (od 1.8. do 1.3.).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A6 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima, A8 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, obalne lagune i obalne slanuše; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve
Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

mali sokol (*Falco columbarius*) (Z)

Mali sokol zimovalica je najbrojnija na poljoprivrednim površinama za vrijeme zimovanja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata su pogodna staništa na suprotnoj, desnoj obali Neretve, udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

ždral (*Grus grus*) (P)

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Žđral je migratorna vrsta, preletnica ovog područja, a tijekom migracije i zimovanja obitava u poplavnim područjima, na vlažnim travnjacima, plitkim zaštićenim uvalama i sličnim staništima. Najbliže lokaciji zahvata su pogodna staništa na suprotnoj, desnoj obali Neretve, udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata, dok se sama lokacija zahvata nalazi na području preleta žđrala.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uz nemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uz nemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

oštrigar (*Haematopus ostralegus*) (P)

Oštrigar je redovita preletnica ušća Neretve za vrijeme proljetne selidbe. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata su pogodna staništa kod ušća Neretve, udaljena oko 14 km zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uz nemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	

vlastelica (*Himantopus himantopus*) (G, P)

Vlastelica je gnjezdarica i prelećnica koja obitava uz plitke slatke, bočate ili slane visoko produktivne vode. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najблиže lokaciji zahvata je pogodno stanište u blizini Neretve, udaljena oko 7 km jugozapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*) (G, P)

Čapljica voljak u Hrvatskoj je redovita gnjezdarica vlažnih područja s očuvanim tršćacima. U priobalju u najznačajnija gnjezdilišta spada i delta Neretve. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje, dok su pogodna staništa za grijanje na suprotnoj, desnoj obali Neretve, udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% ($1 \text{ m} * 1.400 \text{ m} / 7.540 \text{ ha}$; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da lokacija zahvata nije pogodno gnjezdilište (lokacija se nalazi neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

uznemiravanja, a postojeći pojas tršćaka i rogoza je premale širine da bi pružio adekvatan zaklon). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone gnijezđenja (od 1.8. do 1.3.).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A6 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

rusi svračak (*Lanius collurio*) (G)

Rusi svračak je gnjezdarica koja uglavnom nastanjuje više ili manje otvorena staništa s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem te mozaična seoska staništa.

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

sivi svračak (*Lanius minor*) (G)

Sivi svračak je gnjezdarica koja obitava na otvorenim staništim s prisutnim drvećem i grmljem. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

crnoglavi galeb (*Larus melanolecephalus*) (P)

Crnoglavi galeb je preletnica, u Hrvatskoj prisutna od srpnja do listopada te od travnja do lipnja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište kod ušća Neretve udaljeno oko 14 km zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve
Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

mali galeb (*Larus minutus / Hydrocoloeus minutus*) (Z)

Mali galeb je zimovalica obalnog područja, u Hrvatskoj prisutna između kolovoza i svibnja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište kod ušća Neretve udaljeno oko 14 km zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

modrovoljka (*Cyanecula svecica / Luscinia svecica*) (P)

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Modrovoljka je preletnica koja preferira šikare uz vodu, pogotovo one s tršćacima. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uz nemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uz nemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

mala šljuka (*Lymnocryptes minimus*) (Z)

Mala šljuka je zimovalica koja za selidbe i zimovanja boravi po muljevitim rubovima lokava, obalama potoka, rijeka i jezera, močvarama, cretovima, poplavnim površinama, taložnicama, vlažnim livadama, močvarnim slanušama i sl. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uz nemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve					
3. fragmentacija staništa	0	-	-		
4. uznenemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	-		
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	-		
6. akcidentne situacije	0	-	-		
velika ševa (<i>Melanocorypha calandra</i>) (G)					
Velika ševa gnjezdarica je ovog područja, a obitava po travnjacima i poljoprivrednim površinama, ponekad i u područjima s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata su pogodna staništa koja predstavljaju poljoprivredne površine udaljena oko 1 km južno od lokacije zahvata.					
Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznenemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.					
Mjere ublažavanja: -					
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:			
1. gubitak staništa	0	-			
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-			
3. fragmentacija staništa	0	-			
4. uznenemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-			
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-			
6. akcidentne situacije	0	-			
veliki pozviždač (<i>Numenius arquata</i>) (P, Z)					
Veliki pozviždač redovita je zimovalica ušća Neretve. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.					
Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uznenemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrinute.					

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve
Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

prugasti pozviždač (*Numenius phaeopus*) (P)

Prugasti pozviždač u Hrvatskoj je malobrojna preletnica, uglavnom u priobalju. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

gak (*Nycticorax nycticorax*) (P)

Gak je preletnica ovog područja, a nastanjuje raznolika vlažna staništa, poput močvara, ribnjaka i estuarija. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna vodena staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniađenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A2 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

bukoč (*Pandion haliaetus*) (P)

Bukoč je redovita preletnica u čitavoj Hrvatskoj pa je tako preletnica i ovog područja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za vrstu.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih vodenih staništa za hranjenje koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,01% (1 m * 1.400 m / 1.380 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniađenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A2 Održano je 1380 ha vodenih staništa bogatih ribom, pogodnih za hranjenje (NKS A.1.1., A.1.2., A.2.2. i A.2.3.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve
Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

brkata sjenica (*Panurus biarmicus*) (G)

Brkata sjenica u Hrvatskoj se redovito gnijezdi u dolini Neretve, a obitavaju u prostranim tršćacima i ostalim tipovima guste vegetacije oko tršćaka, s iznimkom drvenaste vegetacije, odnosno šikara. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće attribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

mali vranac (*Microcarbo pygmaeus / Phalacrocorax pygmeus*) (G*, P, Z)**

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Mali vranac u Hrvatskoj je redovita skitalica i zimovalica, i to na rijekama i većim vodenim površinama u nizinskoj Hrvatskoj te u priobalju. Obitavaju uz slatke i bočate vode (jezera, ribnjake, riječne rukavce, riječna ušća), obrasle prostranim tršćacima. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna slatkvodna staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,01% (1 m * 1.400 m / 1.180 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniađenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A4 Održano je 1180 ha slatkvodnih staništa bogatih ribom, pogodnih za hranjenje (veće vodene površine, kanali s trskom; NKS A.1.1., A.1.2., A.2.2. i A.2.3.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

pršljivac (*Calidris pugnax* / *Philomachus pugnax*) (P)

Pršljivac je u Hrvatskoj redovita preletnica te malobrojna zimovalica. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najблиže lokaciji zahvata je pogodno stanište kod ušća Neretve udaljeno oko 14 km zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstantno je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve
Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

žličarka (*Platalea leucorodia*) (P)

Žličarka je preletnica ovog područja, u priobalju je prisutna u manjim jatima od nekoliko do nekoliko desetaka ptica, i to od blata na Pagu do plićaka na ušću Neretve. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najbliže lokaciji zahvata je pogodno stanište sa suprotne, desne strane Neretve udaljeno oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*) (G*)**

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Blistavi ibis U Hrvatskoj je vrlo rijetka i neredovita gnjezdarica te preleptnica. A procijenjeno je da se tijekom sezone gniježđenja na delti Neretve redovito hrane ptice koje gnijezde u Hutovom blatu u BiH. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za hranjenje.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjeno: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniježđenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A1 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

zlatar pijukavac (*Pluvialis squatarola*) (Z)

Zlatar pijukavac u Hrvatskoj je redovita zimovalica samo u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najблиže lokaciji zahvata je pogodno stanište kod ušća Neretve udaljeno oko 14 km zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstantno je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atribute.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve		
Mjere ublažavanja: -		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
siva štijoka (Zapornia parva / Porzana parva) (G, P, Z)		
Siva štijoka u Hrvatskoj se gnijezdi u panonskom dijelu i priobalju, ali su rasprostranjenost i brojnost zbog njezine skrovitosti samo djelomično poznati. Nastanjuje slatkovodna vlažna staništa. Na ovom području, vrsta je gnjezdarica, preletnica i zimovalica. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna hranilišta za vrstu, dok su pogodna gnijezdilišta prisutna na suprotnoj, desnoj strani Neretve i udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.		
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (<i>Alcedo atthis</i>), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.460 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da vrsta za gniježđenje treba mirno mjesto na kojem neće biti izložena uzinemiravanju, a lokacija zahvata nalazi se i neposredno uz postojeću prometnicu i veletržnicu odnosno stalan izvor buke i uzinemiravanja). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone gniježđenja (od 1.8. do 1.3.).		
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A9 Održano je 7460 ha slatkovodnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.		
Mjere ublažavanja:		
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 		
vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

riđa štijoka (*Porzana porzana*) (G, P, Z)

Riđa štijoka u Hrvatskoj je prisutna duž cijelog priobalja te je gnjezdarica, preletnica i zimovalica ovog područja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna hranilišta za vrstu, dok su pogodna gnijezdilišta prisutna na suprotnoj, desnoj strani Neretve i udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.460 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da vrsta za gniježđenje treba mirno mjesto na kojem neće biti izložena uzinemiravanju, a lokacija zahvata nalazi se i neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uzinemiravanja). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone gniježđenja (od 1.8. do 1.3.).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A9 Održano je 7460 ha slatkovodnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

mala štijoka (*Zapornia pusilla* / *Porzana pusilla*) (G)

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

Mala štijoka je u Hrvatskoj rijetka i malobrojna gnjezdarica, no njena rasprostranjenost i brojnost su zbog skrovitosti i slabe istraženosti samo djelomično poznati. Jedno poznato sigurno gnjezdilište je donji tok rijeke Neretve. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna hranilišta za vrstu, dok su pogodna gnjezdilišta prisutna na suprotnoj, desnoj strani Neretve i udaljena oko 100 m zapadno od lokacije zahvata.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlaže i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.460 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne очekuje budući da vrsta za gniježđenje treba mirno mjesto na kojem neće biti izložena uz nemiravanju, a lokacija zahvata nalazi se i neposredno uz postojeću prometnicu odnosno stalan izvor buke i uz nemiravanja). Uz navedeno, radovi se izvode izvan sezone gniježđenja (od 1.8. do 1.3.).

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atributi cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A4 Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 3060 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima, A6 Održano je 7460 ha slatkovodnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uz nemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

crvenokljuna čigra (*Sterna hirundo*) (G)

Crvenokljuna čigra u Hrvatskoj je redovita gnjezdarica i preletnica, koja nastanjuje morske i riječne obale i otoke. Gnijezdi se na šljunčanim sprudovima i otocima na Dravi i Savi i jadranskim otočićima. Gnjezdarica je ovog područja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za vrstu, dok se ključna staništa nalaze na udaljenosti većoj od 10 km.

Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlaže i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,005% (1 m * 1.400

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

m / 2.740 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Druga razlika se odnosi na stradavanje mladih jedinki, koje se ne očekuje budući da vrsta gnijezdi na šljunčanoj podlozi koja nije prisutna na lokaciji zahvata.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut cilja očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A3 Održana su pogodna staništa unutar 2740 ha vodenih staništa pogodnih za vrstu (močvare s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, naplavine sporosuće vegetacije i naplavljena debla; NKS A.1.1, A.2.3., F.1., F.2. i G.3.1.1.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

dugokljuna čigra (*Thalasseus sandvicensis / Sterna sandvicensis*) (Z)

Dugokljuna čigra u Hrvatskoj je preleptica i zimovalica, a zimovalica je i ovog područja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a), na području zahvata ne nalaze se ključna niti pogodna staništa za ovu vrstu. Najблиže lokaciji zahvata je pogodno stanište kod ušća Neretve udaljeno oko 14 km zapadno od lokacije zahvata.

Budući da šire područje zahvata predstavlja antropogeno utjecano odnosno urbano područje gdje su na obje obale prisutne prometnice, stambeni objekti i ostala infrastruktura, utjecaj uzinemiravanja u vidu emisija buke, vibracija i svjetlosti te prisutnosti ljudi konstanto je prisutan. Slijedom navedenog, izvođenjem radova ne očekuje se degradacija postojećih stanišnih uvjeta niti gubitak pogodnih staništa. S obzirom na karakteristike zahvata, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na cilj očuvanja i prateće atrubute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve			
3. fragmentacija staništa	0	-	-
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-	-
6. akcidentne situacije	0	-	-
prutka migavica (<i>Tringa glareola</i>) (P)			
Prutka migavica Hrvatskoj je redovita preleptnica pa tako i na ovom području. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGORA) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za vrstu.			
Procjena utjecaja na ovu vrstu jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (<i>Alcedo atthis</i>), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,002% (1 m * 1.400 m / 7.540 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniađenje i mlade jedinice.			
Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ovu vrstu i njezin cilj očuvanja. Atribut ciljeva očuvanja na koji je moguć negativan utjecaj koji nije značajan je A2 Održano je 7540 ha vodenih staništa pogodnih za hranjenje (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše i obalne lagune; NKS A., F.1. i G.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.			
Mjere ublažavanja:			
<ul style="list-style-type: none"> Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa. 			
vrsta utjecaja:		ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa		-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta		0	0
3. fragmentacija staništa		0	0
4. uzinemiravanje i promjena stanišnih uvjeta		-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta		0	0
6. akcidentne situacije		0	0
značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica			
Radi se o sljedećim vrstama: patka lastarka (<i>Anas acuta</i>), patka žličarka (<i>Spatula clypeata</i>) (<i>Anas clypeata</i>), kržulja (<i>Anas crecca</i>), zviždara (<i>Mareca penelope</i>) (<i>Anas penelope</i>), divlja patka (<i>Anas platyrhynchos</i>), patka pupčanica (<i>Spatula querquedula</i>) (<i>Anas querquedula</i>), patka kreketaljka (<i>Mareca strepera</i>) (<i>Anas strepera</i>), glavata			

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000031 Delta Neretve

patka (*Aythya ferina*), krunata patka (*Aythya fuligula*), patka batoglavica (*Bucephala clangula*), liska (*Fulica atra*), šljuka kokošica (*Gallinago gallinago*), crnorepa muljača (*Limosa limosa*), mali ronac (*Mergus serrator*), patka gogoljica (*Netta rufina*), kokošica (*Rallus aquaticus*), crna prutka (*Tringa erythropus*), krivokljuna prutka (*Tringa nebularia*), crvenonoga prutka (*Tringa totanus*), oštrigar (*Haematopus ostralegus*), veliki pozviždač (*Numenius arquata*), prugasti pozviždač (*Numenius phaeopus*), zlatar pijukavac (*Pluvialis squatarola*). Navedene vrste su selice na području ekološke mreže HR1000031 Delta Neretve, vezane uz vodena staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti pogodnih staništa (baza podataka MINGOR-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa za guščarice i lisku te šljukarice, dok se ostala pogodna i ključna staništa za kokošice i šljukarice nalaze izvan zone utjecaja zahvata.

Procjena utjecaja na ove vrste jednaka je kao i za prvu navedenu vrstu za koju su prepoznati utjecaji, vodomara (*Alcedo atthis*), te se predlažu i iste mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Zanemariva razlika u utjecajima je jedino u postotku pogodnih staništa za guščarice i lisku koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,005% (1 m * 1.400 m / 2.580 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Zanemariva razlika u utjecajima je i u postotku pogodnih staništa za šljukarice koji će biti pod privremenim utjecajem tijekom izgradnje: 0,005% (1 m * 1.400 m / 2.580 ha; pojašnjenje: širina pojasa tršćaka koja će biti pod utjecajem * duljina dionice 1 i 2 / površina pogodnih staništa vrste). Budući da vrste nisu gnjezdarice ovog područja ekološke mreže, isključuje se mogućnost utjecaja na gniježđenje i mlade jedinke.

Slijedom navedenog, procjenjuje se kako predmetnim zahvatom neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ove vrste i cilj očuvanja. Atributi ciljeva očuvanja na koje je moguć negativan utjecaj koji nije značajan su A3 Održano je 2580 ha otvorenih voda pogodnih za guščarice i lisku (NKS A.1, A.2., A.3. i G.) i A5 Održano je 7760 ha vodenih staništa pogodnih za šljukarice (NKS A., F. i G.3.1.1.). Budući da je obala Neretve na trasi zahvata već antropogeno utjecana i da zahvatom ne dolazi do utjecaja na elemente kakvoće stanja vodnog tijela, isključuje se i utjecaj na postizanje dobrog stanja vodnog tijela.

Mjere ublažavanja:

- Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	-1
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

6 Kumulativni utjecaji

U prethodnim poglavljima 5.2 Pojedinačni utjecaji na područje HR5000031 Delta Neretve i 5.3 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000031 Delta Neretve analizirani su pojedinačni utjecaji predmetnog zahvata i zaključeno je kako do trajnog utjecaja na ciljne vrste, ciljna staništa i njihove ciljeve očuvanja neće doći. Budući da predmetni zahvat neće uzrokovati trajne negativne utjecaje, neće niti doprinijeti kumulativnim utjecajima s već provedenim i odobrenim zahvatima.

7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata

7.1 Tijekom pripreme i izgradnje zahvata

Vretenca, ribe, vodozemci, gmazovi, ptice, sisavci

1. Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) izvesti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju biljke i predvidi vraćanje ovog materijala s biljkama na mjesto iskopa.

Glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), Soljanova paklara (*Lampetra soljani*), vrgoračka gobica (*Knipowitschia croatica*)

2. Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) provesti do 1. siječnja.

Barska kornjača (*Emys orbicularis*)

3. Iskop zemljjanog i kamenog materijala s prisutnim biljkama (trska i rogoz) provesti do 1. studenog. Ukoliko do 1. studenog neće biti moguće izvesti radove uklanjanja materijala iz korita rijeke, neposredno prije početka izvođenja navedenih radova potrebno je od strane stručnjaka za herpetofaunu obaviti detaljan pregled lokacije radova te premjestiti eventualno prisutne jedinke na odgovarajuća staništa u blizini lokacije zahvata.

8 Program praćenja stanja ekološke mreže

Kako bi se osigurao kvalitetan razvoj pojasa tršćaka i rogoza na dionicama 1 i 2, potrebno je 2 puta godišnje (u proljeće i ljetno) obići lokaciju zahvata te ocijeniti kvalitetu razvijene vegetacije. Nakon svake godine potrebno je izraditi izvještaj i predati ga nadležnom tijelu za zaštitu prirode. Ukoliko se riparijska vegetacija neće kvalitetno razvijati, potrebno je poduzeti dodatne mjere ublažavanja. Program praćenja treba provoditi stručnjak za floru i staništa. Praćenje je potrebno provoditi u periodu od 5 godina nakon izgradnje zahvata, nakon čega je potrebno izraditi završni izvještaj temeljem kojeg će nadležno tijelo za zaštitu prirode donijeti odluku o završetku odnosno nastavku programa praćenja.

9 Zaključak

Zahvat za koji je izrađena predmetna studija Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu je stabilizacija i uređenje lijeve obale Neretve nizvodno od Male rive u Metkoviću i „veletržnice“. Područja ekološke mreže unutar kojih se nalazi zahvat i na koja je moguć utjecaj su HR1000031 Delta Neretve i HR5000031 Delta Neretve.

Temeljem provedenih analiza mogućih pojedinačnih utjecaja zahvata na POVS područje HR5000031 Delta Neretve zaključeno je kako do trajnih negativnih utjecaja na ciljne vrste, ciljna staništa i ciljeve očuvanja neće doći. Privremen utjecaj je moguć na zanemarivu površinu tršćaka koja predstavljaju pogodna staništa za većinu ciljnih vrsta, i to tijekom izvođenja radova uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Budući da će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, te s obzirom na to da se radi o maloj površini koja će biti pod utjecajem, zaključeno je kako ovaj privremen negativan utjecaj neće biti značajan.

Temeljem provedenih analiza mogućih pojedinačnih utjecaja zahvata na POP područje HR1000031 Delta Neretve zaključeno je kako do trajnih negativnih utjecaja na ciljne vrste i ciljeve očuvanja neće doći. Kao i kod POVS područja, privremen utjecaj je moguć na zanemarivu površinu tršćaka koja predstavljaju pogodna staništa za veći dio ciljnih vrsta, i to tijekom izvođenja radova uslijed oštećivanja biljaka i privremenog uklanjanja zemljjanog materijala (pojas širine oko 1 m). Budući da će se tršćaci na ovom pojasu moći obnoviti prirodnim putem, te s obzirom na to da se radi o maloj površini koja će biti pod utjecajem, zaključeno je kako ovaj privremen negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da predmetnim zahvatom neće doći do trajnih negativnih utjecaja na područja ekološke mreže, isključena je mogućnost kumulativnih utjecaja s ostalim zahvatima.

Kako bi se osigurao kvalitetan razvoj pojasa tršćaka i rogoza na dionicama 1 i 2, predložen je program praćenja stanja ekološke mreže.

Slijedom svega navedenog, zaključujemo kako planirani zahvat stabilizacije i uređenja lijeve obale Neretve nizvodno od Male rive u Metkoviću i „veletržnice“ neće uzrokovati značajne negativne utjecaje na ciljne vrste, ciljna staništa, ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je prihvatljiv za ekološku mrežu.

10 Literatura

1. Geokon-Zagreb d.d. (2022): Idejni projekt: Uređenje lijeve obaloutvrde, bankine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću nizvodno od Male rive od st. km 20+600 do st. km 18+400
2. ENVI portal okoliša, <http://envi-portal.azo.hr/>
3. Informacijski sustav prostornoga uređenja, <https://ispu.mgipu.hr/>
4. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, <https://mingor.gov.hr/>
5. Dubrovačko-neretvanska županija, <http://www.edubrovnik.org/>
6. Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“ br. 3/20, 12/20 pročišćeni tekst);
7. Prostorni plan Grada Metkovića („Neretvanski glasnik“, br. 02/20, 1/21-isp.);
8. Priručnik za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPEM), 2016., Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
9. DG Environment (2013): Interpretation manual of European Union habitats, European Commission
10. Topić J., Vukelić J. (2009): Priručnik a određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU, DZZP
11. Tutiš V., Kralj J., Radović D., Ćiković D., Barišić S. (ur.) (2013): Crvena knjiga ptica Hrvatske, MZOIP i DZZP
12. Jelić, D., Kuljerić M., Koren T., Treer, D., Šalamon, D., Lončar, M., Podnar Lešić, M., Janev Hutinec, B., Bogdanović, T., Mekinić, S., Jelić, K. (2012): Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
13. Jardas, I., Pallaoro, A., Vrgoč, N., Jukić-Peladić, S., Dadić, V. (2008) Crvena knjiga morskih riba Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
14. Antolović, J., Flajšman, E., Frković, A., Grgurev, M., Grubešić, M., Hamidović, D., Holcer, D., Pavlinić, I., Vuković, M., Tvrtković, N. (2006): Crvena knjiga sisavaca Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
15. Mrakovčić, M., Brigić, A., Buj, I., Čaleta, M., Mustafić, P., Zanella, D. (2006): Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
16. Belančić, A., Bogdanović, T., Franković, M., Ljuština, M., Mihoković, N., Vitas, B. (2008): Crvena knjiga vretenaca Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
17. Ozimec, R., Bedek, J., Gottstein, S., Jalžić, B., Slapnik, R., Štamol, V., Bilandžija, H., Dražina, T., Kletečki, E., Komericke, A., Lukić, M., Pavlek, M. (2009): Crvena knjiga špiljske faune, Ministarstvo kulture i DZZP
18. Dolenc Z. (2014): Ptice prirodnih staništa Hrvatske, Školska knjiga
19. Kotrošan D., Sarajlić N., Topić G., Radoš, D., Topić B., Šarac M. (2018): Priručnik za edukaciju turističkih vodiča za promatranje ptica na krškim poljima Bosne i Hercegovine
20. Kralj J., Barišić S., Tutiš V., Ćiković D. (2013): Atlas selidbe ptica Hrvatske, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za ornitologiju
21. Dumbović Mazal V., Pintar V., Zadravec M. (2019): Prvo izvješće o brojnosti i rasprostranjenosti ptica u Hrvatskoj sukladno odredbama Direktive o pticama
22. Mikulić K., Kapelj S., Zec M., Katanović I., Budinski I., Martinović M., Hudina T., Šoštarić I., Ječmenica B., Lucić V., Dumbović Mazal V. (2016) Završno izvješće za skupinu Aves. U: Mrakovčić M., Mustafić P., Jelić D., Mikulić K., Mazija M., Maguire I., Šašić Kljajo M., Kotarac M., Popijač A., Kučinić M., Mesić Z. (ur.) Projekt

integracije u EU Natura 2000 - Terensko istraživanje i laboratorijska analiza novoprikljenih inventarizacijskih podataka za taksonomske skupine: Actinopterygii i Cephalaspidomorphi, Amphibia i Reptilia, Aves, Chiroptera, Decapoda, Lepidoptera, Odonata, Plecoptera, Trichoptera. OIKON-HID-HYLA-NATURA-BIOM-CKFF-GEONATURA-HPM-TRAGUS, Zagreb: 1-49.

23. Kralj, J. (2013): Monitoring programme for red-backed shrike *Lanius collurio*
24. Mikulić, K., Majer, M., Zec, M., Čulig, P., Katanović, I. (2017): Indeks populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima, Izvještaj za 2015. i 2016. godinu, Udruga BIOM
25. Lucić, V., Budinski, I., Mikulić, K. (2012): Konačno izvješće za monitoring crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) i male čigre (*Sterna albifrons*), Udruga za biološka istraživanja – BIOM (Završno izvješće za Državni zavod za zaštitu prirode), Zagreb. 12 str.
26. <http://zoo.hr/velika-usara-bubo-bubo/>
27. https://animaldiversity.org/accounts/Bubo_bubo/
28. <https://www.plantea.com.hr/leganj-mracnjak/>
29. <http://www.birdlife.org/>

11 Popis priloga

- Prilog 1)** Ovlaštenje tvrtke VITA PROJEKT d.o.o. za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode
- Prilog 2)** Rješenje o potrebi provedbe glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu
- Prilog 3)** Pregledna situacija planiranog zahvata na DOF podlozi
- Prilog 4)** Situacija planiranog zahvata, list 1/8 – 8/8
- Prilog 5)** Karakteristični poprečni presjeci

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I 351-02/23-08/28

URBROJ: 517-05-1-1-23-4

Zagreb, 13. listopada 2023.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB19370100881, na temelju članka 43. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), u vezi sa člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09 i 110/21), rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb, OIB 99339634780, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi

RJEŠENJE

I. Ovlašteniku VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode:

3. GRUPA:

- izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu
- izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu
- priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta.

II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša.

III. Ovo rješenje upisuje se u očeviđnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

IV. Ukida se Rješenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja KLASA: UP/I 351-02/15-08/29, URBROJ: 517-05-1-2-22-20 od 24. ožujka 2022. godine.

V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Ovlaštenik VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb (u dalnjem tekstu: ovlaštenik), podnio je zahtjev za izmjenom podataka o zaposlenicima 28. lipnja 2023. godine, navedenim u Rješenju KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-05-1-2-22-20 od 24. ožujka 2022. godine. Ovlaštenik zahtjevom traži uvrštenje Dore Čukelj, mag.oecol. na popis zaposlenih stručnjaka. Uz zahtjev je dostavljen životopis, diploma, potvrda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te popis stručnih podloga navedene zaposlenice ovlaštenika.

S obzirom na to da se zahtjev odnosi na izdavanje suglasnosti za poslove zaštite prirode, zatraženo je mišljenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva o predmetnim zahtjevima. Uprava za zaštitu prirode je dostavila mišljenja (KLASA: 352-01/23-17/8; URBROJ: 517-10-2-3-23-2 od 15. rujna 2023. godine) u kojem navodi da predložena zaposlenica ovlaštenika Dora Čukelj, mag.oecol. sukladno članku 11. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10) zadovoljava uvjete stručnjaka odgovarajućeg profila i stručne osposobljenosti za obavljanje zatraženih stručnih poslova iz područja zaštite prirode.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnog судa u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6 u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom Upravnom судu neposredno u pisanim obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

VIŠA SAVJETNICA SPECIJALIST

U prilogu: Popis zaposlenika ovlaštenika kao u točki V. izreke rješenja

DOSTAVITI:

1. VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb (**R!, s povratnicom!**)
2. Državni inspektorat, Šubićeva 29, Zagreb
3. Očeviđnik, ovdje

POPIS

**zaposlenika ovlaštenika: VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb
za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode sukladno Rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/23-08/28; URBROJ: 517-05-1-1-23-4 od 13. listopada 2023. godine**

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE PRIRODE prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
3. GRUPA: - izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu - izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu - priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecolog. Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr.	Katarina Burazin, mag.ing.prosp.arch. Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch. Mihaela Meštrović, mag.ing.prosp.arch. Dora Čukelj, mag.oecol.

REPUBLIKA HRVATSKA
DUBROVAČKO - NERETVANSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za zaštitu okoliša
i komunalne poslove
Vukovarska 16, Dubrovnik

KLASA: UP/I-351-01/21-01/05

URBROJ: 2117-09/2-22-14

Dubrovnik, 21. ožujka 2022.

Dubrovačko-neretvanska županija, Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove, na temelju odredbi članka 90. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), članka 6. stavka 2. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 61/14 i 3/17) te članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), temeljem zahtjeva nositelja zahvata HRVATSKE VODE, VGO za slivove južnog Jadran, Vukovarska 35, 21000 Split, putem punomoćnika GEOKON-ZAGREB d.d. iz Zagreba, Starotrnjanska 16a, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš za zahvat: „Uređenje lijeve obalouvrde, bankine i inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću, nizvodno od Male rive, od st. km 20+600 do st. km 18+400“, donosi

RJEŠENJE

- I. Za namjeravani zahvat – Uređenje lijeve obalouvrde, bankine i inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću, nizvodno od Male rive, od st. km 20+600 do st. km 18+400 – nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.
- II. Za namjeravani zahvat: – Uređenje lijeve obalouvrde, bankine i inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću, nizvodno od Male rive, od st. km 20+600 do st. km 18+400 – potrebno je provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata HRVATSKE VODE, VGO za slivove južnog Jadran, Vukovarska 35, 21000 Split, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata, HRVATSKE VODE, VGO za slivove južnog Jadran, Vukovarska 35, 21000 Split, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano ovo rješenje.
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Dubrovačko-neretvanske županije.

Obrázloženje

Nositelj zahvata HRVATSKE VODE, VGO za slivove južnog Jadran, Vukovarska 35, 21000 Split, u dalnjem tekstu: stranka, sukladno odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (dalje u tekstu: Uredba), putem punomoćnika GEOKON-ZAGREB d.d. iz Zagreba, Starotrnjanska 16a, 15. srpnja 2021. podnijela je zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš za zahvat „Uređenje lijeve obalouvrde, bankine i inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću, nizvodno od Male rive, od st. km 20+600 do st. km 18+400“. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša (C.I.A.K. d.o.o.,

Zagreb, Savska opatovina 36, od lipnja 2021., s dopunama od listopada 2021. te siječnja 2022.) Ovlaštenik C.I.A.K. d.o.o. ima suglasnost Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/15-08/44, URBROJ: 517-06-2-1-1-18-5, od 19. ožujka 2018.). Voditeljica izrade Elaborata je Vesna Šabanović, dipl. ing. kem.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja predmetnog zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša te odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (dalje u tekstu: Uredba). Naime, za zahvate navedene u točki 2.2. Kanali, nasipi i druge građevine za obranu od poplava i erozije obale iz Priloga III. Uredbe, nadležno upravno tijelo u županiji provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. Osim navedenog, u okviru ovog postupka, sukladno članku 27. stavku 1. Zakona o zaštiti prirode provodi se postupak prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

O zahtjevu za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja predmetnog zahvata na okoliš, sukladno članku 82. stavku 3. Zakona o zaštiti okoliša i članku 7. stavku 2. točki 1. te članku 8. Uredbe o informirajući i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskim stranicama Dubrovačko-neretvanske županije te na oglasnoj ploči Dubrovačko-neretvanske županije objavljena je Informacija (KLASA:UP/I-351-01/21-01/05; URBROJ: 2117/1-09/2-21-02), od 19. srpnja 2021.).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je u bitnom sljedeće:

Izvođenje zahvata planira se u duljini od oko 2200 m, u inundacijskom pojasu rijeke Neretve, nizvodno od Male rive u gradu Metkoviću. Svrha planiranog zahvata je povećati stabilnost i sigurnost lijeve obale rijeke Neretve na području grada Metkovića s uređenjem prostora obale na način da se uspostave novi, funkcionalni sadržaji koji su estetski oblikovani i uklapljeni u urbanu strukturu grada. Zahvat obuhvaća radove na povećanju stabilnosti i sigurnosti obale te prostorno uređenje obale:

- radovi na povećanju stabilnosti i sigurnosti obale uključuju dvije varijante tehničke izvedbe:
 - izvedba sustavom armiranobetonskih (AB) pilota s naglavnom gredom
 - izvedba sustavom madraca od kopolimernog polipropilenskog materijala ispunjenih kamenim materijalom
- radovi na prostornom uređenju obale obuhvaćaju sljedeće:
 - uređenje pješačkih i biciklističkih staza
 - uređenje sportsko-rekreacijskih sadržaja
 - uređenje prostora za potrebe javnog okupljanja
 - omogućavanje pristupa i korištenje obale (privezi za brodice i sl.) s pratećom infrastrukturom (pristupne ceste, rampe, parkirna mjesta za bicikle, automobile i sl.)

Ujedno, na pojedinim dijelovima predmetne dionice, planirano je i nadvišenje rubnjakom ili zidićem, koji će odvojiti javni prostor uz nožicu nasipa od državne ceste DC9 Metković (GP Metković (granica RH/BiH) – Opuzen (D8) i zelenog pojasa, kao zaštita od poplava do kote maksimalne vode 100-godišnjeg povratnog perioda.

Zahvat je podijeljen u dvije faze:

FAZA I.

- obuhvaća uređenje dionice od Male Rive do „veletržnice“ (od st. km 20+600 do st. km 19+200) u duljini od oko 1.400 m, a uključuje:
 - uređenje lijeve obaloutrvde i bankine rijeke na tom potezu s ciljem rješenja stabilnosti postojeće zemljane bankine
 - uređenje šetnice (pješačke i biciklističke staze) uz rijeku te povezivanje iste s postojećom šetnicom na nasipu
 - omogućavanje redovitog održavanja bankine
 - izgradnju manjeg broja priveza za male brodice uz bankinu uz zadržavanje postojećeg priveza
 - povezivanje postojeće pješačke i biciklističke staze s prostorom „veletržnice“
 - očuvanje obalne vegetacije i sadnju autohtonih vrsta stabala

FAZA II.

- obuhvaća uređenje dionice od sjeveroistočnog kraja „veletržnice“ (od st. km 19+200 do st. km 18+400) u duljini od oko 800 m, a uključuje:
- uređenje lijevog inundacijskog pojasa, uključujući i prostor „veletržnice“ s ciljem rješenja stabilnosti postojeće široke zemljane bankine na prostoru „veletržnice“
 - izgradnju i/ili uređenje lijeve obalouvrde
 - uklanjanje nelegalnih objekata na prostoru „veletržnice“ i dislociranje veletržnice na novu lokaciju u skladu s važećom prostornoplanskom dokumentacijom
 - arhitektonsko i hortikulturno uređenje prostora
 - očuvanje postojeće vegetacije – stabala s uređenjem biciklističke staze i šetnice uz rub stabala koji se nastavlja na uzvodnu dionicu te osiguranje manjeg broja parkirališnih mjeseta te parkinga za bicikle

U Elaboratu su razmatrana tri varijantna rješenja uređenja obale i prostora javnog vodnog dobra za obje faze planiranog zahvata. U varijantnim rješenjima 1 i 3 stabilnost postojeće obale rijeke i postojeće zemljane bankine osigurava se AB pilotima i/ili sustavom madraca, a obala je od erozije osigurana postojećim kamenim nabačajem, dok se u varijantnom rješenju 2, stabilnost obale rijeke i postojeće zemljane bankine osigurava humusiranjem ili sustavom madraca, a obala je od erozije osigurana postojećim kamenim nabačajem. U svim varijantnim rješenjima zajedničko je nadvišenje (rubnjakom ili zidićem) kao zaštita od poplava do kote maksimalne vode 100-godišnjeg povratnog perioda koji odvaja javni prostor uz nožicu nasipa od prometne državne ceste DC9 (Opuzen - Metković - granični prijelaz Metković/BiH) i zelenog pojasa.

Područje predmetnog zahvata se, prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, br. 80/19) nalazi unutar područja ekološke mreže, u području očuvanja značajnom za ptice (POP)- HR1000031 – Delta Neretve te u području očuvanja značajnom za vrste i staništa (POVS) – HR5000031 – Delta Neretve.

Ovo tijelo je u predmetnom postupku uputilo zahtjev za mišljenjem (KLASA:UP/I-351-01/21-01/05; URBROJ: 2117/1-09/2-21-03, od 19. srpnja 2021.) Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Upravi vodnoga gospodarstva i zaštite mora, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Upravi za klimatske aktivnosti, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, te Gradu Metkoviću, Stjepana Radića 1, 20350 Metković. U sklopu ocjene o potrebi procjene utjecaja predmetnog zahvata na okoliš, u postupku prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, od Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Zavoda za zaštitu okoliša i prirode, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, zatraženo je mišljenje o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja predmetnog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, tj. o potrebi provedbe glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Grad Metković je dostavio mišljenje, KLASA: UP/I-350-05/14-01/38, URBROJ: 2148/01-02-21-41, od 30. srpnja 2021., da nije za očekivati značajan negativan utjecaj zahvata na okoliš. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb, dostavila je svoje mišljenje, KLASA: 325-11/21-05/198, URBROJ: 517-09-1-1-3-21-2, od 29. srpnja 2021. da s vodnogospodarskog stajališta za zahvat nije potrebna procjena utjecaja na okoliš jer su Elaboratom obrađena sva pitanja vezana za upravljanje vodama bitna za ovaj zahvat. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za klimatske aktivnosti, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, dostavila je svoje mišljenje, KLASA: 351-01/21-02/312, URBROJ: 517-04-2-21-2, od 27. kolovoza 2021. kojim je zatražena dopuna Elaborata zasebnim poglavljem s opisom postojećeg stanja kvalitete zraka na području zahvata, dopuna analize utvrđivanja i procjene mogućnosti prilagodbe klimatskim promjenama izradom hidroloških scenarija, kao i dopuna podacima o iznosu kote maksimalne vode 100-godišnjeg povratnog perioda okolnog područja. Također se traži ispravak navedenih zakonodavnih okvira za zaštitu kvalitete zraka i klime i zamjena nevažećih verzija važećima. S obzirom na navedeno, ovo tijelo je zaključkom, KLASA: UP/I-351-01/21-01/05, URBROJ: 2117/1-09/2-21-08, od 6. rujna 2021., pozvalo stranku da dopuni Elaborat. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Radnička cesta

80, 10000 Zagreb, je u sklopu prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu dostavio mišljenje, KLASA: 612-07/21-38/880, URBROJ: 517-12-2-3-2-21-2, od 10. kolovoza 2021., da se s obzirom na planirane zadiranje u korito rijeke Neretve te djelomično uklanjanje riparijske vegetacije, zbog izloženosti rijeke Neretve znatnom antropogenom utjecaju, za zahvat ne može isključiti značajni negativni utjecaj zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da je obvezna provedba glavne ocjene. U glavnoj ocjeni se predlaže sagledati kumulativni utjecaj predmetnog zahvata s drugim već izvedenim i planiranim zahvatima na ciljeve očuvanja i cjelovitost navedenog područja ekološke mreže. Također, nositelja zahvata se upućuje da je utjecaj potrebno razmotriti zasebno za svaku varijantu izvođenja zahvata te za svaku varijantu dati prijedlog primjerenih mjera ublažavanja i programa praćenja, ukoliko se to pokaže potrebnim.

Po dopuni Elaborata prema zahtjevu Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Uprave za klimatske aktivnosti, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, svojim mišljenjem na dopunjeni Elaborat, KLASA: 351-01/21-02/312, URBROJ: 517-04-2-2-21-5, od 5. studenog 2021. Uprava za klimatske aktivnosti traži dodatne dopune u smislu dopune obrade svjetlosnog onečišćenja pri čemu je potrebno uzeti u obzir odredbe Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja („Narodne novine“, broj 14/19) i Pravilnika o zonama rasvjetljenošti, dopuštenim vrijednostima rasvjetljavanja i načinima upravljanja rasvjetnjim sustavima („Narodne novine“, broj 128/20), a da za zahvat nije potrebno provesti procjenu utjecaja zahvata na okoliš. Elaborat je dopunjen sukladno traženom.

U vezi informacije objavljene na internetskim stranicama Dubrovačko-neretvanske županije te na oglasnoj ploči Dubrovačko-neretvanske županije nije zaprimljeno niti jedno mišljenje.

Razlozi zbog kojih nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš:

Tijekom izgradnje predmetnog zahvata mogući su negativni utjecaji na tlo i vodna tijela uslijed korištenja neispravnih strojeva i uređaja, neopreznog rukovanja sredstvima koja se koriste u građenju te posljedično izlijevanja motornog ulja, različitih otapala, boja i sl. u tlo te dalje infiltriranja do vodnog tijela ili se direktno štetne i opasne tvari mogu izliti direktno u vodotok. Dobrom organizacijom gradilišta i opreznim rukovanjem sredstvima te korištenjem tehnički ispravnih strojeva takvi utjecaji se mogu izbjegići. Tijekom korištenja se ne očekuje negativan utjecaj na tlo i vodna tijela, već čak pozitivan utjecaj zbog smanjene vjerovatnosti erozije obale. Mogući negativni utjecaji na zrak tijekom građenja zbog emisije prašine su kratkotrajni, a tijekom korištenja se ne očekuju.

Ne očekuju se utjecaji na klimatske promjene, ali je za očekivati utjecaj klimatskih promjena na zahvat (mogućnost poplava, ekstremnih oborina). Međutim, uređenjem ovog dijela obale može se smanjiti budući značajan rizik za urbane strukture grada Metkovića izvan inundacijskog pojasa od erozije obale te zaštititi od poplava.

Budući da se radi o već antropogeno izmijenjenom staništu, utjecaj na koprena staništa smatra se manje značajnim i prihvatljivim. Vjerovatnost utjecaja na vodena staništa postoji. Tijekom gradnje će se ukloniti dio riparijske vegetacije. Radnim koridorom je moguće širenje invazivnih biljnih vrsta te se u tu svrhu moraju primijeniti mjere opreza te u slučaju pojave takvu vegetaciju uklanjati.

Očekivani utjecaj na stanovništvo tijekom gradnje uslijed buke je lokalnog i privremenog karaktera te se ne ocjenjuje kao značajan. Tijekom korištenja se očekuje pozitivan utjecaj na stanovništvo zbog omogućavanja uvjeta za rekreaciju i odmor (uređenje pješačkih i biciklističkih staza, sportsko-rekreacijskih sadržaja).

Vjerovatnost negativnog utjecaja uslijed nastanka otpada tijekom građenja moguće je ublažiti odvojenim prikupljanjem i privremenim skladištenjem na gradilištu te predajom otpada ovlaštenoj osobi koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom. Korištenjem zahvata nastajat će u otpad uobičajen uslijed boravka ljudi, čišćenja pješačkih i uređenja zelenih površina i njime se mora postupati u skladu sa zakonom koji propisuje gospodarenje otpadom te se ne očekuju negativni utjecaji otpada na okoliš.

U odnosu na svjetlosno onečišćenje primjenjivat će se propisi koji reguliraju zaštitu od svjetlosnog onečišćenja i uspostavu zona rasvjetljenošti.

Zahvat neće negativno utjecati na krajobrazne karakteristike područja, uzimajući u obzir činjenicu da je okolno područje već pod antropološkim utjecajem zbog urbanizacije, već se može očekivati i pozitivan utjecaj na oblikovanje urbanog područja.

Razlozi zbog kojih je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu:

Obuhvat zahvata nalazi u koritu rijeke, tj. granica obuhvata zahvata je ispod razine minimalnog, srednjeg i maksimalnog vodostaja. Tijekom pripreme i izvođenja radova, na dijelovima obuhvata zahvata - dionica 1 i 2 uklonit će se dio postojeće riparijske vegetacije. S obzirom na navedeno, uvezvi u obzir činjenicu da je rijeka Neretva već izložena znatnom antropogenom utjecaju, prethodnom ocjenom se ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na cjele očuvanja područja ekološke mreže, posebice POVS HR5000031 Delta Neretve, odnosno na ciljne vrste ihtiofaune za koje lokacija zahvata predstavlja pogodno stanište.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je ovo tijelo, sukladno članku 78. stavku 2. Zakona o zaštiti okoliša i članku 24. stavku 1. te članku 27. stavcima 1. i 3. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da planirani zahvat neće imati značajan negativan utjecaj na okoliš i da stoga nije potrebno provesti procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja se temelji na tome da je ovo tijelo sukladno odredbama članka 90. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode, u okviru postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu kojom se nije isključila mogućnost značajnijeg utjecaja na ciljeve očuvanja i cjele očuvanja i cjele očuvanja ekološke mreže te je ocijenilo da je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Točka III. ovog rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovog rješenja, mogućnost produljenja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja, o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Dubrovačko-neretvanske županije, utvrđena je temeljem odredbe članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša i članka 27. stavak 4. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

Sukladno članku 91. stavku 1. Zakona o zaštiti okoliša ovo rješenje se dostavlja stranci. Sukladno članku 94. stavku 3. Zakona o zaštiti okoliša ovo rješenje se dostavlja Inspekciji zaštite okoliša. Sukladno članku 44. stavku 2. Zakona o zaštiti prirode ovo rješenje se dostavlja Inspekciji zaštite prirode.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja u roku od 15 dana od dana primjeka ovog rješenja. Protiv ovog rješenja objavljenog na internetskim stranicama Dubrovačko-neretvanske županije, rok za izjavljivanje žalbe počinje teći osmog dana od dana objave rješenja. Žalba se dostavlja putem ovog Upravnog odjela pismeno, neposredno ili poštom, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik. Na žalbu se uplaćuje upravna pristojba u iznosu od 50,00 kn.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“ broj 115/16) i tarifnom broju 1. i 2. Priloga I. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“ broj 92/21, 93/21-ispr, 95/21-ispr).

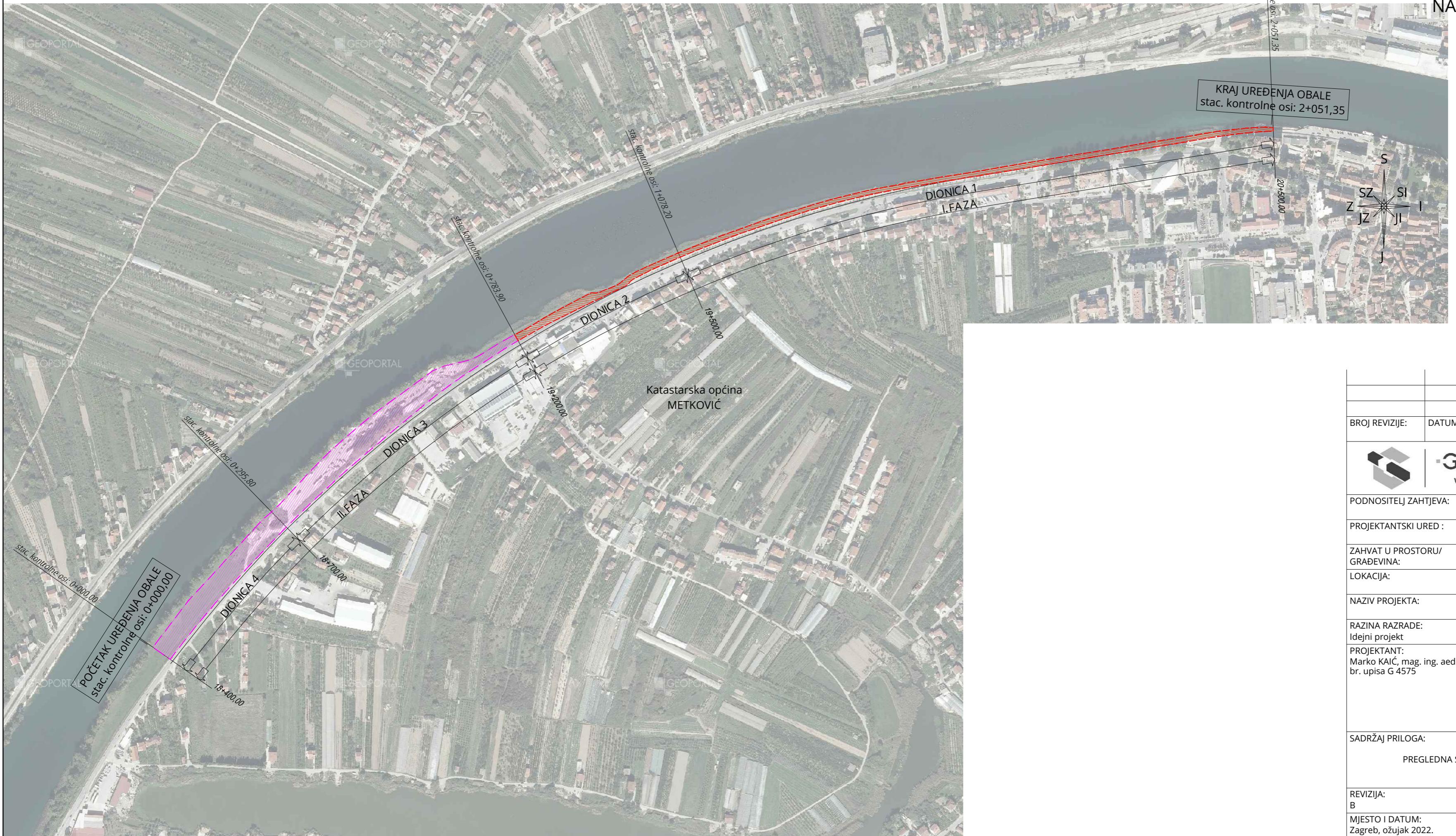

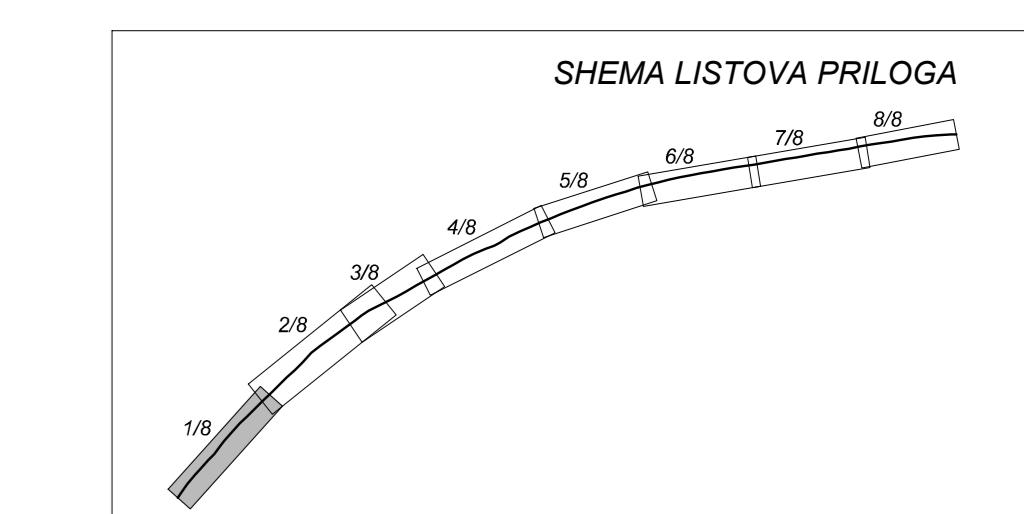
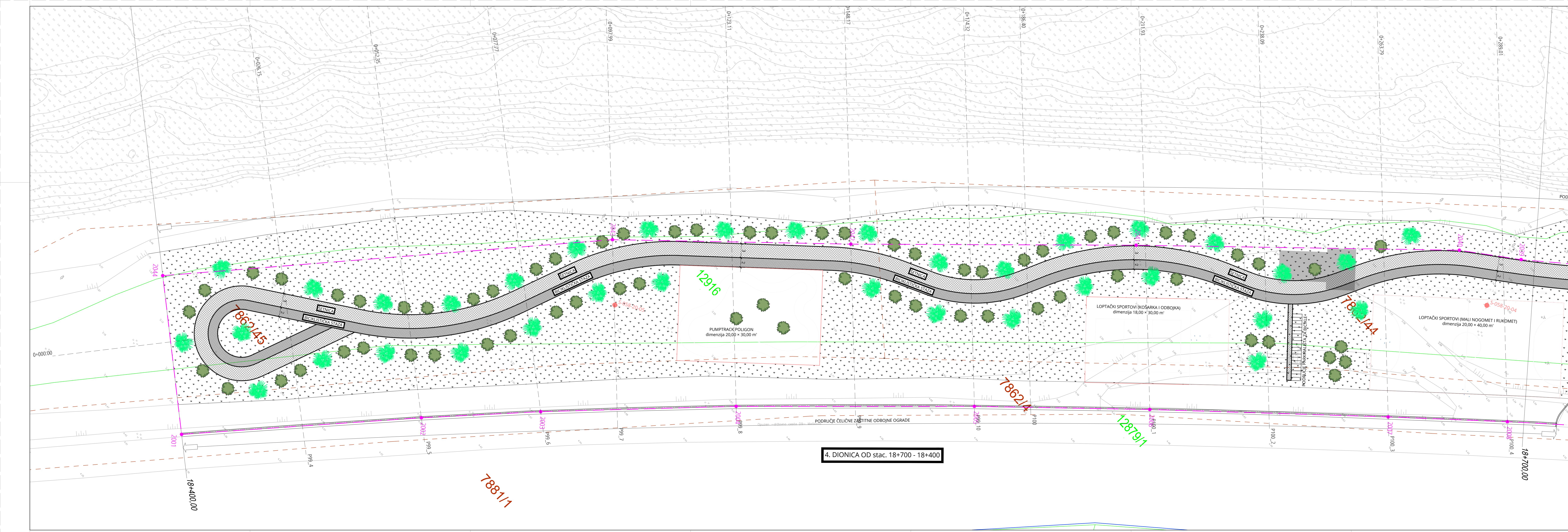
Dostaviti:

1. GEOKON-ZAGREB d.d., Starotrnjanska 16a, 10000 Zagreb (punomoćnik HRVATSKE VODE, VGO za slivove južnog Jadran, Split)
2. Državni inspektorat, Sektor za nadzor zaštite okoliša, zaštite prirode i vodopravni nadzor, Inspekcija zaštite okoliša, Šubićeva 29, 10 000 Zagreb
3. Državni inspektorat, Sektor za nadzor zaštite okoliša, zaštite prirode i vodopravni nadzor, Inspekcija zaštite prirode, Šubićeva 29, 10 000 Zagreb
4. Evidencija, ovdje
5. Pismohrana

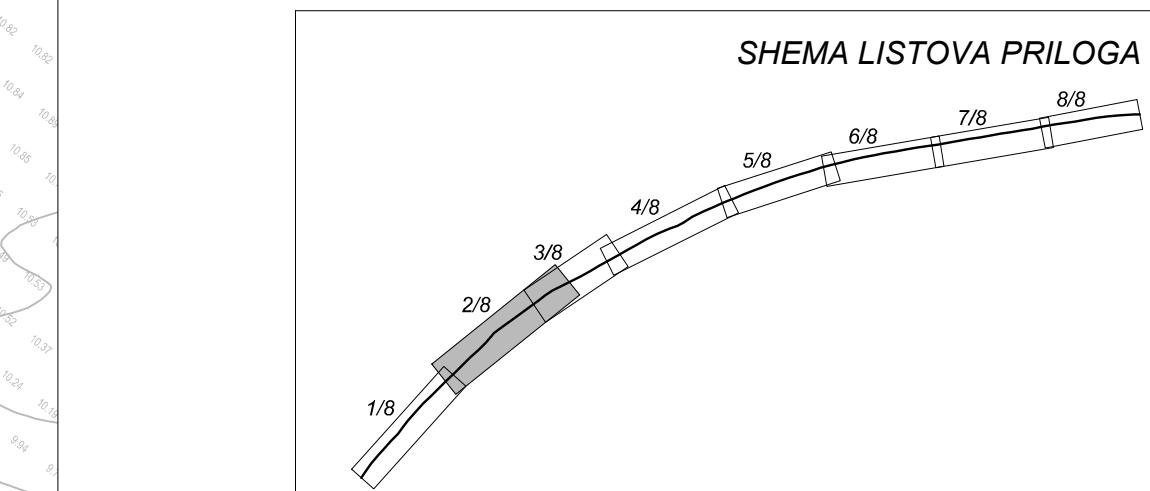
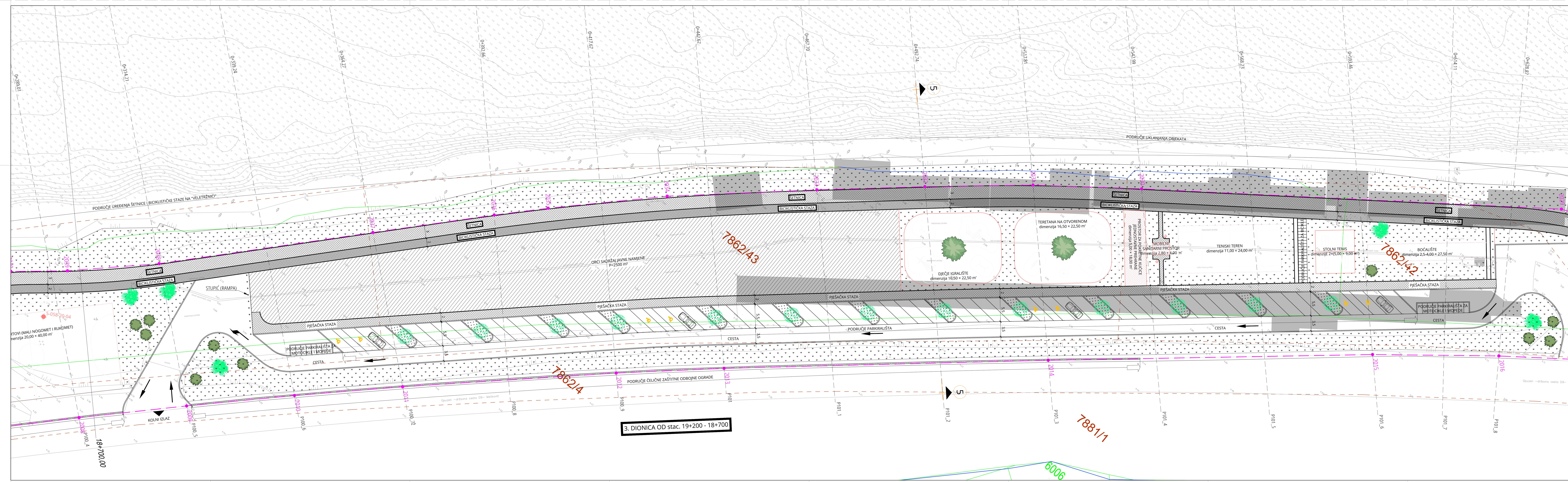
PREGLEDNA SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA
NA DOF PODLOZI

M 1:5000

REVIZIJA:	OZNAKA PROJEKTA:	MJERILO:
B	E-056-20-08	1:250
MJESTO I DATUM:	OZNAKA PRLOGA:	REDNI BR. PRLOGA:
Zagreb, ožujak 2022.	1103	05

SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVVATA
LIST 2/8
M 1:250

Legenda:

- grаница katastarske čestice
- opća sadržaj javne namjene
- šetnica
- identična linija (iskopljaju se k.c. i zemlj.č.)
- grаницa obuhvata 1. faze
- visoko zelenilo - novi drvoređ
- postrojevi visoko zelenine
- grаницa obuhvata 2. faze
- lomna točka 2. faze
- grаницa JVD (javno vodno dobro)
- zaštitni pojas uz obalu
- klupa za sjedenje
- sakupljanje otpada (koš za smeće)
- sport, rekreacija, dječje igraliste i ugostiteljski sadržaji
- broj katastarske čestice
- broj zemlj.č/gruntovna

GEOKon
www.GEOKon.hr

PODNEŠTIOU ZAHTEVA: HRVATSKIE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220
OIB: 28921383001

PROJEKTANTSKI URED: Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotplitska 16a
OIB: 61600467614

ZAHTEV U PROSTORU/ GRAĐEVINA: Grad Metković, Opuzen, br. 20/200 do 20/400
LOKACIJA: Grad Metković, k.o. Metković, k.z.b.r. 12862, 29161 12879/1

NAZIV PROJEKTA: Ideni projekt uređenje obale, odnosno obalobutvrdje, bananke i inundacijskog pojasa

RAZINA DIZAJNA: STRUKOVNA ODREĐENICA:
Idejni projekat Građevinski projekat

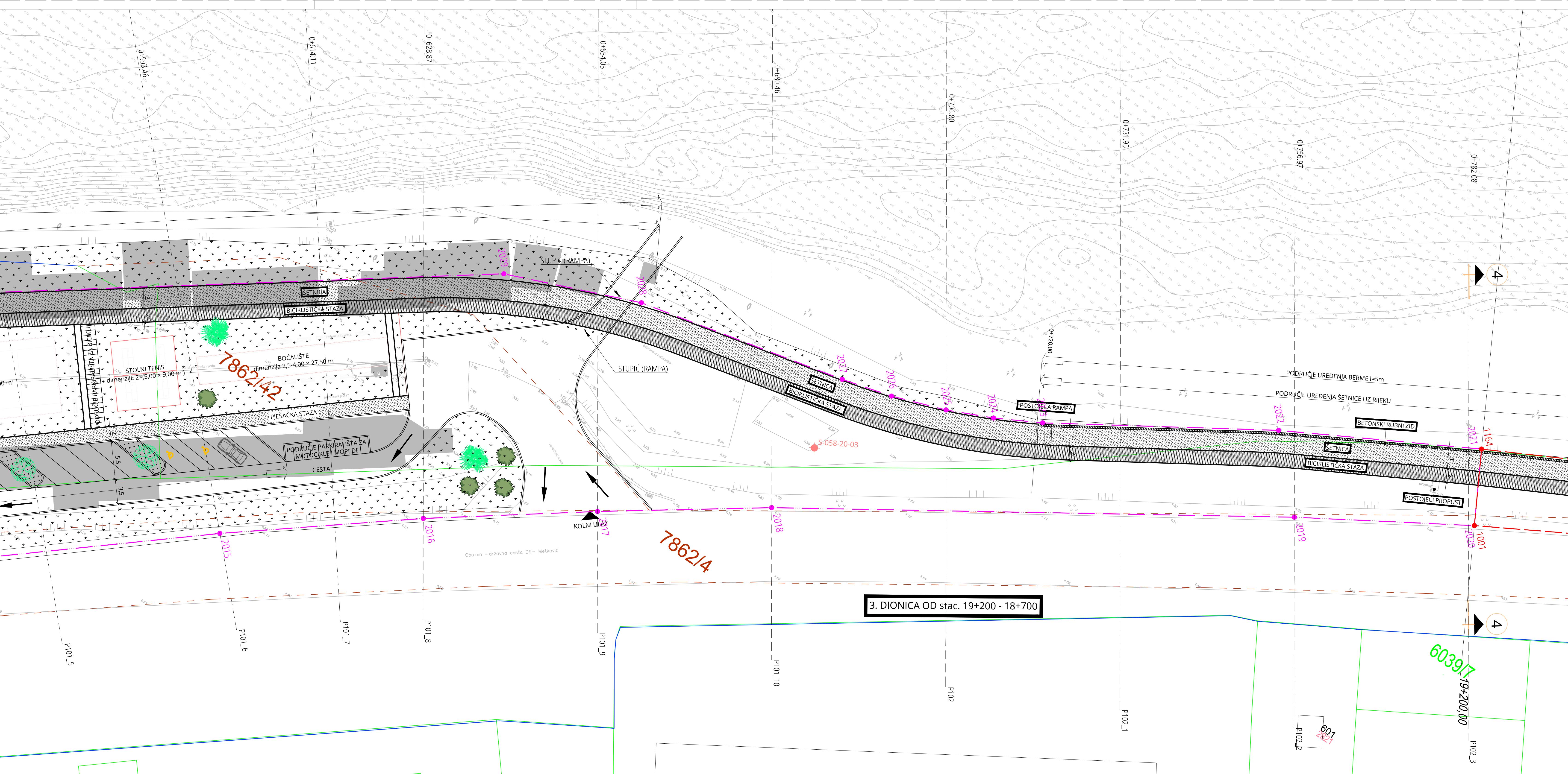
PROJEKTANT: OVLADJENI INŽENJER GEODEZIJE:
Marko KAĆ, mag. ing. aedif. Marko BAKAŠUN, dipl. ing. geod. Geo 363

BR. upisa: G 4575

SADRŽAJ PRILOGA:
SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVVATA
LIST 2/8

REVIZIJA: 8 OZNAKA PROJEKTA: E-058-20-08 MIERNIO: 1:250

MJESTO I DATUM: Zagreb, ožujak 2022. OZNAKA PRILOGA: REDNI BR. PRLOGA: 06

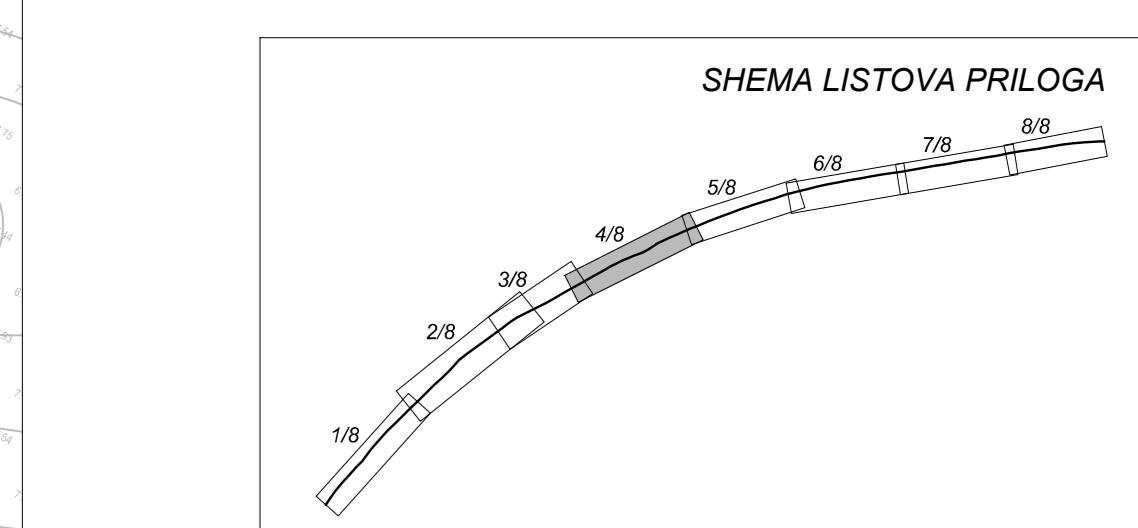
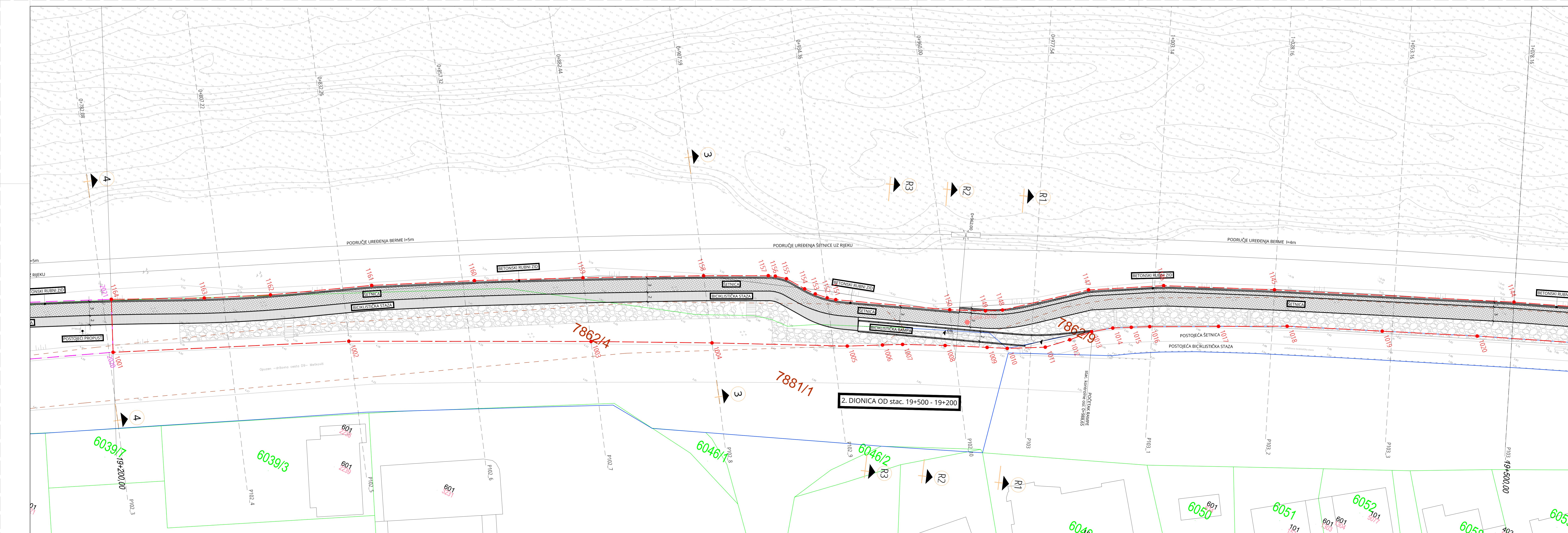

SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVATVA
LIST 3/8
M 1:250

Legenda:

- grаница katastarske čestice
- grаница sudske mapu/zemljisnik
- identična linija (poklapaju se k.c. i zemljisnik)
- granica obuhvata 1. faze
- 1001 lomna točka 1. faze
- 2001 lomna točka 2. faze
- granica JVD (javno vodno dobro)
- 6667/1 broj katastarske čestice
- 7862/44 broj zemljisnika/gruntovna
- Biciklistička staza
- Opći sadržaj javne namjene
- Šetnica
- Kolni prilaz
- Visoko zelenilo - novi drvoređ
- Poštojeće visoko zelenilo i travnate površine
- Zaštitni pojaz uz obalu
- Klupa za sjedenje
- Sakupljanje otpada (koš za smeće)
- Sport, rekreacija, dječje igralište i ugostiteljski sadržaji

BROJ REVIZIJE:	DATUM:	NAPOMENA REVIZIJE:
GEOKon www.GEOKON.hr		
PODNOŠTELJ ZAHTJEVA: HRVATSKE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220 OIB: 28921383001		
PROJEKTANTSKI URED: Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotatarska 16a OIB: 61600467614		
ZAHVAT LI PROSTORU/GRADEVINA: Uređenje lijeve obalotvrdne, banjine, inundacijskog pojasa rijeke Nerete u Metkovču izvedeno od Male rive od st. 20+600 do st. 20+400		
LOKACIJA: Grad Metković, k.o. Metković, k.C.b. 12862, 12916 i 12879/1		
NAZIV PROJEKTA: Idejni projekt uređenja obale, odnosno obalotvrdne, banjine i inundacijskog pojasa		
RAZINA RAZRADE: Idejni projekt		
PROJEKTANT: Marko KAĆIĆ, mag. ing. aedif. br. upisa G 4575		
GVLASTENI INŽENIER GEODEZIJE: Marko BAKAŠUN, dipl. ing. geod. Geo 363		
STRUKOVNA ODREDNICA: Građevinski projekt		
SADRŽAJ PRILOGA: SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBJAVITVA LIST 3/8		
REVIZIJA: B	OZNAKA PROJEKTA: E-058-20-08	MJERILO: 1:250
MJESTO I DATUM: Zagreb, ožujak 2022.	OZNAKA PRILOGA: 1105	REDNI BR. PRILOGA: 07

SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVLJAVATE

LIST 4/8
M 1:250

BROJ REVIZIJE: DATUM: NAPOMENA REVIZIJE:

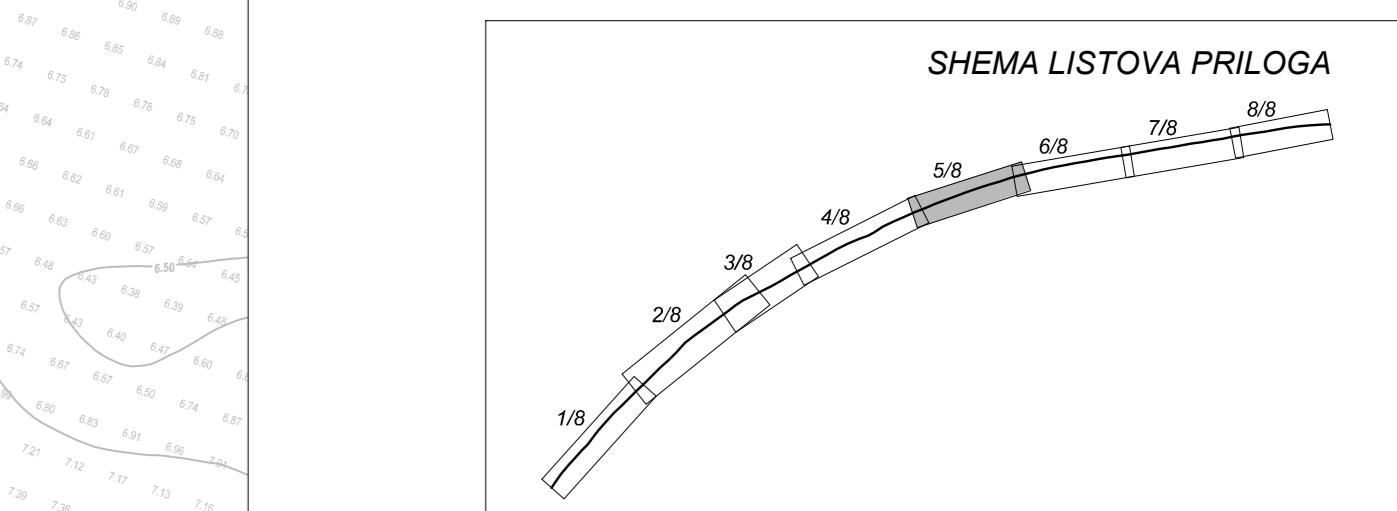
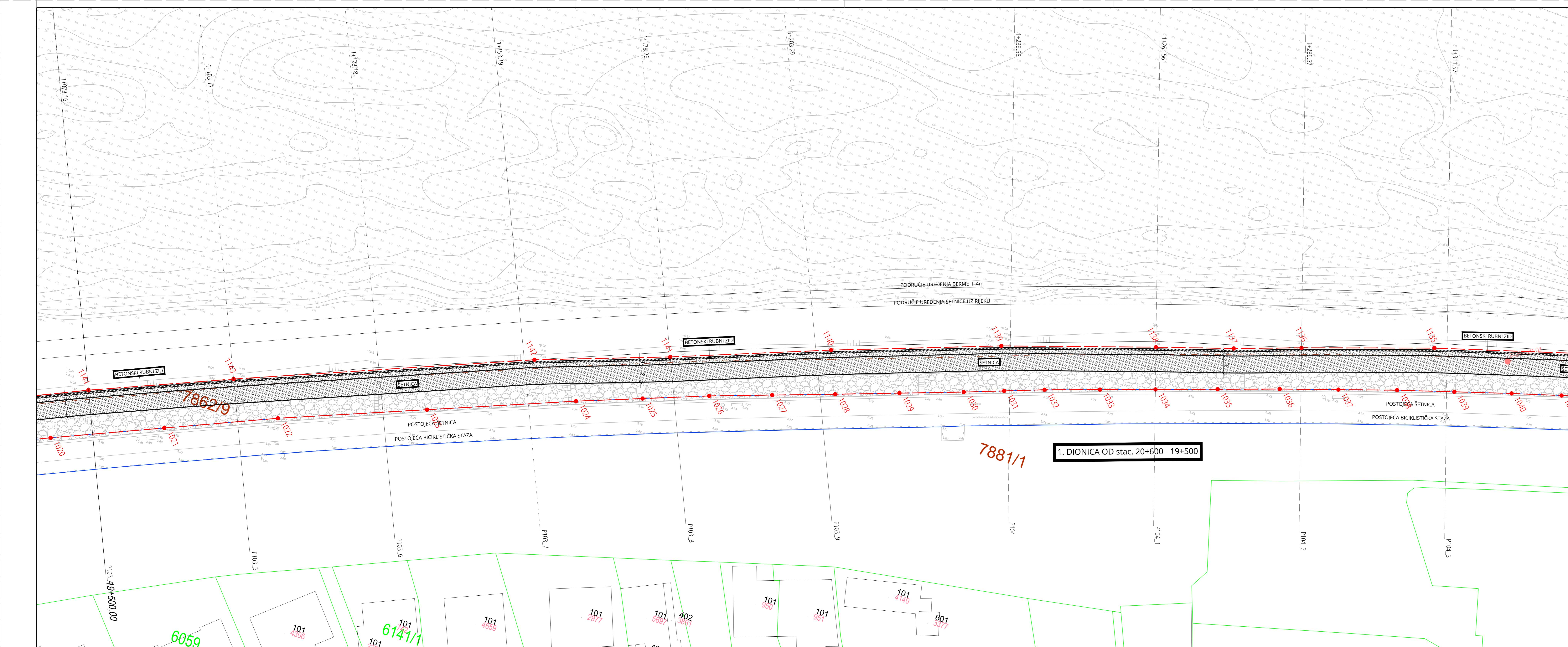
GEOKON
www.GEOKON.hr

PODNOŠTILJENI ZAHVAT: HRVATSKE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220
OIB: 20922100010
PROJEKTANTSKI URED: Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotomajska 16a
OIB: 61600467614
ZAHVAT U PROSTORU/GRADJEVINA: uređenje lijeve obalne utvrde, banjine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve
iznad Metkovića, k.o. Metković, k.c.br. 12862, 12916 i 12879/1
LOKACIJA: Grad Metković, k.o. Metković, k.c.br. 12862, 12916 i 12879/1
NAZIV PROJEKTA: Idenji projekt uređenja bale, odnosno obalne utvrde, banbine
i inundacijskog pojasa

RAZINA RAZDRAZNE: Idenji projekt
STRUKOVNA ODREDNICA: Gradički projekt
OVLAŠTENI INŽENJER GEODEZIJE: Marko BAKAŠIN, dipl. ing. geod.
br. upisa G 4575

SADRŽAJ PRLOGA: SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVLJAVATE
LIST 4/8

REVIZIJA: B **OZNAKA PROJEKTA:** E-056-20-08 **MJERILO:** 1:250
MJESTO I DATUM: Zagreb, ožujak 2022. **OZNAKA PRLOGA:** REDNI BR. PRLOGA:
1106 **REDNI BR. PRLOGA:** 08

SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVHATA

LIST 5/8

M 1:250

Legenda:

- granica katastarske čestice
- granica sudske mape/zemljšnik
- identična linija (poklapaju se k.c. i zemljšnik)
- šetnica
- granica obuhvata 1. faze
- lomna točka 1. faze
- granica obuhvata 2. faze
- lomna točka 2. faze
- postaće visoko zelenilo i travnjati površine
- zaštitni pojas u obalu
- klupa za sjedenje
- sakupljanje otpada (koš za smeće)
- sport, rekreacija, dječje igralište i ugostiteljski sadržaji
- biciklistička staza
- Opći sadržaj javne namjene
- Postojeće zelenilo i travnjati površine
- granica JVD (javno vodeno dobro)
- broj katastarske čestice
- broj zemljisnika/gruntovna

BROJ REVIZIJE:	DATUM:	NAPOMENA REVIZIJE:
----------------	--------	--------------------

GEOKon
www.GEOKon.hr

PODNOŠTELJ ZAHTJEVA: HRVATSKE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220
OIB: 28921383001

PROJEKTANTSKI URED: Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotrojanska 16a
OIB: 61600467614

ZAHVAT U PROSTORU/GRADEVINA: Uređenje lijeve obalourde, banbine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkovcu nizvodno od Male rive od st. 20+600 do st. 18+400

LOKACIJA: Grad Metković, k.o. Metković, k.c. br. 12862, 12916 i 12879/1

NAZIV PROJEKTA: Idejni projekt uređenja obale, odnosno obalourde, banbine i inundacijskog pojasa

RAZINA PRAZRADE: Građevinski projekt

PROJEKTANT: Marko KAIĆ, mag. ing. aefid.

br. upisa G-5757

PROJEKTANTSKA KOMPANIJA INGENJERIJA CROATIA d.o.o.

Marko KAIĆ
mag. ing. aefid.
Ovlašteni inženjer geodezije

Marko BAKAŠUN, dipl. ing. geod

Geo 363

STRUKOVNA ODREDNICA: Građevinski projekt

OVLASLJENI INŽENJER GEODEZIJE: Ovlašteni inženjer geodezije

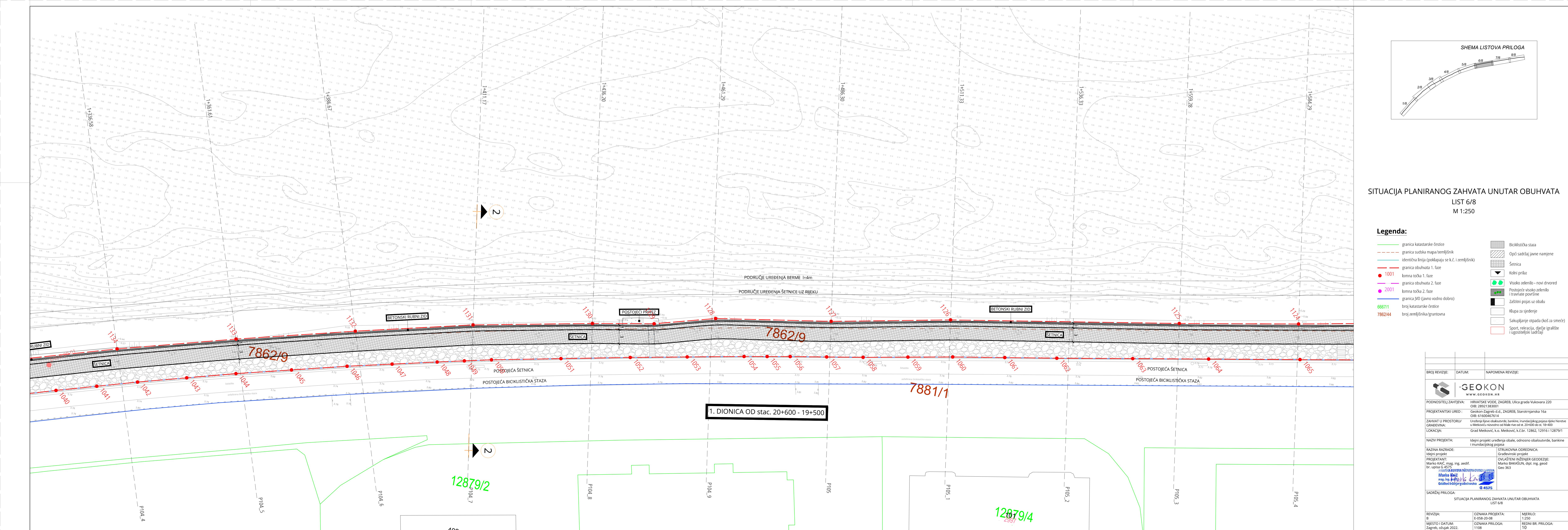
G 4575

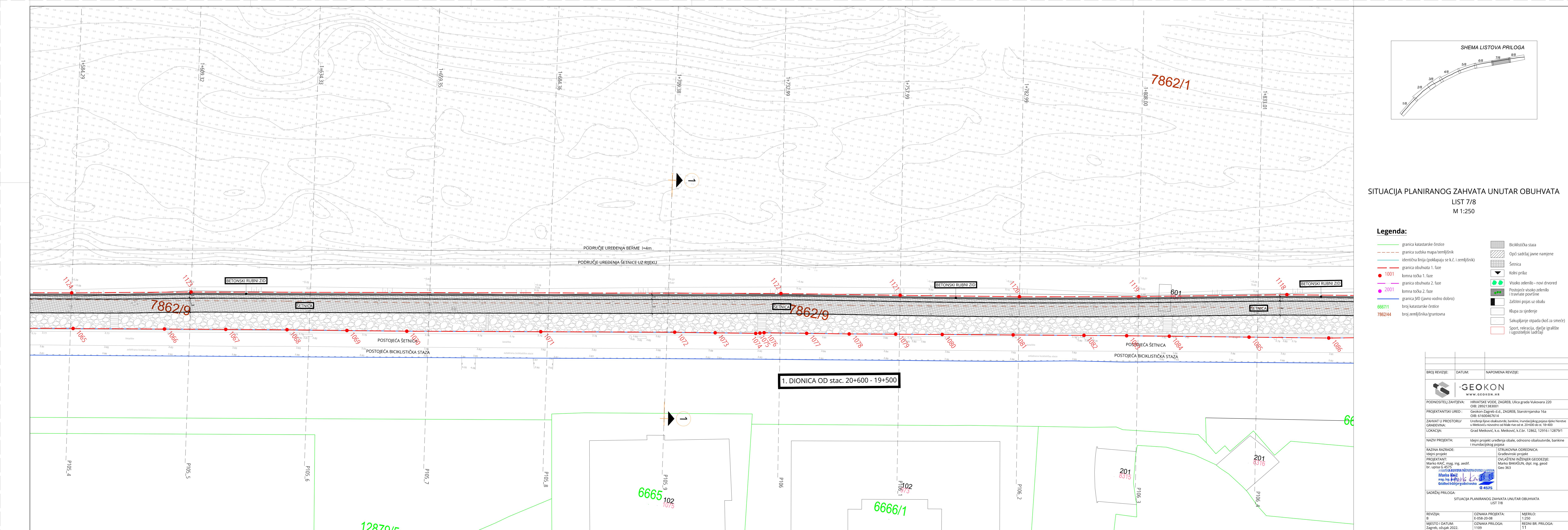
SADRŽAJ PRILOGA: SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVHATA

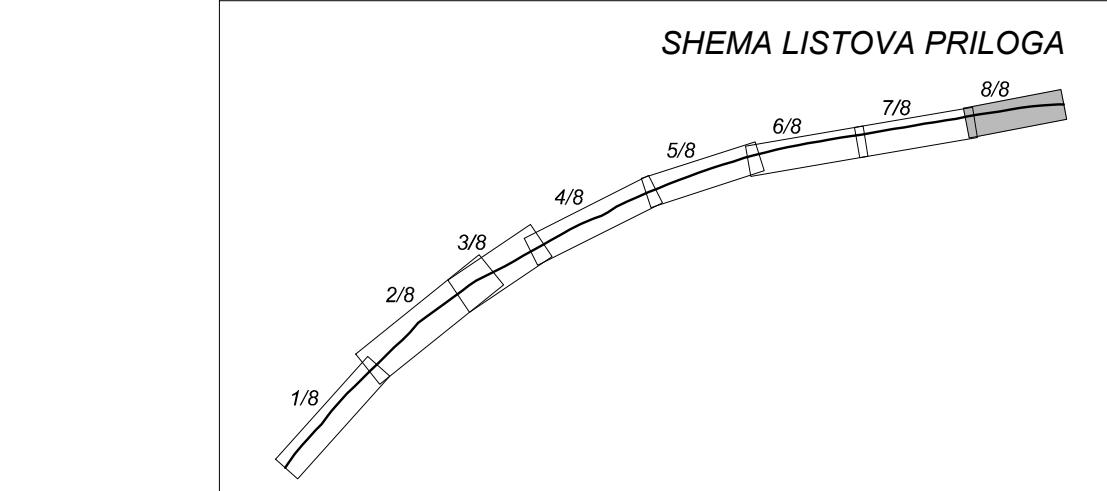
LIST 5/8

REVIZIJA: B OZNAKA PROJEKTA: E-058-20-08 MJERILO: 1:250

MJESTO I DATUM: Zagreb, ožujak 2022. OZNAKA PRILOGA: 09

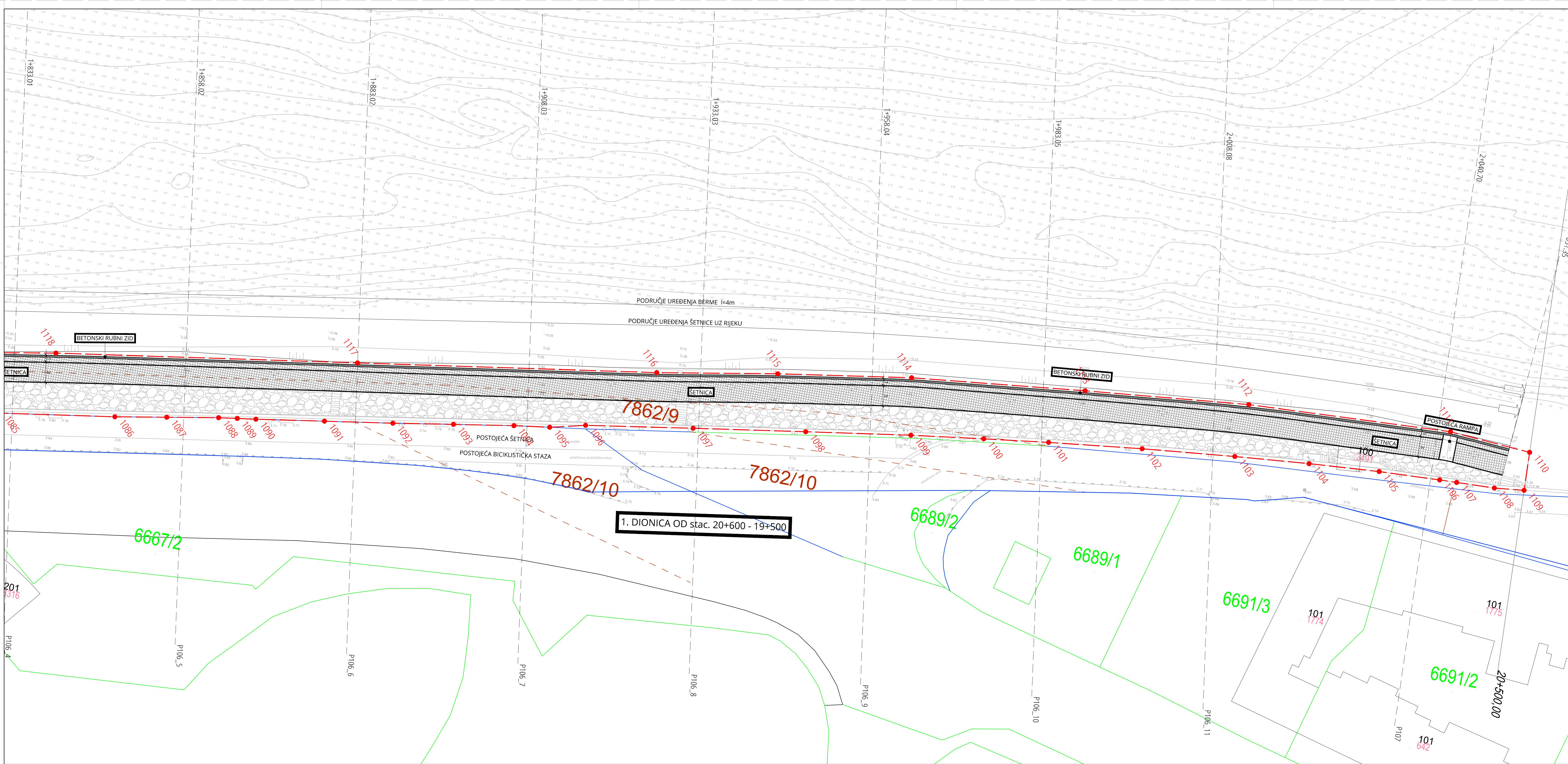
SITUACIJA PLANIRANOG ZAHVATA UNUTAR OBUVHATA

LIST 8/8

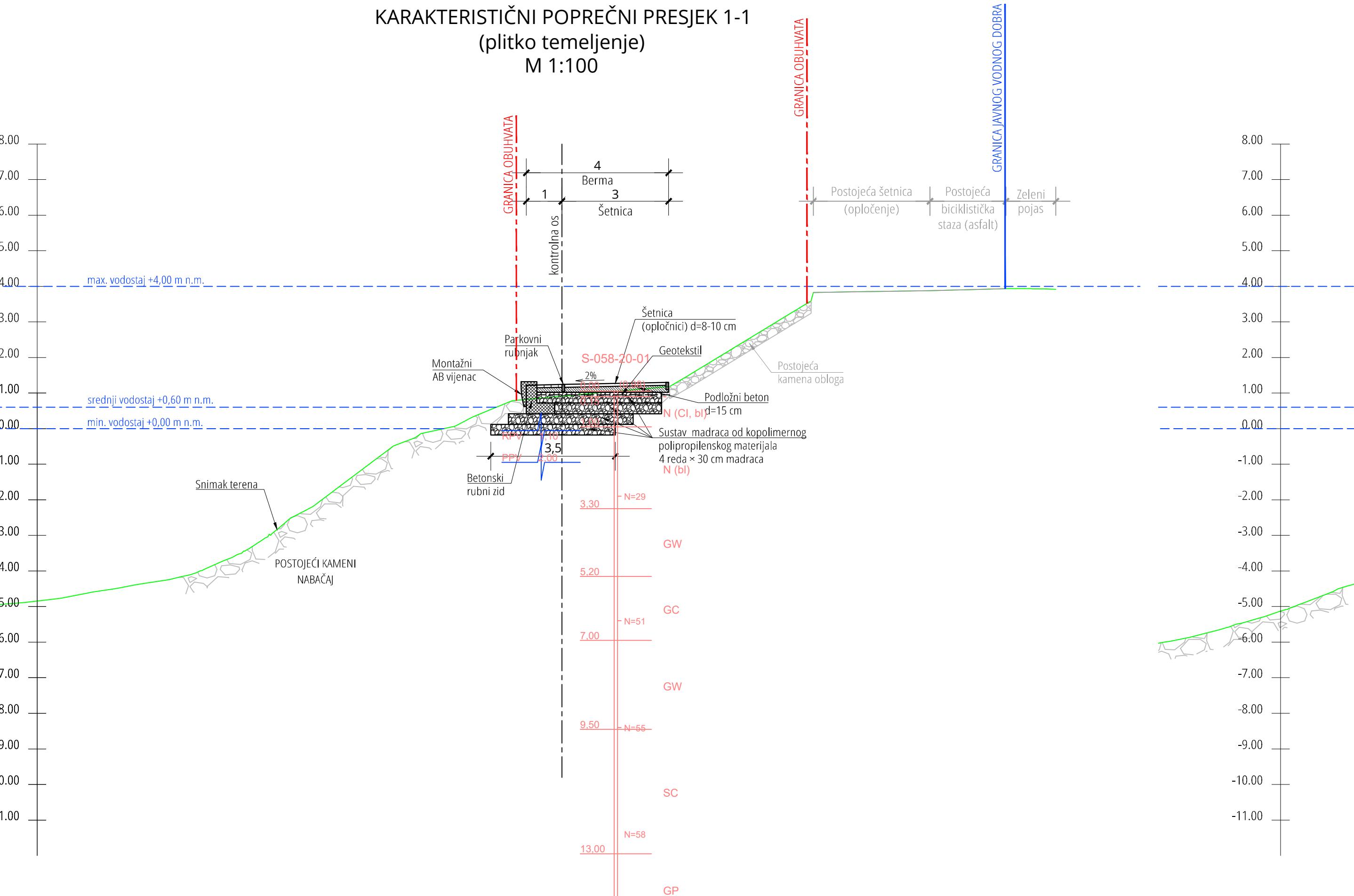
M 1:250

Legenda:

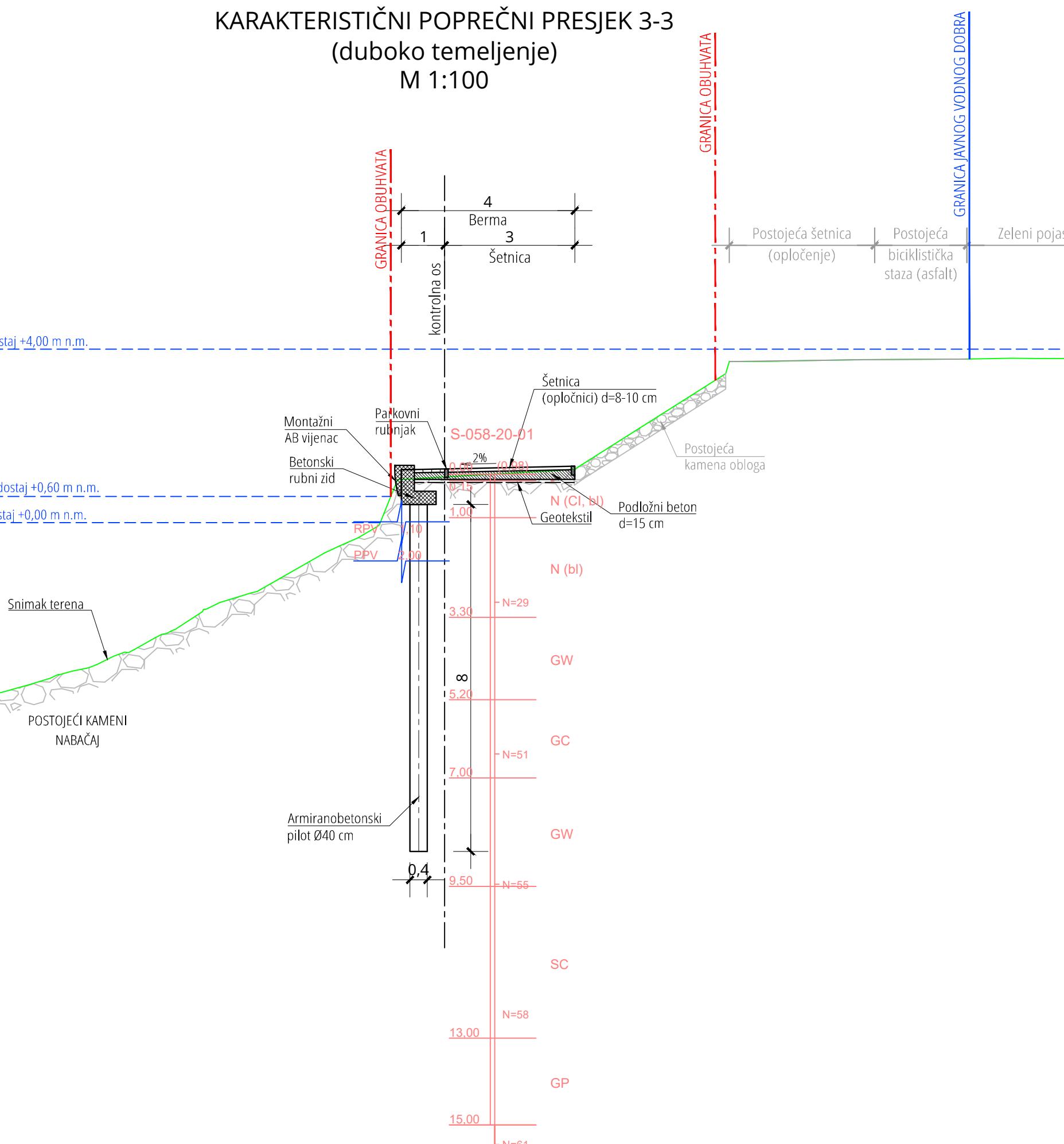
- grаница katastarske čestice
- grаница sudske mape/zemljišnik
- identična linija (poklapaju se k.č. i zemljišnik)
- šetnica
- kolni prilaz
- 1001 lomna točka 1. faze
- 2001 lomna točka 2. faze
- granica JVD (javno vodno dobro)
- 6667/1 broj katastarske čestice
- 7862/44 broj zemljišnja/gruntovna
- biciklistička staza
- Opći sadržaj javne namjene
- Postojeće visoko zelenilo
- Zaštićeni pojas uz obalu
- Klupa za sjedenje
- Sakupljanje otpada (koš za smeće)
- Sport, rekreacija, dječje igralište i ugostiteljski sadržaji

KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 1-1
(plitko temeljenje)
M 1:100

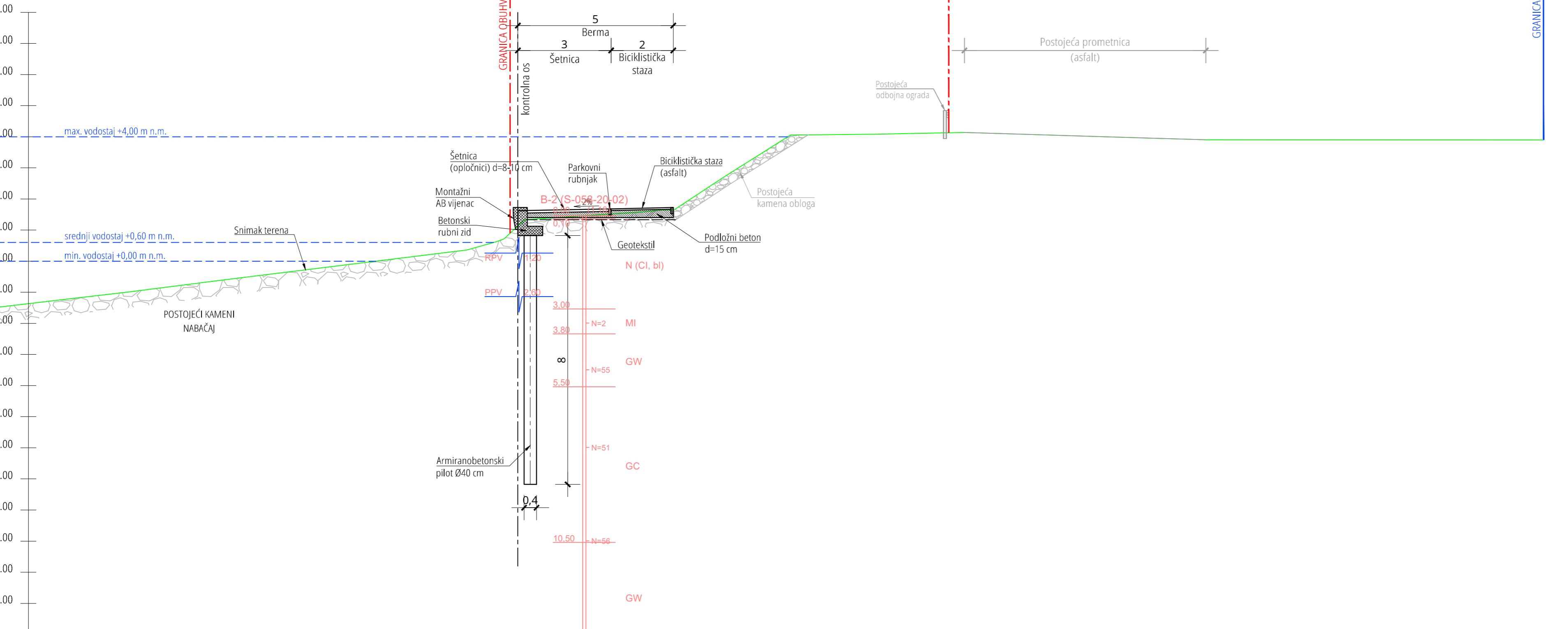
KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 3-3
(duboko temeljenje)
M 1:100

KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJECI 1-1 I 2-2
S GEOTEHNIČKIM PROFILOM
M 1:100

BROJ REVIZIJE:	DATUM:	NAPOMENA REVIZIJE:
	GEOKON www.geokon.hr	
PODNOŠITELJ ZAHTJEVA:	IHRVATSKE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220 OIB: 28921383001	
PROJEKTANTSKI URED :	Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotrjnjska 16a OIB: 61600467614	
ZAHVAT U PROSTORU/ GRAĐEVINA:	Uređenje lijeve obalotvrde, bankine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću nizvodno od Male rive od st. 20+600 do st. 18+400	
LOKACIJA:	Grad Metković, k.o. Metković, k.č.br. 12862, 12916 i 12879/1	
NAZIV PROJEKTA:	Idejni projekt uređenja obale, odnosno obalotvrde, bankine i inundacijskog pojasa	
RAZINA RAZRADE:	Idejni projekt	STRUKOVNA ODREDNICA: Građevinski projekt
PROJEKTANT:	Marko KAĆ, mag. ing. aedif. br. upisa G 4575	
Hrvatska komora inženjera građevinarstva Marko KAĆ mag. ing. aedif. Ovlašteni inženjer građevinarstva G 4575		
SADRŽAJ PRILOGA:	KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJECI 1-1 I 2-2 S GEOTEHNIČKIM PROFILOM	
REVIZIJA:	OZNAKA PROJEKTA:	MJERILO:
B	E-058-20-08	1:100
MJESTO I DATUM:	OZNAKA PRILOGA:	REDNI BR. PRILOGA:
Zagreb, ožujak 2022.	3001	15

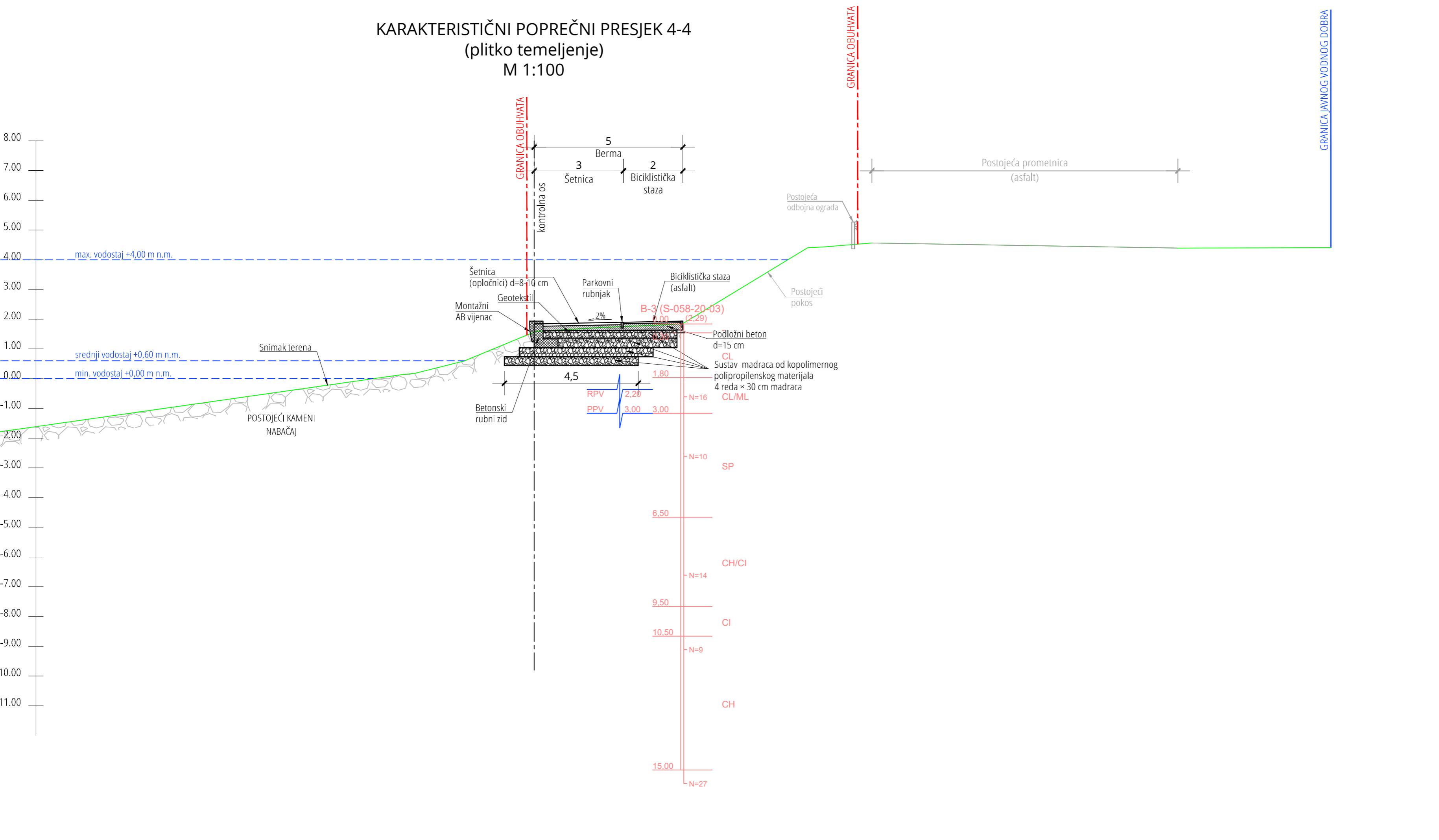
KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 3-3
(duboko temeljenje)
M 1:100

KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 3-3
S GEOTEHNIČKIM PROFILOM
M 1:100

BROJ REVIZIJE:	DATUM:	NAPOMENA REVIZIJE:
	GEOKON www.geokon.hr	
PODNOSETILJ ZAHTJEVA:	Hrvatske Vode, Zagreb, Ulica grada Vukovara 220 OIB: 28921383001	
PROJEKTANTSKI URED :	Geokon-Zagreb d.d., Zagreb, Starotrnijska 16a OIB: 61600467614	
ZAHVAT U PROSTORU/ GRAĐEVINA:	Uređenje lijeve obaloutvrde, bankine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću nizvodno od Male rive od st. 20+600 do st. 18+400	
LOKACIJA:	Grad Metković, k.o. Metković, k.č. br. 12862, 12916 i 12879/1	
NAZIV PROJEKTA:	Idejni projekt uređenja obale, odnosno obaloutvrde, bankine i inundacijskog pojasa	
RAZINA RAZRADE:	Idejni projekt	STRUKOVNA ODREDNICA: Gradičinski projekt
PROJEKTANT:	Marko KAIĆ, mag. ing. aedif. br. upisa G 4575	
		HRVATSKA KOMORA INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA Marko KAIĆ mag. ing. aedif. Ovlašteni inženjer građevinarstva G 4575
SADRŽAJ PRILOGA:	KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 3-3 S GEOTEHNIČKIM PROFILOM	
REVIZIJA:	OZNAKA PROJEKTA:	MJERILO:
B	E-058-20-08	1:100
MJESTO I DATUM:	OZNAKA PRILOGA:	REDNI BR. PRILOGA:
Zagreb, ožujak 2022.	3002	16

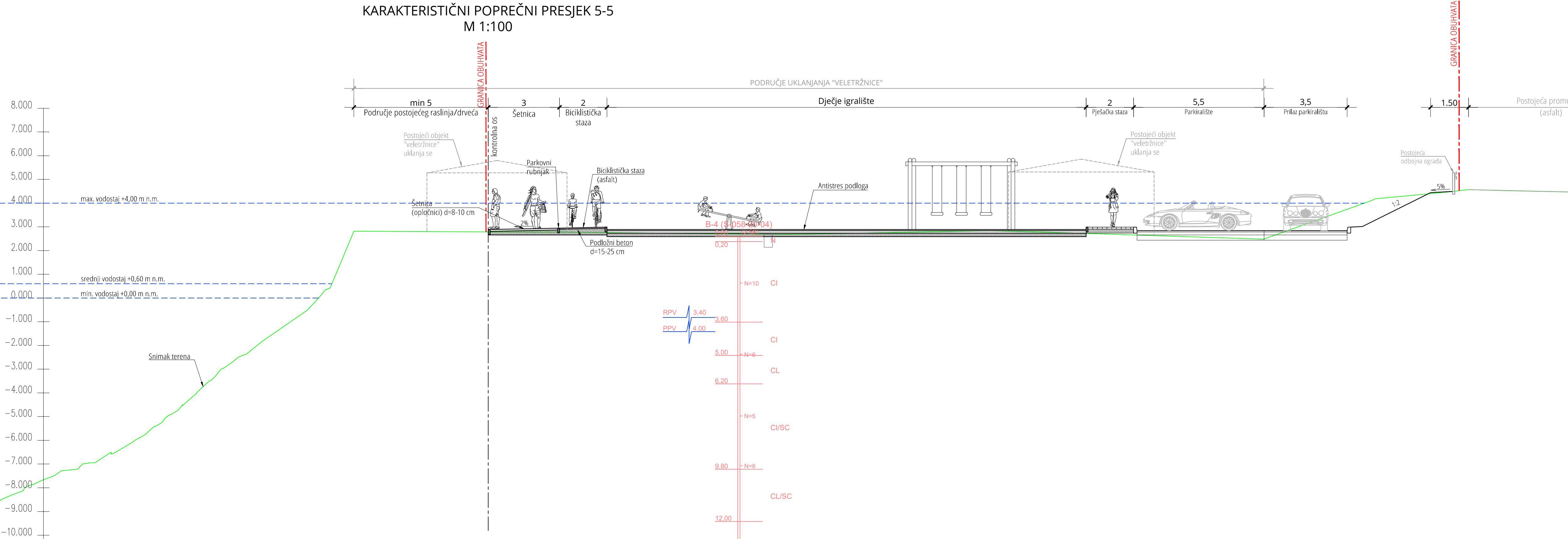
KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 4-4
(plitko temeljenje)
M 1:100

KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 4-4
S GEOTEHNIČKIM PROFILOM
M 1:100

BROJ REVIZIJE:	DATUM:	NAPOMENA REVIZIJE:
	G 4575	GEOKON www.geokon.hr
PODNOSETILJ ZAHTJEVA:	HRVATSKE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220 OIB: 28921383001	
PROJEKTANTSKI URED :	Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotrnijska 16a OIB: 61600467614	
ZAHVAT U PROSTORU/ GRAĐEVINA:	Uređenje lijeve obaloutrve, bankine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkoviću nizvodno od Male rive od st. 20+600 do st. 18+400	
LOKACIJA:	Grad Metković, k.o. Metković, k.č.br. 12862, 12916 i 12879/1	
NAZIV PROJEKTA:	Idejni projekt uređenja obale, odnosno obaloutrve, bankine i inundacijskog pojasa	
RAZINA RAZRADE:	Idejni projekt	STRUKOVNA ODREDNICA: Gradjevinski projekt
PROJEKTANT:	Marko KAIĆ, mag. ing. aedif. br. upisa G 4575	
Hrvatska komora inženjera građevinarstva Marko KAIĆ mag. ing. aedif. Ovlašteni inženjer građevinarstva G 4575		
SADRŽAJ PRILOGA:	KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 4-4 S GEOTEHNIČKIM PROFILOM	
REVIZIJA:	OZNAKA PROJEKTA:	MJERILO:
B	E-058-20-08	1:100
MJESTO I DATUM:	OZNAKA PRILOGA:	REDNI BR. PRILOGA:
Zagreb, ožujak 2022.	3003	17

KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 5-5
M 1:100

KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 5-5
S GEOTEHNIČKIM PROFILOM
M 1:100

BROJ REVIZIJE:	DATUM:	NAPOMENA REVIZIJE:
	GEOCON	www.geokon.hr
PODNOŠITELJ ZAHTJEVA:	HRVATSKE VODE, ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220 OIB: 28921383001	
PROJEKTANTSKI URED :	Geokon-Zagreb d.d., ZAGREB, Starotrnjanska 16a OIB: 61600467614	
ZAHVAT U PROSTORU/ GRAĐEVINA:	Uređenje lijeve obaloutrde, bankine, inundacijskog pojasa rijeke Neretve u Metkovu nizvodno od Male rive od st. 20+600 do st. 18+400	
LOKACIJA:	Grad Metković, k.o. Metković, k.č.br. 12862, 12916 i 12879/1	
NAZIV PROJEKTA:	Idejni projekt uređenja obale, odnosno obaloutrde, bankine i inundacijskog pojasa	
RAZINA RAZRADE:	Idejni projekt	STRUKOVNA ODREDNICA: Građevinski projekt
PROJEKTANT:	Marko KAĆ, mag. ing. aedif. br. upisa G 4575	
Hrvatska komora inženjera građevinarstva	Marko KAĆ mag. ing. aedif. Ovlašteni inženjer građevinarstva	G 4575
SADRŽAJ PRILOGA:	KARAKTERISTIČNI POPREČNI PRESJEK 5-5 S GEOTEHNIČKIM PROFILOM	
REVIZIJA:	OZNAKA PROJEKTA:	MJERILO:
B	E-058-20-08	1:100
MJESTO I DATUM:	OZNAKA PRILOGA:	REDNI BR. PRILOGA:
Zagreb, ožujak 2022.	3004	18